

I- TEMYİZ TALEPLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ;

A) İnceleme Dışı Bırakılan Temyiz Talepleri

Sanık Ayhan Çelik hakkında silahlı terör örgütüne üye olma suçundan kurulan hükmü müdafii tarafından 05.08.2013 tarihindzekerrie, sanık Mahmut Güzel hakkında 6136 sayılı Kanuna muhalefet suçundan kurulan hükmü müdafii tarafından 12.08.2013 tarihinde temyiz edilmişse de; sanık Ayhan Çelik müdafininin 06.05.2014 tarihli, sanık Mahmut Güzel'in 27.01.2014 tarihli ve sanık Mahmut Güzel müdafininin ise 16.08.2013 tarihli dilekçeleri ile temyiz istemlerinden vazgeçtiklerini bildirilmeleri karşısında, hükümlerin de re'sen temyize tabi olunmaması nedeniyle temyiz incelemesi dışında bırakılmıştır.

B) Temyiz İstemlerinin Kabulü

1- Anayasa'nın 40/2, 1412 sayılı CMUK'nın halen yürürlükte olan 310. maddesi ile 5271 sayılı CMK'nın 34, 231, 234. ve 291 maddeleri uyarınca yasa yolu, mercii, süresi ve şeklinin tefhimi yanında, bu hususların kararda da yer alması gerekliliği gözetilerek, 05.08.2013 günü tefhim edilen hükümde 5271 sayılı CMK'nın 39. ve 331/4. maddeleri uyarınca tutuklu olmayan sanıklar yönünden adli tatilde sürelerin işlememesine rağmen temyiz süresinin tefhim ve tebliğden itibaren 7 gün ile sınırlandırılması suretiyle sanıkların yanıtılması;

2- Bir kısım sanık müdafilerince temyiz dilekçelerinin son oturumda ve hemen akabinde verildiğinin belirtilmesine rağmen dosya içeriğinde bulunamaması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının yazısına cevap olarak verilen 05.05.2015 tarihli yazıda "İstanbul Kapatılan 13. Ağır Ceza Mahkemesinin 2009/191 Esas sayılı dava dosyasına ait temyiz kayıtlarının temyiz defterine işlenmediğinin, temyiz defteri kayıtlarının 2012 yılına kadar işlendiğinin, 2009/191 Esas sayılı dosyanın temyiz kayıtlarının bulunmadığının" bildirilmesi;

Karşısında AİHS'nin "Adil Yargılanma Hakkı" başlıklı 6/3-b maddesinde sanığın savunmasını hazırlamak için gerekli zamana ve kolaylıklara sahip olma hakkının ceza yargılamasının her aşamasında gözetilmesi gerekliliğinin ihlal edildiği kanaatine varılması nedeniyle usulî aykırılıklar da gözetilerek hak kaybına neden olunmaması için sanıklar Aydın Yüksek, Durmuş Ali Özoglu, Doğukan Yorulmaz, İbrahim Özcan, İsmail Sağır, Murat Uslukılıç, Siyami Yalçın, Tanju Okan, Vedat Yenerer, Yüksel Dilsiz ile bir kısım sanık ve müdafilerinin temyiz istemlerinin süresinde olduğundan süre yönünden;

Tebliğnamedeki temyiz istemlerinin reddine ilişkin düşünce benimsenmemiştir.

C) Temyiz İstemlerinin 1412 sayılı CMUK'nın 317. Maddesi Uyarınca Reddi

1- Sanık Bahadır Berk hakkında silahlı terör örgütüne üye olma suçundan, sanık Fuat Ermiş hakkında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine karşı silahlı isyan, askerleri itaatsizliğe teşvik suçlarından, sanık Onur Özdemir hakkında silahlı terör örgütüne üye olma suçundan, sanık Önder Koç hakkında silahlı terör örgütüne üye olma suçundan, sanık Satılmış Balkaş hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine karşı silahlı isyan, silahlı terör örgütüne üye olma suçlarından, sanık Salih Kurter Anayasayı ihlal, nitelikli adam öldürme ve nitelikli adam öldürmeye teşebbüs, genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması, tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirilmesi suçlarından verilen beraat kararlarını temyizde sanıkların hukuki yararının bulunmadığı gözetilerek sanık Bahadır Berk müdafii, sanık Salih Kurter müdafii, sanık Fuat Ermiş müdafii, sanık Onur Özdemir müdafii, sanık Önder Koç müdafii ile sanık Satılmış Balkaş müdafininin gerekçeye yönelik olmayan temyiz taleplerinin;

2-a) Sanık Saipir Debzlelvidze hakkında silahlı terör örgütüne üye olma suçundan açılan davada verilen tefrik kararının;

b) Sanık Ahmet Cinali hakkında kişisel verilerin kaydedilmesi, verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçlarından, sanık Hüseyin Görüm hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan karar verilmesine yer olmadığına dair karar verilmesinin;

CMK'nın 223. maddesi anlamında hüküm sayılmadığından, temyizi kabil olmayan bu kararlara yönelik Cumhuriyet savcılarını ile sanık Saipir Debzlelvidze temyiz istemlerinin;

3- a) Katılan Danıştay Başkanlığının, sanıklar Ahmet Hurşit Tolon, Doğu Perinçek, Kemal Yalçın Alemdaroğlu, Mehmet Fikri Karadağ, Mehmet Şener Eruygur, Sevgi Erenerol hakkında silahlı terör örgütünün yöneticisi olması nedeniyle TCK'nın 314/1 ve 220/5. maddeleri delaletiyle Danıştay saldırısı ve Cumhuriyet Gazetesine bomba atılması eylemlerinden, sanıklar Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır hakkında nitelikli öldürme, nitelikli öldürmeye teşebbüs suçlarından, sanık Osman Yıldırım hakkında Anayasayı ihlal, hükümete karşı suç, nitelikli öldürme, nitelikli öldürmeye teşebbüs suçlarından, sanıklar Salih Kurter ve Süleyman Esen hakkında Anayasayı ihlal, nitelikli öldürme, nitelikli öldürmeye teşebbüs suçlarından doğrudan zarar görmediğinden açılan davalara katılma ve bu suçlardan kurulan hükümleri temyize yetkisi bulunmadığından, Danıştay binasına zarar verme suçundan açılmış bir dava bulunmadığı halde, bu

suçtan yeniden kurulan hükmün hukuki değerden yoksun olduğundan, katılan vekilinin bu suçlara yönelik temyiz isteminin;

b) Cumhuriyet Gazetesi adına Cumhuriyet Vakfı ve Yenigün Haber Ajansı Basın Yayıncılık A.Ş.'nin, genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçundan açılan davalara katılma ve bu suçlardan kurulan hükümleri temyize yetkisi bulunmadığından, katılanlar vekilinin, sanıklar Bayram Demir, Bedirhan Şinal, Boğaç Kaan Murathan, Bora Ballı, Fatih Derdiyok, Murat Aplak, Salih Kurter, Seyhun Zayim, Süleyman Esen, Tekin İrşi yönünden anılan suçtan kurulan hükümlere yönelik temyiz isteminin;

1412 sayılı CMUK'nın 317. maddesi uyarınca REDDİNE,

4- Suçtan zarar gördüğünü belirterek şikayetçi olan Tezcan Gencer'in, davaya katılma talepli dilekçesinin duruşmanın bittiği 21.06.2013 tarihinden sonra mahkemeye ulaşması nedeniyle şikayetçinin usule uygun şekilde katılan sıfatını almadığı anlaşılmakla; İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 18.07.2014 tarihli 2014/880 D.İş sayılı kararı temyiz talebinin reddine dair kararda bir isabetsizlik bulunmadığından bahse konu kararın ONANMASINA, şikayetçi Tezcan Genç'er'in talebinin REDDİNE,
Karar verilmiştir.

II- DURUŞMA TALEPLERİ

Sanıklar Abdullah Arapoğulları, Abdulmuttalip Tonçer, Abdulvahap Özkaya, Adnan Bulut, Ali Kutlu, Ali Oktay Şahbaz, Ali Yasak, Atilla Aksu, Aydın Gergin, Ayhan Atabek, Barbaros Hayrettin Altıntaş, Bayram Demir, Bedirhan Şinal, Birol Başaran, Boğaç Kaan Murathan, Bülent Baş, Caner Taşpınar, Cem Şimşek, Cemal Gökçeoğlu, Cengiz Köylü, Cihan Arık, Emin Şirin, Emre Baltacı, Ercüment Ovalı, Erkan Önsel, Erol Manisa, Erol Mütercimler, Ersin Gönenci, Ertaç Giray, Ertuğrul Orta, Evrim Baykara, Fahri Süslü, Fatih Koca, Fatma Sibel Gürcihan, Ferda Paksüt, Fuat Turgut, Gazi Güder, Güler Kömürcü, Habip Ümit Sayın, Hakan Şanlı, Halil Behic Gürcihan, Hatice Bahtiyar, Hayati Özcan, Hayrettin Ertekin, Hayri Bildik, Hıfzı Çubuklu, Hulusi Gülbahar, Hüseyin Gazi Oğuz, Hüseyin Keskin, Hüseyin Nazlıkul, Hüseyin Vural Vural, Hüseyin Yanç, İbrahim Benli, İlhan Bulayır, İlker Güven, İlyas Çınar, İlyas Gümrükçü, İsmail Hakkı Pekin, Kemal Şahin, Kemalettin Balcı, Levent Temiz, Mahir Akkar, Mahir Çayan Güngör, Mahmut Öztürk, Mehmet Bora Perinçek, Mehmet Bozkurt, Mehmet Dalagan, Mehmet Otuzbiroğlu, Mehmet Sabuncu, Melih Yüksel, Meryem Kurşun, Mete Yalazangil, Muhittin Erdal Şenel, Murat Çağlar, Murat Çavdar, Murat Eke, Muzaffer Öztürk, Muzaffer Şenocak, Neriman Aydın, Noyan Çalikuşu, Oğuz Bulut, Okan İşgör, Orhan Güçlü, Özlem Usta, Rafet Arslan, Raif Görüm, Recai

Alkan, Recep Gökhan Sipahioğlu, Sedat Özuer, Selçuk Özkan, Selim Utku Gümrükçü, Serhan Bolluk, Servet Kaynak, Taner Ünal, Tanju Güvendiren, Tekin İrşi, Tunçer Kılınç, Turhan Özlü, Ufuk Akkaya, Ümit Oğuztan, Vatan Bölükbaşıoğlu, Yaşar Oğuz Şahin, Yusuf Beşirik, Yusuf Erikel, Yusuf Görüm, Yusuf Tunçer, Zafer Şen, Zahide Ruhsar Şenoğlu, Zerrar Atik, Ziya İlker Göktaş ve müdafilerinin, ceza miktarı itibariyle yasal şartları taşımayan duruşma taleplerinin CMUK'nın 318. maddesi uyarınca REDDİNE;

Sanık Muhammet Yüce ve müdafininin yapılan tebligata rağmen duruşmaya gelmediği ve bir mazeret de bildirmediği; mürafaa sırasında sanık Durmuş Ali Özoglu müdafininin beyanı üzerine ara kararı ile duruşmalı inceleme yapılmasına karar verilmiş ise de sanık müdafininin alfabetik sıra ve mürafaanın bitiminde tekrar yapılan yoklamada duruşmada hazır bulunmadığı anlaşılmalı sanıklar Muhammet Yüce ve Durmuş Ali Özoglu ile yukarıda duruşmalı inceleme talepleri reddedilen diğer sanıklar yönünden DURUŞMASIZ; Sanıklar Adil Serdar Saçan, Adnan Türkkkan, Ahmet Cinali, Ahmet Hurşit Tolon, Ahmet Tuncay Özkan, Alaettin Sevim, Alparslan Arslan, Bekir Öztürk, Cihandar Hasanhanoglu, Doğu Perinçek, Dursun Çiçek, Emin Gürses, Ergün Poyraz, Erhan Timuroğlu, Erkut Ersoy, Fatih Hilmioglu, Ferid İlsever, Fikret Emek, Fuat Selvi, Halil Kemal Gürüz, Hamza Demir, Hasan Ataman Yıldırım, Hasan Atilla Uğur, Hasan İğsız, Hikmet Çiçek, Hüseyin Nusret Taşdeler, İbrahim Şahin, İbrahim Özcan, İsmail Yıldız, Kemal Aydın, Kemal Kerinçsiz, Kemal Yalçın Alemdaroglu, Levent Ersöz, Mehmet Adnan Akfırat, Mehmet Ali Çelebi, Mehmet Bedri Gültekin, Mehmet Demirtaş, Mehmet Deniz Yıldırım, Mehmet Eröz, Mehmet Fikri Karadağ, Mehmet Haberal, Mehmet İlker Başbuğ, Mehmet Şener Eruygur, Merdan Yanardağ, Mustafa Abbas Yurtkuran, Mustafa Ali Balbay, Mustafa Dönmez, Mustafa Hüseyin Buzoglu, Mustafa Koç, Mustafa Levent Göktaş, Mustafa Özbek, Nusret Senem, Oktay Yıldırım, Rıza Ferit Bernay, Sedat Peker, Semih Tufan Gülaltay, Serdar Öztürk, Sevgi Erenerol, Sinan Aydın Aygün, Tunç Akkoç, Veli Küçük ve Yalçın Küçük yönünden DURUŞMALI olarak inceleme yapılmıştır.

III- ZAMANAŞIMI SÜRESİNCE HÜKÜM KURULMASI MÜMKÜN GÖRÜLENLER
Sanık Muzaffer Tekin hakkında açılan bir kısım davalarla ilgili hüküm kurulmamış ise de; nüfus kaydına göre sanığın karardan sonra 01.04.2015 tarihinde öldüğü anlaşılmalı, mahkemesince CMK'nın 223/8 maddesi uyarınca düşme kararı verilmesi mümkün görülmüştür.

Sanık Veli Küçük hakkında 10.07.2008 tarihli iddianame ile TCK'nın 288. maddesi(2 kez), TCK'nın 315. maddesi(3 kez), TCK'nın 319/1. maddesi(4 kez), TCK'nın 284/1. maddesi(3 kez), TCK'nın 216/1. maddesi(2 kez), 2863 sayılı Kanun'un

73. maddesi(2 kez), 2813 sayılı Kanun'un 32/A maddesi, TCK'nın 334/1. maddesi(8 kez), TCK'nın 312/2, 313/4,314/3 ve 220/5 maddeleri delaletiyle TCK'nın 336. maddesi, 174/1. maddesi uyarınca cezalandırılması talebiyle açılan davalarla ilgili hüküm kurulmamış ise de, bu hususta dava zamanaşımı süresi içerisinde karar verilmesi mümkün görülmüştür.

IV) GENEL DEĞERLENDİRME

Dava dosyası, toplam sayfa sayısı 6.533 olan 23 ayrı iddianame ile açılan davaların birleştirildiği, duruşmaya 20.10.2008 tarihinde başlandığı, birleşen dosyalarda da dahil olmak üzere toplam 620 oturum yapıldığı, 275 sanığın yargılandığı, 157 tanığın dinlendiği, Cumhuriyet savcılığınca 2270 sayfalık mütalaa verildiği, yargılama neticesinde verilen hükmün 05.08.2013 tarihinde tefhim edildiği, gerekçeli kararın ise 16.798 sayfadan oluştuğu,

Temyiz incelemesi için Dairemize, 3.868 klasör, 11 adet çuval, içerisinde 208 kitabın olduğu 4 adet karton kutu ve 92 cilt iddianameden oluşan dosyanın teslim edildiği, yargılamanın birleşen dosyalarla birlikte yaklaşık 5 yıl sürdüğü görülmüştür.

Bu kararın V. bölümünde mahkemece yargılamaya başlanmadan önce dikkate alınması gereken muhakeme şartı, görev, tefrike ilişkin Dairemizce bozma konusu yapılan hukuka aykırılıklara yer verilmiştir. VI. Bölümde soruşturma işlemlerine, VII. Bölümde yargılama aşamasındaki işlem ve kararlara, mahkemenin teşekkül ve müzakere usulüne, VIII. Bölümde örgüt suçuna, IX. Bölümde Hükümete karşı suça, X. Bölümde Devlet sırrı suçuna, XI. Bölümde mahkemenin kabul ettiği vahamet arz eden olaylara yer verilmiş; XII. Bölümde eksik soruşturma nedenleri, XIII. Bölümde genel bozma nedenleri dercedilmiş, XIV. Bölümde emanete ilişkin tespitlerden sonra son olarak XV. Bölümde Hüküm kısmı yer almıştır.

İncelemelerde özellikle temyiz istemlerinde yoğunlaşan şekliyle, davaya ve hükme esas alınan kanıtların elde edilmesi, hukuken geçerliliği ve takdiri, adil yargılama sürecini etkileyen işlem ve kararların değerlendirilmesi ve özellikle varlığı ya da yokluğu birçok sanığın hukuki durumunu doğrudan ilgilendiren silahlı terör örgütüne ait kanıtlar, geçerliliği, örgüt kurma ve örgüte üye olma suçu yönünden yeterliliği ve bu örgüt faaliyetleri içerisinde işlendiği kabul edilen hükümete karşı suç ve devlet sırlarına karşı suçların değerlendirilmesine yer verilmiştir.

Bu kararda öncelikle temyiz konusu hukuki uyuşmazlık ile Dairemizin görüş ve kabulü ortaya konulduktan sonra konuyla ilgili bozma nedenlerini belirleme şeklinde bir sistematik

takip edilmiştir.

V-TEMEL HUSUSLAR

A-YARGILAMA ŞARTLARI

1) Ölüm Nedeniyle Düşme

Sanık Münür Kemal Yavuz müdafinin hükmü 06.08.2013 tarihinde temyiz ettiği ve sanığın hükümden sonra 30.12.2013 tarihinde ölmüş olduğunun anlaşılması karşısında; UYAP kayıtlarında bulunan 27.06.2014 gün ve 2009/468 Esas 2013/552 sayılı ölüm nedeniyle düşmeye ilişkin ek karar hukuki değerden yoksun kabul edilmiştir.

Sanıklar Arif Doğan, Emcet Olcaytu, Fatih Derdiyok, Münür Kemal Yavuz, Hüseyin Görüm, Mehmet Koral, Muzaffer Tekin, Salih Kurter, Sami Hoştan ve Ünal İnanç hakkında kurulan hükümler yönünden;

UYAP ortamından alınıp dosya içine konulan nüfus kayıt örneklerinden, sanıklar Arif Doğan'ın 17.10.2014 tarihinde, Emcet Olcaytu'nun 25.06.2015 tarihinde, Fatih Derdiyok'un 09.12.2014 tarihinde, Hüseyin Görüm'ün 21.03.2015 tarihinde, Mehmet Koral'ın 06.11.2014 tarihinde, Muzaffer Tekin'in 01.04.2015 tarihinde, Münür Kemal Yavuz'un 30.12.2013 tarihinde, Salih Kurter'in 02.01.2015 tarihinde, Sami Hoştan'ın 11.05.2015 tarihinde ve Ünal İnanç'ın 06.03.2015 tarihinde hükümden sonra öldükleri anlaşılacakla, bu sanıkların öldüklerine ilişkin kayıtların araştırılarak TCK'nın 64/1 ve 5271 sayılı CMK'nın 223. maddeleri gereğince hukuki durumlarının tayin ve takdirinde zorunluluk bulunmaktadır.

2) Akıl Hastalığı Nedeniyle Durma

Sanık Mehmet Şener Eruygur hakkında CMK'nın 223/8 maddesinin uygulanması gerektiğine ilişkin itirazların incelenmesinde;

Soruşturmanın veya kovuşturmanın başlatılması ya da yürütülmesi; şikayet şartının gerçekleşmesi, sanığın gaip (kaçak) olması, yasama dokunulmazlığının bulunması, suç işleme tarihinden sonra sanığın akıl hastalığına yakalanması gibi belli koşulların gerçekleşmesine veya engellerin bulunmamasına bağlı kılınmış olabilir. Yargılama şartları denilen ve yargılama yapılabilmesi için bulunması gereken bu şartların kovuşturma evresinde ortaya çıkması halinde; şartın gerçekleşme ihtimalinin bulunmadığının anlaşılması halinde davanın düşmesine, buna karşılık şartın henüz gerçekleşmediği ancak gerçekleşme ihtimalinin bulunduğu anlaşılması halinde ise şartın gerçekleşmesini beklemek üzere kovuşturmanın durması kararı verilir. Bu bağlamda isnat edilen suç tarihinden sonra ve kovuşturma aşamasında dosyada bulunan Adli Tıp Kurumu 3. İhtisas Kurulunun 20.07.2012 tarihli raporuna göre; suç tarihinde

herhangi bir akli arıza içinde olduğuna delalet edecek tıbbi bulgu ve belgeye rastlanılmadığı, ancak; organik beyin sendromu (travmaya bağlı) teşhisinden dolayı akıl hastalığının bulunduğu anlaşılması karşısında; bu rahatsızlığın “duruşma ve sorgu yapılmasını imkansız kılacak, yani sanığın kendini makul şekilde müdafaa edemeyecek derecede olması”(Kunter-Yenisey- Nuhoglu, CMK s.696) halinde sanık Mehmet Şener Eruygur’un iyileşme olanağının bulunup bulunmadığı hususunda ek rapor alınarak sonucuna göre iyileşme imkanı bulunmadığı takdirde CMK'nın 223. maddesi 8. fıkrasının 1. cümlesi uyarınca davanın düşmesine, iyileşme olanağı devam etmesi halinde ise; CMK'nın 223 maddesi 8. fıkrasının 2. cümlesi uyarınca kovuşturmanın durmasına, sanığın konusunda uzman bir hastanede gözlem altına alınarak koruma ve tedaviye karar verilmeli, amaca uygun aralıklarla yargılanmaya imkan sağlayacak derecede salaha ulaşıp ulaşmadığı sorulmalı, iyileştiğinde yargılanmasına başlanmalı ve sonucuna göre hukuki durumunun saptanması gerekirken, suç tarihi itibarı ile ceza ehliyeti araştırılan yetersiz rapora dayalı olarak savunma hakkını kısıtlayıcı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

B-YÜCE DİVAN İTİRAZI

Sanık Mehmet İlker Başbuğ müdafiinin bu sanık yönünden görevli mahkemenin yüce divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesi olduğuna dair temyiz itirazlarının incelenmesi;

Anayasa'nın 2. maddesinde, Cumhuriyetin temel nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına saygılı ve bu hakları koruyan, adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu sürdürmekle kendini yükümlü sayan, bütün işlem ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan Devlettir. Böyle bir düzenin kurulması, yasama, yürütme ve yargı alanına giren tüm işlem ve eylemlerin hukuk kuralları içinde kalması; temel hak ve özgürlüklerin, Anayasal güvenceye bağlanmasıyla olanaklıdır.

Anayasa'nın 145. maddesinin birinci fıkrasının son cümlesinde “Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar her halde adliye mahkemelerinde görülür” şeklinde bir düzenlemeye yer verilmiştir.

Anayasa'nın 37. maddesine göre; “Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir mercii önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir mercii önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.”

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 3. maddesinde mahkemelerin görevlerinin kanunla düzenleneceği 4. maddesinde, davaya bakan mahkemenin görevli olup olmadığına kovuşturma

evresinin her aşamasında re'sen karar verilebileceği düzenlenmiştir.

Mahkemelerin görevleri yargılamanın usulüne ilişkin konulardan olup, ceza yargılaması usulüne ilişkin yasaların kamu düzeni ile ilgili olmaları nedeniyle yürürlüğe girmelerinin ardından taraf iradelerinden bağımsız olarak derhal uygulanmaları gerektiğinden her yargılama işleminin yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan yasaya göre yürütülmesi zorunludur. Yargılama hukuku normlarının zaman bakımından uygulanmasında dikkat edilmesi gereken konu, yeni yasanın yürürlüğe girdiği tarihte muhakemenin sona ermiş olup olmadığıdır. Yargılama henüz kesin olarak bitmemişse, yeni yasanın yürürlüğe girmesinden itibaren yapılacak yargılama işlemlerinde kural olarak yeni yasanın uygulanması gerekir.

01.06.2005 tarihinden, 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun ile yürürlükte kaldırılıncaya kadar uygulanmakta olan CMK'nın 250. maddesinin 1. fıkrasında sayılan suçlara bakmak üzere ağır ceza mahkemeleri kurulmuş ve aynı Kanun maddesinin 3. fıkrasında "Birinci fıkrada belirtilen suçları işleyenler sıfatı ve memuriyetleri ne olursa olsun bu kanunla görevlendirilmiş ağır ceza mahkemelerinde yargılanır. Anayasa mahkemesi ve Yargıtay'ın yargılayacağı kişilere ilişkin hükümler ile savaş ve sıkıyönetim hali dahil askeri mahkemelerin görevlerine ilişkin hükümler saklıdır" hükmüne yer verilmiştir.

Yine 6352 sayılı yasa ile yürürlükten kaldırılan CMK'nın 251. maddesinin 1. fıkrasında "250. madde kapsamına giren suçlarda soruşturma, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu suçların soruşturma ve kovuşturmasında görevlendirilen Cumhuriyet Savcılarınca bizzat yapılır. Bu suçlar görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır" düzenlemesi yer almıştır.

6352 sayılı Kanun'un 105. maddesi ile CMK'nın 250, 251, 252. maddeleri yürürlükten kaldırılırken aynı Kanun'un geçici 2. maddesinin 4. fıkrası uyarınca kapatılan bu ağır ceza mahkemelerinin açılmış olan davalara kesin hükümle sonuçlanıncaya kadar bakmaya devam edecekleri kararlaştırılmıştır.

07.05.2010 tarihli ve 5922 sayılı Kanun'un 18. maddesi ile değişik Anayasa'nın 148. maddesinin 7. fıkrasına göre, "Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ile Jandarma Genel Komutanı da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar".

6352 sayılı Kanun'un 75. maddesi ile değiştirilen 3713 sayılı Kanun'un 10. maddesi ile terör suçları ile Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı

suçlara ait davalara bakacak ağır ceza mahkemeleri kurulmuş ve "Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay'ın yargılayacağı kişilere ilişkin hükümler ile Askeri Mahkemelerin görevlerine ilişkin hükümler saklıdır." hükmüne yer verilmiş, daha sonra bu hüküm 21.02.2014 tarih ve 6526 sayılı Kanun'un 19. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Sanık Mehmet İlker Başbuğ 2008-2010 yılları arasında Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı görevini yaptıktan sonra Orgeneral rütbesiyle emekliye ayrılmıştır.

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2010/106 esas sayılı dosyasında yürütülen yargılama sırasında 30.12.2011 tarihinde yapılan suç duyurusu üzerine İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nca düzenlenen 02.02.2012 tarihli iddianame ile İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2012/14 esas sayılı dosyasında yüklenen suçlardan dolayı cezalandırılması için kamu davası açılmış ve iddianamedeki birleştirme talebi doğrultusunda aynı mahkemenin 2010/106 esas sayılı dosyasında birleştirilmiştir. Bu dava dosyası da işbu 2009/191 esas sayılı dosya ile birleştirilmiş ve yargılama sonunda sanığın mahkumiyetine karar verilmiştir.

Bilahare sanık hakkındaki soruşturma tamamlanıp dava açıldıktan sonra 11.02.2014 tarihinde kabul edilen 6519 sayılı Kanun'un 61. maddesi ile 353 sayılı Kanun'a 15/A maddesi eklenerek, Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları hakkında soruşturma açılması Başbakan'ın iznine tabi tutulmuş, Başbakan tarafından kamu davasının açılmasına gerek görülürse, soruşturma dosyasının Yüce Divan Sıfatıyla yargılama yapılmak üzere Anayasa Mahkemesi'ne gönderileceği kuralı getirilmiştir. Bu soruşturma yöntemine ilişkin düzenlemenin, davanın açılmasından sonra ancak, hükmün kesinleşmesinden önce yürürlüğe girmesi nedeniyle, bu düzenlemenin usul hukukuna ilişkin olduğunun kabul edilmesi halinde, usul hükümlerinin derhal uygulanması prensibi ve usule ilişkin işlemlerin yapıldığı tarihteki mevzuata göre varlıklarını koruyacağı ilkesi gözetildiğinde, sanık hakkında uygulanma olanağı bulunmayacaktır. Diğer taraftan bu hüküm, "maddi ceza hukuku" müessesesi kabul edilmesi halinde de lehe bulunan kanunun geçmişe şamil olması nedeniyle, bu düzenlemenin sanık hakkında uygulanıp, yasanın öngördüğü şekilde izin alınması davanın devamı için şart olacaktır. Bu konudaki değerlendirmenin asıl davaya bakacak olan yüksek mahkeme "Yüce Divan" tarafından yapılmasının uygun olduğu değerlendirilmiştir.

Her ne kadar mahkemece, sanığa atılı suçların görev kapsamında kalmadığı ve eylemlerin görevi ile ilgili bulunmadığı kabul edilerek yargılamaya devamla karar ittihaz olunmuş ise de; sanığa isnat olunan suçlara ilişkin

iddia edilen eylemlerin (İnternet Andıçları ve Yargıtay 11. Ceza Dairesi tarafından yapılan yargılama neticesi beraat kararı ile sonuçlanan dosyada ana belge olarak yer verilen İrticayla Mücadele Eylem Planı çalışmalarının sanığın bilgisi dahilinde yapıldığı, yürütülmekte olan Ergenekon soruşturmaları ile ilgili olarak Genelkurmay Başkanı olduğu dönemde yaptığı basın açıklamaları, ayrıca sanığın bilgisi haricinde üçüncü kişilerin kendi aralarında yaptıkları telefon görüşmeleri, açıklamalar ve belgelerde sanığın isminin geçmesi nedeniyle bu kişilerle örgütsel bağ içerisinde bulunduğu yönündeki ve benzeri kabuller) yürütmekte olduğu Genelkurmay Başkanlığı görevinin kendisine sağladığı kolaylık ve avantajla gerçekleştirildiği, yine, atılı eylemlerin görevdeki yetkiyi kötüye kullanma yönünden tartışılması gerektiği nazara alındığında, atılı suçlara ilişkin eylemlerin sanığın doğrudan göreviyle ilgili olduğu anlaşılmıştır.

Tüm bu düzenlemeler ve açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde, üst norm olan Anayasa'nın 5922 sayılı Kanun'la kabul edilen ve 12.09.2010 tarihinde yapılan referandumla yürürlüğe giren 148/7. maddesindeki "Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ile Jandarma Genel Komutanı da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar" hükmü ile sanığın yargılama merciinin Yüce Divan olarak değiştirilmiş olmasına, usule ilişkin bir düzenleme olması nedeniyle yürürlüğe girmesinden sonra yapılan tüm yargılama işlemlerine uygulanması gerekmesine rağmen, Yüce Divan yerine Ağır Ceza Mahkemesinde dava açılması ve yargılamaya bu mahkemede devam edilmesi Anayasa'ya ve yasalara açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, sanık Mehmet İlker Başbuğ ile bağlantılı suç işlediği iddia olunan diğer sanıkların durumlarının da Yüce Divan tarafından takdir edilmesi uygun görülmüştür.

C-TEFRİK/BİRLEŞTİRME

Ceza muhakemesinde genel kural, açılan her dava üzerine ayrı bir yargılamanın yapılmasıdır. Ancak, uyuşmazlıklar arasında bağlantı olduğu zaman bağlantının özelliği gereği bu kuraldan ayrılmak mümkündür. Bağlantılı davalar ayrı ayrı görülebileceği gibi birleştirilerek de görülebilecek olup, istisnai hallerden biri olan yargılamaların birleştirilmesine karar verilebilmesi için;

- Davalar arasında bağlantı olmalı,
- Davaların birleştirilmesinde yarar görülmeli,
- Birleştirme yasağı söz konusu olmamalıdır.

Kanun koyucu, açılan her dava üzerine ayrı yargılama yapılmasını kural olarak benimseyip istisnai durumlarda

davaların birleştirilebileceğini hüküm altına alırken, birleştirmede fayda bulunup bulunmadığının her olayda araştırılmasını arzu etmiştir. Birleştirme zorunluluğu ya da birleştirme yasağının söz konusu olmadığı diğer durumlarda, mahkemelerce görülmekte olan davalar arasında bağlantı olduğu tespit edildiğinde bu davalar birleştirilecektir. Fakat birleştirme zorunlu olmayıp tamamen mahkemenin takdirine bırakılmıştır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 04.06.2013 gün ve 1345 - 279 sayılı kararında belirtildiği üzere, suç işlemek amacıyla örgüt kurma, üye olma suçlarıyla bu çerçevede işlenen sair (yağma, 6136 sayılı yasaya aykırılık gibi) suçlardan kurulan hükümlerin birbirinden bağımsız olarak denetlenmesinin mümkün olması karşısında birleştirme zorunlu görülmemiştir.

Kaldı ki yargılamaların birlikte görülmesini mutlak biçimde aramak, davaların uzamasına neden olacağı ve makul sürede sonuçlanmasını engelleyeceği gibi hakkında hüküm verilmesi dışında yapılacak bir muhakeme işlemi bulunmayan kişilerle ilgili davaların zamanaşımına uğramasına, bozulan kamu düzeninin kısmen de olsa düzeltilmesi imkanının kaybedilmesine ve dolayısıyla da toplumdaki adaletin gerçekleşmesini görmeye yönelik beklentilerin karşılanamamasına neden olacaktır.

Terör Örgütleri mensuplarının gerçekleştirmek istedikleri Devletin birliği ve ülke bütünlüğünü bozmak, Hükümete karşı suç ve Anayasal düzen ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar amaç suç olup bu suçu gerçekleştirmek için işlenen diğer suçlar araç suçtur. Bu suçların işlenmesi halinde failin gerçek içtima kuralı doğrultusunda cezalandırılması gereklidir. Ayrıca örgüt üyesi, örgütün faaliyeti doğrultusunda vahim bir eylem (öldürme, yaralama, yağma ...gibi) gerçekleştirdiğinde geçitli suç nedeniyle üyelik suçundan değil amaç suçtan cezalandırılacaktır. Bu nedenle bu kabil suçların birlikte görülmesinde zorunluluk vardır. Nitekim Danıştay cinayeti olarak adlandırılan davanın temyiz incelenmesinde bu gerekçe ile bozma kararı verilmiştir. Ancak Danıştay davası sanıkları ile Ergenekon Terör örgütü olarak isimlendirilen davanın sanıkları arasında hukuki ve fiili bağlantının varlığının somut delillerle ispat edilmesi, ya da öldürme suçunun örgüt faaliyeti çerçevesinde işlendiğinin tespiti halinde davalar birlikte görülmeli, sanıkların hukuki durumu buna göre belirlenmelidir. Aksi takdirde yukarıda açıklanan nedenlerle davanın birleştirilmesi usul ekonomisine aykırı olacağı gibi tutuklu şekilde devam eden yargılamanın makul sürede sonuçlandırılmasını engelleyeceğinden, bu tür davalar ana dosyadan tefrik edilerek karara çıkarılmalıdır.

İlamın ilgili bölümlerinde ayrıntılı gerekçeleri açıklandığı üzere, haklarında beraat kararı verilen bir kısım sanıkların hukuki durumlarının değerlendirilmesi sonucunda, mahkeme heyetinin kanuna uygun teşekkül edip etmediğine, müzakerelerin usul kurallarına uygun olup olmadığına ilişkin, "usuli eksiklerin tespit edildiği noktaların, sırf sanık yararına vazedilmiş usul kuralları olmaması ile birlikte doğrudan kamu düzenini ilgilendirmeleri" nedeniyle ve dosyanın diğer sanıklarından bir kısmının aynı kararlar ile ilgili mahkeme heyetinin oluşumu ve müzakerelerin yapılışına ilişkin itirazlarda bulunması da dikkate alındığında, CMUK'nın 309. maddesinin dosyamızda uygulanması mümkün görülmemiş, sanıklar yönünden salt bu nedenle bozma kararı vermek gerekmiş ise de; "makul sürede yargılanma hakkı" çerçevesinde haklarında başkaca yargılama işlemi gerekmeyen sanıkların dosyaları tefrik edilerek, haklarında mahkemesince karar verilmesi mümkün görülmüştür. Keza haklarında kanıtlar toplandıktan sonra mahkumiyetlerine karar verilen Kemalettin Balcı, Bülent Güngördü, Murat Eke ve Cihan Arık gibi bazı sanıkların eylemlerinin suç oluşturmaması ve bu nedenle de yapılacak başkaca yargısal işlem bulunmaması halinde verilecek bozma kararı üzerine "aklanma hakkı" ve "makul sürede yargılanma hakkı" dikkate alınarak dosyalarının tefrik edilip haklarında beraat kararı verilmesinde zorunluluk görülmüştür.

VI- SORUŞTURMA İŞLEMLERİ

A-İLETİŞİM

Tüm deliller gibi iletişimin tespiti neticesinde elde edilen görüşmelere ilişkin tutanakların da delil olarak kullanılabilmesi için CMK'nın 206/2-a ve 217/2. maddeleri gereğince hukuka uygun olarak elde edilmiş bulunması gerektiğinden öncelikle bu hususun incelenmesi gerekmektedir. İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinin 12. maddesi kişisel yazışma ve özel hayatı koruma altına alırken iç hukukumuzun bir parçası olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8. maddesinde ise ''Her kişi özel ve aile yaşamına, konutuna, haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir. Bu hakların kullanılmasına resmi bir makamın müdahalesi, demokratik bir toplumda milli güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suçların önlenmesi, sağlığın veya ahlâkın ve başkasının hak ve özgürlüklerinin korunması için zorunlu bulunduğu ölçüde ve kanunla düzenlenmesi koşuluyla olabilir'' denilmiş, bu hükme benzer şekilde Anayasamızın 22. maddesinde de ''Herkes haberleşme hürriyetine sahiptir. Milli Güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve

genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde hakim onayına sunulur. Hakim kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde karar kendiliğinden kalkar.'' hükmüne yer verilmiştir.

Ceza Muhakemesi Hukukumuzda iletişimin tespitiyle ilgili ilk düzenleme 4422 sayılı Kanun'la yapılmıştır. 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren CMK'nın 135. maddesinde konu yeniden düzenlenmiş ve 4422 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. CMK'nın 135. maddesinin gerekçesinde düzenleme yapılırken Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının yapılan düzenlemeye esas alındığı belirtilmektedir. Gerekçede ayrıca "...gerek ikrar, gerek işlenen suça ait diğer delil, iz ve emareler, suçu işleyen, şerikleri, yataklık edenler ile diğer kişiler arasında cereyan eden telefon muhabereilerinin dinlenmesi veya sinyalleri, yazıları resimleri tek yönlü sistemlerle alan ve ileten araçlara girilerek elde edilebilir. Ancak burada çok açık olan ve örneğin uyuşturucu madde trafiğinde olduğu gibi başka suretle delilini bulmak olanağının çok az olduğu suçları ve faillerini meydana çıkarmak gibi önemli toplumsal yarar ile haberleşme özgürlüğü, özel hayatın dokunulmazlığı gibi temel insan haklarına saygının çatıştığı çok açık olduğundan batı ülkeleri bu konuyu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatlarına uygun şekilde düzenlemişlerdir'' ifadeleri yer almaktadır.

Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi'nin 8. maddesinde de haberleşme özgürlüğüne müdahalenin belli değerlerin korunması amacıyla ve yasayla öngörülmüş olmak koşuluyla söz konusu olabileceği belirtilmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nce 24 Nisan 1990 tarihli Kruslin-Fransa; 20 Nisan 1990 tarihli Huvig-Fransa; 4 Mayıs 2000 tarihli Rotaru-Romanya; 2 Ağustos 1984 tarihli Malone-Birleşik Krallık ve 06 Ağustos 1978 tarihli Klass ve Diğerleri-Almanya Davaları'nda verilen kararlar da bu yöndedir. Bu kararlarda özetle; "Telefon görüşmelerine dinleme veya diğer yöntemlerle müdahale edilmesi, özel hayata ve haberleşmeye ciddi bir müdahaledir ve bu nedenle özellikle kesin olan bir kanuna dayanmalıdır. Özellikle kullanılabilecek teknolojiler devamlı daha sofistike hale geldiği için, bu konuda açık ve detaylı kuralların olması önemlidir" ve "Gizli gözetim önlemlerinin uygulamaya geçirilmesi, söz konusu kişiler veya genel olarak kamu

tarafından eleştiriye açık olmadığı için, yürütmeye verilen yasal takdir yetkisinin sınırsız bir güç olarak ifade edilmiş olması hukukun üstünlüğüne karşıdır. Bu nedenle, yetkililere verilen takdir yetkisinin kapsamı ve uygulanma yöntemi, bireye keyfi müdahaleye karşı gerekli korunmayı sağlayacak biçimde ve alınan önlemin meşru amacı göz önünde bulundurulurken, kanunda yeterince açıklıkla belirtilmelidir.” biçimindeki gerekçelere dayanılmak suretiyle, telefonla yapılan iletişimin dinlenilmesi ve kayda alınması ile bu şekilde elde edilecek delillerin kullanılması konusunda belirleyici sınırlamalar getirilmemiş, buna karşılık iletişimin dinlenmesi tedbirine ilişkin tüm ayrıntıların yasalarda yer alması gerektiği vurgulanmıştır.

Ceza Muhakemesi Kanunumuz da konuyu kişinin mahremiyet hakkı ile kamunun suçların önlenmesi ve aydınlatılması ihtiyacı arasında bir denge sorunu olarak değerlendirmekte, Anayasamıza ve insan hakları hukukunun yerleşik yaklaşımlarına uygun bir düzenleme getirmektedir. Buna göre CMK'nın soruşturma sürecinde yürürlükte bulunan 135. maddesinde;

“(1) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhâl hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmidört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhâl kaldırılır.

(2) Şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınmaz. Kayda alma gerçekleştikten sonra bu durumun anlaşılması hâlinde, alınan kayıtlar derhâl yok edilir.

(3) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok üç ay için verilebilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir. (Ek cümle: 25/05/2005-5353 sayılı Kanunun 17.mad) Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim bir aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.

(4) Şüpheli veya sanığın yakalanabilmesi için, ... mobil telefonun yeri, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararına istinaden tespit edilebilir. Bu hususa ilişkin olarak verilen kararda, ... mobil telefon numarası ve tespit işleminin süresi belirtilir. Tespit işlemi en çok üç ay için yapılabilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir.

(5) Bu Madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur.

(6) Bu Madde kapsamında dinleme, kayda alma ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin hükümler ancak aşağıda sayılan suçlarla ilgili olarak uygulanabilir:

a) Türk Ceza Kanunu'nda yer alan;

1. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti (Madde 79, 80),
2. Kasten öldürme (Madde 81, 82, 83),
3. İşkence (Madde 94, 95),
4. Cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, Madde 102),
5. Çocukların cinsel istismarı (Madde 103),
6. Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (Madde 188),

7. Parada sahtecilik (Madde 197),

8. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (iki, yedi ve sekizinci fıkralar hariç, Madde 220),

9. (Ek alt bend: 25/05/2005-5353 S.K./17.mad) Fuhuş (Madde 227, fıkra 3),

10. İhaleye fesat karıştırma (Madde 235),

11. Rüşvet (Madde 252),

12. Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama (Madde 282),

13. Silahlı örgüt (Madde 314) veya bu örgütlere silah sağlama (Madde 315),

14. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk (Madde 328, 329, 330, 331, 333, 334, 335, 336, 337) suçları.

b) Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun'da tanımlanan silah kaçakçılığı (Madde 12) suçları.

c) (Ek bend: 25/05/2005-5353 S.K./17.mad) Bankalar Kanunu'nun 22 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında tanımlanan zimmet suçu,

d) Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar

e) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 68 ve 74 ncü maddelerinde tanımlanan suçlar.

(7) Bu maddede belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse, bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini dinleyemez ve kayda alamaz” şeklindeki düzenlemeye yer verilmiştir.

Kanun gerekçesinden de anlaşıldığı üzere, varolan denge sorununu üç araç kullanarak çözmeyi hedeflemiştir; ilki,

iletişimin tespiti kararını verecek merciin sınırlandırılması, ikincisi iletişimin tespiti kararı verilmesinin olaya özgü koşulları olan mevcut şüphe, delil ve delil elde etme durumu, üçüncüsü de kararın verilebileceği suçların sınırlandırılmasıdır. Ceza muhakemesi hukukumuzda herhangi bir şekilde dosyaya alınmış iletişim tespit tutanağının CMK'nın 206/2-a ve 217/2. maddeleri anlamında hukuka uygun delil değeri kazanabilmesi için CMK 135. maddeye göre verilmiş bulunan kararın maddenin 1. cümlesinde düzenlenmiş şartlara uygun olarak verilmiş bir karar gerekmekte olup, kararı veren merci kendisine sunulan talebi bu koşullar açısından değerlendirirken, yargılamayı yapan mahkemede öncelikle iletişimin dinlenilmesine ilişkin kararın hukuka uygunluğunu denetleyecektir.

Yukarıda belirtildiği şekilde kanun koyucu mevcut denge sorununu doktrinde katalog suç olarak adlandırılan yöntemle çözmeyi hedeflemiştir. Buna göre iletişimin dinlenilmesi kişiler, toplum ve devlet üzerinde ağır zarar veya tehlikeye yol açan bir dizi suç için mümkündür. Bu niteliğe sahip bulunduğu tartışmasız olan dosyamıza konu suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu soruşturma tarihinde katalog içinde yer alırken 6526 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle yapılan değişiklikle katalogdan çıkarılmıştır. Ceza Muhakemesi Hukukunda geçerli olan "derhal uygulama" ilkesi nedeniyle 6526 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce 'suç işlemek için örgüt kurmak' suçundan usulüne uygun şekilde verilmiş kararlara göre yapılan iletişimin dinlenilmesi kayıtları hukuka uygun delil olarak hükme esas alınabilecektir (Kanun'un yürürlüğe giriş tarihinde ise süresi tamamlanmış olsun ya da olmasın tedbirin sonlandırılması gerekmektedir). Suç işlemek için örgüt kurmak suçundan 6526 sayılı Kanun'dan önce verilmiş kararların hukuka uygunluğunun denetlenmesi bakımından anılan değişikliğin gerekçesinin irdelenmesi önem arz etmektedir.

6526 sayılı Kanun'un değişiklik gerekçesinde; ''...Türk Ceza Kanunu'nun 220 nci maddesinde düzenlenen suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçunun maddenin altıncı fıkrasında düzenlenen katalogdan çıkarılması suretiyle, bazı soruşturmalarda sırf bu tedbirin uygulanabilmesi için soruşturmanın suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu kapsamında başlatılıp yürütülmesi uygulamasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır'' denilmektedir.

Kanun koyucuya göre, soruşturmalarda 6526 sayılı Kanun'dan önce 'suç örgütü kurmak suçuna' ilişkin olarak CMK'nın 135. maddesinin 1. fıkrasında yer alan ''kuvvetli şüphe sebepleri'' bulunmadığı halde bu suç kullanılarak katalogda

bulunmayan bazı suçlara ilişkin delil toplandığını bu uygulamanın hukuka aykırı olduğunu saptadıktan sonra aykırılığın kendi içinde düzelmeyeceği öngörüsü ile 'suç işlemek amacıyla örgüt kurma' suçunu katalogdan çıkarma yoluna gitmiştir.

Gerçekten de bir suç örgüt kapsamında işlenmişse, katalogda yer almasa bile CMK'nın 135/6-8 madde, fıkra ve bendi kapsamında alınmış bir dinleme kararına dayanılarak düzenlenen iletişimin tespit tutanaklarının örgüt faaliyetleri kapsamında işlenmiş suça ilişkin yapılan yargılamada delil olarak kullanılması mümkündür. Aksi halde örgütün kurucusu için alınmış bir dinleme kararının örgütün işlediği suçların aydınlatılmasında kullanılmayacağı düşünülemeyeceğinden bu imkanı sağlayan TCK'nın 220. maddesi bu anlamda CMK'nın 135/6. maddesinde düzenlenen katalog suç güvencesi için gizli bir tehdit olarak belirmiş, doktrinde de kanun koyucunun saptadığı suistimal kanuna karşı hile olarak nitelenmiştir. (Kunter/Yenisey/Nuhoğlu, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku) Elbette ki bahse konu örgüt suçunun oluşup oluşmayacağı ancak bir yargılama neticesinde ortaya çıkabilecektir, bunun yanında ceza mahkemesi suça ilişkin soruşturma makamının nitelendirmesiyle bağlı olmadığı gibi, kolluğa işlendiği iddia olunan suçun kesin olarak var olup olmadığı veya vasfını belirleme görevi de yüklenemez, yukarıda da belirtildiği üzere 6526 sayılı Kanun'un gerekçesinde yer alan husus iletişimin dinlenilmesine karar veren hakimin gözetmesi gereken CMK'nın 135/1. maddesindeki 'suç işlediğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin bulunması' şartıyla ilişkilidir. Kanun koyucu uygulamada 'suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu' bakımından bu önkoşulun yeterince iyi incelenmediği, kanaatini ifade etmektedir. Bu kanaat ve yapılan değişiklik karşısında her ne kadar yukarıda ifade edildiği üzere yapılan değişiklik geçmişe etkili olmasa bile değişiklikten önce 'suç işlemek amacıyla örgüt kurma' suçundan verilen iletişimin dinlenilmesi kararlarının daha dikkatle denetlenmesi gereği ortaya çıkmış bulunmaktadır.

6526 sayılı Kanun'daki değişiklikte dolaylı olarak ilgili olan iletişimin dinlenilmesi kararı verilmesinin diğer ön koşulu başka suretle delil elde etme imkanının bulunmamasıdır. 5271 sayılı Kanun'un 135. maddesinin ilk şeklinde suç işlemek için örgüt kurma suçunun katalog içerisine alınıp TCK'nın 220. maddesinin 2, 6 ve 8. maddelerinin kapsam dışında tutulması nedeni dikkate değerdir; Suç örgütü kuran ve yöneten kişiler örgütün amaç suçlarını bilfiil işlemekte, çoğunlukla suçu işleyen örgüt üyelerini azmettiren, sevk ve idare eden konumda

bulunmaktadırlar. İletişimin dinlenilmesi örgüt üyeleriyle örgüt kurucu ve yöneticileri arasındaki örgütsel bağlantı ve hiyerarşiyi saptayabilmek açısından büyük önem arz etmektedir. Bu anlamda kanun koyucu 8. bendin kanundan çıkarılmasının yaratacağı tehlikeyi kataloga eklemeler yaparak aşmaya çalışmış, böylece yukarıda ifade edilen dengeyi sağlama amacı gütmüş, ancak örgüt kurucu ve yöneticileriyle örgüt üyeleri arasındaki bağlantıyı delillendirme noktasındaki önemli bir imkan katalog harici suçlar bakımından ortadan kaldırılmıştır.

İletişimin dinlenilmesi ve kayda alınmasına yönelik kararın verilebilmesinin kararı veren merci ve katalog suç şeklindeki objektif koşullarının yanında olaya göre değişen subjektif nitelikteki ''suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde etme imkanının'' bulunmaması koşullarının yasa koyucunun amaçladığı dengeyi sağlayabilmesi için hakim tarafından dikkatle incelenmesi zorunludur. Hakim talebin kabulüne karar verirken bu şartları sağlayan somut olay, bilgi ve belgeleri soruşturma makamından talep etmelidir. Aksi uygulamada kararın CMK'nın 135/1. maddesinin subjektif koşullarına uygunluğu denetlenemez hale gelecek ve ön koşullar ölü düzenleme halini alacaktır ki özellikle suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçuna yönelik olarak verilen iletişimin dinlenilmesi kararları bakımından kanun koyucunun 6526 sayılı Kanun gerekçesinde ifade ettiği durum budur. Soruşturma makamları CMK 135/6-8. maddelerinin getirdiği imkanı kullanıp kolaycı bir yaklaşım içine girerek suça iştirak şekillerini, varlığı TCK'nın 220. maddesinde sıkı koşullara bağlanmış olan örgüt kurma suçu olarak göstermekten, şüphelilerin sorgusu sırasında dinleme tutanaklarını kullanarak ikrar elde etme yoluna gitmekten ve edemediği durumlarda tutanakları kendine göre yorumlayarak yeterli ve kuvvetli şüphe elde etmeye çalışmaktan kaçınmak zorundadır.

Somut olayımızda verilen iletişimin dinlenilmesi ve kayda alınmasına dair kararların hukuka uygunluğu irdelenmeden önce CMK'nın 135/1. maddesindeki subjektif koşulları içeren tanımın açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Kunter/Yenisey/Nuhoğlu'na göre ''İletişimin denetlenebilmesi için kuvvetli, makul ve kanuna aykırı olarak elde edilmemiş şüphe sebeplerinin varlığı şarttır... kuvvetli şüphe sebeplerinin tutuklama için öngörülen 'kuvvetli suç şüphesinden' farklıdır. Zaten tutuklama kararı verecek kadar kuvvetli şüphe varsa iletişimin denetlenmesi yolu kendiliğinden kapanmaktadır. Şüphe ve belirti kavramları arasında ayırım yapılması gerektiğini belirten yazarlar ''İletişimin denetlenmesi kararı

verilebilmesi için çok basit bir suç şüphesinin varlığı yeterli ise de, suç işlendiğine ilişkin belirtilerin kuvvetli olması gereklidir'' saptamasına yer vermişlerdir. 6526 sayılı Kanun CMK'nın 135/1. maddesinde yaptığı değişiklikle kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığını 'somut delillere dayanması'' şartını getirmiştir. Bu değişiklik yapılmadan önce de hakimin bu şartın varlığını denetlerken somut olayların varlığını araması Kanun'un kişilerin mahremiyetini korumayı amaçlayan anlayışının bir gereğidir ancak uygulamada soyut gerekçelerle iletişimin dinlenilmesi kararı verilmesi anılan değişikliğin gerekçesini oluşturmuştur. Bu şartın varlığında aranması gereken önemli bir husus da şüphe sebeplerinin kanuna aykırı elde edilmemiş olmasıdır. CMK'nın 217. maddesinin gerekçesine göre hukuka aykırı delil niteliğinde bulunan işkence, narko analiz, hataya sürükleyici eylemler, baskı, kişinin fizik ve moral bütünlüğüne yapılan saldırılar yoluyla elde edilmiş bilgiler de CMK'nın 135. maddesinde öngörülen kuvvetli suç şüphesinin varlığına dayanak alınamayacaktır. CMK 135/1. maddenin iletişimin dinlenilmesi kararı verilebilmesi için öngördüğü subjektif şartın ikinci unsuru başka suretle delil elde etme imkanının bulunmamasıdır. Doktrinde isabetle belirttiği üzere iletişimin dinlenilmesi son çaredir. Hakim soruşturma makamından delil elde etme hususundaki hangi çabalarının sonuçsuz kaldığını talep etmek durumundadır. Suç işlediği değerlendirilen kişinin güçlü konumu nedeniyle aleyhine tanıklık yapılmak istenmemesi, delilleri ortadan kaldırma hususunda tecrübeli ve becerikli olması, işlenen suçlarda azmettiren konumunda bulunması nedeniyle aleyhinde fiziksel bir delil bulunmaması, işlediği suçun ve işlenme biçiminin doğasının başka delil elde etme biçimlerine büyük ölçüde kapalı olması gibi yaşamsal durumlar, kişi hakkında yapılan önceki yargılamada delil yetersizliği nedeniyle verilmiş bir beraat kararı gibi hukuksal durumlar bu kapsamdadır. Önemle belirtmelidir ki, iletişimin tespiti kararı soyut gerekçelerle verilmiş olsa bile tekamül etmiş bir dosyadan kararların verildiği tarihte CMK'nın 135/1. maddesindeki şartların varlığı anlaşılabiliriyorsa yargılama makamı iletişimin dinlenilmesi kararının hukuka uygunluğunu kendisi de saptayabilecektir. Yine önemle belirtmek gerekir ki subjektif koşulun her iki unsurunun da mevcut bulunması kararın verilebilmesi için zorunludur. CMK, telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenebilmesine bazı hallerde sınırlamalar getirmiştir. Buna göre, şüpheli veya sanığın tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimi kayda alınamaz. Kayda alma gerçekleştikten sonra bu durumun anlaşılması halindeyse

alınan kayıtlar derhal yok edilir (CMK m. 135/2). İkinci fıkranın bu lafzından anlaşıldığı kadarıyla kayda alınamayacak olan bu iletişim, CMK'nın 135. maddesi hükmü anlamında tespit edilebilecek, dinlenebilecek ve bu iletişime ilişkin sinyal bilgileri değerlendirilebilecektir.

CMK'nın 136. maddesi hükmü gereği şüpheli veya sanığa yüklenen suç dolayısıyla müdafinin bürosu, konutu ve yerleşim yerindeki telekomünikasyon araçları hakkında, bu Kanun'un 135. maddesi hükmü uygulanamaz. Meslekleri gereği CMK'nın 46. maddesi hükmü çerçevesinde tanıklıktan çekinme hakkı olan avukatlar hakkında da iletişiminin denetlenmesi çerçevesinde bu iletişimin "kayda alınması" tedbirinin zaten 135. maddenin ikinci fıkrası hükmü gereği uygulanma imkanı bulunmamaktadır. Sonuç olarak müdafinin, yüklenen suça ilişkin olarak şüpheli veya sanıkla bürosunda, konutunda ve yerleşim yerinde telekomünikasyon yoluyla kurduğu her türlü iletişimin 135. madde hükmü anlamında her türlü denetimin dışında kalmaktadır.

Ancak müdafinin suçu bizzat işlediği veya bu suça iştirak ettiği şüphesi altında bulunması halinde ise, bu tedbire ilişkin olarak kendisi hakkında da denetleme kararı alınmış olmak kaydıyla 135. maddenin ikinci fıkrası hükmündeki engelin ortadan kalkacağı, yani zaten mümkün olan tespit, dinleme ve sinyal bilgilerini değerlendirme tedbirleri yanında kayda alma tedbirinin de uygulanabileceği sonucuna ulaşılabilecekken 136. madde hükmünün salt lafzi bir şekilde ele alınması durumunda, müdafinin bu sefer kendisinin de şüphelisi olduğu bu suç, şüpheli veya sanığa yüklenen suç olma vasfını devam ettirdiği için, kendisiyle bürosunda, konutunda ve yerleşim yerinde telekomünikasyon yoluyla kurduğu her türlü iletişimin yine 135. madde hükmü anlamında her türlü denetimin dışında kaldığı söylenebilecektir.

Tesadüfen elde edilen delillerin düzenlendiği 5271 sayılı CMK'nın 138. maddesine göre "Arama veya elkoyma koruma tedbirlerinin uygulanması sırasında, yapılmakta olan soruşturma veya kovuşturmayla ilgisi olmayan ancak, diğer bir suçun işlendiği şüphesini uyandırabilecek bir delil elde edilirse; bu delil muhafaza altına alınır ve durum Cumhuriyet savcılığına derhal bildirilir. Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi sırasında, yapılmakta olan soruşturma veya kovuşturmayla ilgisi olmayan ve ancak, 135. maddenin altıncı fıkrasında sayılan suçlardan birinin işlendiği şüphesini uyandırabilecek bir delil elde edilirse; bu delil muhafaza altına alınır ve durum Cumhuriyet savcılığına derhal bildirilir". Yürütülen bir soruşturma veya kovuşturma sırasında, soruşturma veya

kovuşturma konusu suç dışında bir suçun işlendiğini gösteren deliller tesadüfen elde edilen delillerdir. CMK'da arama, el koyma ve iletişimin denetlenmesi koruma tedbirleri için düzenlenmiş olan bu tip deliller, diğer (örneğin, teknik takip, gizli soruşturmacı görevlendirilmesi) koruma tedbirlerinin uygulanmasıyla da elde edilmiş olabilir. Böyle bir durumda Ceza Muhakemesi Hukukunda kıyas yasağı olmadığından, CMK'nın 138. maddesi hükmü kıyasen bu deliller hakkında da uygulanabilecektir.

Tesadüfen elde edilen deliller ve bunların değerlendirilmesi, temel hak ve özgürlüklere müdahale alanını genişlettiği ve özel hayata yeni ve bağımsız bir müdahale niteliğinde olduğu için bazı sınırlamalara tabidir. Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi sırasında elde edilen tesadüfi delillerin, çoğu Avrupa ülkesinde olduğu gibi, katalog suçlardan birine ilişkin olması öngörülmüştür. Tesadüfi delil elde edilince iletişimin dinlenmesine devam edilebilmesi için ortaya çıkan yeni suçla ilgili dinleme şartlarının yeniden değerlendirilip yeni bir hakim kararı alınması gerekir.

Telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin dinlenmesi tedbiri uygulandığı sırada elde edilen tesadüfi delillerin hukuka uygun kabul edilip kullanılabilmesi için, bu delilin elde edildiğine ilişkin derhal savcılığa bilgi verilmesi gerekir. Savcılığın bilgilendirilmesi, tesadüfi delil elde edildikten sonra dinlemenin bitirilmesi beklenerek veya dinlemeye devam edilip başka tesadüfi deliller de elde edildikten sonra gerçekleştirilmişse tesadüfi deliller hukuka aykırı hale gelecek ve kullanılamayacaktır.

Bu şekildeki iletişim tespitiyle elde edilen delillerin hükme esas alınıp alınmayacağı hususuna gelindiğinde;

Kunter/Yenisey/Nuhoğlu'na göre; "...kanuna aykırı deliller teorisi çerçevesinde yabancı sistemlerin 'hukuka aykırılıktan' anladıkları, sanığın Anayasa ile teminat altına alınmış olan haklarından birinin bir devlet organı tarafından yapılmış bir işlemle ihlal edilmiş olmasıdır.'"

Hukuka aykırı delil sorunu CMK'nın 135, 206 ve 217. maddeleri çerçevesinde Ceza Genel Kurulu'nca tartışılmıştır; Ceza Genel Kurulu'nun 10.12.2013 tarih ve 2013/399 sayılı kararında; "...ceza muhakemesinin amacı, usul kurallarının öngördüğü ilkeler doğrultusunda maddi gerçeğin her türlü şüpheden uzak bir biçimde kesin olarak belirlenmesidir. Maddi gerçeğin belirlenmesinde kullanılan yegane araçlar deliller olup, nitekim 5271 sayılı CMK'nın "Delilleri takdir yetkisi" başlıklı 217. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; "Yüklenen suç, hukuka uygun bir şekilde elde edilmiş her türlü delille ispat edilebilir"

şeklindeki düzenleme ile bu husus belirtilmiştir. Bu düzenleme ile ayrıca delillerin serbestliği ilkesine de vurgu yapılmaktadır. Buna göre, ceza muhakemesinde hangi hususun hangi delillerle ispat olunacağı konusunda bir sınırlama bulunmayıp, yargılama yapan hakim hukuka uygun şekilde elde edilmiş her türlü delili kullanmak suretiyle, sanığın aleyhine olduğu kadar lehine olan delilleri de araştırıp değerlendirerek şüpheden arınmış bir sonuca ulaşmalıdır. Yargılama konusu olayın açıklığa kavuşturulması ve maddi gerçeğin bulunabilmesi için ispat amacıyla kullanılan her araç delil olarak kabul edilir.

Maddi gerçeğin araştırılması aşamasında kişisel ya da toplumsal değerlerin korunması zorunludur. Bu değerlerin korunması amacıyla kanun koyucu delillerin serbestliği ilkesine "delil yasakları" olarak adlandırılan bir takım sınırlamalar getirmiştir. Delil yasakları, "delil elde etme" ve "delil değerlendirme" yasağı olarak iki gruba ayrılmaktadır. Delillerin elde edilme şekline ilişkin yasaklara "delil elde etme yasakları", hukuka uygun elde edilmiş bile olsa o delilin yargılamada ortaya konulup değerlendirilebilmesine ilişkin yasaklara ise "delil değerlendirme yasakları" denilmektedir.

İfade alma ve sorgunun 5271 sayılı CMK'nın 148. maddesinde sayılan şekillerde yapılması, tanıklıktan çekinme hakkı olan kişiye bu hakkının hatırlatılmaması delil elde etme yasaklarına; duruşmada tanıklıktan çekinen tanığın önceki ifadesinin okunamaması, telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin denetlenmesi sırasında elde edilen delillerin aynı Kanun'un 135. maddesinin altıncı fıkrasında sayılanlar dışında bir suçun soruşturma ve kovuşturulmasında kullanılmaması ise delil değerlendirilmesi yasaklarına örnek olarak gösterilebilir.

5271 sayılı CMK'nın 217. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; "Yüklenen suç, hukuka uygun bir şekilde elde edilmiş her türlü delille ispat edilebilir" şeklindeki düzenleme ile ayrıca ceza muhakemesinde kullanılacak delillerin hukuka uygun şekilde elde edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Buna göre tüm deliller kanunda gösterilen yöntemle uygun olarak elde edilmelidir.

Ancak, delil elde etmeye ilişkin her hukuka aykırılığın o delilin yargılamada kullanılmasına engel oluşturup oluşturmayacağı hususu üzerinde de ayrıca durulmalıdır. Eğer ihlal edilen kural bir hak ihlaline neden olmuyor ve yargılama faaliyetlerinin bütünü itibarıyla adil yargılanma ilkesi zedelenmiyorsa, o delilin yargılamada değerlendirilemeyeceğinden bahsedilemeyecektir.

5271 sayılı CMK'nın 217. maddesinin ikinci fıkrasına ilişkin gerekçede, "Maddenin son fıkrası, usul hukuku

yönünden olağanüstü önem taşıyan ve adil yargılama ile bağlantılı bir ilkeyi belirtmektedir. İlke, delilin doğruluğunu, haklılığını hakkaniyete uygunluğunu sağlamak amacını gütmektedir. Böylece ister soruşturma ister kovuşturma evrelerinde olsun, hukuka aykırı olarak, örneğin; işkence, narko analiz, hataya sürükleyici eylemler, sorgulamalar, baskılar, kişinin fizik ve moral bütünlüğüne saldırılar yolu ile elde edilmiş deliller hükme esas alınamayacaktır" denilerek, delilin hükme esas alınmasına engel oluşturan hukuka aykırılıkların "sanığın temel haklarını" ihlal eden aykırılıklar olduğu belirtilmiştir. "Hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen deliller" kavramındaki 'hukuka aykırılık', sanığın temel haklarını ihlal eden bir hukuka aykırılık olarak anlaşılmalıdır.

Muhakemenin sonunda, yapılan işlemler bir bütün olarak değerlendirilmeli ve muhakeme neticesinde, hukuka uygun veya aykırı yöntemlerle elde edilen deliller kullanılarak verilen hüküm, Anayasanın 36'ncı maddesinde gösterildiği biçimde 'adil' ise, bir delil hukuka aykırı bir yöntemle elde edilmiş olsa dahi kullanılabilir (Kunter/Yenisey/Nuhoğlu, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, 16. Baskı, 2007 yılı, s. 1080), Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de P.G. ve J.H/Birleşik Krallık ve Khan/Birleşik Krallık davalarında, soyut şekilde hukuka aykırı delillerin dışlanmaması gerektiğine işaret etmiş, somut olay dikkate alındığında hukuka aykırı da olsa delilin kullanılmasının söz konusu olabileceğini, asıl önemle üzerinde durulması gereken hususun yargılamanın bir bütün olarak adil olup olmadığı konusu olduğunu belirtmiştir.

Ceza Genel Kurulu aynı düşüncelere 20.05.2014 tarih ve 2014/268, 03.06.2014 tarih ve 2014/302 sayılı kararlarında da yer vermiştir. Buna göre soruşturma bir bütün olarak adilse hukuka aykırı olarak elde edilmiş delil hükme esas alınabilecektir. Ancak Ceza Genel Kurulu kararları içeriğinde atıf yapılan doktrin görüşlerinde önemli bir nokta üzerinde durulması gerekmektedir. Doktrine göre sanığın temel haklarını ihlal etmeyen ve şekli hukuka aykırılıkların söz konusu olduğu deliller hükme esas alınabilecektir. Bunun dışında yargılamanın bir bütün olarak adil bir şekilde yapılması zorunluluğundan bahsedilmektedir.

Esasında CMK'nın ''Yüklenen suç, hukuka uygun bir şekilde elde edilmiş her türlü delille ispat edilebilir'' şeklindeki düzenlemeyi içeren 217/2. maddesi ve gerekçesi hukuka aykırı deliller için doktrin ve Ceza Genel Kurulu'nun yaptığı önemli hukuka aykırılık/önemsiz hukuka

aykırılık şeklinde bir ayrıma yer vermemiştir. Buna rağmen doktrinde yapılan ayırım tamamen hatalı kabul edilemez, elde edilmesinde basit şekli hukuka aykırılıkların söz konusu olduğu delillerin, hükme esas alınmaması adil yargılama ilkesini zedeleyebilecektir. Ayrımın hangi kritere göre yapılacağı hususunda değişik görüşler bulunmakta olup CMK'nın 217. maddesinin gerekçesinde sayılan durumların yanında CMK'nın 148. maddesinde belirtilen yollarla elde edilen delillerin mutlak olarak hukuka aykırı olduğu ve hükme esas alınamayacağı kabul edilmiştir.

Ceza Genel Kurulu 03.07.2007 tarih ve 2007/167, 22.01.2008 tarih ve 2008/3 karar sayılı kararlarında, hukuka aykırı olarak elde edilmiş bulunan iletişim tespit tutanaklarının hükme esas alınamayacağını belirtmek suretiyle iletişimin dinlenilmesi hususunda önemsiz/şekli hukuka aykırılık anlayışının geçerli bulunmadığını kabul etmiştir. Gerçekten de haberleşme hürriyeti anayasal bir haktır ve ihlali önemsiz kabul edilemez. CMK'nın 135. maddesinde iletişimin dinlenilmesinin katalog suçlar için mümkün kılınması, katalog harici suçlar için tespit edilmiş delilleri CMK'nın 138. maddesinin dahi dışında tutması hukuka aykırı bir kararla elde edilmiş iletişim tespit tutanaklarının hükme esas alınmayacağını kanun tarafından da açıkça öngörüldüğünü göstermektedir. Buna göre yargılamanın bir bütün olarak adil yapılmış sayılması dahi hukuka aykırı dinleme tutanaklarının delil olarak kullanılabileceği anlamına gelemez.

Yukarıda yazılan düzenlemeler ve açıklamalar ışığında;

1-) Bir kısım sanıklar hakkında iletişim tespiti ve uzatma kararları verilmiş olup, bu kararlara dayanak olan talep yazılarını düzenleyen soruşturma makamının kuvvetli suç şüphesi sebeplerinin dayanağını oluşturan bilgilere ne suretle eriştiği belirlenememekte, soruşturma makamının talep yazılarında kuvvetli suç şüphesi sebeplerinin dayanağını oluşturabilecek herhangi bir belge ve Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliğinin 7/1 maddesine göre hazırlanması gereken gerekçeli raporun bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda,

a-İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2007/83 Teknik Takip nolu kararı ile şüpheliler İsmail Eksik, Behic Gürcihan, Mehmet Zekeriya Öztürk, Rafet Arslan, Mehmet Fikri Karadağ, Hüseyin Gazi Oğuz ve Kahraman Şahin hakkında verilen iletişimin tespiti kararının gerekçesinin, "şüphelilerin suçla ilgisi olup olmadıklarının tespiti için" şeklinde olduğu ve bu kapsamda CMK'nın 135. maddesinde belirtilen kuvvetli suç şüphesini ortaya koyan olgulara yer verilip açıklanmadığı;

b-Şüpheli ya da sanık sıfatıyla tespit edildiği

anlaşılacağı gibi CMK'da yer alan tanıklığa ilişkin kurallara da uygun şekilde alındığı ve yasak sorgu usullerine göre tespit edilip edilemediği anlaşılmayan Tuncay Güney'in mülakat beyanları doğrultusunda İstanbul Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü'nün 23.10.2007 tarihli raporu üzerine İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2007/816 Teknik Takip nolu kararı ile şüpheliler Veli Küçük, Hayrettin Ertekin, Ayhan Parlak, Atilla Yıldırım ile birlikte 21 sanık hakkında (Tuncay Güney'in mülakat beyanlarının doğruluğuna ilişkin bir inceleme ve araştırma yapılmadan) soyut kuvvetli suç şüphesinin varlığına dayanılarak iletişimin tespiti kararı verilmesi yasaya uygun bulunmamıştır.

2- İletişimin dinlenilmesine ilişkin kararlar verilmeden önce başka suretle delil elde etmeye ilişkin soyut ifadeler dışında dosya kapsamında yeterli çalışmanın yapılmadığı; İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2007/745 ve 2007/764 Teknik Takip nolu kararları ve dosyamızda bulunan benzer nitelikteki kararlarda her bir sanık ve somut olay için ortaya çıkan bulgulara göre bir değerlendirilme yapılması gerekirken genelleme suretiyle tüm kararlarda "Ergenekon yapılanmasının deşifre edilmesi suç işlemek amacıyla kurulmuş örgütlü bir yapı içerisinde faaliyet gösteren şahısların suç faaliyetlerinin önlenmesi, suçluların suç delilleri ile birlikte yakalanabilmesi ve grup içerisindeki yapının ortaya konulabilmesinin fiziki takip ve tasarrut çalışmaları ile mümkün olmadığından başka türlü delil elde etme imkanı bulunmadığı" gerekçesine dayanılarak iletişim tespiti kararı verilmesi ve yetersiz gerekçeye dayalı bu kararlar uyarınca yapılan arama işlemlerinin hükme esas alınması;

3- Sanıklar Bedirhan Şinal, Kemal Kerinçsiz, İsmail Sağır gibi sanıklarda olduğu üzere, CMK'nın 135/3. Maddesine aykırı olarak tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimlerin kayda alınması ve bu kayıtlar derhal imha edilmeyerek dosyada muhafaza edilmesi;

4- Sanıklar, Adnan Bulut, Merdan Yanardağ, Utku Selim Gümrükçü, Evrim Baykara, Mahir Akkar, Hatice Bahtiyar, Oğuz Alparlan Abdülkadir, Yaşar Oğuz Şahin, Abdullah Arapoğulları, Tanju Güvendiren ve bir kısım sanıklarda olduğu gibi haklarında iletişimin tespiti kararı verilen şüphelilerle görüşmeleri tespit edilen ve o aşamada haklarında soruşturma ve kovuşturma bulunmayan bu sanıklar hakkında CMK'nın 138/1 maddesi uyarınca Cumhuriyet savcısına derhal bildirimde bulunularak iletişim tespiti kararı alınması gerekirken usulüne uygun karar alınmadan yapılan görüşmelere ilişkin tutanakların imha edilmeyip dosyada kanıt olarak bulundurulması;

5-Dosya arasında iletişim tespiti, dinlenilmesi ve kayda alınmasına ilişkin kararları da bulunmayan sanık Muzaffer Tekin ve Ayhan Parlak arasında geçen 2003 yılına ait iletişim tespit tutanakları ile sanık Boğaç Kaan Murathan ile Volkan Gezmiş arasındaki 12.03.2004 tarihli, Volkan Gezmiş ile İsmet arasındaki 12.03.2004 tarihli ve sanıklar Sedat Peker ile Veli Küçük arasındaki 29.02.2004 tarihli iletişim tespit tutanaklarının CMK'nın 138. maddesine aykırı bir şekilde sanıklar aleyhine delil olarak kullanılması;

6- Sanıklar Mehmet Bedri Gültekin, Mehmet Bozkurt, Zafer Şen, Ahmet Cinali, Taner Ünal hakkında iletişimin tespiti, dinlenilmesi ve kayda alınmasına ilişkin kararlarının, Yargıtay denetimine olanak verecek şekilde dosya arasına konulmaması;

7-CMK'nın 170. maddesi gereğince toplanan delillere göre, yüklenen suçu oluşturan olaylar ile mevcut delillerin ilişkilendirilerek düzenlenecek iddianame ile kamu davası açma görevi Cumhuriyet savcısına verilmiştir. Ancak, haklarında ilgisiz iletişim tespit tutanaklarına iddianamede yer vermelerinden dolayı tazminat davası açılan Cumhuriyet savcılarının cevap dilekçelerinde iddianameye konulacak iletişim tespit tutanaklarının belirleme işlemlerinin kendileri tarafından yapılmadığının ileri sürülmesi karşısında CMK'nın 170/1. maddesine aykırı davranıldığının anlaşılması;

8- Sanık Hayrettin Ertekin'in emniyet müdürlüğünde gözaltında olduğu 26.02.2008 günü sanıkla birlikte olan avukatı M. Fatih Büyükyurt'un, cep telefonundan sanığın işyerini aradığı, işyerine ait telefon için verilmiş iletişim tespit kararı kapsamında kayıt altına alındığı anlaşılan 1824 ve 1825 sayılı iletişim tespit tutanaklarının incelenmesinde; Avukat M. Fatih Büyükyurt'un iki görüşmeyi de tanık Kaan Dut ile yaptığı ancak bu esnada yan yana olmalarından dolayı avukat ile sanık Hayrettin Ertekin arasındaki konuşmaların da kayda alındığı; bu kayıtların sanık Hayrettin Ertekin bakımından TCK'nın 314/2. ve 38/1. maddesi delaletiyle 270/1. maddeleri uyarınca kurulan mahkumiyet hükümlerine ve sanık Abdülmuttalip Tonçer bakımından TCK'nın 270/1 maddesi uyarınca kurulan mahkumiyet hükmüne delil kabul edildiği anlaşılmakla, CMK'nın 135/3. maddesine aykırı olarak sanığın, tanıklıktan çekinebilecek kişilerle arasındaki iletişimlerin kayda alınması; bu kayıtların derhal imha edilmeyerek dosyada muhafaza edilmesi ve CMK'nın 135. maddesinde sayılmayan suç üstlenme suçu bakımından delil kabul edilmesi;

9- Sanık Abdülmuttalip Tonçer hakkında İstanbul 10. Ağır

Ceza Mahkemesi'nin 31.10.2007 gün ve 2007/1276 teknik takip sayılı kararıyla iletişimin tespitine ve kayda alınmasına karar verilmiş ise de dosyada bu tarih öncesinde de iletişim tespit tutanaklarının bulunduğu ve bunların mahkemece delil kabul edildiği, bu tutanaklarda karar numarası olarak "2007/156" şeklinde belirtilmiş ise de Yargıtay denetimine imkan sağlayacak şekilde bu kararın dosya içine alınması gerektiğinin gözetilmemesi, CMK'nın 206/2-a, 230/1-b ve 217. maddelerine aykırı görülmüştür.

B-ARAMA/EL KOYMA/DOKÜMANLARIN İNCELENMESİ

1- ARAMA VE EL KOYMA

a- Adli ve Önleme Araması

Arama, amacına göre "adli arama" ve "önleme araması" olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Arama şüpheli veya sanığı ya da bir delili elde etmek amacıyla yapılabileceği gibi, bir suçun işlenmesini veya bir tehlikeyi önlemek amacıyla da yapılabilir. Birinci tür aramaya "adli arama" ikinci tür aramaya ise "önleme araması" denilmektedir.

Ayrıntıları Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 25.11.2014 gün ve 2013/9-610 esas, 2014/512 karar, 2013/9-841 esas, 2014/513 karar sayılı kararları ile 28.04.2015 gün ve 2013/9-464 esas, 2015/132 sayılı kararında gösterildiği üzere; adli arama, elkoyma ile birlikte 5271 sayılı CMK'nın 116-134 ve Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin 5-17. maddelerinde düzenlenmiş olup Yönetmeliğin 5. maddesinde adli arama; "bir suç işlemek veya buna iştirak veyahut yataklık etmek makul şüphesi altında bulunan kimsenin, saklananın, şüphelinin, sanığın veya hükümlünün yakalanması ve suçun iz, eser, emare veya delillerinin elde edilmesi için bir kimsenin özel hayatının ve aile hayatının gizliliğinin sınırlandırılarak konutunda, işyerinde, kendisine ait diğer yerlerde, üzerinde, özel kâğıtlarında, eşyasında, aracında 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile diğer kanunlara göre yapılan araştırma işlemidir" şeklinde tanımlanmıştır. Adli aramanın amacı şüpheli veya sanığın yakalanması veya suç delillerinin ele geçirilmesidir.

Arama yazılı bir karara veya emre dayanmak zorundadır. Sonradan yazıya çevrilmiş olsa bile sözlü emir ile arama yapılması mümkün olmayıp yazılilik şartı Anayasa'nın 20, 21 ve Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 116. maddelerinin amir hükmü gereğidir. Arama kural olarak hakim kararı ile gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının, Cumhuriyet savcısına ulaşamadığı hallerde ise kolluk amirinin yazılı emri ile de yapılabilecektir. Ancak, konutta, işyerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda sadece hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile arama yapılması mümkündür.

Anayasal koruma altında bulunan ve kişilerin temel haklarından olan konut dokunulmazlığı ve özel hayatın gizliliği haklarının bir yansıması olarak, CMK'nın 118. maddesinde aramanın yapılacağı zaman dilimini belirleyen bir düzenlemeye yer verilmiştir. Maddenin birinci fıkrasına göre, konutta, işyerinde veya diğer kapalı yerlerde kural olarak gece vaktinde arama yapılamaz. TCK'nın 6/1-e bendinde gece vakti; 'güneşin batmasından bir saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat evvele kadar devam eden zaman süresi' olarak tanımlanmıştır. Ancak, suçüstü veya gecikmesinde sakınca bulunan hâller ile yakalanmış veya gözaltına alınmış olup da firar eden kişi veya tutuklu veya hükümlünün tekrar yakalanması amacıyla yapılan aramalarda, birinci fıkra hükmü uygulanmayacağı, maddenin ikinci fıkrasında belirtilmiştir. Bu halde, aramanın gece yapılmasını haklı gösteren sebepler, somut olgularla desteklenerek arama kararına yazılmalıdır.

Hakim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı, ancak yetkili olduğu yargı çevresinde bulunan bir mahal için arama kararı verebilir. Bu durum, CMK'nın 161/1. maddesinde "...Cumhuriyet savcısı, adli görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister", aynı Kanun'un 162. maddesinde ise "Cumhuriyet savcısı, ancak hâkim tarafından yapılabilecek olan bir soruşturma işlemine gerek görürse, istemlerini bu işlemin yapılacağı yerin sulh ceza hâkimine bildirir" şeklinde düzenlenmiştir. Dairemizce de benimsenen Yargıtay 10. Ceza Dairesi'nin 10.07.2014 gün ve 2014/4166 esas, 2014/5354 karar sayılı kararında da "...belli bir yerde yapılması zorunlu olan soruşturma işlemlerinde, işlemin yapılacağı yerdeki Sulh Ceza Mahkemesinden karar alınması gerekmekte ise de; soruşturma işleminin herhangi bir yerde yapılması zorunluluğunun bulunmadığı durumlarda soruşturmanın yapıldığı yer Sulh Ceza Mahkemesi'nin yetkili olduğu..." denilmiştir. 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun'un 105. maddesi ile mülga olan CMK'nın 250, 251 ve 252. maddelerinde de bu hususa dair özel bir düzenleme yoktur. CMK'nın 250. maddesi ile yetkili hakim, bu madde kapsamında yetkili olduğu yargı çevresinde arama kararı verebilecek olmasında tereddüt yokken, yargı çevresi dışındaki mahallerde kural olarak arama kararı veremeyeceğini kabul etmek gerekir. CMK'nın 20. maddesindeki "yetkili olmayan hakim veya mahkemece yapılan işlemler, sadece yetkisizlik nedeniyle hükümsüz sayılmaz" hükmü yanında, 21. maddede de "bir hakim veya mahkeme, yetkili olmasa bile, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde

yargı çevresi içerisinde gerekli işlemleri yapar” şeklindeki açık düzenlemeler göz önünde bulundurulduğunda, gecikmesinde sakınca bulunan haller belgelendirilmesi veya makul gerekçelerle kabul edilmesi halinde yukarıdaki genel düzenlemeye istisna teşkil edebilecektir. Nitekim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin “bir delilin hükme esas alınıp alınmayacağı hususunda, yargılamanın tümünün adil yapıp yapılmadığının belirlenerek sonucuna göre karar verilmesine” dair içtihadı da dikkate alınarak aramanın hukuka uygun olup olmadığı değerlendirilmelidir.

Arama kararında veya emrinde, aramanın nedenini oluşturan fiil, aranılacak kişi, karar veya emrin geçerli olacağı zaman süresi açıkça gösterilmelidir. Aramanın yapılacağı konut veya diğer yerin adresinin açık olarak gösterilmesi gerekse bile bina numarasının yanlış gösterilmesi gibi basit hatalar, hukuka aykırılık teşkil etmez.

Arama kolluk tarafından icra edilmekle birlikte hakim veya Cumhuriyet savcısı her zaman aramaya katılıp nezaret edebilir. Hakim veya Cumhuriyet savcısının katılımıyla yapılan aramalarda herhangi bir işlem tanığının bulundurulmasına gerek yoktur. Kolluk tarafından, hakim veya Cumhuriyet savcısı hazır olmaksızın konut, işyeri veya diğer kapalı yerlerde yapılan aramalarda ise o yer ihtiyar heyetinden veya komşulardan iki kişinin hazır bulundurulması yasal bir zorunluluk olup, bu zorunluluk, Yargıtay CGK'nın 28/04/2015 gün ve 2013/9-464 esas, 2015/132 karar sayılı ilamında "o yer ihtiyar heyetinden veya komşulardan iki kişi hazır bulundurulmaksızın yapılan aramanın hukuka aykırı olduğu ve arama sonucu elde edilen delilin de hukuka aykırı yöntemle elde edilmiş delil niteliğinde bulunduğu, bu nedenle hükme esas alınamayacağı" şeklinde ortaya konmuştur.

Aranacak yerlerin sahibi veya eşyanın zilyedi aramada hazır bulunabilir, kendisi bulunmazsa temsilcisi veya ayırt etme gücüne sahip hısımlarından biri veya kendisiyle birlikte oturmakta olan bir kişi veya komşusu hazır bulundurulur. CMK'nın 120/3. maddesi uyarınca kişinin avukatının aramada hazır bulunmasına ve bu kapsamda hazır bulunabilmesi için ilgili tarafından çağrılmasına engel olunamaz. Bununla birlikte aramanın sonuçsuz kalmasına neden olabilecekse avukatın çağrılması veya beklenilmesi şart değildir. Ancak, kolluk kuvvetlerine ve yargı mercilerine "engel olmama" biçiminde negatif yükümlülük öngören bu hükmün avukatın hiçbir şekilde çağrılmayacağı ve beklenilmeyeceği şeklinde yorumlanmaması, aksine uygulamaların arama işlemini ve bunun sonucunda elde edilen delilleri hukuka aykırı hale getirebileceğinin unutulmaması gerekir. Bu nedenle talep edilmesi durumunda bu istek aramayı tehlikeye sokacak veya

sonuçsuz bırakacak nitelikte olmadığı müddetçe arama mahallinde gerekli tedbirler alınarak makul bir süre kişinin avukatının beklenilmesi ceza muhakemesinin amaç ve ilkelerine daha uygun olacaktır. Nitekim öğretide de "muhakemenin her aşamasında avukat yardımından yararlanmak mümkün olduğuna göre, aramada da sanık kadar onun avukatının da hazır bulunma hakkının olduğu kabul edilmelidir. Ancak bir avukat çağrılması ve beklenilmesi aramayı sonuçsuz bırakacağı hallerde, diğer bir ifadeyle gecikmede tehlikelinin bulunması halinde artık bu haktan yararlanılmaması gerekir" (Veli Özer Özbek, Ceza Muhakemesinde Koruma Tedbiri Olarak Arama, Seçkin Yayınları, Ankara, 1999, 1. Bası, s.132-133). Bunun yanında "Hakkında arama tedbiri uygulanan kişinin avukatının aramada hazır bulunmasına engel olunamaz. Ancak, avukat çağrılması ve beklenmesi aramayı sonuçsuz bırakmayacak olmalıdır" (Nur Centel, Hamide Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku, Beta Yayınları, İstanbul, Eylül 2014, 11. Bası, s.393) şeklinde görüşler de ileri sürülmüştür.

Konut, işyeri, bina gibi birden fazla odası veya bağımsız bölümü olan mahallerde; şüpheli, malik, yetkili veya zilyed gibi ilgili kişilerin arama sırasında hazır bulunması; mezkur kişilerin arama yapılan yerin sadece bir bölümünde bulundurulması veya bekletilmesi demek değildir. Aramanın yapıldığı her bölümde, ilgilinin ve/veya müdafininin hazır bulunma, aramanın kendi gözetiminde yapılmasını isteme hakkı vardır. Şüpheliye ve diğer kişilere böyle bir hak, aleyhlerine suç delili olabilecek eşyanın elde edilmesine tanık olabilmeleri ve oluşabilecek kuşkuları ortadan kaldırmak için verilmiştir. Bu husus savunma hakkının bir parçası olup aynı anda birden fazla yerde arama yapan kolluk, bu hakkın kısıtlanması sonucunu doğuracak şekilde hareket etmemelidir. Yine arama faaliyetinin tamamı, işlem tanığı olarak mahalde bulunan şahısların da huzurunda yapılmalı; bu şahıslar elde edilen her delile, bulunduğu yere, bulunma yöntemine ve muhafaza altına alınışına tanıklık etmelidir. Aksine yapılan uygulama -itiraz vaki olduğunda- arama tutanağında yazılmış ve imza altına alınmış olsa dahi elde edilen delilin sıhhati bakımından kuşku doğuracak ve o delili CMK'nın 206. maddesi uyarınca hukuka aykırı olarak elde edilmiş delil vasfına sokabilecektir.

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 9. ve Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin 18 - 26. maddelerinde düzenlenen önleme araması -ki adli aramadan farklı olarak- suçun işlenmesinden önceki alanla ilgili idari tedbirlerdendir. Adli aramanın amacı şüpheli veya sanığın yakalanması ya da suç delillerinin ele geçirilmesi iken;

önleme araması, genel emniyet ve asayişin korunması ve tehlikelerin önlenmesi amacıyla başvurulmuş bir yoldur. Başlangıçta suç işlenmesinin önlenmesi düşüncesi olsa bile, suç şüphesi ortaya çıktığı andan itibaren yapılacak durdurma ve arama adli bir nitelik taşıyacaktır. Suç şüphesinin ortaya çıkmasından sonra CMK kuralları uygulanması gerektiğinden, arama işleminin önceden alınmış bulunan önleme araması kararına göre değil CMK kurallarına göre icra edilmesi gerekmektedir. Başka bir deyişle, önleme araması sonucunda bir suç unsuruna veya deliline rastlanırsa koruma altına alınacak ve durum Cumhuriyet Başsavcılığına derhâl bildirilerek elkoyma işlemini gerçekleştirmek üzere Cumhuriyet savcısından yeni bir yazılı emir istenecektir. Cumhuriyet savcısına ulaşılamadığı hâllerde kolluk âmirinin yazılı emriyle de elkoyma yapılabilecektir. Hâkim kararı olmaksızın yapılan elkoyma işlemi, yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulmalıdır.

Arama işlemi tutanağa bağlanır. Tutanakta aramanın sonuçları, el konulan suç eşyasına ilişkin tereddüt hasıl olmayacak şekilde ayırt edici ve belirleyici bilgiler ve arama işlemini yapanların adı, soyadı, sicili ve unvanı hususları yer almalıdır. CMK'nın 122. maddesinin 2. fıkrasında "Belge ve kâğıtların zilyedi veya temsilcisi kendi mührünü de koyabilir veya imzasını atabilir. İleride mührün kaldırılmasına ve kâğıtların incelenmesine karar verildiğinde bu işlemin yapılmasında hazır bulunmak üzere, zilyedi veya temsilcisi ya da müdafii veya vekili çağrılır; çağrıya uyulmadığında gerekli işlem yapılır." şeklinde düzenleme mevcuttur.

b- Askeri Mahallerde Arama

Askeri mahallerde yapılacak yapılacak aramalarda Cumhuriyet savcısının katılımı zorunlu olup ayrıca arama, genel kolluk tarafından değil askeri makamlar tarafından yerine getirilecektir. 'Askeri Mahal'den ne anlayacağımız ve nerelerin askeri mahal olduğu, CMK'nın madde gerekçelerinde belirtilmiştir. Buna göre 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun 12. maddesinde tanımlanan kışla, taktik birlik, idari birlik, karargah ve askeri kurumlar; aynı Kanun'un 51. maddesinde açıklanan kışla ve benzeri yerler, 100. maddede belirtilen orduevleri, askeri gazinolar ve kışla binaları askeri bina olup askeri mahal niteliğinde oldukları açıklanmıştır.

c- Bilgisayarlarda, Bilgisayar Programlarında ve Kütüklerinde Arama, Kopyalama ve Elkoyma

Bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma 5271 sayılı CMK'nın 134. maddesinde düzenlenmiş olup, CMK'nın 116 ve 123. maddeleri

arasında yer alan arama koruma tedbirinin özel bir görünümünü oluşturmaktadır. CD, DVD, flash bellek, disket, harici ve dahili harddisk, bilgisayar özelliği içeren noktaları bakımından akıllı telefon ve benzerlerinden elde edilen ve tamamı "dijital delil" olarak adlandırılan, suistimale müsait olan verilerin; sıhhatini ve güvenliğini sağlamak amacıyla ve bireyin özel hayatına, kişisel verilerine yönelik olumsuz tesirleri göz önünde tutularak "son çare" olarak başvurulabilecek "özel koşullara bağlı" bir koruma tedbiri olması nedeniyle, genel adli aramadan ayrıksı ve istisnai olarak, ayrıntılı düzenlenmiş olup, bu hallerde arama kararının yalnızca hakim tarafından verilebileceği öngörülmüştür. Soruşturma tarihinde yürürlükte bulunan CMK'nın 134. maddesine göre;

"(1) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturmada, başka surette delil elde etme imkanının bulunmaması halinde, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine şüphelinin kullandığı bilgisayar ve bilgisayar programları ile bilgisayar kütüklerinde arama yapılmasına, bilgisayar kayıtlarından kopya çıkarılmasına, bu kayıtların çözülerek metin haline getirilmesine hakim tarafından karar verilir.

(2) Bilgisayar, bilgisayar programları ve bilgisayar kütüklerine şifrenin çözülememesinden dolayı girilememesi veya gizlenmiş bilgilere ulaşılamaması halinde çözümün yapılabilmesi ve gerekli kopyaların alınabilmesi için, bu araç ve gereçlere elkonulabilir. Şifrenin çözümünün yapılması ve gerekli kopyaların alınması halinde, elkonulan cihazlar gecikme olmaksızın iade edilir.

(3) Bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine elkoyma işlemi sırasında, sistemdeki bütün verilerin yedeklemesi yapılır.

(4) İstemesi halinde, bu yedekten bir kopya çıkarılarak şüpheliye veya vekiline verilir ve bu husus tutanağa geçirilerek imza altına alınır.

(5) Bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine elkoymaksızın da, sistemdeki verilerin tamamının veya bir kısmının kopyası alınabilir. Kopyası alınan veriler kâğıda yazdırılarak, bu husus tutanağa kaydedilir ve ilgililer tarafından imza altına alınır."

Hükmün uygulanmasına ilişkin ayrıntılara Yönetmelikte yer verilmiştir. Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin 17. maddesi (Bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma), CMK'nın 134'üncü maddesi temelinde düzenlenmiştir.

Gelişen teknolojiyle beraber hayatın her alanında kullanılan bilişim teknolojisi muhakeme konusu olayların aydınlatılmasında etkin rol oynayan deliller arasında ön sıralarda yer almaktadır. 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nda "elektronik, optik veya benzeri yollarla

üretilen, taşınan veya saklanan kayıtlar” olarak tanımlanan ve bilişim teknolojilerinin temel işlev aracı olan elektronik veriler, bilgisayar sistemleri tarafından otomatik olarak (değişken IP adresleri, log kayıtları, güvenlik kamerası kayıtlar vb.) oluşturulabileceği gibi kullanıcılar tarafından bilgisayar medyaları (dizüstü bilgisayar, PC, hard disk, USB Bellek, CD/DVD, bilgisayar işletim sistemi vasıtasıyla çalışan ve veri yüklenebilen akıllı telefon, mp3 çalar video kameralar, vb.) üzerinde de oluşturulabilmektedir. Soruşturma aşamasında olayın aydınlatılması amacıyla el konulan veya talep edilen elektronik verilerden doğrudan suçla ilgili olanlar ise elektronik delil olarak kabul edilmektedir. Elektronik delil, bir elektronik araç üzerinde saklanan veya bu araçlar aracılığıyla iletilen, soruşturma açısından değeri olan bilgi ve verilerdir. (KESER BERBER, Leyla; Adli Bilişim, Yetkin Yayınları, Ankara 2004, sy 46)

Maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ‘yedekleme’ tabirinden, ‘imaj alma’ işlemini anlamak gerekir. Zira imaj alma, dijital medyanın alelade kopyalanması değil aktif, silinmiş veya artık alanlarında bulunan verilerin, orijinal medyadaki haliyle bire bir aynı, adeta aynadaki görüntüsü gibi yedeklenmesidir. “Delillerin alındığı aşamadaki sıhhatinin korunması amacıyla, işlemi yapan kolluk tarafından, bilgisayarın hard diski alındığı anda öncelikle hash değeri alınarak tutanak tutulmalı ve bütün bu imaj alma, yedekleme vb. işlemler şüpheli veya vekilinin yanında gerçekleştirilmelidir.” (ÖZEN, Muharrem - ÖZOCAK, Gürkan; Adli Bilişim, Elektronik Deliller ve Bilgisayarlarda Arama ve El Koyma Tedbirinin Hukuki Rejimi; Ankara Barosu Dergisi, sayı:2015/1 Yıl:73)

CMK'nın 134. maddesi uyarınca arama kararı, Cumhuriyet savcısının istemi üzerine hakim tarafından verilir. Diğer koruma tedbirlerinin aksine, suç üstü veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde dahi Cumhuriyet Savcısı bu kararı veremez. Cumhuriyet Savcısı tarafından, gecikmesinde sakınca bulunan hal gerekçesiyle verilen arama kararına istinaden yapılan aramada elde edilen dijital delillerle ilgili sonrasında hakim tarafından el koymanın onanması ve CMK 134. madde uyarınca incelenmesi kararı verilse dahi, bu kararlar, savcı emri ile yapılan aramada elde edilen delilleri hukuka uygun hale getirmez. “Zira, ceza muhakemesinde, ancak hukuka uygun yollarla elde edilmiş deliller soruşturma ve yargılamaya konu edilebilir, aksi halde, kanunda öngörülen usullerden birine dahi uyulmaması durumunda, elde edilen delil “kanuna aykırı delil” olacak ve herhangi bir hukuki anlam içermeyecektir.” (ÖZEN - ÖZOCAK, Ankara Barosu Dergisi, 2015/1 Yıl:73)

CMK'nın 134. maddesi, dijital medyaların önce mahallinde incelenmesini, bilgisayar programlarına veya kütüklerine şifrenin çözülememesinden dolayı girilememesi veya gizlenmiş bilgilere ulaşılamaması halinde ise bilgisayarlara el konulmasını öngörmektedir. Bu hüküm uygulamada bazı sıkıntılara yol açmaktadır. Zira, bilgisayarda yerinde inceleme yapılması çoğu kez mümkün ve sıhhatli olmayıp, teknik yetersizliklerden dolayı imaj da alınamamaktadır. Dijital delillerin hukuka uygun yöntemlerle elde edildiğinin kabul edilebilmesi bakımından bu nokta önemlidir.

Ceza muhakemesinde deliller kanuna uygun olmalı ve kanuna uygun yöntemlerle elde edilmelidir. Adil yargılanmanın sağlanabilmesi, soruşturma ve kovuşturma aşamalarında toplanan bulguların delil değeri taşıyabilmesi için, şüpheli veya sanıktan elde edilen dijital verilerin, yasa ile sınırları belirlenmiş teknik gerekliliklere uygun olarak toplanması ve sonucunda yargılama makamlarına eksiksiz, bozulmamış halde sunulması gerekmektedir. Yasa koyucunun, CMK'nın 134. maddesini ayrıntılı olarak düzenlemesinin amacı da budur. Dijital delillere harici müdahalenin teknik olarak mümkün olması, çoğu zaman kim tarafından hangi tarihte müdahale yapıldığının da belirlenememesi karşısında, güvenli bir şekilde el konulup incelenebilmesi için mahallinde imaj alındıktan sonra orijinal medyanın şüpheliye bırakılması gerekmekte ise de bu şart soruşturma yapan kolluk personelinin teknik yetersizliği, ekipman yokluğu, ortamın incelemeye elverişli olmaması gibi nedenlerle yerine getirilememektedir.

Bu itibarla arama ve elkoymanın özel bir hali olarak CMK'nın 134. maddesinde düzenlenen ve özel hayatın gizliliğine daha fazla müdahale içermesi nedeniyle yasa koyucu tarafından genel arama ve elkoymadan daha sıkı koşullara tabi tutulan bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama ve elkoymanın bu özelliği gözardı edilmek suretiyle, aramayı gerçekleştiren kişilerce elkoyma işlemine geçildiği sırada sistemdeki verilerin yedeklemesi (imaj-adli kopya) yapılmadan ve yedekten bir kopya alınıp şüpheli veya vekiline verilmeden, ya da yukarıda yazılı nedenlerden dolayı mahalde yedekleme ve yedekten kopya verme olanağının bulunmadığının objektif olarak kabulünde zorunluluk bulunan hallerde, aramayı yapan kolluk birimince dijital delillere müdahaleyi önleyecek şekilde, seri numaraları tutanağa yazılmak suretiyle usulüne uygun olarak zapt edilip mühürlenmeden, şüpheli veya müdafinin istemesi halinde nezaret etme ve denetleme imkanı sağlanarak inceleme mahalline kadar eşlik etmesi sağlanmadan ve bu yerde şüpheli veya müdafinin hazır

bulunmasına imkan verildikten sonra mümkün olan en kısa süre içinde mühür açılıp, dijital medyanın derhal imajının alınarak ilgisine de imajlardan bir kopya ve orijinal medya teslim edilmeden, yine sanık veya müdafinin mühür açma işlemi sırasında hazır bulunmasının mümkün olmadığı hallerde, mühür açma işleminin arama ve el koyma kararını veren hakimin huzurunda açılarak imaj alma işleminin bu sırada yapılması yoluna gidilmeden inceleme yapılması halinde arama ve elkoyma işleminin yasaya ve hukuka uygunluğundan bahsetmek mümkün olmadığı gibi bu yolla elde edilen delillerin de hukuka uygunluğu tartışılır hale gelecek ve yargılama makamınca hükme esas alınması mümkün olamayacaktır.

d- Avukat Bürolarında Arama ve Elkoyma

Ceza Muhakemesi Kanunu ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, avukatın bürosunda ve ikametinde elkoyma ile ilgili işlemleri genel hükümlerden ayrıksı ve istisnai olarak düzenlemiştir. Zira avukatın sır saklama yükümlülüğünün korunması, savunma hakkının önemli bir uzantısıdır.

Avukatlık Kanunu'nun 36. maddesinde, "Avukatların, kendilerine tevdi edilen veya gerek avukatlık görevi, gerekse Türkiye Barolar Birliği ve barolar organlarındaki görevleri dolayısıyla öğrendikleri hususları açığa vurmaları yasaktır" denilmiş, ikinci fıkrada ise avukatların öğrendikleri hakkında ancak müvekkillerinin izin vermesi durumunda tanıklık edebileceği, ancak bu halde de tanıklıktan çekinme hakkına sahip oldukları belirtilmiştir.

Avukatlar hakkındaki arama ve elkoyma koruma tedbirleri de özel olarak düzenlenmiştir. Bunun sonucunda avukatın mesleği gereği elinde bulunan, savunmaya dair olan ve müvekkili ile ilgili belgelerin genel kurallara göre yapılacak aramada ve el koymada açığa çıkmasının önüne geçilmiş, avukatın sır saklama yükümlülüğüne uygun kurallar getirilmiştir.

CMK'nın 130. maddesinde,

"(1) Avukat büroları ancak mahkeme kararı ile ve kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet savcısının denetiminde aranabilir. Baro başkanı veya onu temsil eden bir avukat aramada hazır bulundurulur.

(2) Arama sonucu elkonulmasına karar verilen şeyler bakımından bürosunda arama yapılan avukat, baro başkanı veya onu temsil eden avukat, bunların avukat ile müvekkili arasındaki meslekî ilişkiye ait olduğunu öne sürerek karşı koyduğunda, bu şey ayrı bir zarf veya paket içerisine konularak hazır bulunanlarca mühürlenir ve bu konuda gerekli kararı vermesi, soruşturma evresinde sulh ceza hâkiminden, kovuşturma evresinde hâkim veya mahkemeden

istenir. Yetkili hâkim elkonulan şeyin avukatla müvekkili arasındaki meslekî ilişkiye ait olduğunu saptadığında, elkonulan şey derhâl avukata iade edilir ve yapılan işlemi belirten tutanaklar ortadan kaldırılır. Bu fıkrada öngörülen kararlar, yirmidört saat içinde verilir.

(3) Postada elkoyma durumunda bürosunda arama yapılan avukat veya baro başkanı veya onu temsil eden avukatın karşı koyması üzerine ikinci fıkrada belirtilen usuller uygulanır.” denilmektedir.

Avukatlık Kanunu'nun 58. maddesinde,

“(1) Avukatların avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır. Avukat yazıhaneleri ve konutları ancak mahkeme kararı ile ve kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet savcısı denetiminde ve baro temsilcisinin katılımı ile aranabilir. Ağır ceza mahkemesinin görev alanına giren bir suçtan dolayı suçüstü hali dışında avukatın üzeri aranamaz.

(2) Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile Ceza Muhakemesi Kanunu'nun duruşmanın inzibatına ilişkin hükümleri saklıdır. Şu kadar ki, bu hükümlere göre avukatlar tutuklanamayacağı gibi, haklarında disiplin hapsi veya para cezası da verilemez.”

Avukat bürolarında arama, mutlaka bir mahkeme kararına istinaden, Cumhuriyet savcısının denetiminde ve baro temsilcisi arama tanığı sıfatıyla hazır bulunduğu halde yapılabilecektir. Bu esnada, genel arama bölümünde aramanın ne şekilde yapılacağına dair belirtilen kurallara riayet edilmelidir.

CMK'nın 130/2. maddesine göre, avukat bürosunda yapılan arama sonucu elde edilen delillerin, avukat-müvekkil arasındaki mesleki ilişkiye dair olduğu hususundaki itiraz, bürosu aranan avukat veya aramada hazır bulunan baro temsilcisiince yapılabilir. Bu durumda, itiraza konu delil, okunmaksızın ve incelenmeksizin ayrı bir delil torbası içerisine konularak mühürlenir ve itirazı karara bağlaması için hakime teslim edilir. Hakim, elkonulan şeyin avukatla müvekkili arasındaki mesleki ilişkiye dair olduğuna karar verirse, mezkur delil avukata iade edilir. Aksine karar verildiğinde ise bu delil artık soruşturma kapsamında, soruşturma makamlarınca incelenip değerlendirilir. Bu kararlar yirmi dört saat içinde verilir.

Avukat konutları ile ilgili düzenleme, Avukatlık Kanunu'nun 58. maddesinde olup, aramaya dair istisnai kurallar yalnızca avukatların görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri iddia edilen suçlarla sınırlıdır.

Yani soruşturma konusu suç, şüphelinin avukatlık mesleği ile ilgili değilse, arama CMK'daki genel arama usullerine göre yapılır.

2- ARAMADA ELDE EDİLEN BELGE VE EVRAKIN İNCELENMESİ

CMK'nın 122. maddesi aramada ele geçirilen belge ve kağıtlar incelemeye yetkili mercileri ve inceleme şeklini düzenlemektedir. Yukarıda anılan Kanun'un 122 maddesine göre,

"(1) Hakkında arama işlemi uygulanan kimsenin belge veya kağıtları inceleme yetkisi, Cumhuriyet savcısı ve hakime aittir.

(2) Belge ve kağıtların zilyedi veya temsilcisi kendi mührünü de koyabilir veya imzasını atabilir. İleride mührün kaldırılmasına ve kağıtların incelenmesine karar verildiğinde bu işlemin yapılmasında hazır bulunmak üzere, zilyedi veya temsilcisi ya da müdafii veya vekili çağrılır; çağrıya uyulmadığında gerekli işlem yapılır.

(3) İnceleme sonucu soruşturma veya kovuşturma konusu suça ilişkin olmadığı anlaşılan belge veya kağıtlar ilgisine geri verilir."

Kolluk görevlileri arama işlemi sırasında belirtilen nitelikte kağıtlara rastladıklarında bunları ilgilinin rızası olsa bile okumayarak bir zarfa koyacak ve mühürleyecektir. Kolluk görevlileri, soruşturma ve kovuşturma konusu suçla ilgilisi olmayan ve belgelerin incelenmesi sırasında öğrenilen kişilere ait özel bilgilerin, kişisel veri olarak korunması gerektiğini, maddenin amacının ilgilinin suçla ilişkisi bulunmayan ve onun özel hayatı ve ilişkilerine dair yazıların ne surette olursa olsun başkaları tarafından okunmamasını sağlamak ve böylece özel hayatın dokunulmazlığını güvence altına almak olduğunun göz önünde tutmalıdır. Nitekim, Adli ve Önleme Arama Yönetmeliği'nin 16/2. maddesinde kolluk görevlilerinin aramada ele geçen belge ve kağıtları inceleme yetkisi bulunmadığı vurgulanmıştır. Buna göre; "kolluk arama sırasında ele geçen belge ve kağıtlara suçla ilgili olup olmadığını tespit amacıyla incelemeksizin bakabilir, suçla ilgili olabileceğinden şüphelendiği anda Kanun'un öngörüldüğü şekilde incelenecek belge ve kağıtları ambalajlayarak mühürlür."

Maddede açıkça belirtildiği üzere belge ve kağıtlara zilyedi veya temsilcisi el konulan bu belge ve kağıtların değiştirilmesini önlemek amacıyla kendi özel mührünü koyabilir veya imzasını atabilir. Mührü kaldırarak incelemeye karar verildiğinde hazır bulunmak üzere zilyedi veya temsilcisi ya da müdafii veya vekili çağrılır. Çağrıya uyulmasa da mühürlür açılarak incelemeye geçilebilir.

Hakimin ve savcının yapacağı inceleme kağıdın delil olma veya müsadere edilebilir özelliğine sahip olup olmadığını anlamak için içeriğinin incelenmesidir. Hakim bunun için gerekli görürse bilirkişiye başvurabilir. Aramayı yapan memurun kağıtları yanına alması el koyma değil geçici olarak emniyet altına almaktır.(Veli Özer Özbek, Mehmet Nihat Kanbur, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, Ceza Muhakemesi Hukuku Ankara, 2012 sf.369)

Arama sırasında, devlet sırrı niteliğinde olan belgelere de rastlanabilir. 5271 sayılı CMK'nın 125. maddesine göre;

“(1) Bir suç olgusuna ilişkin bilgileri içeren belgeler, Devlet sırrı olarak mahkemeye karşı gizli tutulamaz.

(2) Devlet sırrı niteliğindeki bilgileri içeren belgeler, ancak mahkeme hâkimi veya heyeti tarafından incelenebilir. Bu belgelerde yer alan ve sadece yüklenen suçu açıklığa kavuşturabilecek nitelikte olan bilgiler, hâkim veya mahkeme başkanı tarafından tutanağa kaydettirilir.

(3) Bu Madde hükmü, hapis cezasının alt sınırı beş yıl veya daha fazla olan suçlarla ilgili olarak uygulanır.”

Anılan maddenin gerekçesi incelendiğinde, mahkemelerin, resmi devlet kurumlarından, niteliklerini öngörerek isteyeceği devlet sırrı niteliğindeki belgelerin kastedildiği anlaşılmaktadır. Şu halde Cumhuriyet savcısı soruşturma aşamasında CMK'nın 122. maddesi gereğince, arama esnasında sanıklardan ele geçecek belgeleri inceleyebilecek, bu belgelerin devlet sırrı niteliğinde olduğu şüphesine ulaştığı halde ise yalnızca 125. madde uyarınca işlem yapılması için belgeleri muhafaza altına alabilecektir. Fakat yalnızca mahkemeye ait olan yetkiyi kullanma anlamına gelecek şekilde, bu belgelerin niteliğine ilişkin araştırma yapamayacaktır. Kolluk personelinin ise yukarıda belirtildiği üzere normal belgelerde dahi inceleme yetkisinin çok kısıtlı olduğu dikkate alındığında, devlet sırrı niteliği taşıyan belgeleri incelemesinin mümkün olmadığı kabul edilmelidir. Kolluk görevlisi arama esnasında, belgenin soruşturma konusu suçla ilgili olup olmadığının tespiti ile sınırlı olan ön incelemesinde, bir belgenin devlet sırrı niteliğinde olduğundan kuşkulandır ise derhal Cumhuriyet savcısına bilgi verip, evrakı mühürlü zarf içinde Cumhuriyet savcısına teslim etmeli, Cumhuriyet savcısı ise yukarıda açıklanan silsile doğrultusunda usuli işlemleri tamamlamalıdır.

3- ARAMANIN HUKUKA AYKIRILIĞI VE BU AYKIRILIĞIN SONUÇLARI:

Aramanın hukuka aykırı olması, arama karar veya emrinin ya da aramanın icrasının hukuka aykırı olması anlamına gelmektedir. Hukuka aykırılık, bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanmasıdır. Kanuna aykırılıktan daha geniş bir içeriğe sahip olan hukuka

aykırılık kavramının çerçevesi ve kapsamı belirlenirken gerek pozitif hukuk kurallarına gerekse temel hak ve hürriyetlere ilişkin evrensel hukuk ilkelerine aykırılık bulunup bulunmadığı gözetilmelidir. Nitekim, Anayasa Mahkemesi'nin 22.06.2001 gün ve 2-2 sayılı kararında, "Hukuka aykırılık en başta milli hukuk sistemimiz içinde yürürlükteki tüm hukuk kurallarına aykırılık anlamına gelir. Bu çerçeve içinde, anayasaya, usulüne uygun olarak kabul edilmiş uluslararası sözleşmelere, kanunlara, kanun hükmünde kararnamelere, tüzüklere, yönetmeliklere, içtihadı birleştirme kararlarına ve teamül hukukuna aykırı uygulamaların tümü hukuka aykırılık kavramı içinde yer alır. Bunun dışında, hukuk sistemimiz, hukukun genel ilkeleri adı verilen ve uygar dünyanın tüm medeni ülkelerinde uygulanan kuralları da hukuk kuralı olarak kabul etmektedir. Hukukun genel ilkelerinin neler olduğu konusunda bir belirsizlik olsa da, hukukun genel ilkelerinin hukuki bağlayıcılığı bulunduğu gerek uygulamada gerekse doktrinde tartışmasız olarak kabul edilmektedir. Anayasa Mahkememiz de birçok kararında, hukukun genel ilkelerinin varlığını kabul etmenin hukuk devletinin gereklerinden biri olduğunu ve bu ilkelerin yasa koyucu tarafından dahi yok edilemeyeceğini hükme bağlamıştır. (Örneğin, E. 1985/31 K. 1986/1, KT. 17.3.1986, Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, S.22. s.115) Anayasa Mahkemesi'nin bu görüşleri çerçevesinde hukukun genel ilkeleri, yasalardan, hatta Anayasa'nın değiştirilebilir hükümlerinden de üstün bir konuma getirilmiştir" denilmektedir.

Bu itibarla aramanın hukuka uygun olup olmadığı arama tedbirine başvurulma şartları ve uygulanmasıyla ilgili gerek pozitif hukuk kuralları gerekse evrensel hukuk kaideleri göz önünde bulundurularak bütüncül bir bakış açısıyla belirlenmelidir.

Aramanın hukuka aykırı olmasının ceza muhakemesi açısından sonucu arama sonucunda elde edilen delillerin hükme esas alınmamasıdır. CMK'nun 217. maddesinde,

"(1) Hâkim, kararını ancak duruşmaya getirilmiş ve huzurunda tartışılmış delillere dayandırabilir. Bu deliller hâkimin vicdanî kanaatiyle serbestçe takdir edilir.

(2) Yüklenen suç, hukuka uygun bir şekilde elde edilmiş her türlü delille ispat edilebilir" denilmiş; aynı Kanun'un 206. maddesinin 2. fıkrasının (a) bendinde de ortaya konulmak istenen delilin kanuna aykırı olarak elde edilmiş olması halinde reddolunacağı ifade edilerek, hukuka uygun olarak elde edilmeyen delillerin ispat aracı olarak kabul edilmeyeceği ve hükme esas alınmayacağı açıklanmıştır. Kaldı ki, aynı Kanun'un 230. maddesinin birinci fıkrası

uyarınca, mahkumiyet hükmünün gerekçesinde delillerin tartışılması ve değerlendirilmesi, hükme esas alınan ve reddedilen delillerin belirtilmesi, bu kapsamda dosya içerisinde bulunan ve hukuka aykırı yöntemlerle elde edilen delillerin ayrıca ve açıkça gösterilmesi de zorunludur.

Her şekilde aykırılığın aynı zamanda bir hak ihlaline de yol açacağı şeklindeki bir kabul isabetli değil ise de bu şekilde aykırılık, elde edilen delilin güvenilirliğini tartışmalı hale getiriyorsa, herhalde hükme esas alınmaması gerekir.

Ancak usulüne göre alınmış arama kararına istinaden, herhangi bir hak ihlaline neden olunmadan yapılan, güvenilirliği konusunda kuşku bulunmayan arama sonucunda ele geçen delillerin, sadece arama sırasında bulunması gereken kişilerden birinin orada bulundurulmaması suretiyle şekilde aykırı hareket edildiğinden bahisle "hukuka aykırı olarak elde edilmiş delil" sayılmaları ve mahkumiyet hükmüne dayanak teşkil edememeleri de kabul edilemez.

Bu açıklamalar ve ilkeler çerçevesinde dosya incelendiğinde;

-İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 20.03.2008 gün ve 2008/421 D. İş sayılı arama kararına istinaden İşçi Partisi, Aydınlik Dergisi ve Ulusal Kanal Genel Merkezlerinin Eti Mahallesi Toros Sokak No:9 Maltepe/ANKARA adresinde kollukça yürütülen arama faaliyetinde,

-Arama kararının gecikmesindeki sakıncalı ve zorunluluk gerektiren durum açıklanıp gösterilmeksizin CMK'nın 250. maddesiyle yetkili mahkeme tarafından, yetki sınırlarının dışında olan Ankara ili için arama kararı verildiği;

-Arama kararında gece vakti arama yapılmasına izin verilmesini haklı kılacak yasal bir gerekçe gösterilmediği gibi ekindeki soruşturma evrakında da buna dair somut olgu ve kanıtların tespit edilemediği;

-Kolluk tarafından 21.03.2008 günü saat 04:00 sıralarında, arama yapılacak binaya, işlem tanıkları olan Eti Mahallesi Muhtarı Oktay Çağlar ve aza Ali Cantürk olduğu halde geldiği; bu esnada binada, güvenlik görevlisi Yücel Aydın, iki partili ve genel başkan olan sanık Doğu Perinçek'in bulunduğu; kolluk ekiplerinin önce binanın dördüncü katındaki genel başkanlık makamı ve eklerinin bulunduğu yere gittikleri ve aramaya oradan başladıktan yaklaşık kırk beş dakika sonra avukatlar Mehmet Cengiz ve Nusret Senem'in aramaya katıldıkları, bu katılım öncesinde genel başkanlık ve genel sekreterlik bölümlerinde aramanın tamamlandığının da parti avukatlarınca iddia edildiği; çok sayıda kolluk görevlisinin binanın katlarına ve odalarına arama faaliyeti için dağıldıkları; bu esnada muhtar ve azanın büyük salon tabir edilen yerde bekletildikleri ve

bağımsız bölümlerde yapılan hiçbir aramanın bu şahısların huzurunda yapılmadığı; aramalarda elde edildiği iddia edilen özellikle CD/DVD gibi dijital medyalara seri numaraları ve ayırt edici özellikleri yazılmayarak el konulduğu; aramaya katılan polislerce, binada ele geçirildiği iddia edilen CD/DVD, disket gibi medyaların tamamının ilgililerce paraflandığı beyan edilmesine rağmen, özellikle iddianameye ve gerekçeli karara konu edilen ve suç unsuru içerdiği kabul edilen ve makam katında girişin karşısındaki sekreter odasının sağ tarafında bulunan masaya ait etajerin çekmecesinden çıktığı iddia olunan Elba High Quality, Caretta, Princo ve Versatile marka olmak üzere dört adet CD üzerinde avukatların veya sair ilgililerin paraflarının olmadığı; ayrıca İşçi Partisi Genel Başkanı sanık Doğu Perinçek'in saat 07:30-08:30 sıralarında gözaltına alınarak arama mahallinden götürüldüğü, bu nedenle aynı gün saat 17:45'te sona erdiği anlaşılan arama faaliyetinin genel başkan olan Doğu Perinçek'in yokluğunda yapıldığı;

-Ayrıca sanıklar ve müdafileri tarafından, arama mahalline tutanakta imzası bulunanların dışında ve sayıca çok fazla kolluk görevlisinin girerek aramaya katıldığı; kolluk görevlilerinin birçok bağımsız bölüme avukatlar ve ilgililerin yokluğunda girerek arama faaliyetinde buldukları iddia edilmiş olmasına rağmen yerel mahkeme tarafından bu hususların dikkate alınmadığı;

-Mezkur arama kararında CMK'nın 134. maddesi uyarınca, bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma yapılabilmesine dair hiçbir hüküm olmadığı halde, arama kapsamında tüm dijital medyalara yasaya uygun el koyma gerekçesi dahi yazılmadan el konulduğu, mahallinde imajlarının alınmadığı ve ilgili avukatların talebine rağmen kopya verilmediği, tüm dosya kapsamı ile mahkemece celp edilip dosya arasına örneği konulan Ankara 24. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2010/318 esas ve 2010/1154 karar sayılı kararından anlaşılmıştır.

Ayrıca;

a-İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 20.03.2008 gün ve 2008/421 D. İş sayılı kararında yasal gerekçe ve somut olgu belirtilmeden gece vakti arama yapılmasına izin verilmesi; mahkemenin, CMK'nın 250. maddesi uyarınca belirlenen yargı çevresi dışındaki bir mahal için, haklı gerekçeleri ve dayanakları gösterilmeden verdiği arama kararı ile arama yapılması; avukatların beklenmesi durumunda aramanın sonuçsuz kalmasına neden olabilecek sebepler belirtilmeden avukatların yokluğunda aramaya başlanması; işlem (arama) tanıklarının tüm arama işlemlerine katılımının sağlanmayarak yalnızca bir bölümde tutulması; bahse konu

arama ve el koyma kararında, bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma yapılabilmesine dair CMK'nın 134. maddesi uyarınca açık bir ibare bulunmadığı halde yapılan aramada elde edildiği iddia olunan tüm dijital medyalara, seri numaraları ve ayırt edici özellikleri yazılmayarak ve arama mahallinde imaj alınmadan, ilgisine bir kopyası verilmeden ve yasaya uygun gerekçesi de tutanağa yazılmadan el konulması ve bu suretle elde edilen delillerin sanıklar Doğu Perinçek, Hayati Özcan, Nusret Senem, Hikmet Çiçek, Mehmet Adnan Akfırat, Ferid İlsever, İbrahim Benli, Serhan Bolluk, Veli Küçük ve dolaylı olarak birçok sanık bakımında suç delili olarak hükme esas alınması suretiyle CMK'nın 116-127, 134, 162 ve 217. maddelerine muhalefet edilmesi;

b-Avukat olan sanıkların büro ve ev aramalarına ilişkin olarak,

aa) Sanıklar Nusret Senem ve Mustafa Levent Göktaş'ın avukatlık bürolarında yapılan arama faaliyetinin incelenmesinde; CMK'nın 250. maddesi uyarınca belirlenen yargı çevresi dışındaki bir mahal için, haklı gerekçeleri ve dayanakları gösterilmeden verilen mahkeme kararlarında bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma yapılabilmesine dair CMK'nın 134. maddesi uyarınca açık bir ibare bulunmadığı halde, kollukça sanıkların avukatlık bürolarında yapılan aramalarda ele geçen dijital medyalara, arama mahallinde imaj alınmadan, sanıklara veya müdafiilerine bir kopyası verilmeden ve yasaya uygun olmayan gerekçe ile el konulması; yine dijital ve basılı doküman şeklindeki bir çok delilin avukat-müvekkil ilişkisine dair olduğu iddiaları karşısında, CMK'nın 130/2. maddesi uyarınca, bu iddiaya konu delillerin incelenmeksizin mühürlenerek hakim önüne götürülmesi ve hakimin karar vermesinden sonra sonucuna göre işlem yapılması gerekirken, bu hususta bir karar alınmaksızın delillerin incelenmesi ve bu suretle elde edilen delillerin hükme esas alınması;

bb) Bunun yanında sanık Nusret Senem'in evinde yapılan aramaya gelince,

Yukarıda belirtilen dijital delillerin elde edilmesindeki hukuka aykırılıkların yanında, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 58. maddesi uyarınca, avukatların görevleri sırasında ve görevlerinden dolayı işledikleri suçlardan dolayı evlerinde ve bürolarında yapılacak aramanın, kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet savcısı denetiminde ve baro temsilcisinin katılımı ile yapılacağı düzenlenmiş olup, yerel mahkemenin verdiği mahkumiyet kararında, sanığın bizatihi avukatlık mesleği faaliyetlerinin dahi suç unsuru olarak kabul edildiğinin

anlaşılması karşısında, 26.03.2008 günü sanığın evinde Cumhuriyet savcısı ve baro temsilcisinin yokluğunda arama yapılması;

cc) Sanık Kemal Kerinçsiz'in aramalarına gelince; elde edilen dijital medya ve basılı doküman şeklindeki bir çok delilin avukat-müvekkil ilişkisine dair olduğu iddiaları karşısında, CMK'nın 130/2. maddesi uyarınca, bu iddiaya konu delillerin incelenmeksizin mühürlenerek hakim önüne götürüldüğü, doküman delilleri hakim tarafından incelenmiş ise de dijital delillerin, hakim tarafından bilirkişi olarak atanan kolluk personeline incelenmesi ve hakim tarafından verilen kararın bu incelemeye dayandırılması suretiyle CMK'nın 130, 134 ve 217. maddeleri ile Avukatlık Kanunu'nun 58. maddesine muhalefet edilmesi;

c- CMK'nın 250. maddesi uyarınca belirlenen yargı çevresi dışındaki bir mahal için, haklı gerekçeleri (gecikmesinde sakınca bulunan ve zorunluluk gerektiren durum) ve dayanakları gösterilmeden verilen hakim kararına istinaden sanıklar Alparslan Arslan, Aykut Metin Şükre, Aydoğan Aksüngü, Hakan Arıkan, Hayri Bildik, Bülent Baş, İlyas Gümrükçü, Mehmet Bedri Gültekin, Özlem Usta, İbrahim Özcan, Mehmet Ali Çelebi, Noyan Çalığışu, Yaşar Tozkoparan, Hasan Hüseyin Uçar, Doğukan Yorulmaz, Ercüment Ovalı, Hamza Demir, Siyami Yalçın, Muhammet Murat Avar, Oğuzhan Sağıroğlu, Durmuş Ali Özoğlu, Kemal Aydın, Neriman Aydın, Fatma Cengiz, Erdal Şahin, Taylan Özgür Kırmızı, Emre Baltacı, İlhan Bulayır, Ali Oktay Şahbaz, Melih Yüksel, Servet Kaynak, Ayhan Atabek, Murat Çavdar, Zerrar Atik, Fahri Süslü, Mehmet Dalağan, Murat Eke, Hüdayi Ünlüer, Mehmet Koral, Evrim Baykara, Mesut Özcan, Adnan Bulut, Osman Gürbüz, Merdan Yanardağ, Murat Ağırel, Selim Utku Gümrükçü, Muhammet Sarıkaya, Bülent Güngördü, Kemalettin Balcı, Mahir Akkar, Hayati Özcan, Erkut Ersoy, İsmail Yıldız, Vatan Bölükbaşoğlu, Tuğrul Derme, Fikret Emek, Hasan Atilla Uğur, Sinan Aydın Aygün, Barbaros Hayrettin Altıntaş, Emin Şirin, Hakan Şanlı, Tanju Güvendiren, Yalçın Küçük, Mehmet Haberal, Fatih Hilmioğlu, Rıza Ferit Bernay, Mustafa Abbas Yurtkuran, Halil Kemal Gürüz, Cengiz Köylü, Mustafa Koç, Erbay Çolakoğlu, Mustafa Dönmez, Muhittin Erdal Şenel, Mustafa Hüseyin Buzoğlu, Tunçer Kılınç, Hüseyin Vural Vural, Mustafa Özbek, Mehmet Bülent Sarıkahya, Altunay Şahin, Recai Alkan, Fatih Koca, Mustafa Ali Balbay, Mehmet Şener Eruygur, Mustafa Levent Göktaş, Ahmet Hurşit Tolon, Serdar Öztürk ve bir kısım sanıklar da olduğu gibi ev veya iş yerlerinde arama yapılması suretiyle CMK'nın 161 ve 162 maddelerine muhalefet edilmesi;

d- Hakim kararında, bilgisayarlarda, bilgisayar

programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma yapılabilmesine dair CMK'nın 134. maddesi uyarınca açık bir ibare bulunmadığı halde, sanıkların ev veya iş yerlerinde ve dernek, siyasi parti, basın kuruluşları gibi tüzel kişilerin hizmet binalarında yapılan aramalarda hard disk, bilgisayar kasası, CD ve DVD gibi dijital medyalara, arama mahallinde imaj alınmadan, ilgisine bir kopyası verilmeden ve yasaya uygun gerekçesi de tutanağa yazılmadan el konulması ve bu şekilde elde edilen delillerin sanıklar Hatice Bahtiyar, Murat Çağlar, Mehmet Fikri Karadağ, İbrahim Benli, Yusuf Beşirik, Hayati Özcan, Mehmet Adnan Akfırat, Ferid İlsever, Yüksel Dilsiz, Ayşe Asuman Özdemir, Bekir Öztürk, Doğu Perinçek, Ergün Poyraz, Gazi Güder, Hayrullah Mahmud Özgür, İsmail Yıldız, Kemal Şahin, Kemal Yalçın Alemdaroğlu, Oktay Yıldırım, Serhan Bolluk, Tuğrul Derme, Vatan Bölükbaşoğlu gibi sanıklar bakımından hükme esas alınması suretiyle CMK'nun 134 ve 217. maddelerine muhalefet edilmesi;

e- Sanıkların ev veya iş yerlerinde ve dernek gibi tüzel kişilerin hizmet binalarında yapılan aramalarda elde edilen dijital medyalara, arama mahallinde imaj alınmadan, sanığa veya müdafisine bir kopyası verilmeden ve yasaya uygun gerekçesi de tutanağa yazılmadan el konulması ve bu şekilde elde edilen delillerin sanıklar Alparslan Arslan, Aydoğan Aksüngü, Hakan Arıkan, Hayri Bildik, Yusuf Erikel, Bülent Baş, Caner Taşpınar, Mehmet Bozkurt, Erkan Önsel, Ertuğrul Orta, İlyas Gümrükçü, Mehmet Bedri Gültekin, Mehmet Bora Perinçek, Mehmet Sabuncu, Özlem Usta, Tuhun Özlü, Zafer Şen, Zahide Ruhsat Şenoğlu, İbrahim Özcan, Mehmet Ali Çelebi, Hasan Hüseyin Uçar, Doğukan Yorulmaz, Ercüment Ovalı, Hamza Demir, Siyami Yalçın, Muhammet Murat Avar, Durmuş Ali Özoglu, Kemal Aydın, Neriman Aydın, Fatma Cengiz, Erdal Şahin, Taylan Özgür Kırmızı, Emre Baltacı, İlhan Bulayır, Ali Oktay Şahbaz, Melih Yüksel, Servet Kaynak, Ayhan Atabek, Murat Çavdar, Zerrar Atik, Fahri Süslü, Mehmet Dalağan, Murat Eke, Hüdayi Ünlüer, Mehmet Koral, Evrim Baykara, Mesut Özcan, Adnan Bulut, Osman Gürbüz, Merdan Yanardağ, Murat Ağirel, Selim Utku Gümrükçü, Erol Ölmez Raif Görüm, Yusuf Görüm, Oğuz Alparslan Abdülkadir, İhsan Göktaş, Hüseyin Gazi Oğuz, Mehmet Fikri Karadağ, Fuat Turgut, Atilla Aksu, Hayrettin Ertekin, Özkan Kurt, Erkut Ersoy, Levent Ersöz, Hasan Atilla Uğur, Sinan Aydın Aygün, İlker Güven, Birol Başaran, Barbaros Hayrettin Altıntaş, Erol Mütercimler, Hakan Şanlı, Ufuk Mehmet Büyükçelebi, Tanju Güvendiren, Ahmet Tuncay Özkan, Adil Serdar Saçan, Adnan Türkkkan, Tunç Akkoç, Mesut Özcan, Yalçın Küçük, Mehmet Haberal, Erol Manisa, Fatih Hilmioglu, Rıza Ferit Bernay, Mustafa Abbas Yurtkuran, Halil Kemal

Gürüz, Cengiz Köylü, Erbay Çolakoğlu, Mustafa Hüseyin Buzoğlu, Tunçer Kılınç, Hasan Ataman Yıldırım, Hüseyin Vural Vural, İlyas Çınar, Mustafa Özbek, Serdar Öztürk, Mehmet Bülent Sarıkahya, Fatih Koca, Recai Alkan, Ali Yasak, Bekir Öztürk, Emin Caner Yiğit, Emin Gürses, Güler Kömürcü, Habip Ümit Sayın, Mehmet Zekeriya Öztürk, Muammer Karabulut, Orhan Tunç, Sevgi Erenerol, Ümit Oğuztan, Vedat Yenerer, Veli Küçük, Mustafa Ali Balbay, Mehmet Şener Eruygur, Ahmet Hurşit Tolon gibi sanıklar bakımından hükme esas alınması suretiyle CMK'nın 134 ve 217. maddelerine muhalefet edilmesi;

f- Bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma yapılabilmesi ancak hakim kararıyla mümkün olduğu halde, Cumhuriyet savcısının yazılı emriyle veya hiçbir soruşturma makamı tarafından verilen bir karar olmaksızın yapılan aramada elde edilen dijital medyalara, arama mahallinde imaj alınmadan, sanık veya müdafisine bir kopyası verilmeden ve yasaya uygun gerekçesi de tutanağa yazılmadan el konulması ve bu şekilde elde edilen delillerin sanıklar Özkan Kurt, Oğuz Bulut, Ersin Gönenci, Hüseyin Nazlıkul, Abdullah Arapoğulları, Recep Gökhan Sipahioğlu, Hayrettin Ertekin, Ergün Poyraz, Fikret Emek, Halil Behiç Gürcihan, Hayrullah Mahmud Özgür, Mahmut Öztürk, Mehmet Demirtaş, Vedat Yenerer, Ufuk Akkaya, Mehmet Deniz Yıldırım gibi sanıklar bakımından hükme esas alınması suretiyle CMK'nın 134 ve 217. maddelerine muhalefet edilmesi;

g- 5271 sayılı CMK'nın 2/e ve 161 maddeleri ile 2559 sayılı PVSK'nın Ek 6. maddesi uyarınca bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenen kolluğunun derhal Cumhuriyet savcısına olayı haber verip, onun emri doğrultusunda soruşturma işlemlerine başlaması gerekmekte iken usulüne uygun adli arama emri veya kararı almadan delil elde etmek amacıyla olaydan belli bir süre önce verilmiş Pendik Sulh Ceza Hakimliği'nin 2006/952 D.İş sayılı önleme araması kararı uyarınca 07.01.2007 günü sanık Murat Çağlar'ın sevk ve idaresindeki otomobilde yapılan arama işlemi; usulüne uygun verilmiş bir arama kararı bulunmadığından açıkça hukuka aykırı olup bu arama sonucunda elde edilen delillerin hükme esas alınması da mümkün değildir. Bu itibarla; hukuka aykırı olarak gerçekleştirilen arama işleminde elde edilen delillerin (Kuvayı Milliye 1919 Derneği üye başvuru formları ve on üç adet not kağıdı) ve buna ilişkin düzenlenen tutanağın sanıklar Murat Çağlar, Mehmet Fikri Karadağ, Alparslan Arslan ve Abdülvahit Özkaya yönünden yerel mahkemece hükme esas alınması suretiyle CMK'nın 116 ve devamı maddeleriyle 217. maddesine muhalefet edilmesi;

h- Arama sırasında elde edilen belgelerin ve kağıtların incelenmesiyle ilgili uygulamaların değerlendirilmesinde, sanıklar Hüseyin Nazlıkul, Merdan Yanardağ, Murat Ağırel, Selim Utku Gümrükçü, Durmuş Ali Özoğlu, İbrahim Özcan, Kemal Aydın, Neriman Aydın, Mehmet Ali Çelebi, Noyan Çalikuşu, Yaşar Tozkoparan, Hamza Demir, Ercüment Ovalı, İbrahim Şahin, Fatma Cengiz, Taylan Özgür Kırmızı, İlhan Bulayır, Oğuzhan Sağıroğlu, Veli Küçük, Ali Yasak, Doğu Perinçek, Muzaffer Tekin, Sevgi Erenerol, Erol Ölmez, Oğuz Alparslan Abdülkadir, Ali Kutlu, İhsan Göktaş, Murat Çağlar, Hüseyin Gazi Oğuz, Mehmet Fikri Karadağ, Fuat Turgut, Atilla Aksu, İbrahim Benli, Hikmet Çiçek, Mehmet Adnan Akfırat, Hayrettin Ertekin, Erkut Ersoy, Kemal Kerinçsiz, Mehmet Şener Eruygur, Ahmet Hurşit Tolon, Levent Ersöz, Hasan Atilla Uğur, Mustafa Ali Balbay, Sinan Aydın Aygün, İlker Güven, Birol Başaran, Barbaros Hayrettin Altıntaş, Erol Mütercimler, Hakan Şanlı, Yüksel Dilsiz, Ufuk Mehmet Büyükçelebi, Ahmet Tuncay Özkan, Adil Serdar Saçan, Adnan Türkkkan, Tunç Akkoç, Mesut Özcan, Yalçın Küçük, Mehmet Haberal, Erol Manisa, Fatih Hilmioğlu, Rıza Ferit Bernay, Halil Kemal Gürüz, Cengiz Köylü, Mustafa Dönmez, Muhittin Erdal Şenel, Mustafa Levent Göktaş, Mustafa Hüseyin Buzoğlu, Hasan Ataman Yıldırım, Hüseyin Vural Vural, İlyas Çınar, Mustafa Özbek, Ufuk Akkaya, Serdar Öztürk, Mehmet Deniz Yıldırım, Mustafa Abbas Yurtkuran, Veli Küçük, Ergün Poyraz, Vedat Yenerer, Bekir Öztürk, Sevgi Erenerol ve İsmail Yıldız'da olduğu gibi aramalarda ele geçen evrak ve kağıtları inceleme yetkisinin CMK'nın 122/1 maddesi uyarınca Cumhuriyet savcısı ve hakime ait olduğu nazara alınmadan, doğrudan kolluk personeline incelenmesi suretiyle oluşturulan doküman inceleme tutanaklarının bu haliyle hükme esas alınması suretiyle CMK'nın 122 ve 217. maddelerine muhalefet edilmesi;

ı- İşlem tarihinde askeri mahal olduğu kabul edilen lojman, kışla, birlik gibi kapalı alanlarda yapılan aramaların Cumhuriyet savcısının istem ve katılımı ile askeri makamlar tarafından yerine getirileceğine ilişkin kurallara riayet edilmeyip, sanıklar Cengiz Köylü, Mustafa Dönmez, Mehmet Şener Eruygur, Ahmet Hurşit Tolon ve Mustafa Koç'un askeri mahalde bulunan aramalarına emniyet mensuplarının da iştirak etmesi ve bu şekilde elde edilen delillerin hükme esas alınması suretiyle CMK'nın 119/5 ve 217. maddesine muhalefet edilmesi;

i- Sanıklar Ahmet Cinali ve Taner Ünal hakkında verilen arama kararı ile yapılan arama sonucu tutulan tutanağın Yargıtay denetimine imkan vermek üzere dosya kapsamında bulundurulması gerektiğinin gözetilmemesi;

Usul ve yasaya aykırı görülmüştür.

VII- KOVUŞTURMA AŞAMASINA İLİŞKİN İŞLEMLER

A- TANIKLIK

Ceza Muhakemesinde önemli yer tutan tanıklık, yargılamaya konu fiilin fail tarafından işlenip işlenmediği ya da nasıl işlendiği konusunda yargılama makamının kanaate ulaşmasını sağlayan kanıtlardan birisidir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 12.11.2013 tarihli ve 2013/1-251 esas 2013/454 karar sayılı kararında da belirtildiği üzere tanık, kendisine karşı yürütülmeyen bir ceza soruşturmasında, olay hakkında beş duyu ile edindiği algılamaları ifadesiyle açığa vuran kişidir.

Tanığın açıklamalarının değerlendirilebilmesi için onun kim olduğunun bilinmesi bir zorunluluk teşkil etmektedir. Bu itibarla, tanıkların sanığın ceza görmesinde veya beraat etmesinde herhangi bir yararı ve aralarında bir dayanışma hissi bulunup bulunmadığının tespit edilmesi ve tanıklığın değerlendirilebilmesinin de dikkate alınması gerekir. Nitekim CMK'nın 58/1. maddesinin "...gerekirse tanıklığa ne dereceye kadar güvenilebileceği hakkında hakimi aydınlatacak durumlara, özellikle şüpheli, sanık veya mağdur ile ilişkilerine dair sorular yöneltilir." hükmü formalite gereği değil, tanığın kim olduğunun henüz beyanına başvurulmadan önce belirlenebilmesi ve yapacağı açıklamaların güvenilirliğinin dinleyen makam tarafından test edilmesi amacıyla getirilmiştir.

Kural olarak ceza muhakemesinde taraf sıfatı bulunanların tanık olarak dinlenmemesi gerekir. Bu nedenle davanın tarafı olan sanık ve şüphelinin tanık olarak dinlenmesini Ceza Muhakemesi Kanunu düzenlememiş ancak şeriklerin tanıklığına imkan sağlamıştır.

Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, görülmekte olan davada yargılanan sanığın, suç ortağı hakkında tanık olarak dinlenilmesi mümkündür. CMK'nın 50. maddesinde soruşturma veya kovuşturma konusu suçlara iştirakten veya bu suçlar nedeniyle suçluyu kayırmaktan ya da suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirmekten şüpheli, sanık veya hükümlü olanlar tanık olarak dinlenebilirler, ancak bu tanıkların yeminsiz olarak dinlenmeleri gerekmektedir. Suç ortağının vereceği ifade, kendisinin de suçlanması sonucunu doğuracaksa, tanıklıktan çekinme olanağına sahiptir. (CMK m.48)

CMK'nın 48. maddesinde, temelini Anayasanın 38/5. madde hükmünden alan ve adil yargılanma hakkını güvence altına alan bir düzenlemeye yer verilmiştir.

Çekinme hakkı hatırlatılmadan tanığa bu tür soruların yöneltilmesi sonucu alınan cevaplar hukuka aykırı biçimde

elde edilen kanıt niteliğindedir, (CMK m.206/a ve m.217/2) hukuka aykırı delil de hükmü esas alınmaz. (YCGK 12.11.2013 2013/1-251, 2013/454)

Sanığın kendisinin de katıldığı suçlarla ilgili tanık sıfatıyla dinlenmemesi, sanığın açıklamalarının delil niteliği taşımayacağı anlamına gelmemektedir. Örneğin, diğer örgüt üyeleri kabul etmediği halde örgüt üyelerinden birisinin suçu birlikte nasıl işlediklerini samimi olarak anlatması ve destekleyişi kanıtların da bulunması halinde elbetteki bu beyan delil olarak değerlendirilecektir. Bu bakımdan bir anlatımın "tanık beyanı" veya "sanık beyanı" olarak adlandırılmasının çok önemi de bulunmamaktadır.

AİHM'nin gizli tanıklığın koşullarına dair verdiği (Ellis, Simms ve Martin-İngiltere, Daire Kararı) kararda özetle,

-Tanığın kimliğinin gizli tutulması için haklı bir neden olmalıdır;

-Mahkeme tarafından gizli tanığın beyanının mahkumiyet kararı verilmesi için tek veya esaslı unsur olup olmadığı kararlaştırılmalıdır;

-Mahkumiyet kararının tek veya ana dayanağı gizli tanığın ifadesi ise, işlemleri ayrıntılı incelemeye tabi tutulmalıdır.

Bu koşullar altında tanıkların gizli dinlenmesinde kamu yararı olduğu belirtilmiştir. Aynı kararda çapraz sorgulamanın etkin şekilde yapılmasını arayarak, gizli tanığın beyanının güvenilirliğinin adil ve uygun şekilde değerlendirildiğine kanaat getirerek başvuruyu reddetmiştir. AİHM diğer dairesinin 11.12.2011 tarihli (Başvuru no: 26766/05) kararı da aynı prensipler tekrar edilmiştir.

Sanığın kendisinin katılmadığı, suç ortaklarının gerçekleştirdiği diğer suçlarla ilgili tanık sıfatıyla dinlenmesi mümkündür. Bir kişinin aynı suça iştirak etmediği takdirde iki sıfatı (tanık-sanık) birden taşınmasında engel bulunmamaktadır.

AİHM de suç ortaklarının tanıklığını kabul etmektedir. Mahkemeye göre ifadenin tanık tarafından değil de kendisi de sanık olan biri tarafından verilmiş olmasının hiçbir önemi bulunmamaktadır. Bu ifade elle tutulur derecede mahkumiyetin temeli olabilecek nitelikte ise, sözcüğün dar anlamında bir tanık tarafından mı, kendisi de sanık olan biri tarafından mı verildiğinden bağımsız olarak, iddia makamı için bir delildir. Çünkü mahkemeye göre, tanık teriminin AİHS sisteminde "özerk" bir anlamı bulunmaktadır. Bunun sonucu olarak da AİHS'nin 6/1 ve 6/3-d maddesinin tanığa sağladığı güvenceler, sanık olup açıklamaları "tanıklık" olarak değerlendirilebilecek kişiler bakımından da devreye girebilecektir. Bu bağlamda AİHM'e göre, suça

iştirak eden, olayın mağduru, şikayetçi devletin görevlendirdiği gizli/gizli olmayan soruşturmacı ya da tanık olabilir.

Gizli tanıklık, kovuşturmanın aleniliği, yargılamanın doğrudan doğruyalığı ve kovuşturma aşamasında tüm yargılama süjelerinin huzurunda delillerin tartışılıp maddi hakikate ulaşması ilkelerine aykırı olmakla beraber kanun koyucu, suç örgütlerinin faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili yapılacak soruşturma ve kovuşturmalarda maddi gerçeğe ulaşmak adına bu prensiplerden vazgeçmeyi göze almıştır.

Tanık Koruma Kanunu ve CMK'nın 58/2-5. fıkralarında tanıkların korunmasına ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Bu düzenlemelere göre gizli tanık deliline başvurabilmek için,

1-CMK'nın 58/5. maddesinde tanıklığa konu eylemin bir suç örgütünün faaliyeti çerçevesinde işlenmiş bir eylem olması aranırken örgütün faaliyeti dışında işlenen tüm suçlar kapsam dışı bırakılmıştır. Tanık Koruma Kanunu'nda örgütlü suçlar için ceza alt sınırının iki yıl ve daha fazla olması şartı getirilmiştir. Sadece terör örgütünün faaliyetleri kapsamında değerlendirilen suçlar için alt sınır konulmamıştır. (TKK.nun m.3/1-b) Bunun yanında örgüt kapsamında işlenmesi bile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve alt sınırı on yıl veya daha fazla hapis cezasını gerektiren tüm suçlar Tanık Koruma Kanunu kapsamında değerlendirilmiştir.

2-Tanığın taraflar huzurunda dinlenilmesi, tanık ya da yakınları adına ağır tehlike oluşturmalı ve bu tehlike de başka türlü önlenemiyor olmalıdır. Tanık Koruma Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca tehlikelerin ağır ve ciddi olması gerekmektedir. Tehlikenin niteliği, tanığın subjektif algılaması ile değil yetkili makamlarca her somut olayın özelliğine göre yapılacak değerlendirmeye saptanmalıdır.

AİHM, tanıktaki genel bir korkudan ötürü tanığın dinlenilmemesini kabul etmemektedir. (AL-KHAWA ve Tahery/İngiltere-AİHM Büyük Dairesi Kararı) Korku, doğrudan doğruya yargılanan sanık veya onun yakınlarından kaynaklı olmalıdır. Böyle bir somut korku nedeni yoksa, tanığın korkusunun varlığının başka delille desteklenmesi gereklidir. Bunun için öncelikle tanığın ya da yakınlarının karşılaştığı somut tehdit ve baskılar kolluk görevlilerince belirlenip, yetkili makama sunulmalı, yetkili makamca da bu hususlar göz önünde tutularak, tanığın korkularının yerinde olup olmadığına karar verilmelidir. Ayrıca gerekli görülmesi halinde de özel tedbirler ve alternatiflerle korkunun giderilip giderilemeyeceği değerlendirilmelidir.

Tanığın, sanıkla yüz yüze geldiğinde mahcubiyetten korkması

ya da gerçeğe aykırı beyanda bulunan kişinin kendisi olduğunun ortaya çıkmasıyla uğrayacağı itibar kaybı kaygısı "ağır tehlike" kavramı kapsamında değerlendirilemez.

Bu değerlendirmeyi yapacak kişi soruşturma aşamasında Cumhuriyet savcısıdır. Polisin veya jandarmanın bu konuda takdir yetkisi bulunmamaktadır. Bu nedenle soruşturmada gizli tanıklar kesinlikle Cumhuriyet savcısı tarafından dinlenmelidir. Kovuşturma aşamasında ise, değerlendirmeyi tanıdığı dinleyecek olan mahkeme yapacaktır. Mahkeme soruşturma aşamasında koşullar oluşmadığı halde gizli tanık statüsü verilen tanığın bu statüsünü devam ettirmemelidir. Koşulları varsa 5726 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki tedbirler uygulanmalıdır.

AİHM, tanığın kimliğini gizleme gerekçesinin tutarlılığının ve dayanaklarının araştırılmamış olmasını Sözleşmenin 6. maddesine aykırı bulmuştur. (Visser ve diğerleri/Hollanda 2002) Diğer yandan AİHM, polislerin ve benzer statüde görev yapan kamu görevlilerinin kimliklerinin gizli tutulmasını ancak özel koşulların varlığı halinde kabul etmektedir. (Vanmechelen/Hollanda 1997)

CMK'nın 58/2. maddesine göre gizli tanığın kimliğinin ortaya çıkmaması için mahkeme 5726 sayılı Tanık Koruma Kanununun 9. maddesinde belirtilen tedbirlere başvurabilir. Gizli tanık kovuşturma aşamasında, hazır bulunma hakkına sahip bulunanlar olmadan dinlenilebileceği gibi tarafların huzurunda ancak, duruşma salonunun dışında başka bir odada görüntü ve sesi salona aktarılarak gerektiğinde ses ve görüntüsü değiştirilerek ya da duruşma salonunda bulunmakla birlikte kabin, perde vs. gibi tanınmasını engelleyecek şekilde tedbirler alarak dinlenebilir.

Gizli tanık, tanıklık ettiği olayları hangi nedenle öğrenmiş olduğunu açıklamakla yükümlü olduğu gibi, bu bilgiyle de beyanının gerçeğe uygunluğu denetlenmeli, bunun yanında sanık ve tarafların tanığın kimliğini ortaya çıkaracak soru sorması engellenmelidir.

Ancak hangi yöntemle dinlenilirse dinlenilsin CMK'nın 58/3. maddesinin son cümlesine göre "soru sorma hakkı bulunanların soru sorma hakkı" saklıdır.

Tanık Koruma Kanunu'nun 9/8. maddesine göre gizli tanık beyanı tek başına hükme esas alınamaz. Özellikle mahkumiyet kararı, ek başka delil olmadıkça, yalnızca gizli tanık beyanı esas alınarak verilemez. Dinlenen gizli tanığın birden fazla olmasının da önemi yoktur. Delil türü olarak yalnızca gizli tanık beyanına dayanılarak mahkumiyet kararı kurulamaz.

Anayasa'nın 36/1. maddesine göre, herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanma suretiyle yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak, iddia ve savunma ile adil

yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir.

AIHS'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrası ve (3) numaralı fıkrasının d bendine göre, bir suç ile itham edilen herkes iddia tanıklarının sorguya çekmek veya çektirmek, savunma tanıklarının da iddia tanıklarıyla aynı koşullar altında davet edilmeleri ve dinlenmelerinin sağlanmasını istemek hakkına sahiptir.

Bu düzenlemeler karşısında, mahkemenin, iddia makamının tanıkları yanında katılan ya da sanık tarafının tanık dinletme taleplerini de adil yargılanma hakkı çerçevesinde değerlendirip karara bağlanması gerekir.

Kovuşturma aşamasında bütün kanıtların tartışılabilmesi için, kural olarak bu kanıtların aleni bir duruşmada ve sanığın huzurunda ortaya konulmaları gerekir. Bu kural istisnasız olmamakla beraber eğer bir mahkumiyet sadece veya belirleyici ölçüde, sanığın soruşturma veya kovuşturma aşamasında sorgulama ve sorgulatma olanağı bulamadığı bir kimse tarafından verilen ifadelere dayandırılmış ise, sanığın hakları AIHS'nin 6. maddesindeki güvencelerle bağdaşmayacak ölçüde kısıtlanmış olabilir. Olayın tek tanığı varsa ve sadece bir tanığın ifadesine dayanılarak hüküm kurulacak ise, bu tanık mutlaka duruşmada dinlenmeli ve taraflara soru sorma imkanı sağlanmalıdır.

Bir kimse hakkında gerçekleştirilen ceza yargılaması sürecinde tanıklara soru yöneltilebilmesi onlarla yüzleşebilmesi ve tanıkların beyanlarının doğruluğunu test etme olanağına sahip olması, adil bir yargılamanın yapılabilmesi bakımından gereklidir. Böylece suçlanan kişi aleyhindeki tanık beyanlarının zayıf/itibar edilmez noktalarını ortaya koyup çelişmeli yargılama ilkesine uygun olarak onların güvenilirliğini huzurda test edebilecek, tanığın inandırıcılığı ve güvenilirliği bakımından sorduğu sorularla kendi lehine sonuçlar ortaya çıkartabilecek ve yargılama makamının uyuşmazlık konusu olayı sadece iddia makamının ileri sürdüğü şekliyle değil savunmanın argümanlarıyla da algılanmasını sağlayabilecektir.

AIHS'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ve aynı maddenin (3) numaralı fıkrasının (d) bendi, sanığa, aleyhte ifade veren tanığın beyanlarına, tanık ifadesinin alındığı sırada ya da yargılamanın daha sonraki bir aşamasında itiraz imkanı tanınması gerektiğine işaret etmektedir. (Sadak ve diğerleri/Türkiye; B. no;29900/96, 29901/96, 29902/96, 29903/96, s.67)

CMK'nın 179. maddesine göre sanık duruşmaya tanık getirebileceği gibi mahkemeye davet de ettirebilir.

Mahkemede CMK'nın 181/1 maddesine göre tanığın dinlenmesi için belirlenen gün ve saat sanığa ve müdafiine bildirmelidir.

Sanık ancak CMK'nın 200. maddesine göre, suç ortaklarının veya tanığın gerçeği söylemeyeceğinden endişe edilmesi halinde, dinleme sırasında mahkeme salonundan çıkarılabilir, ancak tekrar getirildiğinde tutanaklar okunup ve gerektiğinde içeriği anlatılır.

CMK'nın 208. maddesi gereğince, "Tanıklar, dinlendikten sonra ancak mahkeme başkanı veya hakimin izniyle duruşma salonundan ayrılabilir."

CMK'nın 212. maddesi uyarınca, tanık, bir hususu hatırlayamadığını söylerse önceki ifadesini içeren tutanağın ilgili kısmı okunarak hatırlamasına yardım edilir. Tanığın duruşmadaki ifadesiyle önceki ifadesi arasında çelişki bulunduğu, evvelce alınmış ifadesi okunarak çelişkinin giderilmesine çalışılır.

CMK'nın 201. maddesine göre, Cumhuriyet savcısı, müdafii veya vekil sıfatıyla duruşmaya katılan avukat, sanığa, katılana, tanıklara, bilirkişilere ve duruşmaya çağrılmış diğer kişilere, duruşma disiplinine uygun olarak doğrudan soru yöneltebilir. Sanık ve katılan da mahkeme başkanı veya hakim aracılığı ile soru yöneltebilir. Yöneltilen soruya itiraz edildiğinde sorunun yöneltilmesinin gerekip gerekmediğine mahkeme başkanı karar verir. Gerektiğinde ilgililer soru sorabilir. Heyet halinde görev yapan mahkemelerde, heyeti oluşturan hakimler birinci fıkrada belirtilen kişilere soru sorabilir.

CMK'nın 59. maddesine göre, tanıktan tanıklık edeceği konulara ilişkin bildiklerini söylemesi istenir ve tanıklık ederken sözü kesilmez. Tanıklık edilen konuları aydınlatmak, tamamlamak ve bilgilerinin dayandığı durumları gereğince değerlendirebilmek için tanığa ayrıca soru yöneltebilir.

CMK'nın 204. maddesinde duruşmanın düzenli olarak yürütülmesini engelleyeceği ya da tehlikeye sokacağı anlaşılan sanığın duruşma salonundan çıkarılacağı, duruşmada hazır bulunması, dosyanın durumuna göre savunması bakımından zorunlu görülmezse oturumun yokluğunda sürdürülüp bitirilebileceği, ancak sanığın müdafii yoksa mahkemeye barodan bir müdafii görevlendirilmesinin sağlanması, oturuma yeniden alınan sanığın yokluğunda yapılan işlemlerin açıklanması hükme bağlanmıştır.

Yargılama makamları, yargılamanın taraflarınca ileri sürülen iddiaları ve gösterdikleri delilleri gereği gibi incelemek zorundadır. Genel anlamda hakkaniyete uygun bir yargılamanın yürütülebilmesi için silahların eşitliği ve çekişmeli yargılama ilkeleri ışığında, taraflara iddialarını sunmak hususunda uygun olanakların sağlanması şarttır. Taraflara tanık delili de dâhil olmak üzere delillerini sunma ve inceletme noktasında da uygun

imkânların tanınması gerekir. Bu anlamda, delillere ilişkin dengesizlik veya hakkaniyetsizlik iddialarının da yargılamanın bütünü ışığında değerlendirilmesi zorunludur. Ancak bu noktada dikkat edilmesi gereken önemli bir husus, tarafların tanık ve bilirkişi incelemesi de dâhil dermeyan ettikleri delillerin değerlendirilmesi ve özellikle bu taleplerin reddi halinde, yargılama makamınca bu karara ilişkin tutarlı şekilde gerekçe gösterilmesi gereğidir. (AİHM Vidal/Belgium, B.No. 12351/86, 22/04/1992)

Bu yasal düzenlemeler ve açıklamalar doğrultusunda;

1- Birçok sanığın, tanıkların dinlendiği oturumlardan (16 oturum veya esas hakkındaki mütalaaya kadar gibi) çıkarıldığından tanıklara soru sorma ve tanık ifadelerine karşı beyanda bulunma olanağı tanınmayarak,

Disiplin cezası veya duruşmanın yönetimi kapsamında oturumlardan uzaklaştırılan sanıkların veya müdafilerinin oturuma katılımlarından sonra kendilerine, yokluklarında yapılan işlem ve alınan ifadelerinin okunmayarak (örneğin tanık Emrah Özdemir'in beyanı alındığı oturumdan çıkartılan sanıklar ve müdafilerine okunmaması gibi uygulamalarıyla) CMK'nın 204. maddesine aykırı davranılmış ve bu suretle savunma haklarının kısıtlanması;

2- Dosyanın kapsamı da dikkate alındığında CMK'nın 181/1. maddesine aykırı olarak genellikle tanıkların dinleneceği oturumların bir takvime bağlayıp hazırlık yapmalarına olanak verecek şekilde sanıklara ve müdafilerine bildirilmemesi;

3- Osman Yıldırım'ın ifadelerinin sanık, tanık ve gizli tanık olarak tespit edilip daha sonra bu beyanların aynı maddi olayla ilgili olarak birbirini destekler nitelikte üç ayrı kanıt olarak hükme esas alınması;

4- Tanığın beyanlarının güvenilirliğinin denetlenmesi açısından anlatımlarda geçen tarihi bilgi ve maddi vakıaların uygunluğunun araştırılıp tespitinden sonra hükme esas alınması gerekirken tanıkların, sanıkların aleyhine şahsi yorumlar yapmasına müsaade edilerek ve bu yöndeki bir kısım sanıkların itirazları dikkate alınmaksızın hayatın olağan akışıyla uygun düşmeyen tanık beyanlarının hükme esas alınması;

Bu bağlamda, tanık Doğan Karlıbel'in dosyadaki orijinal belgeye aykırı yurt dışı giriş çıkış bilgilerine uymayan beyanlarına karşı, bu belgeler getirilip tanığa sorulmaması ve beyanlarının doğruluğunun denetlenmemesi, gizli tanık Kısaç ve gizli tanık 9'un beyanlarındaki öznel yorumları ve sanıklardan birinin eski eşinin yeni kocası olan gizli tanık Kısaç'ın sanığa olan husumetinin bulunması hususları dikkate alındığında tanıkların tarafsızlığının ne şekilde sağlandığının ve neden ifadesine itibar edildiğinin karar

yerinde açıklanmaması;

5-Gizli tanıklar 9 ve Dilovası gibi bazı tanıkların ifadelerinin tespiti sırasında sanıklar hakaret içeren sözler sarf ederek duruşma disiplinine aykırı davrandıkları halde tanıklar hakkında disiplin tedbiri uygulanması yerine tepki gösteren sanıklar hakkında oturumdan çıkarılmalarına veya uzun süreli oturumlardan yasaklanmalarına karar verilerek savunma haklarının kısıtlanması;

6-Gizli tanık 9'un 14.11.2012 tarihli oturumda ifadesi tespit edilirken, Danıştay saldırısı soruşturmasını yürüten Ankara Cumhuriyet savcıları, yargılamayı yapan mahkeme başkanı, Danıştay onursal başsavcısı ile bir kısım siyasetçi ve kamu görevlileri hakkında iftira ve ağır hakaret içeren ve maddi gerçeklere uygun düşmeyen sözler sarf etmesi üzerine, hazır bulunan sanık ve müdafilerinin anlatımın devam etmemesi yönündeki itirazları reddedilerek, tanığın benzer şekilde anlatımlarına devam etmesine müsaade edilerek tanığın dinlenmesine ilişkin usul kurallarına aykırı davranılması;

7-Gizli tanık 9 gibi bazı tanıkların ifade vermeleri sırasında tanığın sadece bildiklerini ve gördüklerini anlatma prensibine aykırı olarak ellerinde bulunan dokümanları inceleyerek anlatımda bulunmasına ve soruları yanıtlamasına müsaade edilerek CMK'nın 59/1. maddesine aykırı davranılması;

8-Gizli tanık Dilovası gibi bir kısım tanıkların beyanlarının gerekçeli karara aynen yazılarak olumlu ya da olumsuz değerlendirme yapılmadan hükme esas alınması;

9-Bir delilden mahkemenin hangi gerekçe ile vazgeçebileceği ya da ortaya konulması isteminin hangi nedenlerle reddedileceği CMK'nın 206/2. maddesinde açıklanmıştır. Maddenin 2/b fıkrasında "delil ile ispatlanmak istenilen olayın karara etkisi yoksa" ortaya konulmak istenilen delilin ve bu kapsamda tanığın dinlenmesi talebi de mahkemece reddolunabilir. CMK'nın 172. maddesinde sanığa ve katılanlara söylenen tanık dinletme hakkı sınırsız değildir. Davaya konu olayla ilgili olarak karara etkisi olma ihtimali bulunması halinde mahkemenin tanık dinlemesi mecburi hale getirilmektedir. Tarafların CMK'nın 178. maddesine göre hazır ettiği ya da yargılamanın seyrine göre dinlenmesini gerekli gördüğü tanıkların dinlenmelerine ilişkin talep ve haklarının ancak CMK'nın 206/2 maddesinde sayılan nedenle sınırlandırılabileceğinin kabulü gerekir. Bununla birlikte delillerin ortaya konması çerçevesinde tanık dinleme talebinin reddi için ciddi ve açık bir nedenin bulunması, CMK'nın 206/2 maddesi uyarınca verilecek kararın gerekçesinin somut olgu ve olaylara bağlı olarak ortaya konulması gerekir.

Nitekim yerleşik Ceza Genel Kurulu kararlarında belirtildiği gibi mahkemenin tüm kararlarının Anayasanın 141/3 ve CMK'nın 34. maddesine göre akla, hukuka ve maddi olaya uygun bir açıklama içeren gerekçeye sahip olması gerekir.

Yerel mahkeme 11.01.2013 tarihli kararında, dinlenen toplam açık ve gizli tanık sayısını, bunların %37.7'sinin sanıklar ve müdafilerinin talebi ile dinlendiğini belirttikten sonra, tanık dinletme isteklerinin doğrudan reddedilmeyip yapılan değerlendirme sonucunda talebin önemli bir kısmının karşılandığı, karşılamayanların ise “davaya katkı sağlamayacağı, gayri ciddi olmaları, davanın uzamasına sebep olması ve dinlenen tanıkların niteliği ve niceliği itibariyle maddi gerçeği vuzuha kavuşturmaya yeterli olduğu bu nedenle dinlenmelerinin davaya katkı sağlamayacağı, aksine davanın yıllarca uzamasına sebep olacağı, adil yargılama ilkesinin bir unsuru olan 'davanın makul sürede bitirilmesi'ni açık bir şekilde önleyeceği” gerekçesiyle dinlenen tanıklarla yetinilmesine, başkaca tanık dinlenmesine yer olmadığına karar verilmiştir. Mahkemenin gerekçesinde belirttiği istatistiksel bilgiler tanık dinlenmesinin gerekçesi olamayacağı gibi davayı uzatmak amaçlarının ve gayri ciddiliklerini ortaya koyan maddi olaylara ilişkin somut olgular belirtilmeden, kanun metnin tekrarından ibaret cümlelere yer vermenin, gerekçeyi hukuka uygun hale getirmeyeceği gibi, savunma tarafından dinlenilmesi talep edilen tanıkların birçoğunun yargılama konusu olaya ilişkin ilgi ve görgüleri olan kişiler olup, bu tanıkların davaya katkı sağlamayacağına ilişkin tespitin de dosya içeriğine uygun düşmediği anlaşılmaktadır. Gerekçe olarak gösterilen “davanın makul sürede bitirilmesi” ilkesi, sanığın lehine konulmuş bir adil yargılama prensibi olup; bu prensip, ceza yargılamasının amacı olan maddi gerçeğin ortaya çıkması ve AİHS'nin savunmaya sağladığı en temel haklardan olan “tüm önemli olgu ve hukuksal sorunları yeterli biçimde açıklayabilme ve bu konuda delil ileri sürebilme”, “kararların gerekçeli olması”, “silahların eşitliği” kurallarını ortadan kaldıramaz. Ancak “gerçek adalet” makul sürede sağlanmalıdır, gerçek adaleti sağlamayan ancak makul sürede tamamlanan bir yargılama gerek kanunların gerekse AİHS'nin 6. maddesinin bir amacı olamaz. Kaldı ki makul sürenin değerlendirilmesinde, “olayın kapsamı ve güçlükleri”, “yargılamayı yürüten makam ve yargı organının tutumu”, “yargılananlar açısından yargılamanın sona ermesinin önemi” gibi ölçütler göz önünde bulundurulmaktadır. Bu bağlamda,

a- Tanık Şamil Tayyar'ın dinlenmesi yönündeki ara karardan yeterli ve hukuki gerekçe gösterilmeden vazgeçilmesi;

b- Dinlenilmesi halinde dosyanın esasını etkileyebilecek konumda olup da sanık Dursun Çiçek ve müdafinin hazır ettikleri tanık Yalçın Çakıcı'nın, sanıklar Mehmet İlker Başbuğ ve Ahmet Hurşit Tolon müdafinin hazır ettiği tanıklar Genelkurmay Başkanı Işık Koşaner, emekli Oramiral Metin Ataç, emekli Orgeneral Aydoğan Babaoğlu ve emekli Orgeneral Atilla Işık, sanık Ahmet Hurşit Tolon müdafinin hazır ettiği tanık Yaşar Yazıcıoğlu'nu, sanık Alaettin Sevim müdafinin hazır ettiği uzman kişi Tefvik Koray Peksayar'ı dinletme taleplerinin reddedilmesi;

c- Tanık Doğan Karlıbel'in ifadesinde geçen gazete nüshasının yayınlanıp yayınlanmadığı, 2003 yılında sanık Veli Küçük'ün Almanya'ya gidip gitmediğine yönelik hususlar ile gizli tanık Kıskaç'ın 22.04.2007'de İstanbul'da toplantı yaptıklarını söylemesine rağmen Veli Küçük'ün koruma kayıtlarının araştırılıp araştırılmadığı bu gibi hususların karar yerinde tartışılmaması;

10- Kovuşturma başında her sanığın dinlenen tanıklara soru sorulmasına imkan verilmesine rağmen 2012 yılı Haziran ayından sonra dinlenen tanıklar yönünden ise sadece tanığın ifadesinde adı geçen sanıklara sözlü olarak soru sormalarına diğer sanıkların ise sorularını yazılı olarak Mahkeme Başkanına iletmelerine ve Mahkeme Başkanı tarafından uygun görüldüğü takdirde sorulmasına şeklinde karar verilerek, sanık veya müdafinin soru sorulması sırasında olayla ilgisi yerine tanığın beyanında adı geçmesi gibi yasal olmayan gerekçelerle engellenmesi, bu bağlamda,

a) Tanık Nuray Başaran'ın dinlenmesi sırasında soruların yazılı verilmesinin istenmesi;

b) 19.04.2012 tarihli oturumda sanık Hikmet Çiçek'in kendisi ile ilgili beyanda bulunan gizli tanığa soru sormak istemesi üzerine müsaade edilmemesi, ısrarı üzerine tanığın oturumdan çıkartılarak tanığın sorgulanmasına devam edilmesi, gibi uygulamalarla sanıkların savunma hakkı kısıtlanarak adil yargılama haklarının ihlal edilmesi;

11- Tanık sıfatıyla soruşturma ve kovuşturma aşamasında ifadesi tespit edilmediği gibi, bir kısım beyanın da zora dayalı olup yasak delil niteliğinde bulunduğu anlaşılmasına rağmen Tuncay Güney isimli kişinin ifade görüntülerinin duruşmada izlettirilmesi ve mahkemenin gerekçeli karardaki 'Ancak ses kaydındaki ifadenin kötü muamele sonucu tespit edildiğine dair şüphe olduğundan' tespitine rağmen bu beyan ve ifadelerinin hükme esas alınması suretiyle CMK'nın 206/2-a ve 217/1. maddesine aykırı davranılması;

12- Mahkeme başkanınca, sanık ve müdafilerinin soru sorma haklarının uygun şekilde yapılmadığı gerekçesiyle engellenmesi nedeniyle,

a) Sorulara itiraz eden sanık ve müdafilerinin itirazlarının usul ve yasaya uygun gerekçelerle reddedilmesi gerekirken, duruşma görüntüleri ve tutanak içerikleri ile uyumlu olmayacak biçimde disiplini bozdukları gerekçesiyle reddedilmesi;

b) 24.01.2012 tarihli oturumda sanık Kemal Kerinçsiz'in maddi tespit yaparak tanığa soru sorma isteminin ve benzer şekilde bazı sanık veya müdafilerinin aynı şekilde soru sorma taleplerinin kabul edilmeyerek tanığı sorgulama hakkının ve dolayısıyla savunma hakkının kısıtlanması;

c) 17.04.2012 tarihli oturumda sanık Hikmet Çiçek'in, tanığa sorduğu soruya yanıt alamamasından dolayı aynı soruyu tekrarlaması üzerine sorunun mükerrer olduğu gerekçesiyle tanığa yöneltilmesine izin verilmemesi ve benzer şekilde başka sanık ve müdafilerinin sorularının engellenmesi;

13- Kimliğinin gizlenmesine karar verilen tanıkların, kimliklerinin açığa çıkması engellenecek şekilde kamera kayıtlarının, sanık ve müdafilerine verilmeyerek ifade çözüm tutanaklarının gerçeği yansıtıp yansıtmadığına dair sanıklara ve müdafilerine denetim imkanı sağlanmadan, bu ifadelerin hükmü esas alınarak CMK 217. maddesine aykırı davranılması;

14- Sanıklar Ertuğrul Orta ve Zafer Şen hakkında gerekçede belirtilen tanık Anıl Osman Çelik'in kolluk ifadesinin dosya kapsamında bulunmaması, gerekçeli kararın dipnotla bilgi notunda atıf yaptığı, gizli tanığın ifadesinin imzasız örneğinin dosya arasına alınması;

15- Dosya kapsamında, CMK'nın 58/3. maddesi ve Tanık Koruma Kanunu kapsamındaki düzenlemeleri göz önüne alındığında tanıkların hazır bulunanların huzurunda dinlenmelerinin ne şekilde haklarında ağır bir tehlike teşkil ettiği ve bu tehlikenin başka türlü önlenemeyeceği ya da maddî gerçeğin ortaya çıkarılması açısından tehlike oluşturacağını hususlarında sebep gösterilmeden ve herhangi değerlendirmede bulunmadan tanığın talebi üzerine tanığın kapalı oturum dinlenilmesine, tanığın duruşma salonu dışında bulunan tanık odasına alınarak orijinal ses ve görüntüsünün duruşma salonuna aktarılma veya görüntüsünün değiştirilerek aktarılma suretiyle dinlenmesi şeklinde tanık koruma tedbirlerine karar verildiği;

16- Gizli tanık sıfatı bulunmayan tanıkların, örneğin tanıklar Esra Feride Gökçimen, Emrah Özdemir, Semih Genç, Mehmet Avlar'ın dinlenilmesinde olduğu gibi yasal ve yeterli gerekçe gösterilmeksizin duruşma dışında kapalı bir oda içinde görüntü aktarımı suretiyle ifadesinin tespiti yoluna gidilerek CMK'nın 200. maddesine muhalefet edilmesi;

17- Sanık Süleyman Esen'in müdafisi olarak görev yapan Av.

Mehmet Ener ile sanık Alparslan Arslan'ın müdafisi olarak görev yapan Av. Ahmet Dođan'ın Avukatlık Kanunu 36. maddesinde belirtilen usule aykırı Őekilde tanık olarak ifadesinin hűkme esas alınması;

18- MİT mensuplarının dinlenilmesi hususunda 2937 sayılı MİT Kanunu'nun 29. maddesine aykırı davranmak suretiyle emekli MİT mensubu Mehmet Eyműr'űn tanık olarak dinlenilmesi ve beyanlarının hűkme esas alınması;

19- Yargıtay 11. Ceza Dairesinin (İlk Derece Sıfatıyla) 13.11.2015 tarih 2012/1 Esas- 2015/4 Karar sayılı kararında gerçeđe aykırı beyanda bulunduđu tespit ve kabul edilen ve haklarında bu nedenle soruŐturma yűrűtűlen gizli tanık Efe ve gizli tanık Munzur'un beyanlarının hűkme esas alınması;

20-Mahkeme tarafından, bir kısım sanıkların Atatűrkű DűŐunce Derneđi'nin yűnetimini ele geűirildiđinin kabul edilmesi karŐısında, sanık Mehmet Őener Eruygur'dan űnce dernek başkanlıđını yapan Ertuđrul Kazancı'nın tanık sıfatıyla dinlenilmesinin gerektiđini gűzetilmemesi;

21-Tanık Aslı AydıntaŐbaŐ gibi bir kısım tanıkların, sanıkların savunmaları doğrultusunda lehe anlatımda bulunmalarına rağmen bu tanıkların ifadesini niűin itibar edilmediğinin tartıŐılıp karar yerinde gűsterilmemesi;

22-Kimliğinin gizlenerek dinlenilmesine karar verilen tanıkların dinlenilmesinde,

a) Dosya kapsamında, CMK 58/2. maddesi ve Tanık Koruma Kanunu kapsamındaki dűzenlemeleri gűz űnűne alındıđında tanık olarak dinlenecek kiŐilerin kimliklerinin ortaya ˆıkması ne Őekilde haklarında kendileri veya yakınları aˆısından ađır bir tehlike oluŐturacađı hususunda sebep gűsterilmeden ve herhangi bir deđerlendirmede bulunmadan, tanıđın talebi űzerine kimliđinin gizlenerek dinlenilmesi, tanıđın duruŐma salonu dıŐında bulunan tanık odasına alınarak orijinal ses ve gűrűntűsűnűn duruŐma salonuna aktarılmak; gűrűntűsűnűn veya sesinin deđiŐtirilerek aktarılmak suretiyle dinlenmesi Őeklinde tanık koruma tedbirlerine karar verilmesi;

b) Tanığın kimliğinin aleniyet kazanmasına (gizli tanık Kıskaˆ, gizli tanık 9) veya kimliğini aˆıklayarak beyanda bulunmak istenmesine; tanıkların kimliklerinin aˆıklanarak(gizli tanık Efe) veya orijinal ses/gűrűntűsűyle (gizli tanık 17, gizli tanık Poyraz) dinlendiği halde bu tanıklar hakkında alınan koruma tedbirlerinin gerekliliği ve yararlılığı kalmadığı anlaŐılması rağmen koruma tedbirlerinin kaldırılmadan tanığın dinlenmesi ve sorgulamasının yapılması;

c) Yűksek gűvenlikli cezaevlerinde hűkűmlű olarak bulunan Őemdin Sakık ve Hacı Turan gibi kiŐilerin devletin koruması altında olduđu halde, tanıkların kimliklerinin ortaya

çıkması ne şekilde haklarında kendileri veya yakınları açısından ağır bir tehlike oluşturacağı hususunda değerlendirme yapılmadan ve koruma tedbiri gerekçeleri açıkça belirtilmeden kimliklerinin gizlenerek dinlenilmesi; d) Gizli tanıkların kimliğinin açığa çıkmaması gerekçesiyle güvenilirliği ve sözlerinin doğruluğu tespit edecek nitelikte soruların sorulmasına engel olunması suretiyle CMK'nın 58/1.maddesine aykırı davranılması, Usul ve yasaya aykırıdır.

B-SAVUNMA

CMK'nın 147. maddesinde, ifade ve sorgunun tarzı düzenlenmiş olup, bu maddede şüpheli ya da sanığa yüklenen suçun kendisine anlatılarak, suçlama hakkında açıklamada bulunmayabileceği, şüpheden kurtulmak için somut delillerin toplanmasını isteyebileceği ve müdafii yardımından yararlanabileceğine ilişkin haklarının hatırlatılması gerektiği belirtilmiştir. CMK'nın 148. maddesinde ise ifade alma ve sorgudaki yasak usuller düzenlenmiş olup, bu usullerle tespit edilen ifadelerin delil olarak değerlendirilemeyeceği hükme bağlanmıştır. Keza müdafii hazır bulundurulmaksızın kollukça alınan ifade, hakim veya mahkeme huzurunda şüpheli veya sanık tarafından doğrulanmadıkça hükme esas alınamaz kuralı getirilmiştir. Kanunda açıkça belirtilmemiş olmakla birlikte doktrinde ifade ve sorgunun, günün makul saatlerinde, zorunlu durumlar haricinde gece yapılmaması, şüpheli veya sanığın yaşı, fiziksel ve ruhsal dayanıklılığı, sağlık durumu gibi faktörlerin ifade alma ve sorgunun süresini belirlemede dikkate alınması gerektiği, yirmi dört saatlik dilim içerisinde sekiz saatten fazla ifade alma işlemine devam edilmemesi bu sürenin de kesintisiz olmayıp asgari her iki saatte bir ara verilmesi gerektiği belirtilmektedir. (Prof. Vahit Bıçak, Suç Mahkemesi Hukuku, Ankara 2010, sh 545)

AİHS'nin 6. maddesinin (3). fıkrasının (c) bendinde hakkında bir suç isnadında bulunulan kişinin "Kendisini bizzat savunmak veya seçeceği bir müdafinin yardımından yararlanmak; eğer avukat tutmak için gerekli maddî olanaklardan yoksun ise ve adaletin yerine gelmesi için gerekli görüldüğünde, resen atanacak bir avukatın yardımından ücretsiz olarak yararlanabilmek" hakkı bulunduğu belirtilmiştir. Sanık kendisini bizzat savunma hakkına sahip olduğu gibi bir müdafii yardımıyla savunma hakkına da sahiptir. Ancak müdafii ile temsil edilme hakkı bakımından önemli olan, yargılamaya bir bütün olarak bakıldığında, sanığın müdafii yardımından etkili bir biçimde yararlanmış olmasıdır.

AİHM, Sözleşme'nin 6. maddesinin (a) bendi ile hakkında bir

suç isnadında bulunulan kişinin "Savunmasını hazırlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olmak" hakkına yer verilen (b) bentlerinin birbiriyle bağlantılı olduğunu; suçlamanın nedeni ve niteliği hakkında bilgilendirilme hakkının, şüphelinin veya sanığın savunmasını hazırlama hakkı ışığında değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir (AIHM Pelissier ve Sassi/ Fransa)

Savunmanın hazırlanması için gerekli zamana sahip olma hakkı, Anayasa'nın 36. maddesinde belirtilen "meşru vasıta ve yollardan yararlanmak" kavramının kapsamındadır. (AYM, 1992/39, 16/6/1992). Bu hak gereğince sanığa ve müdafisine savunma için gerekli hazırlıkları yapabilecekleri zamanın verilmesi gerekmektedir. Aynı şekilde suçun hukuki nitelendirmesinin değişmesi halinde de savunmanın yeniden hazırlanması için gerekli zaman ve kolaylıklar sağlanmalıdır.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 226. maddesi ile de "sanık, suçun hukukî niteliğinin değişmesinden önce haber verilip de savunmasını yapabilecek bir hâlde bulundurulmadıkça, iddianamede kanunî unsurları gösterilen suçun değındiğı kanun hükmünden başkasıyla mahkûm edilemez.

Cezanın artırılmasını veya cezaya ek olarak güvenlik tedbirlerinin uygulanmasını gerektirecek hâller, ilk defa duruşma sırasında ortaya çıktığında da aynı hüküm uygulanır.

Ek savunma verilmesini gerektiren hâllerde istem üzerine sanığa ek savunmasını hazırlaması için süre verilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı bildirimler varsa müdafisine yapılır. Müdafii sanığa tanınan haklardan onun gibi yararlanır" hükmü getirilmiştir.

Ancak kanun koyucu bu düzenlemeyle iddianamede anlatılan eylem değışmemiş olmakla birlikte, o eylemin hukuksal niteliğinde değışiklik olmasını anılan ilkeye aykırı görmemiş, bu gibi hâllerde sanığa ek savunma hakkı verilerek değışen suç niteliğine göre bir hüküm kurulmasına olanak sağlamıştır. Bu düzenlemenin bir sonucu olarak mahkeme, eylemin hangi suçu oluşturacağına ilişkin nitelendirmede iddia ve savunmayla bağılı değildir.

Yargılamaya konu olayların mahiyeti, iddianame, mütalaa ve birleşen dosyalar ile tüm dosya kapsamı dikkate alınarak, savunma hakkını kısıtlamayacak şekilde her bir sanığın bireysel durumları göz önüne alınarak savunmasını yapması için gerekli makul sürenin sağlanması gerektiğı gözetilmeyerek tüm sanıklar yönünden birleşen dosyada savunmayı 1 veya 2 tam duruşma günü, esas hakkındaki savunmayı 1 veya 2 saat, sözlü talepleri ise 15 dakika ile sınırlandırılmasına kararlar verilerek savunma haklarının kısıtlandığı belirlenmiştir.

Müdafii yardımından yararlanma hakkı, savunma hakkının vazgeçilmez bir unsurudur. Nitekim CMK'nın 149. maddesi "şüpheli veya sanık soruşturma ve kovuşturmanın her aşamasında bir veya birden fazla müdafinin yardımından yararlanabilir" diyerek bunu ifade etmektedir. Soruşturma evresinde olduğu gibi kovuşturma evresinde de müdafiiin sanıkla görüşme, sorgu süresince yanında olma ve hukuki yardımda bulunma hakkı engellenemez, kısıtlanamaz.

CMK'nın 150. maddesi iki halde yargılamada müdafii bulundurma zorunluluğu getirmiştir. Bunlardan birincisi sanığın çocuk ya da sağır dilsiz veya kendini savunamayacak derece malül olması; ikincisi ise, alt sınırı en az beş yıl hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmada özel müdafii bulunmayan sanığın istemi aranmaksızın bir müdafii görevlendirilir.

Soruşturma ve kovuşturma evrelerinin her aşamasında avukatın, şüpheli veya sanıkla görüşme, ifade alma veya sorgu süresince yanında olma ve hukuki yardımda bulunma hakkı yukarıda belirtilmiştir. (CMK'nın m. 149/3)

Soruşturma aşamasında kısıtlama kararı bulunmadığı sürece dosya içeriğini inceleyebilir ve istediği belgelerin örneğini harçsız olarak alabilir. (CMK'nın m. 153/1-2)

İddianamenin mahkeme tarafından kabul edildiği tarihten itibaren dosya içeriğini ve muhafaza altına alınmış delilleri inceleyebilir, bütün tutanak ve belgelerin örneklerini alabilir. (CMK m. 153/4)

Öte yandan CMK'nın 154. maddesine göre "sanık vekaletname aranmaksızın müdafii ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duyamayacağı bir ortamda görüşebilir. Sanığın müdafiiyle yazışmaları denetime tabii tutulamaz.

5275 sayılı Kanunun 114/5. maddesine göre, tutuklunun müdafii ile olan haberleşme ve kurum düzeni çerçevesinde temas ve görüşmelerine hiçbir suretle engel olunamaz ve kısıtlamalar konulamaz. Aynı Kanun'un 86/4 maddesine göre de Ceza infaz kurumlarına giren avukatlarca savunmaya ilişkin olduğu yazılı olarak beyan edilerek belge ve dosyalar incelemeye tabii tutulamaz.

Müdafiiin kovuşturma evresinde hazır bulunma yetkisi CMK'nın değişik hükümlerinde düzenlenmiştir. Kanunun mecburi müdafiiiliği kabul ettiği hallerde (CMK'nın m. 150) müdafiiinin duruşmada hazır bulunması zorunludur (CMK m.188/1). Bu nedenle CMK'nın 191/1. maddesi uyarınca hazır bulunup bulunmadığı saptandıktan sonra duruşmaya başlanmalıdır. CMK'nın 197. maddesi, sanık duruşmada hazır bulunmasa da müdafiiin bütün oturumlarda bulunma yetkisine sahip olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle de duruşma günü mutlaka müdafiiine bildirilmelidir.

CMK'nın 216/1. maddesinde "Ortaya konulan delillerle ilgili

tartışmada söz, sırasıyla katılana veya vekiline, Cumhuriyet savcısına, sanığa ve müdafiiine veya kanuni temsilcisine verilir.” şeklinde düzenleme yapılmıştır. Anılan Kanun maddelerinde şüpheli veya sanığın savunmasını yapması için bir süre sınırlaması öngörülmemiş, Avrupa İnsan Hakları Sözleşme'sinin 6. maddesinin (b) bendinde belirtilen "Savunmasını hazırlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olmak" hakkı, sanığın, duruşmada “savunmasını yapmak için de gerekli olan zaman ve kolaylıklara sahip olma” hakkını da kapsamaktadır. Ceza muhakemesinin sözlülük ilkesi uyarınca, sanığa ve yargılamanın diğer taraflarına duruşmada yeterli sürede söz hakkı tanınması esastır.

Kovuşturma aşamasında müdafii, sanığa katılana tanıklara, bilirkişilere ve duruşmaya çağrılmış diğer kişilere duruşma disiplinine uygun olarak doğrudan soru yöneltebilir. Yöneltilen soruya itiraz edildiğinde sorunun yönetilmesinin gerekip gerekmediği mahkeme başkanı karar verir. Gerektiğinde müdafii yeniden soru sorabilir. (CMK'nın m. 201/1) Cumhuriyet savcısının ve katılanın veya vekilinin açıklamalarına cevap verebilir. (CMK'nın m. 216/2)

CMK'nın 150. maddesine göre görevlendirilen müdafii, duruşmada hazır bulunmaz veya vakitsiz olarak duruşmadan çekilir ya da görevini yerine getirmekten kaçınırsa, mahkeme derhal başka bir müdafii görevlendirilmesi için gerekli işlemi yapar. Bu durumda mahkeme oturuma ara verebileceği gibi oturumun ertelenmesine de karar verebilir. Bu madde ile müdafiiin savunma faaliyetinin kısıtlanmasından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin pek çok kararında belirtildiği üzere (Artico v. İtalya; Goddi v. İtalya ve Kamaninski v. Avusturya kararları gibi, Prof. Dr. Veli Özer Özbek, Mehmet Nihat Kanbur, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, Ceza Muhakemesi Hukuku, Seçkin yayınları Ankara 2012 sh.563) mahkemeye müdafiiin görevini gereği gibi yerine getirip getirmediğinin denetlenmesi zorunluluğunu da getirerek müdafii yardımından yararlanma hakkının önemi ortaya konulmuştur. Eğer yeni müdafii savunmasını hazırlamak için yeterli zaman olmadığını açıklarsa oturum ertelenir (CMK m.151/2) Nitekim Avukatlık Kanunu'nun 134. maddesinde üstlendiği savunma görevinin gereklerini yerine getirmeyen veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun biçimde davranmayan müdafii hakkında disiplin soruşturması yapılarak disiplin cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

02.07.2012 tarihinde 6352 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılıncaya kadar uygulanan CMK'nın 252/1-d maddesi uyarınca mahkeme savunma hakkını sınırlama anlamına gelmeyecek şekilde sanık veya müdafiiine makul bir süre

vermek zorundadır.

Savunma hakkının doğal sonuçlarından birisi de duruşmada hazır bulunma hakkıdır. 5271 sayılı CMK'nın 193/1. maddesinde istisnalar saklı kalmak üzere, "hazır bulunmayan sanık hakkında duruşma yapılamayacağı" hükme bağlanmıştır. Yine CMK'nın 189/1. maddesinde "Duruşmada, hükme katılacak hâkimler ve Cumhuriyet savcısı ile zabıt katibinin ve Kanun'un zorunlu müdafiliği kabul ettiği hâllerde müdafii hazır bulunması şarttır." denilmek suretiyle zorunlu müdafii de duruşmada hazır bulunması gerektiği belirtilmiştir.

Duruşmanın düzen ve disiplini başlığı altında CMK'nın 204. maddesinde, "Davranışları nedeniyle, hazır bulunmasının duruşmanın düzenli olarak yürütülmesini tehlikeye sokacağı anlaşıldığında sanık, duruşma salonundan çıkarılır. Mahkeme, sanığın duruşmada hazır bulunmasını dosyanın durumuna göre savunması bakımından zorunlu görmezse, oturumu yokluğunda sürdürür ve bitirir. Ancak sanığın müdafii yoksa, mahkeme barodan bir müdafii görevlendirilmesini ister. Oturuma yeniden alınmasına karar verilen sanığa, yokluğunda yapılan işlemler açıklanır." ve 02/07/2012 tarihinde mülga CMK'nın 252/1-f. maddesinde ise "Mahkeme başkanı, duruşmanın düzenini bozan sanığı veya müdafii o günkü oturumun tamamına çıkmamak üzere, duruşma salonundan çıkartır. Bunların, sonra gelen oturumda da duruşmayı önemli ölçüde aksatacak davranışlara devam edecekleri anlaşılırsa ve hazır bulunmaları gerekli görülmezse, yokluklarında duruşmaya devam olunmasına mahkemece karar verilebilir. Bu karar, esasa ilişkin iddia ve savunmanın yapılmasına engel olacak biçimde uygulanamaz ve sanığın kendisini başka bir müdafii ile temsil ettirmesine izin verilir. Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafii bundan sonraki oturumlarda da duruşmanın düzenini bozmakta ısrar etmeleri hâlinde, bir daha aynı dava ile ilgili oturumların tamamına veya bir kısmına katılmamalarına da karar verilebilir. Bu hüküm müdafii hakkında uygulandığı takdirde, durum ilgili baroya bildirilir..." şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar karşısında,

1-Mahkeme tarafından,

a-TCK'nın 311, 312, 313 ve 314/1 maddeleri ve diğer maddelerden haklarında kamu davası açılan sanıkların savunma süresini iki duruşma günü, TCK. 314/2 ve diğer maddelerden haklarında kamu davası açılmış sanıkların savunma süresini ise bir duruşma günü ile sınırlandırılması;

b-Esas hakkındaki mütalaaya karşı, hakkında silahlı terör örgüt üyeliği suçundan cezalandırılması istenen sanıklar

için sanık ve müdafii/müdafilerine toplam bir saat, hakkında silahlı terör örgüt üyeliği ile diğer suçlardan cezalandırılması istenen sanıklar için ise, sanık ve müdafii/müdafiilerine toplam iki saat sözlü olarak beyanda bulunma hakkı tanınması;

c-Değişik iş kararıyla duruşma sürecinde, sanıklar ve müdafilerine tahliye ve lehlerine olan delillerin toplanmasını isteme amacına yönelik talep ve beyanlarının sunmaları için tanınan, ayrı ayrı yarımşar saat toplamda ise bir saat sürenin, daha sonra bu sürenin ayrı ayrı 15'er dakikalık süreye indirilmesine şeklinde karar verilmesi;

d-Mahkemenin 18.03.2013 tarihli duruşmada sanıklar ve müdafiilere esas hakkındaki mütalaa, dosyada bulunan tüm bilgi, belge, rapor ve tanık beyanlarına karşı son savunmalarını hazırlamaları için bir daha ki duruşmaya denilerek 08.04.2013 tarihine kadar süre verilmesi;

2-Dava dosyasının 23 ayrı dosyanın birleşmesinden oluştuğu toplam 620 oturum yapıldığı ve yargılamanın yaklaşık 5 yıl sürdüğü duruşma yapılan yerin avukatların iş yerlerinden uzakta bulunan Silivri'de yer alması nedeniyle duruşmalara katılımın zorlaştığı dikkate alındığında bir kısım sanıkların hakkın kötüye kullanması biçiminde bulunmayan kendisini duruşmalarda birden fazla müdafii ile temsil ettirme taleplerinin yüklenen suçların niceliği ve niteliği ile dosyanın kapsamı irdelenmeden yetersiz gerekçeyle her bir sanığın en fazla üç müdafi ile temsil edilmesi şeklinde karar vererek CMK'nın 149/2. ve 189. maddelerine aykırı davranılmak suretiyle savunma hakkının kısıtlanması;

3-Sanıklara yüklenen suçların niteliği ve niceliği, dosyanın kapsamı dikkate alındığında sanıkların okunan belgelerle ya da dinlenen tanık beyanlarıyla ilgili müdafii yardımına ihtiyaç duyduğunda talepleri doğrultusunda duruşma disiplini bozmadan bir arada bulunmalarına müsaade edilmeyerek CMK'nın 154. maddesine aykırı davranılmak suretiyle savunma hakkının kısıtlanması;

4-Duruşmalar sırasında sanık müdafilerinin mikrofonları verilen süreyi aştıklarından bahisle kapatılarak hukuki yardım amacıyla oturumda sanıklarla görüşmelerine izin verilmeyerek, duruşma sırasında ve verilen aralara ilişkin kamera kayıtlarına göre işlem yapılmak suretiyle sanık müdafiilerinin görevlerinin yerine getirilmesine engel olunarak savunma hakkının kısıtlanması;

5-Ceza yargılamasının özelliklerinden birisi de sözlülük ilkesi olduğu halde, mahkemece sanıkların ve müdafilerin sözlü olarak yapmış oldukları usule ilişkin ya da eksik araştırma konularındaki taleplerinin yazılı olarak verilmesi istenerek bu ilkeye aykırı davranılması suretiyle

savunma hakkının kısıtlanması;

6-Müdafilik görevinin gereği gibi yerine getirilmesi amacıyla tanık dinletmek isteyen bazı sanık müdafilerinin ve sanık müdafisi olarak görev yapmakta iken cezaevinde bulunan müvekkillerinin görevleri gereği ziyaret eden Kemal Kerinçsiz gibi bir kısım sanıkların bu eylemlerinin kanunen verilen görevin yerine getirilmesi nedeniyle hukuka uygunluk arz etmesine rağmen örgütsel ve suça ilişkin faaliyet olarak değerlendirilerek gerekçeye dayanak yapılması;

7-Bazı sanıklara istinat edilen suçlar zorunlu müdafii bulundurulmasını gerekli kılacak nitelikte bulunmasına rağmen bu sanıkların müdafilerinin bulunmadığı oturumlarda suçlamalarla ilgili beyanlarının alınması ve sorular sorulması suretiyle müdafiden yararlanma hakkının bertaraf edilmesi;

8-Mahkemenin yargılama sırasında verdiği gerek ara kararlarını gerekse mahkeme başkanının oturumun yönetimiyle ilgili kararlarını duruşma disiplinini bozmamak kaydıyla itiraz ve yeniden gözden geçirilmesini talep etme hakkının bulunmasına rağmen özellikle sanık müdafilerinin mahkeme başkanını duruşma idaresi kapsamında kalan söz hakkının süresi, sorulacak soruların belirlenmesi ya da usulî işlemlerle ilgili karar ve uygulamalarına yapmış oldukları itirazların kanuna aykırı olarak "mahkeme başkanına itiraz edilemeyeceği ve kararlarının tartışılmayacağı" gerekçesiyle dinlenmemesi;

9-Bir kısım sanık ve müdafilerinin, birleşen dava dosyalarının iddianamelerinin duruşmada yeniden okunması yönündeki taleplerin, birleşme öncesi ile ilgili davalarda okunduğu gerekçesiyle reddedilmesi;

10-Mahkeme tarafından oturum bitiminde talepler konusunda karar verilmesi yerine celse arasında karar verilmesine şeklinde karar verilip dosyanın esasına ilişkin mağdurların ve tanıkların dinlenilmesi, duruşmadan men kararları, bilirkişi görevlendirilmesi gibi bir çok işlemin tarafların katılımı olmadan dosya üzerinden değişik iş kararları ile verilmesi;

11-Mahkeme tarafından, dosya kapsamında bulunan CD, DVD, harddisk, bilgisayar ve imajları ile belgelerin kendilerine verilmesini isteyen sanıklar Mustafa Levent Göktaş, İlyas Çınar, Doğu Perinçek, Mehmet Deniz Yıldırım, bir kısım sanık ve müdafiiilere, henüz soruşturmanın devam ediyor olması, belgelerin gizli kaşeli olması, kişisel verilerin bulunması gibi sebeplerle taleplerin reddedilerek savunma hakkının kısıtlanması;

12-Ahmet Hurşit Tolon, Kemal Aydın gibi bir kısım sanıklar hakkında bu kurallara uyulmaksızın ve özellikle, zorunlu

gerekçeler de gösterilmeksizin, kesintisiz uzun süreli geceleyin sağlıksız ve hazırlıksız şekilde ifade ve sorguların yapılarak CMK'nın 147 ve 148. maddelerine aykırı davranılması keza sanık olan Emin Gürses'in kollukta alınan ifadesi sırasında ifade içeriği ile uyuşmayan ve kendisine sorulan sorularla ilgili varsayımsal düşüncelerini yazdığını belirttiği notların herhangi bir araştırma yapılmadan aleyhine kanıt olarak kullanılması;

13-İfadesi şüpheli ya da sanık sıfatı ile tespit edildiği anlaşılamayan ve CMK'nın 45-58. maddelerinde düzenlenen tanıklığa ilişkin kurallara da uygun şekilde alındığı anlaşılmayan, keza dosyada kendisine yasak sorgu yöntemleri uygulandığı konusunda kuvvetli şüphe oluşturan ses kayıtları bulunan Tuncay Güney'in anlatımlarının hükme esas alınarak, Anayasanın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma ilkesine aykırı davranıldığı gibi hükmün, ancak hukuka uygun yöntemlerle elde edilmiş kanıtlara dayandırılabilceğini emreden Anayasanın 38/6. maddesi ile 5271 sayılı CMK'nın 217. maddelerine aykırı davranılması;

14-Bir suç şüphesi ile hakkında cezai soruşturma başlatılan ve o andan itibaren 'şüpheli' sıfatını taşıyan kişinin savunmasının ne şekilde ve hangi kurallara tabi olarak alınacağı CMK'nın 147. ve devamı maddelerinde düzenlenmiş olup, sanık Murat Çağlar'ın gözaltına alınmasından sonra anılan düzenlemelerde yeri olmayan ve 'mülakat' adı verilen yöntemle, yasal hakları hatırlatılmadan ve müdafii yardımından da yararlanma imkanı tanınmadan beyanın alınması, bu beyanın adı geçen sanıkla birlikte Mehmet Fikri Karadağ gibi sanıklar hakkında da aleyhe delil kabul edilmesi suretiyle CMK'nın 147 ve 217. maddelerine muhalefet edilmesi;

15-Sanıkların CMK'nın 226. maddesi uyarınca ek savunma haklarının ihlali yönünden yapılan incelemede;

a-Sanıklar Hüseyin Gazi Oğuz, Mahir Çayan Güngör, Aydın Gergin ve Yaşar Arslanköylü hakkında 6136 sayılı Kanun'a muhalefet suçu nedeniyle ek savunma verilmeden TMK 5. maddenin uygulanması;

b-Sanık Hayati Özcan hakkında TCK'nın 334/1, sanık Ufuk Akkaya hakkında ise TCK'nın 136. maddeleri uyarınca verilen hapis cezalarında, sanıklara ek savunma hakkı tanınmaksızın TCK'nın 43/1. maddesi uyarınca artırım yapılması;

c-Sanık Kemal Kerinçsiz hakkında TCK'nın 327/1. maddesi uyarınca cezalandırılması için kamu davası açılmış ve esas hakkında mütalaada da aynı maddenin uygulanması talep edilmiş ise de sanığa ek savunma hakkı verilmeden TCK'nın 334/1. maddesinden hüküm kurulması;

d-Sanık Yusuf Beşirik hakkında TCK'nın 314/3, 220/7. maddeleri delaletiyle 314/2. maddesi uyarınca

cezalandırılması için kamu davası açılmış ve esas hakkında mütalaada TCK'nın 314/2. maddesi uygulanması talep edilmiş ise de sanığa ek savunma hakkı verilmeden ve esas hakkında mütalaaya karşı beyanı alınmadan hüküm kurulması;

e-Sanık Mehmet Şener Eruygur'a atılı tüm suçları yönünden savunması alınmadan ve ayrıca TCK'nın 135. maddesinden cezalandırılması için kamu davası açılmış ise de sanığa ek savunma hakkı verilmeden ve esas hakkında mütalaaya karşı beyanı da alınmadan TCK'nın 136. maddesinden hüküm kurulması;

16-Duruşmada hazır bulunan sanık Mehmet Sabuncu'nun mütalaaya karşı beyanı ve son savunması alınmadan karar verilmesi;

17-Sanıklar Mustafa Ali Balbay, Ahmet Tuncay Özkan, Oktay Yıldırım, Erkan Önsel, Mehmet Demirtaş, Veli Küçük gibi birçok sanık yönünden CMK'nın 252/1-f maddesinin 02.07.2012 tarihinde 6352 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmasına rağmen, mahkeme başkanının duruşma düzenini bozan sanık veya müdafinin oturumların bir kısmına ya da tamamına katılmamalarına karar verilmesi suretiyle savunma hakkının kısıtlanması;

18- 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu'nun 81. maddesinin 1. fıkrasındaki "Asker kişiler, ifadelerinin alınması veya sorguları için bağlı buldukları askeri birlik komutanının veya askeri kurum amirinin emri ile getirilirler." düzenleme karşısında, 01.04.2010 tarihinde asker kişi olan Sanık Özkan Kurt'un soruşturma aşamasındaki ifadesinin Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü personeline alınması ve ifade esnasında askeri inzibat bulundurulmaması; 02.04.2010 tarihinde mahkemede sorgusu sırasında, CMK'nın 148. madde hükmü hatırlatılmaksızın, "kolluk ve Cumhuriyet savcılığında müdafii bulundurulmaksızın alınan ifadelerini kabul edip etmediği"nin sanığa sorulması ve anılan husustaki bu kabul beyanına istinaden kolluk ve savcılık beyanlarının delil kabul edilmesi; yine İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2010/118 esas sayılı dosyasının 26.01.2011 tarihli celsesinde de müdafii olmaksızın alınan kolluk ifadesinin, sanığa okunması suretiyle CMK'nın 148 ve 213. maddelerine muhalefet edilmesi;

19-Sanık Bedirhan Şinal'ın Cumhuriyet Başsavcılığında şüpheli olarak savunmasının alınmasından sonra 19.12.2008 tarihinde Edirne F Tipi Cezaevinde kolluk tarafından bir kez daha ifadesinin alınması yoluna gidilerek CMK'nın 148/5. maddesine muhalefet edilmesi;

Suretiyle sanıkların savunma hakları kısıtlanarak kanuna aykırı şekilde uygulama yapıldığı tespit olunmuştur.

C-DELİLLERİN TARTIŞILMASI

CMK'nın 206. maddesine göre, sanıkların sorguya çekilmesinden sonra delillerin ortaya konularak tartışılması ve gerektiğinde reddi aşamasına geçilir. Maddeye göre delillerin ortaya konulması, tanıkların ve bilirkişilerin dinlenmesi, diğer ispat araçlarının ileri sürülmesi, incelenmesi, irdelenmesi, açıklanması ve tartışılması demektir. Asıl olan bütün delillerin, ispat araçlarının soruşturma ve duruşma hazırlığı evresinde bir araya getirilmesi ve böylece davanın bir duruşmada bitirilmesidir. Ancak, ceza yargılamasının amacının, maddi gerçeğe ulaşmak olması nedeniyle hakim, taraflarca ikame edilen kanıtlarla bağlı değildir. Mahkemenin kendiliğinden duruşma aşamasında kanıt toplaması olanaklıdır. Hüküm, duruşmada ortaya konulan delillere dayanır. Çünkü, bu deliller tartışılmış, taraflar bunlara karşı diyeceklerini bildirmişlerdir. Tartışılmayan bir delil hükme esas alınamaz. Sözlülük ilkesi nedeniyle kural olarak tanığın duruşmada dinlenmesi ve önceki anlatımının okunmasıyla yetinilmemesi gerekir.

Maddenin ikinci fıkrasına göre, ceza yargılamasında kural her şeyin delil olabilmesidir. Ancak, yine de delillerde kimi özellikler aranmaktadır. Bunlar,

-Deliller hukuka uygun olarak elde edilmelidir. Hukuka aykırı elde edilen deliller hükme esas alınamazlar. CMK'nın 217. maddesinde yüklenen suçun ancak hukuka uygun delillerle ispat edilebileceği öngörülmüştür.

-Delillerin, ispat açısından önemli olması gerekir. İspat açısından bir yararı ya da etkisi yoksa delil olamaz.

-Ortaya konulması istenen delilin davayı uzatmak maksadıyla bildirilmemesi gerekir. Sadece davayı uzatmak maksadıyla yapılmışsa, isteğin reddi gerekir.

Deliller gerçekçi olmalıdır, beş duyu organıyla öğrenilmelidir. Tanık beyanı, bilirkişi raporu dış dünya ile ilgili olmakla delil niteliğindedir. Ancak dış dünya ilgili olmayan hayali şeyler ya da afaki varsayımlar veya çıkarımlar delil olmazlar.

Delillerin akılcı olması şarttır. Olayla ilgisi olmayan şeyler delil olamaz. Hakimlerin kişisel bilgi ve kanaati delil olmaz. Kişisel bilginin delil olabilmesi için hakim değil tanık olması gerekir. Delili yalnızca Cumhuriyet savcısı ya da hakimin öğrenmesi yeterli olmayıp tarafların da öğrenip tartışması zorunludur.

Mahkemenin ilk ve asli hedefi, gerçeği ortaya çıkartmaktır. Bu nedenle istek üzerine delilleri ikame edilebileceği gibi, mahkemenin kendiliğinden tanık ve bilirkişi çağırması ve başkaca kanıtların getirilmesini istemesi de olanaklıdır.

Kural olarak, çağrılan tüm tanıkların ve bilirkişilerin

dinlenmeleri ve öteki kanıtların ortaya konulmaları gerekir ise de, dinlenen bir bölüm tanığın anlatımıyla ve bilirkişinin görüşünün alınmasıyla olayın hiçbir, kuşkuya yer bırakmayacak biçimde çözümlenmesi durumunda, zaman kaybına ve gereksiz uğraşıya yol açılmaması için, geride kalan tanık ve bilirkişiler dinlenilmemelidir. Aksi halde tüm kanıtların ortaya konulması zorunluluğu, yargılamayı uzatmayı amaçlayan kötü niyetlilerin işine yarayacaktır. Bu nedenlerle, kanıtların reddi ve sınırlandırılması durumlarını somutlaştırırsak, aşağıda ortaya konulmak istenen delillerin reddi gereklidir.

“a-Kanıt gösterilmesine yasal olanak yoksa, b- Durum kanıt gerektirmeyecek biçimde açık ise, c- Kanıtlanması istenilen olayın karara etkisi yoksa ya da daha önce kanıtlanmış bir hususa ilişkin ise, d- Kanıt amaca elverişli değilse, e- Kanıtın elde edilmesi olanaksız ise, f- Kanıt gösterilmesi isteği işi uzatmak amacıyla yapılmış ise, g-İleri sürülen olay gerçek olarak kabul edilecek nitelikte ise, gösterilen kanıtın reddi gerekir.”

Maddede belirtilen bu hükümlerin, değişik aşamada gösterilen tüm tanık ve bilirkişiler için uygulanması olanaklıdır.

Cumhuriyet savcısı, sanık ve varsa katılanın, söz birliği etmeleri durumunda mahkemenin herhangi bir kanıttan vazgeçmesi mümkündür. Ancak bir yargıya ulaşması için gerekli ise, mahkemenin, tarafların vazgeçme isteklerini reddederek, kanıtı incelemesi ya da dinlemesi gerekir. Vazgeçme mahkemeyi bağlamaz.

Katılan, kişisel haklarını kanıtlamak için gösterdiği kanıtlardan, C. Savcısının ve sanığın uygun beyanlarına gerek olmadan, her zaman tek yanlı olarak vazgeçebilir.

Ceza yargılamasının amacı hiçbir duraksamaya yer vermeden maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasıdır. Gerçeğe ulaşılabilmesi için sanığın leh ve aleyhindeki delillerin dava sonuçlanıncaya kadar her zaman toplanabilmesi olanaklıdır. CMK'nın 217. maddesi gereğince, bir delilin veya ispat olunacak vakianın geç ileri sürülmesi, bu kanıt veya olgunun ileri sürme talebinin reddini gerektirmemektedir. Yargılamanın süratle bitirilmesi ilkesi asla maddi gerçeğin ortaya çıkarılması gayesinin önüne geçmemelidir. Delillerin reddi kararı, gerek tarafları gerekse toplumun adalet beklentisini karşılayacak derecede akla, hukuka uygun ve yeterli gerekçelere dayanmalıdır.

CMK'nın 206 ve devamı maddelerinde delillerin ortaya konulmasına ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, anılan Kanunun 216. maddesinde ise delillerin tartışılmasının usulü ve sonlandırılması açıklanmıştır.

CMK'nın 208. maddesinde aynı yasanın 68. maddesine uygun

olarak dinlenen tanıkların ifadelerinden sonraki işlemler, 209. maddesinde naip ve istinabe yoluyla sorgusu yapılan sanığa ait sorgu tutanakları ile aynı yöntem ile dinlenen tanık ifade tutanakları, muayene ve keşif tutanakları gibi delil niteliğindeki belge ve diğer belge ile bilgilerin duruşmada okunması, 211. maddede duruşmada önceki ifadesi okunmakla yetinilecek tanık ya da suç ortağının belirlenmesi, 212 ve 213. maddelerde hangi hallerde tanığın ve sanığın önceki ifadesinin 214. maddede de bir açıklama ve görüşü içeren resmi belge ve diğer yazıların, muayene ve doktor raporlarının okunmasından sonra hangi hallerde bu belgeleri düzenleyenlerin duruşmaya çağrılacağı düzenlenmiştir. Duruşmada okunup tartışılmayan delillerin hükme esas alınmaması prensibinin bir sonucu olarak, olayın tek delilinin bir tanık açıklamasından ibaret olması durumunda, daha önce yapılan yazılı ifade tutanağının dinleme yerine geçmeyeceği belirtilmiştir.

CMK'nın 215. maddesinde, delillerin ortaya konulmasında yani, beyanların tespiti ve belgelerin okunmasından sonra bunlara karşı katılan veya vekiline Cumhuriyet savcısına, sanığa ve müdafisine diyeceklerini bildirme hakkı düzenlenmiştir. Bu kişilerin yokluğunda beyanlar tespit edilip belgeler okunmuş ise, hazır buldukları ilk oturumda bu kanıtlara karşı diyeceklerin sorulması gerekir. Ancak söz konusu kişilerin diyeceklerinin sorulması için çağrılmaları öngörülmemiştir. CMK'nın 216. maddesinin 1. fıkrasında ise, ortaya konulan deliller ile ilgili tartışma aşamasında söz sırası düzenlenerek, 2. fıkrada esasa ilişkin açıklamaların (esas hakkındaki mütalaa ve savunmanın) usulü ve son olarak 3. fıkrada hükümden önceki son sözün sanığa verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Ceza yargılamasının amacı olan maddi gerçeğin açığa çıkarılması için sanığın sorguya çekilmesinden sonra delillerin ortaya konulması ve tartışılması aşamasına geçilir. Ceza yargılamasında maddi gerçek iddia ve savunma makamlarının görüşlerinin tartışılması sonucunda ortaya çıkar. Hâkim de kararını ancak duruşmaya getirilmiş ve huzurunda tartışılmış delillere dayandırabilir.

Delillerin tartışılmasında hazır bulunan taraflardan kimin hangi sıra ile söz alacağı, cevap haklarını nasıl kullanacakları ve duruşmanın en son kimin sözü ile bitirileceği CMK'nın "Delillerin tartışılması başlıklı" 216. maddesinde:

"1) Ortaya konulan delillerle ilgili tartışmada söz, sırasıyla katılana veya vekiline, Cumhuriyet savcısına, sanığa ve müdafisine veya kanuni temsilcisine verilir.

2) Cumhuriyet savcısı, katılan veya vekili, sanığın, müdafinin veya kanuni temsilcisinin açıklamalarına; sanık

ve müdafii ya da kanuni temsilcisi de Cumhuriyet savcısının ve katılanın veya vekilinin açıklamalarına cevap verebilir. 3)Hükümden önce son söz, hazır bulunan sanığa verilir" şeklinde düzenlenmiştir.

Buna göre delillerin tartışılmasında ilk önce söz katılana veya vekiline, daha sonra Cumhuriyet savcısına ve en son olarak da sanığa ve müdafiiine veya kanunî temsilcisine verilir. Görüldüğü üzere kanun koyucu, önce iddia, daha sonra da savunma makamını teşkil edenlerin söz alıp görüşlerini açıklaması gerektiğini kabul etmiştir. Cumhuriyet savcısı, katılan veya vekili, sanığın, müdafiiinin veya kanuni temsilcisinin açıklamalarına; sanık ve müdafii ya da kanuni temsilcisi de Cumhuriyet savcısının ve katılanın veya vekilinin açıklamalarına cevap verebilir. 5271 sayılı CMK'nın 216. maddesinin birinci fıkrasındaki delillerin tartışılmasındaki söz sırasına ilişkin kural ile üçüncü fıkrasındaki hükümden önce son sözün hazır bulunan sanığa ait olduğu kuralı nitelikleri ve kurala aykırılığın hukuki sonuçları itibari ile birbirinden farklıdır.

Delillerin tartışılmasındaki söz sırasına ilişkin kural gerek son oturumda gerekse ara oturumlarda uygulanması gereken genel bir kural iken, son sözün hazır bulunan sanığa ait olduğu kuralı delillerin tartışılması aşamasının tamamlanmasından sonra son oturumda sanığa tanınan bir haktır. Sanığın son söz hakkını kullanmasından sonra tekrar duruşmaya geri dönülmez ve artık hüküm kurulur.

Delillerin tartışılması sırasında sanık ister duruşmada hazır bulunsun isterse bulunmasın son sözün sanık müdafiiine verilmesi gereklidir. Kanun koyucu söz sırasında sanık müdafiiini sanıktan sonra saymıştır. Hükümden önce son söz hakkı ise Kanun'un açık ifadesinden de anlaşıldığı üzere sadece hazır bulunan sanığa aittir. Sanığın hükümden önceki son söz hakkı tıpkı ifade ve sorgu gibi şahsi bir haktır ve sanığın bizzat kendisi tarafından kullanılmalıdır. Sanık müdafii için nasıl ki temsilcisi denilerek sanığın yerine sorgulanamaz ve ifadesi alınamaz ise, sanığın hazır olduğu oturumda da son söz hakkını kullanamaz.

İnceleme konusu somut olayda, mahkemece CMK'nın 206. maddesi uyarınca sanıkların sorgusu tamamlandıktan sonra bir kısım tanıkların dinlendiği devamında ve bazı oturumlarda dosyaya konulan belgelerin okunduğu ancak içeriklerinin açıkça anlatılmadığı bu aşamadan sonra, Cumhuriyet savcısının esas hakkındaki mütalaası alınıp sanık ve müdafiiilerinin esasa ilişkin savunma yapması istenilmiş olmakla; CMK'nın 215. maddesi uyarınca dinlenen tanıkların, suç ortaklarının ve bilirkişilerin dinlenmesinden sonra ve okunmasında yasal engel bulunmayan her bir belgenin açıkça okunmasından sonra bu beyan ve

belgelere karşı sırasıyla katılan veya vekiline, Cumhuriyet savcısına, sanığa ve müdafisine diyecekleri ile beyan ve belgeler üzerindeki değerlendirilmeleri sorulduktan ve bu şekilde delillerin maddi olaylara ve hukuka uygun olup olmadıklarının belirlenmesinden sonra sırasıyla katılan ve vekilinin esasa ilişkin beyanları ile Cumhuriyet savcısının esas hakkında mütalaası alınıp devamında yine CMK'nın 216. maddesi uyarınca sanıklara ve müdafilerine esas hakkındaki savunmaları sorulup akabinde hazır bulunan sanıklara son sözleri verilmesi gerekirken bu yargılama kurallarına uyulmadan yazılı şekilde hüküm kurulması suretiyle CMK'nın 215 ve 216. maddelerine aykırı davranılması tüm sanıklar yönünden bozma nedeni olarak kabul edilmiştir.

D-MAHKEME KARARLARINDAKİ GEREKÇE ZORUNLULUĞU

Anayasanın 141/3. maddesinde "Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli yazılır." Buna paralel hüküm içeren 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5271 sayılı CMK'nın 34. maddesinde de "Hakim ve mahkemelerin her türlü kararı, karşı oy dahil gerekçeli yazılır" hükümleri yer almaktadır. Mahkumiyet hükmünün gerekçesinde gösterilmesi gereken noktalar ise CMK'nın 230. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre sırayla,

"a)İddia ve savunma, bunların dayandırıldığı ve mahkemece toplanan kanıtların neler olduğu, b)Kanıtların tartışılması, değerlendirilmesi ve reddedilen veya kanıtlama yönünden üstün tutulan ve kabul edilen kanıtlar ve nedenleri, c)Tüm bunların ışığında ulaşılan kanı, sanığın suç oluşturduğu kabul edilen eylemi, bunun yasal unsurları ve nitelendirmesi, uygulanacak kanun maddesi, d)Cezayı ağırlatan ve hafifleten yasal ve değerlendirmeye bağlı nedenlerle cezayı kaldıran yasal nedenlerin bulunup bulunmadığı, bunlara ilişkin istemlerin kabul veya reddiyle temel cezanın belirlenmesine ilişkin nedenler, e)Cezanın ertelenmesi, tedbirlerden birine çevrilmesine veya ek güvenlik tedbirinin uygulanmasına yönelik veya bu konulardaki istemlerin kabul veya reddine ilişkin dayanaklar gösterilecektir. Açıklanan bu usul kuralları buyurucu nitelikte olup, uygulamaması 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi yollamasıyla 1412 sayılı CMUK'nın 308/7 (5271 sayılı CMK'nın 289/1-e) maddesi uyarınca kesin bozma nedenini oluşturur."

AİHS'nin adil yargılama hakkını düzenleyen 6. maddesinde gerekçeli karar hakkı açıkça yer almamaktadır. Buna karşılık AİHM, demokratik toplumda tuttuğu çok önemli yer nedeniyle dar yorumlamanın amaca uygun olmayacağını ifade ettiği, AİHS'nin 6/1. madde hükmüne ilişkin olarak, mahkemelerin kararlarında gerekçe vermekle yükümlü oldukları yorumunda bulunmaktadır. (Delcourt/Belçika, 17

Ocak 1970 Par. 25) Bu itibarla, gerekçeli karar hakkı hakkaniyete uygun yargılama ilkesi kapsamında tanınan içtihadî bir haktır ve mahkeme ceza yargılaması sonucunda verilen kararların gerekçeli olmasının demokratik hukuk devletinin vazgeçilmez öğelerinden birisi olduğunu belirtmiştir.

Bir yargı kararının gerekçesiz olması, adil yargılanma hakkının ihlalini oluşturacağı gibi, yetersiz bir gerekçe de aynı sonucu doğuracaktır. (H/ Belçika kararı 30 Kasım 1987)

Dairemizce de benimsenin Yargıtay CGK'nın 25.01.2011 tarihli 2010/7-192 E. 2011/01 K. sayılı ve benzer nitelikteki diğer kararlarında belirtildiği üzere;

Karar sorun/iddia, gerekçe ve sonuç bölümlerinden oluşmaktadır. Gerekçe kısmında, delillerle sonuç arasındaki bağ yani neden bu sonuca ulaşıldığı anlatılmalı ve hukuki nitelendirmeye yer verilmelidir. Gerekçe, hükmün dayanaklarının akla, hukuka ve dosya içeriğine uygun açıklaması olduğuna göre dosyadaki bilgi ve belgelerin yerinde değerlendirildiğini gösterir biçimde geçerli ve yasal olmalıdır. Yeterli ve yasal bir gerekçeye dayanılmadan karar verilmesi yasa koyucunun amacına uygun düşmeyeceği gibi uygulamada da keyfiliğe yol açacaktır. Keyfiliği önlemek, tarafları tatmin etmek ve yargısal denetimin yapılmasına kolaylık sağlamak için hükmün gerekçeli olması gerekir.

Hükmün mantıksal dayanağını oluşturan gerekçe, somut olaya, akla, mantığa, bilimsel görüşlere ve yargısal içtihatlarla dayalı olmalıdır. Bu özellikleri taşıyan bir gerekçe, kararların daha isabetli verilmesini sağlar, tarafları tatmin eder, yasa yolu aşamasında kararların denetimine olanak sağlar, ayrıca bilimsel ve içtihat hukukunun gelişmesine olanak tanır.

Yargı yetkisinin "Türk Milleti Adına" bağımsız mahkemelerce kullanılacağı yolundaki Anayasa kuralı ile bütün mahkemelerin her türlü kararlarını gerekçeli olması kuralı arasında doğrudan bağlantı vardır. Takdir hakkının kullanılması mahkemeye verilmiş bir yetkidir ve yetkinin yerinde kullanılıp kullanılmadığının denetimi ancak gerekçeyle yapılabilir. Takdir yetkisinin keyfi kullanımı ancak gerekçe denetimiyle engellenir. Hükmün nedeni olarak da tanımlanan gerekçenin öğrenilmesi hakkı sadece dava taraflarının değil kamunun da hakkıdır. Bu durum gerekçenin tam ve gerçeğe dayalı olmasını zorunlu kılar. Zira yerleşik Yargıtay içtihatlarında da ısrarla belirtildiği üzere gerekçe yetersiz ve gerçek durumu yansıtmıyor ise hak ihlali olduğu açıktır.

Mahkeme kararları tarafları ve herkesi inandıracak ve

Yargıtay denetimine olanak verecek biçimde olmalı, Yargıtay'ın gerekçelerle tutanak denetimini yapması ve bu açıdan disiplin işlemlerini yerine getirmesi için, kararın dayandığı tüm verilerin, bu veriler konusunda mahkemenin ulaştığı sonuçların, iddia, savunma ve tanık anlatımlarına ilişkin değerlendirmelerin açık olarak gerekçeye yansıtılması, belirsiz, kapalı ve duraksamalı söylemlerden kaçınılması ve genelleme yapılmaması gerekir.

Aralarında bağlantı kurulmadan, sadece delillerin art arda sıralanması "yeterli ve geçerli" bir gerekçe değildir. Dayanılan gerekçe ile birlikte, iddia, savunma, sanığın lehine ve aleyhinde olan delillerin tartışılması, suçun kanuni unsurlarının yanı sıra sabit kabul edilen ve edilmeyen olayların kararda gösterilmesi gerekmektedir. Hangi delillere hangi gerekçeyle üstünlük tanındığının gerekçeye açıkça yansıtılması gerekmektedir. Öte yandan, cezanın kişiselleştirilmesinde gösterilecek gerekçe, sanığın kişiliği ile ilgili bilgi ve belgelerin isabetle takdir edildiğini de gösterecek biçimde dosya içeriğine uygun, geçerli ve yasal olmak zorundadır.

Yine mahkemece, ceza tayin edilirken cezanın maddede yazılı alt sınırın üzerinde belirlenmesi halinde gerekçenin TCK'nın 61. maddesinde belirtildiği şekilde, suçun işleniş biçimini, suçun işlenmesinde kullanılan araçlar, suçun işlendiği zaman ve yeri, suçun konusunun önem ve değerini, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığını, failin kast veya taksirine dayalı kusurunun ağırlığını, failin güttüğü amaç ve saiki göz önünde bulundurarak ilgili bilgi ve belgelerin isabetle değerlendirildiğini gösterir biçimde yasal ve yeterli olması gerekir.

Hakimin vicdani kanaati, davada oluşmalıdır ve delillerin tartışılıp hükmün oluşmasında önem arz eden bu kanaatin dava dışı bilgilerden, inançlardan ortaya çıkması çok tehlikelidir. Hakime etki edebilecek olan her husus, kurallara uygun olarak kanıtlanmalıdır. Mahkeme kararında, duruşma dışı bazı olayların ve davranışların yan delil olarak gösterilmesi doğru değildir. Hakimin kendi bilgisi de hükme dayanak yapılamaz. Yalnız vicdani kanaate dayanan bir kabul, her zaman gerçeğe uygun düşmez. Bir şeyin şüpheli olarak kabulü, reddi anlamına gelmelidir. Vicdani kanaat kendi başına hüküm sebebi olmaz, isnadın doğruluna veya yanlılığına vicdanen kanî oluncaya kadar hakimin delil araştırmaya devam etmesi gerekir. O halde vicdani kanaat, delil değildir. "Gerekçe" ile "hukuki gerçek" farklı olamaz. Terim çoğaltmak, açıklamak gerekçe sayılmaz. Vicdani kanaat "delillerin takdiri" bakımından önemlidir. Bu dahi delillerin mevcut olmasını gerektirir. Bu delillerin rasyonel ve realist olmaları zorunludur.

Subjektif nitelikte bulunan vicdani kanaat gerekçe sayılamaz.

Hakimin delilleri toplama ve toplanmış delilleri takdiri aynı şey değildir. Hakimin delilleri toplamasında takdir hakkı bulunmayıp, toplanmış olan delillerin takdirinde serbesttir. Ancak bu serbestlik de keyfilik değildir.

Bu düzenlemeler ve açıklamalar doğrultusunda, 1-Dönemin Başbakanı Bülent Ecevit hakkında Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulu'nun 19.01.2011 tarih ve 198 karar sayılı Raporundaki çoğunluk görüşünde; "Başkent Üniversitesi Hastanesi'nde 17/05/2002-27/05/2002 tarihlerinde; tromboflebit, sol 9. kaburga kırığı, pulmoner tromboemboli, Parkinson hastalığı, Myastenia gravis, blefarit, osteoporoz, kontrole hipertansiyon tanıları ile yatırıldığı, önerilerle taburcu edildiği, 28/05/2002 tarihinde evde yapılan kontrolde; 7. ve 8. vertebra hizasının ödemli, palpasyonla ağrılı olduğu, çekilen filmlerde T8 kompresyon kırığı saptandığı, korse ile fiksasyon ve mutlak yatak istirahati önerildiği, evde kontrollere devam edildiği, 12/06/2002'de gece evde düştüğü belirtildiği, muayenede omurilik zedelenme bulgusu olmadığı, ısrarla yatak istirahati ve korse gerekliliği önerildiği, en son 02/07/2002 tarihli ev ziyaretine ait muayene bulguları olduğu, 30/05/2003, 11/06/2002, 28/07/2003 tarihlerinde Gülhane Askeri Tıp Akademisi ve Askeri Tıp Fakültesi Eğitim Hastanesi'nde anemi açısından ayaktan takip ve tedavisi yapıldığı, 22/08/2003-29/08/2003 tarihlerinde aynı hastanede yataktan düşme, kasılma, bilinç kaybı nedeniyle yatırıldığı, yapılan tetkiklerle epilepsi tanısı konulduğu, en son 01/05/2006 tarihinde intraventriküler kanama nedeniyle aynı hastaneye yatırıldığı, takip ve tedavisi sürerken 05/11/2006 tarihinde öldüğü bildirilen Bülent Ecevit adına düzenlenen adli ve tıbbi belgelerde bulunan veriler birlikte değerlendirildiğinde;

Kişinin Başkent Üniversitesi Hastanesi'nde 17/05/2002-27/05/2002 tarihleri arasındaki yatışında; sol 9. kaburga kırığı, tromboflebit, pulmoner tromboemboli yönünden değerlendirildiği, uygulanan tedavilerin tıbben uygun olduğu, Myastenia Gravis de uygun tedavi verildiği fakat Parkinson hastalığı açısından hastane ve evdeki tıbbi kayıtlar ve takiplerde tutulan notlarda eksiklikler dikkati çektiği, Parkinson hastalığının düzeyi, komplikasyon (unutkanlık, hipotansiyon, uyku problemleri) gelişip gelişmediğinin, ilaç kullanımı ile ilgili sorunların olup olmadığının not edilmediği, bunlardan dolayı hastanın son muayene bulgularının düzenli olarak değerlendirilmediği ve detaylı olarak bildirilmediğinden hastanın kliniğine göre

dopaminerjik tedavi ve tedavinin dozlarının yeterli olup olmadığı hakkında kesin bir yorum yapılamamakla birlikte, evdeki takipte düşmelerin ön planda olduğu, iki taraflı Parkinson hastalığı olan olgunun orta veya ileri evre (Hoehn and Yahr Skorlaması sonucu en az 3) Parkinson hastalarında görülebilen bir durum olduğu, bunu destekler biçimde GATA tarafından yapılan takipte ilaç dozunun yükseltilmiş olması ve klinik bulguların daha iyi olduğunun not düşülmesi düşünüldüğünde dopaminerjik tedavinin yetersiz kaldığının kabulü gerektiği”, 2 Adli Tıp Uzmanı, Anestezi ve Reanimasyon Uzmanı, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı ile Nöroloji Uzmanı olmak üzere toplam 6 hekim imzası ile çoğunluk görüşü olarak belirtilmiştir; Buna karşılık Adli Tıp Uzmanı, Beyin Sinir Cer. Uzmanı, Göğüs Kalp Damar Cer. Uzmanı, İç Hastalıkları Uzmanı, Genel Cerrahi Uzmanı olmak üzere toplam 5 hekim imzalı muhalefet şerhinde ise; “sırt solunda ağrı, sol bacakta ağrı ve şişlik, ağrı nedeniyle yürüme güçlüğü yakınmaları ile başvurmuş olduğu ve öyküsünde 12 gün önce duvara sırtını çarptığı ifade edilen Bülent Ecevit'in, Başkent Üniversitesi Hastanesi'nde 17/05/2002-27/05/2002 tarihleri arasındaki yatışı sırasında yapılan tetkik ve tahlillerin, tetkik ve tahliller neticesi tespit edilen tromboflebit, pulmoner emboli ve kot kırığına yönelik uygulanan tedaviler ile daha önceden tanısı konmuş Parkinson ve Myastenia Gravis hastalıklarına, hastaneye müracaatından önceki süreçte olduğu şekilde aynı dozda tedavi uygulanmasının tıp kurallarına uygun olduğu” beyan edilmiştir.

Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulunun 5'e karşı 6 oylayarak çoğunluğu ile düzenlediği raporda, dönemin Başbakanı Bülent Ecevit'in diğer rahatsızlıklarının yanında orta veya ileri evrede parkinson hastalığının da teşhis ve tedavisine ilişkin kullanılması gereken ilaçlar konusunda görüş birliği bulunduğu, farklı görüşün Başkent Üniversitesi Hastanesinde bu rahatsızlığın tedavisi sırasında uygulanan ilaç dozunundan kaynaklandığı, çoğunluk görüşüne göre dozun yetersiz olup yükseltilmesi gerektiği, muhalefet şerhinde ise uygulanan ilaç tedavisinin tıp kurallarına uygun olduğunun beyan edildiğinin anlaşılması karşısında; rahatsızlığa ilişkin teşhis ve tedavide kullanılacak ilaç konusunda ittifak bulunması, kullanılacak ilaç dozu konusundaki uzman hekimler arasında 5/6 şeklinde farklı görüş çıkması dikkate alındığında, farklı görüşlerden herhangi birinin bilimsellikten uzak olduğunun ileri sürülemediği, uygulamada hekimler arasında tedavideki doz farkı konusunda görüş farklılıkları bulunmasının doğal olması, kullanılacak doz miktarında tıp literatüründe kesinlik bulunmaması karşısında, mahkemece rapor içeriğinin

yanlış anlamlandırılarak tedavi sürecinin dolaylı biçimde örgütsel faaliyet olarak kabul edilip dönemin Başbakanı'nı iş göremez hale getirmek suretiyle hükümete karşı suçun işlendiğine delil kabul edilmesi;

Kabule göre de; Başkent Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı olup teşhis ve tedavi ekibinde yer almayan sanık Mehmet Haberal'ın, hastanede uygulanan tedavinin ne şekilde yapılacağı konusunda teşhis ve tedavi sürecinde görev alan hekimleri ve sağlık personellerini yönlendirdiğine ilişkin somut deliller ortaya konulmadan meydana gelen sonuçtan sorumlu tutulup yazılı şekilde mahkumiyeti yönünde hükmü kurulması;

2-Dosya kapsamında bulunan Hanefi Avcı'dan ele geçen kasetler içerisinde bulunan "Ali Yasak ile Tuncay Güney arasında geçen bir telefon konuşmasına" ilişkin ses kaydının hukuka uygun bir şekilde elde edilip edilmediği hususunda tartışılmadan sanıklar aleyhine delil olarak kullanılması;

3-Sanıklar Ahmet Tuncay Özkan ve Mustafa Ali Balbay'ın bir kısım görüşmelerinin, Cumhuriyet Çalışma Grubu faaliyetleri kapsamında kendilerinden habersiz olarak kayıt altına alındığının mahkemece kabul edilmesine rağmen, anılan görüşmelerin adı geçen sanıklar yönünden aleyhlerine delil kabul edilmesi;

4-İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı (CMK 250. md. ile Görevli ve Yetkili) tarafından hazırlanan 10.07.2008 tarih ve 2007/1536 soruşturma, 2008/968 esas sayılı iddianame, 08.03.2009 tarih ve 2009/511 soruşturma, 2009/268 esas sayılı iddianame ile 13.04.2012 tarih ve 2012/544 soruşturma, 2012/269 esas sayılı iddianamede yer alan bir kısım anlatımların olduğu gibi alınarak, gerekçeli kararın delil değerlendirme bölümüne yazılması;

5-Mahkeme tarafından gerekçeli kararın 2. Kitap B bölümünde "Bilişim itirazları" başlığı altında yapılan "...Örneğin, CMK'nın 134/5. maddesinde belirtilen bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine elkoymaksızın da, sistemdeki verilerin tamamının veya bir kısmının kopyası alınabilir. Kopyası alınan veriler kâğıda yazdırılarak, bu husus tutanağa kaydedilir ve ilgililer tarafından imza altına alınır." tespitinin uygulamada yeri bulunmamaktadır. "Mahkememiz tarafından yaptırılan HTS raporu sadece bir DVD'ye sığan 3,5 GB veri içeren excel tablo verisi Yargıtay denetimi yapılması aşamasında kullanılması için yaklaşık 6-7 ayı bulan bir zaman içerisinde kâğıda bastırılabilmiş, her biri 500 sayfa olan 1300 civarında klasör oluşturulduğu yapılan uygulama ile müşahade edilmiştir. CMK'nın 134/5. maddesinin uygulanamıyor olması yapılan işlemi sakatlamakta mıdır, bunun iyi

değerlendirilmesi gerekir. Eğer anılan Kanunun 134. madde anlamında tüm usul şartları tamamlanmadan bir delilin kullanılmayacağını düşünmek 2005 Haziran ayından itibaren yürütülen tüm soruşturmaları ve kovuşturmaları etkileyecektir.... Tüm bu izahatlar karşısında, CMK 206. maddenin 2/b maddesinde tanımlanan, "delil, kanuna aykırı olarak elde edilmişse reddolunur" hükmünün dar yorumlanması gerekmektedir. CMK'nın 134. maddesinde belirtilen bilgisayarlar, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve elkoymanın, CD, DVD, Hafıza kartı, Flash bellek, harici harddisk gibi dijital medyanın kopyası veya imajının verilmesini kapsamamaktadır'' şeklinde değerlendirme yapılması karşısında;

Suç şüphesi üzerine maddi gerçeğin araştırılması için uygulanacak usul kuralları CMK'da düzenlenmiş olup, soruşturma aşamasında kolluk görevlileri ve Cumhuriyet savcısı, kovuşturma aşamasında ise mahkemenin bu kurallara uygun şekilde soruşturma ve yargılama yapma zorunluluğu karşısında, yargılama merciilerinin görevi, yasaları eleştirmek değil, kanun koyucunun amacına uygun şekilde yorumlayıp uygulamaktan ibaret olduğu gözetilmeksizin, halen yürürlükte bulunan ve emredici hükümler içeren bir kısım kanun hükümlerinin sanıklar aleyhine yorumlanarak yazılı şekilde uygulamalar yapılması;

6-Mahkeme tarafından, gerekçeli kararın 2. Kitap A bölümünde, ''Alparslan Arslan'' başlığı altında 2008/209 esas sayılı birleşen dosyanın 19.10.2009 tarihli 116. oturumunda çapraz sorgusu yapılan sanık Alparslan Arslan bir soruya vermiş olduğu cevapta sanıklardan birini ve ayrıca kamuoyunca bilinen bir kişiyi sevdiğini beyan etmesine rağmen sanık Alparslan Arslan'ın ifadesi bölünmek suretiyle bozularak sadece sanığı sevdiğine ilişkin kısmın örgüt üyeliğine karine olarak kabul edilmesi ve hükme esas alınması;

7-Sanık Zafer Şen hakkında kararın gerekçesinde, silahlı terör örgütü üyesi olma suçundan TCK'nın 314/2 maddesi uyarınca alt sınırdan ayrılarak ceza tayin edildiği belirtilmesine rağmen hüküm kısmında alt sınırdan ceza tayin edilerek çelişki yaratılması;

8-TCK'nın 61. maddesine göre, hakim, somut olayda bu maddede yazılı gerekçeleri göz önünde bulundurarak, temel cezayı belirleyecektir. Ancak maddede yazılı suçun işleniş biçimi, suçun işlenmesinde kullanılan araçlar, suçun işlendiği zaman ve yer, suçun konusunun önem ve değeri, meydana gelen zarar ve tehlikenin ağırlığı, failin kast veya taksire dayalı kusurunun ağırlığı ile failin güttüğü amaç ve saiki ile ilgili dosyaya yansıyan bilgi ve belgelerin isabetle değerlendirildiğini gösterir biçimde

yasal ve yeterli gerekçe gösterilmelidir. Bu maddedeki sebeplerin aynen sıralanması yeterli değildir.

Bu bağlamda Yalçın Küçük, Hikmet Çiçek, Kemal Aydın, Mehmet Ali Çelebi, Mustafa Levent Göktaş gibi sanıklar hakkında temel cezanın alt sınırdan ayrılmak suretiyle belirlenmesinde kanunda belirtilen ölçütlerin ne şekilde gerçekleştiği denetime uygun bir şekilde bilgi ve belgelerle ilişkilendirilerek değerlendirilmeden kanun maddesindeki terimlerin sıralanması suretiyle hüküm kurularak TCK'nın 61. maddesine aykırı davranılması;

9-Gerekçeli kararda önsözün yazılacağına ilişkin CMK'nın 223. ve 230. maddelerinde bir düzenleme bulunmadığı gibi yazılan önsözün imzasız bırakılması;

10-Gerekçeli kararda CMK'nın 230 ve 232. maddelerine aykırı olarak, hükümden sonra meydana gelen olaylardan üye hakimlerin basın açıklamasına, Yargıçlar Sendikasının basın açıklamasına ve 6526 sayılı Kanuna ilişkin değerlendirilmelere yer verilmesi;

11- Karar yazma tekniğine uygun olmayacak şekilde esasa ilişkin tespitlerin dipnotlarla yapılması;

12- Sanıkların bireysel durumlarının değerlendirilmesine ilişkin bölümde, sanıklarla ilgili yapılan tüm işlemleri tutanaklarıyla birlikte tahdidi şekilde sayılması ile yetinilerek, CMK'nın 230/1-b. maddesinde belirtildiği gibi "esas alınan veya reddedilen delillerin ayrı ayrı belirtilmesi" şeklindeki düzenlemeye aykırı olarak karar yerinde tartışılmaması;

13-Karar başlığında maktul Mustafa Yücel Özbilgin'den katılanların gösterilmemesi ve suç tarihlerinin yanlış gösterilmesi,

Usul ve yasaya aykırıdır.

E-DAVA AÇILMAYAN SUÇLARDAN HÜKÜM KURULMASI

Ceza hukukunun "davasız yargılama olmaz" ilkesinin yer aldığı CMK'nın 225/1 maddesi uyarınca "hüküm ancak iddianamede unsurları gösterilen fiil ve fail hakkında verilir" ve mahkeme kesinlikle dava edilmeyen bir fiil veya fail hakkında kendiliğinden yargılama yaparak, karar veremez. Usule ilişkin bu yasal düzenlemeye aykırı olarak, dava konusu yapılacak eylemin açıkça ve bağımsız olarak iddianamede gösterilmesi gerektiği halde,

-Sanık Abdulvahit Özkaya hakkında kişisel verileri kaydedilmesi suçundan, sanık Ahmet Tuncay Özkan hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,

-Sanık Bayram Demir hakkında tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirilmesi suçundan,

-Sanık Boğaç Kaan Murathan hakkında tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirilmesi

suçundan,

-Sanık Bora Ballı hakkında tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirilmesi suçundan,

-Sanık Doğu Perinçek hakkında silahlı terör örgütü yöneticisi sıfatıyla Mehmet Adnan Akfırat'ın eylemlerinden dolayı yasaklanan bilgileri temin, verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme, silahlı terör örgütü yöneticisi sıfatıyla Hikmet Çiçek ve Nusret Senem'in eylemlerinden dolayı verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme, silahlı terör örgütü yöneticisi sıfatıyla Yusuf Tunçer, Mahir Çayan Güngör ve Aydın Gergin'in eylemlerinden dolayı 6136 sayılı Kanun'a muhalefet suçlarından,

-Sanık Durmuş Ali Özoğlu hakkında yasaklanan bilgileri temin, verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçlarından,

-Sanık Ergün Poyraz hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,

-Sanık Erhan Timuroğlu hakkında tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirilmesi suçundan,

-Sanık Fatih Derdiyok hakkında tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirilmesi suçundan,

-Sanık Fatma Cengiz hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,

-Sanık Halil Kemal Gürüz hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,

-Sanık Hayrettin Ertekin hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,

-Sanık İsmail Sağır hakkında tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirilmesi suçundan,

-Sanık Kemal Aydın hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,

-Sanık Levent Ersöz hakkında yasaklanan bilgileri temin suçundan,

-Sanık Mehmet Adnan Akfırat hakkında yasaklanan bilgileri temin, verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçlarından,

-Sanık Mehmet Fikri Karadağ hakkında silahlı terör örgütü yöneticisi sıfatıyla Abdulvahit Özkaya'nın eyleminden dolayı verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme, silahlı terör örgütü yöneticisi sıfatıyla Murat Çağlar, Hüseyin Gazi Oğuz ve Recep Gökhan Sipahioğlu'nun eylemlerinden dolayı 6136 sayılı Kanun'a muhalefet suçlarından,

-Sanık Mehmet Zekeriya Öztürk hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,

-Sanık Mustafa Ali Balbay hakkında verileri hukuka aykırı

olarak verme veya ele geçirme suçundan,
-Sanık Muzaffer Tekin hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme, silahlı terör örgütü yöneticisi sıfatıyla Mehmet Zekeriya Öztürk'ün eyleminden dolayı verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme, silahlı terör örgütü yöneticisi sıfatıyla Oktay Yıldırım'ın eylemlerinden dolayı 6136 sayılı Kanun'a muhalefet ve tehdit suçlarından,
-Sanık Oktay Yıldırım hakkında tehdit suçundan,
-Sanık Sinan Aydın Aygün hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,
-Sanık Siyami Yalçın hakkında 6136 sayılı Kanun'a muhalefet suçundan,
-Sanık Tekin İrşi hakkında tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirilmesi suçundan,
-Sanık Veli Küçük hakkında silahlı terör örgütü yöneticisi sıfatıyla Sami Hoştan, Emin Caner Yiğit ve Levent Temiz'in eylemlerinden dolayı 6136 sayılı Kanun'a muhalefet suçlarından,
-Sanık Mahir Akkar hakkında, iddianamede eyleminin "Mesut Özcan ile irtibatlı olarak Ahmet Tuncay Özkan'a örgütün amaçları doğrultusunda kullanılmak üzere bilgi ve doküman temini için faaliyet gösterdiği, temin ettiği dokümanları Mesut Özcan vasıtası ile Ahmet Tuncay Özkan'a ulaştırdığı anlaşılmaktadır." şeklinde tariflendiği ve TCK'nın 314/2. maddesi uyarınca cezalandırılmasının talep edildiği ancak mahkemenin gerekçeli kararında sanığın eyleminin "Ergenekon Silahlı Terör Örgütünün amaçları doğrultusunda hukuki yararı olmamasına rağmen örgütsel amaçla 01.07.2008 tarihinde Başbakan Bülent Ecevit'in vesayet altına alınması için dava açmak olarak" kabul edilip sanığın TCK 314/3 ve 220/7. maddeleri yollaması ile 314/2. maddesi uyarınca, Mahkumiyetlerine;
-Sanık Erkan Önsel hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,
-Sanık Levent Ersöz hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,
-Sanık Mehmet Bedri Gültekin hakkında verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçundan,
-Sanık Muhittin Erdal Şenel hakkında yasaklanan bilgileri temin suçundan,
-Sanık Özkan Kurt hakkında hakaret suçundan,
Beraatlerine

Dair karar verilmesi kanuna aykırıdır.

F- MÜZAKERE USULÜ

CMK'nın 227 maddesinde,

"(1)Müzakerede ancak karara ve hükme katılacak hakimler bulunur.

(2)Mahkeme başkanı mahkemesinde staj yapmakta olan hakim ve avukat adaylarının müzakere sırasında hazır bulunmalarına izin verebilir.”

CMK'nın 188/3 maddesinde ise “bir oturumda bitmeyecek davada, “herhangi bir nedenle bulunamayacak üyenin yerine geçmek ve oya katılmak üzere yedek üye bulundurulabilir” hükmü yer almıştır.

CMK'nın 188/3 maddesinin gerekçesinde “...yedek üye, duruşma sırasında herhangi bir müdahalede bulunmaz ve fakat duruşmaları dikkatli izler” açıklamasına, CMK'nın 227 maddesi gerekçesinde ise “madde, müzakerenin sadece karara ve hükme katılacak hakimler tarafından yapılacağı ilkesini getirmiş bulunmaktadır. Danışma amacıyla olsa bile hiç bir kimse müzakerelere katılamaz. Bu ilke tarafsızlığın zorunlu bir gereğidir...” ifadesine yer verilmiştir.

1412 sayılı CMUK'nın benzer nitelikteki 381/2. maddesinde “Bir celsede bitmeyecek duruşmalarda mazereti dolayısıyla bulunmaması ihtimali olan azanın yerine geçmek ve reye iştirak etmek üzere ihtiyat aza bulundurulabilir.” anılan Kanun'un 382. maddesinde ise “müzakerede ancak hükme iştirak edecek hakimler bulunur...” hükmü yer almaktaydı. CMUK'nın 381. maddesinin gerekçesinde “mahkemeler adedi kanunisinden ne fazla ve ne de eksik olarak teşekkül edemeyeceği gibi, aza adedi noksan veya fazla bir heyetin vereceği kararlar muteber olmaz” açıklamasına yer vermiştir. Aynı Kanun'un 382. maddesinin gerekçesinde de “...yedek üyenin müzakerede asıl üyeler birlikte bulunamayacağı belirtilmiştir. Müzakeratın ve reyin her türlü tesirli arî ve masun kalmasını temin için müzakerat ve rey itası keyfiyetinin hafi olarak cereyanı ve bundan hiç kimsenin istisna edilmemesi kavaidi umumiyedendir.” açıklamasına yer verilmiştir.

“CMUK'nın 381/2 maddedeki reye iştirak etmek kaydından, ihtiyat azanın da, asil hakimle birlikte müzakereye iştirak edeceği manası anlaşılmalıdır. İhtiyat aza, ancak asil hakim bulunmadığı takdirde onun yerine kaim olarak müzakerede bulunur. Kanun müzakereye hükümden vicdanen sorumlu olanların iştirakini, başkaca tesirlerden uzak kalmasını sağlamak maksadıyla emretmiştir.” (Faruk Erem, Ceza Usulü Hukuku, Ankara Üniversitesi yayınları no:427 Ankara 1978 s. 531-532)

Bu düzenlemeler ve açıklamalar karşısında, 05.08.2013 tarihli oturumda kürsüde 6 hakim olduğu halde hükmün tefhim edildiği, gerek kararın tefhime katılan hakimlerin basına yaptıkları açıklamalar gerekse gerekçeli karardaki anlatımdan müzakereye sadece karara iştirak eden hakimlerin değil, mahkemenin diğer hakimlerinde katıldığı anlaşılmaktadır. Bu durumda;

*Mahkemenin karar müzakeresi usulü CMK'nın 227. maddesine açıkça aykırı olduğu gibi bu aykırılığın aynı Kanun'un 289/1-a maddesi uyarınca kesin hukuka aykırılık hallerinden bulunmasına rağmen yazılı şekilde müzakere yapılarak hüküm kurulması hukuka aykırı bulunmuştur.

Bazı beraat kararlarının incelenmesi

Bu hukuka aykırılığın sonucuna bağlı olarak haklarında beraat kararı verilen sanıkların hukuki durumlarının da değerlendirilmesi gerekmiştir. Bir kısım sanıklar hakkında başkaca bozma nedeni tespit edilememiş ise de; Dairemizce mahkemenin müzakere usulünün hukuka aykırı olduğuna ilişkin tespiti karşısında beraat kararlarının 5320 sayılı Kanunun 8. maddesi gereğince yürürlükte bulunan CMUK'nın 309. maddesi kapsamında kalıp kalmadığının değerlendirilmesi gerekmiştir. Buna göre;

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 25.09.2007 gün ve 189-188 ile 06.11.2007 gün ve 212-229 ve Dairemizin 04.03.2014 gün ve 1402-112 sayılı kararlarında "Ceza muhakemesinin temel amacı olan maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasına doğrudan veya dolaylı olarak hizmet eden, yargılamanın diğer süjelerinin hukukunu ilgilendiren ve ceza yargılamasının sair temel ilkeleriyle irtibatlı olan usul kuralları, maddede tanımlanan 'salt sanık yararına vazedilmiş kurallar' kapsamında sayılmamaktadır" şeklinde sonuca ulaşılmıştır.

Öğretide "Ceza muhakemesi normları iki çeşittir. Çoğunluğu oluşturan normların amacı hakikatin araştırılmasıdır. Azınlıkta olanlar, şüpheden yararlanması gereken sanığın lehine kabul edilmişlerdir. Hakikatin araştırılması için ve dolayısı ile sanık dâhil herkesin yani toplumun lehine kabul edilmiş norma aykırılık elbet bozma nedeni olacaktır. Fakat sadece sanık yararlansın diye konulmuş norma aykırı hareket edildi diye sanık aleyhine bozmanın amaca ters düşeceği açıktır. Bu konuda bütün güçlük, normun hakikatin araştırılması için mi, yoksa yalnızca sanık lehine mi konulmuş olduğunun tayininde ortaya çıkmaktadır. Suçun mahiyeti değişince sanığın müdafaasını yapabilecek halde bulundurulması, sanık lehine temyizde cezanın ağırlaştırılmaması normlarının sanık lehine konuldukları şüphe götürmez. Buna karşılık kısmen de olsa hakikatin araştırılması için kabul edilmiş normlar sadece sanık lehine kabul edilmiş sayılmaz." (Nurullah Kunter-Feridun Yenisey-Ayşe Nuhoglu, Ceza Muhakemesi Hukuku, Onaltıncı Bası, Beta Yayınevi, İstanbul 2007, s. 1427) "Madde, sırf maznun lehine bir hüküm tesis etmiştir. Yalnız maznunun menfaati değil, umumi menfaat düşüncesi ile konulmuş olan hükümler buraya dâhil değildir." (Muhtar Çağlayan, Ceza Muhakemesi Usulü, 1980, s. 105) "Sanık lehine olan

kaidelere aykırılık, son kararın sanık aleyhine bozulması için hak vermez. Örneğin sanık beraat etmişse karar sanığa son söz verilmedi diye bozulamaz. Son sözün sanığa verilmesinin sebebi, kendi lehine bulup çıkaracağı bir delil ile lehinde karar verebilmektir. Burada en lehe karar verildiğine göre, son söz verilmemiş olması daha lehe bir durum doğuracak değildir." (Öztekin Tosun, Suç Muhakemesi Hukuku Dersleri, Muhakemenin Yürüyüşü, İstanbul 1973, Sulhi Garan Matbaası s. 209) "Hukuk kurallarına aykırı verilen kararın temyiz denetiminde bozulacak olması doğaldır. Bu, hukuka aykırılıkların giderilmesi için başvurulacak zorunlu bir yoldur. Ancak bazen mahkeme kararlarındaki hukuka aykırılık, kararın bozulmasını gerektirmez. Gerçekten sanığın yararına olan hukuk kurallarına aykırılık, aleyhine hükmün bozdurulması için Cumhuriyet savcısına bir hak vermez. Böyle bir kuralın getirilmesinin amacı sanık menfaatine uygun olarak ortaya çıkan bir durum veya neticenin ortadan kaldırılmasını engellemektir." (Özbek-Kanbur-Doğan-Bacaksız, Tepe, Ceza Muhakemesi Hukuku, İkinci Bası, Seçkin Yayınevi, 2011, s. 750) "Amacı sanığın menfaatlerinin korunması olan hukuk kuralının ihlal edilmiş olması halinde Cumhuriyet savcısı, sanığın lehine olan bu ihlali öne sürerek kararın temyiz incelemesi sonunda bozulmasını isteyemeyecektir. Bu kuralın getirilmiş olmasının amacı, sanık menfaatine uygun olarak ortaya çıkmış olan halin veya neticenin ortadan kaldırılmasını engellemektir." (Ceza Muhakemesi Kanunu İzmir Şerhi, Veli Özer Özbek, Birinci Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2005, s. 1128) "Sanığın yararına konulan kurallara aykırı davranılması, ilke olarak hükmün bozulmasını gerektirir ise de, bu aykırılık hükmün sanık aleyhine bozulması için Cumhuriyet savcısına hak vermemektedir." (Osman Yaşar, Ceza Muhakemesi Kanunu, Beşinci Bası, Seçkin Yayınevi, Ankara 2011, c. 3, s. 3987) şeklinde görüşler bulunmaktadır.

*Yukarıda açıklanan gerekçelerle haklarında beraat kararı verilen bir kısım sanıkların hukuki durumlarının değerlendirilmesi sonucunda, mahkeme heyetinin kanuna uygun teşekkül edip etmediği, müzakerelerin usule uygun olup olmadığına ilişkin kuralların "sırf sanık yararına vazedilmiş usul kuralları" olmaması ve dosyanın diğer sanıklarından bir kısmının aynı kararla ilgili mahkeme heyetinin oluşumu ve müzakerelerin yapılışına ilişkin itirazlarda bulunması da dikkate alındığında CMUK'nın 309. maddesinin dosyamızda uygulanması mümkün görülmemiş ve bu sanıklar yönünden salt bu nedenle bozma kararı vermek gerekmiştir.

Ancak, mahkemesince "makul sürede yargılanma" hakkı çerçevesinde haklarında başkaca yargılama işlemi gerekmeyen

bu sanıkların dosyaları tefrik edilerek haklarında karar verilmesi mümkün görülmüştür.

G-ADİL YARGILAMA İLKESİNİ İHLAL EDEN NEDENLER

Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Hukuki, cezai ve idari yargılama faaliyetlerinde ilkelerin bu hakka göre belirlenmesi, hukuk devleti olmanın asgari şartlarındanıdır. Anayasa'da adil yargılanma hakkının kapsamı düzenlenmediğinden bu hakkın kapsam ve içeriğinin, AİHS'nin "Adil yargılanma hakkı" kenar başlıklı 6. maddesi çerçevesinde belirlenmesi gerekir. Adil yargılamaya ilişkin hak ve ilkelerden bir kısmı maddede açıkça belirtilmiş ise de -maddenin hukuk devleti ve demokratik toplum için sahip olduğu özel önem nedeniyle- İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi'nce geniş yorumlanmış, içtihatlarla geliştirilen bir takım unsurlar, madde hükmüne adeta zımnen dahil edilmiştir. "Adil yargılanma hakkının norm alanının genişlemesinin bir sonucu olarak bireyler sahip olduğunu iddia ettikleri tüm yasal hak ve yükümlülükleri talep edebilir; aynı zamanda devletin bu hak ve yükümlülükleri yaptığı her türlü müdahaleye yargı önünde itiraz edebilirler." (ÇELİK, Abdullah; Adil Yargılanma Hakkı Rehberi, Anayasa Mahkemesi Yayınları; Ankara, 2014) Hakkaniyete uygun yargılama kavramından yola çıkılarak başka pek çok ilke ve hak da belirlenmiştir. Örneğin, silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkeleriyle gerekçeli karar hakkı bunlar arasında sayılabilir.

Sözleşmenin 6. maddesi kapsamındaki garantiler sadece mahkemedeki yargılama sürecine uygulanmaz, bu süreçten önce ve sonraki aşamalarda da uygulanır. Ceza davalarında, garantiler polis tarafından gerçekleştirilen soruşturma aşamasını da kapsar.

Sözleşme açısından sorgulanan şey varılan sonuçtan çok yargılama sürecidir. Diğer bir anlatımla içerik olarak adil bir karar verilip verilmediği değil, adil bir karar verilebilmesi için gerekli koşulların sağlanıp sağlanmadığı 6. maddenin koruması altındadır.

1-Tarafsız mahkeme ve hakim önünde yargılanma hakkında AİHS'nin 6. maddesinin 1. fıkrasında şu ibare yer almaktadır; "...kanuni, müstakil ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının... dinlenmesini istemek hakkını haizdir." Bu kural, her türlü organ kurum ve kişiden bağımsız davanın taraflarına karşı nesnel, yargılama usulü güvencesine sahip bir yargı yerini ifade etmektedir.

AİHS'nin birçok kararında hakim dışındaki unsurların yargı içinde yer almasını ve yargı dışındaki kişilerinde hakimler

üzerinde emredici ve etkileyici konumda olmasının yargı yerinin bağımsızlığı ve tarafsızlığı hakkında endişeye yol açacağına karar verilmiştir. Bu durumda yargıçların yakınlık duydukları ya da aidiyet hissettikleri dernek, kulüp veya birtakım etnik, dini ya da siyasi yapılanmaların etkileri ve yönlendirmeleri altında kalmadan karar vermeleri mahkemenin bağımsızlığı ve tarafsızlığı yönünden zorunludur.

İç hukukumuz yönünden hakimin görevinin ne olduğu Anayasa ve yasalarımızda ayrıntılı olarak belirlenmiş değildir. Anayasa'nın 140. maddesinin 1. ve 2. fıkralarına göre; "Hakimler ve savcılar adli ve idari yargı hakim ve savcılarını olarak görev yaparlar. Bu görevler meslekten hakim ve savcılar eliyle yürütülür. Hakimler, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ederler."

Hakimlerin görevle ilgili sorumluluklarının belirlenebilmesi için, görev ve yetkilerinin ne olduğunun bilinmesi ne kadar önemliyse, bu görev ve yetkileri hangi ilke ve esaslara göre yerine getirmeleri gerektiğinin bilinmesi de o derece önemlidir. Nitekim, yapılan eylemin "görevin gereklerine aykırı hareket" olup olmadığının belirlenmesi, ancak görevin gereklerinin ne anlama geldiğinin doğru tespit edilebilmesi ile mümkün olabilecektir. Görevin gereklerinden ne anlaşılması gerektiği değerlendirilirken, hakimlere Anayasa ve yasalarla açıkça verilen görev ve yetkilerin yanında, bu görev ve yetkilerin kullanılması sırasında uyulması gereken ilkeler de göz önünde bulundurulmalıdır.

Hakimlerin görevlerini hangi esaslara göre yapmaları gerektiği konusunda mevzuatımızda açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Bununla birlikte, bu konudaki en önemli uluslararası metin Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'nun 23 Nisan 2003 tarihli oturumunda kabul edilmiş olan Bangalor Yargı Etiği İlkeleridir. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun 27.06.2006 gün ve 315 sayılı kararı ile de bu ilkelerin benimsenmesine karar verilmiştir. Bu belgede altı temel değerden bahsedilmiş ve bu değerlere ilişkin ilkeler tanımlanmıştır. Bu ilkeler bağımsızlık, tarafsızlık, doğruluk ve tutarlılık, dürüstlük, eşitlik, ehliyet ve liyakat olarak sayılmaktadır. Diğer kapsamlı açıklamaların yanında bağımsızlıktan bahsedilirken, "hakim, genelde toplumdan, özelde ise karar vermek zorunda olduğu ihtilafın taraflarından bağımsızdır."; tarafsızlıktan bahsedilirken, "Tarafsızlık, yargı görevinin tam ve doğru bir şekilde yerine getirilmesinin esasıdır. Bu prensip, sadece bizatihi karar için değil aynı zamanda kararın oluşturulduğu süreç

açısından da geçerlidir. Hakim, yargısal görevlerini tarafsız, ön yargısız ve iltimasız olarak yerine getirmelidir. Hakim mahkemede ve mahkeme dışında, yargı ve yargıç tarafsızlığı açısından kamuoyu, hukuk mesleği ve dava taraflarının güvenini sağlayacak ve artıracak davranışlar içerisinde olmalıdır”; doğruluk ve tutarlılıktan bahsedilirken, “Hakim, mesleki davranış şekli itibarıyla, makul olarak düşünme yeteneği olan bir kişide her hangi bir serzenişe yol açmayacak hal ve tavır içinde olmalıdır. Hakimin hal ve davranış tarzı, yargının doğruluğuna ve tutarlılığına ilişkin inancı kuvvetlendirici nitelikte olmalıdır. Adaletin gerçek anlamda sağlanması kadar gerçekleştirildiğinin görüntü olarak sağlanması da önemlidir”; dürüstlükten bahsedilirken, “Dürüstlük ve dürüstlüğün görüntü olarak ortaya konuluşu, bir hakimin tüm etkinliklerini icrada esaslı bir unsurdur. Hakim, hakimden sadır olan tüm etkinliklerde yakışıksız ve yakışık almayan görüntüler içerisinde olmaktan kaçınmalıdır. Kamunun sürekli denetim süjesi olan hakim, normal bir vatandaş tarafından sıkıntı verici olarak görülebilecek kişisel sınırlamaları kabullenmeli ve bunlara isteyerek ve özgürce uymalıdır. Hakim, özellikle yargı mesleğinin onuruyla uyumlu bir tarzda davranmalıdır. Hakim, kendi mahkemesinde hukuk mesleğini icra eden kimselerle olan bireysel ilişkilerinde, objektif olarak bakıldığında tarafgirlik veya bir tarafa meyletme görüntüsü ya da şüphe doğuracak durumlardan kaçınmalıdır. Hakim ailesinin, sosyal veya diğer ilişkilerinin, hakim olarak mesleki davranışlarını veya vereceği yargısal kararları etkilemesine izin vermemelidir. Hakim, hakimlik mesleğinin prestijini, kendisine, aile üyelerinden birisine veya her hangi bir kimseye özel çıkar sağlayacak şekilde ne kendisi kullanmalı ne de başka birisine kullandırtmalıdır. Ayrıca hakim, yargı görevinin yerine getirilmesinde, herhangi bir kimsenin kendisini etkileyebileceği izlenimine ne kendisi yol açmalıdır ne de başkalarının böyle bir izlenime yol açmalarına müsaade etmelidir. Hakim ve aile üyeleri, yargısal görevlerin yerine getirilmesine ilişkin olarak, bir şeyin hakim tarafından yapılması, yapılmaması veya yapılmasına kayıtsız kalınması ile ilintili herhangi bir hediye, bir kredi, bir teberru ya da bir iltimas talebinde bulunmaları veya kabul etmeleri konusunda izin veremez”; eşitlikten bahsedilirken, “Yargıçlık makamının gerektirdiği performans açısından asıl olan; herkesin mahkemeler önünde eşit muameleye tabi tutulmasını sağlamaktır”; ehliyet ve liyakatten bahsedilirken, “Hakim, yargısal görevlerini layıkıyla yerine getirilmesine uygun düşmeyen davranışlar içerisinde bulunamaz” denilmek

suretiyle bir hakimin (savcının) uyması gereken etik değerler özü itibarıyla ortaya konulmuştur.

Şu halde hakimler, Anayasa ve yasalarla kendilerine verilen görev ve yetkileri yazılı olan veya olmayan ancak evrensel anlamda hakim ve savcılarını bağladığında kuşku bulunmayan etik kurallara tabi olarak yerine getirmelidirler. Aksine davranışın ortaya çıkacak sonuçlar ve toplumdaki adalet duygusunda açacağı yara itibarıyla hakimlik mesleğinden kaynaklanan yetki ve görevin ihmal edilmesi ya da kötüye kullanılması anlamına geleceği açıktır.

Dosyamıza konu davalarının soruşturmasında görev alan ve aynı kişilerden oluşan kolluk personeli grubunun, Türkiye'nin birçok ilinde yapılan operasyonlarda görev yapması, tüm dokümanlar ile dijital verilerin bu kişiler tarafından incelenerek tutanağa bağlanması, Cumhuriyet savcılarının CMK'nın 122. maddesine aykırı olarak düzenlenen bu tutanaklara kuşku ile yaklaşılmadan ve sorgulamadan itibar ederek koruma tedbirlerine ilişkin kararlara, iddianameye ve mütalaaya konu etmesi, yargılamayı yapan yargıçların da ısrarla yukarıda belirtildiği üzere yasalara aykırı olarak elde edilen kanıtlara göz yumması ve bu yöndeki ısrarlı itirazları dikkate almayarak maddi gerçeğin ortaya çıkmasına yönelik haklı taleplerin ısrarla ve yetersiz gerekçelerle reddedilmesi, karardan sonra, soruşturma ve yargılamada esas alınan önemli delillerin sahteliği konusunda tespitlerin ortaya çıkması karşısında, sahteliği ortaya çıkan delillerden objektiflikten uzak varsayıma dayalı çıkarımlar yaparak bu varsayımların sübuta esas alınması, hakimlerin tarafsızlığı konusunda haklı şüphe oluşturacağına gözetilmemesi usule ve yasaya aykırıdır.

2-Makul sürede yargılanma hakkına ilişkin olarak

AİHS'nin 6. maddesinin amacı hak arayanları, yargılama işlemlerinin sürüncemede kalmasına karşı koruma, özellikle ceza davalarında suçlanan kişinin uzun süre işin nasıl sonuçlanacağı endişesiyle yaşamasını önlemektir. AİHM makul sürenin değerlendirilmesinde, "olayın kapsamı ve güçlükleri", "yargılamayı yürüten makam veya yargı organının tutumu", "başvurucunun tutumu ve ilgili açılarından yargılamanın sona ermesinin önemi" gibi ölçütleri gözönünde bulundurmaktadır.

İnceleme konusu dosyada birleşen dava sayısı, sanık sayısı, suç sayısı gibi ölçütler gözönüne alındığında yargılamanın makul sürede bitmediği ileri sürülemez ise de, yargı mercilerinin davaları makul sürede bitirecek şekilde yargılamanın yapılması için gerekli tedbirleri alması zorunluluğu karşısında; kararımızın birinci bölümünde de belirtildiği üzere birleştirilmesinde zorunluluk bulunmayan

davaların birleştirilmesi, soruşturma ve kovuşturmanın paralel olarak yapılması, yani bir kısım sanıklar yönünden kovuşturma başladığı halde aynı suçla ilgili olarak diğer sanıklar hakkında soruşturmalara devam edilmesi, gibi nedenlerle davanın makul sürede bitirilmesini sağlayıcı önlemlerin alınmaması nedeniyle bir kısım sanıklar bakımından hak ihlali olduğu anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda iddianamelerin ve gerekçeli kararın uzun olarak hazırlanmalarına ilişkin itirazlar incelendiğinde;

Mevzuatımızda, iddianamenin ne kadar sayfa yazılacağı konusunda bir düzenleme bulunmamakla birlikte CMK'nın 170. maddesinde iddianamede bulunması gerekenler sıralanmış ve suçun delilleri ile yüklenen suçu oluşturan olayların, mevcut delillerle ilişkilendirilerek açıklanması, sadece sanıkların aleyhine olan hususların değil lehine olan hususların da belirtilmesi ve suç maddelerinin açıkça zikredilmesi zorunlu kılınmıştır. Bunun dışındaki bilgilerin iddianamede bulunması gerekmez.

CMK'nın 174. maddesinde, iddianamenin ve soruşturma evraklarının mahkemeye verildikten itibaren 15 gün süreyle incelenmesi gerektiği, 176. maddesinin 4. fıkrasında ise (iddianame örneği içeren) çağrı kağıdının tebliğiyle duruşma günü arasında en az bir hafta süre bulunması gerektiği -yani savunmanın hazırlanması için en az bir hafta süre verilmesinin zorunlu olduğu- düzenlenmiştir.

AİHS'nin 6/3 (b) maddesine göre hakkında suç isnadı olan kimse "savunmasını tamamlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olmak" hakkına sahiptir. Bu bendin ihlali silahların eşitliği bakımından da ihlale neden olabilmektedir.

AİHM'ce duruşmaların başlamasından iki hafta önce 17.000 sayfalık dava dosyasını edinebilmeleri, silahların eşitliği ilkesiyle birlikte 6/3 (b) maddesinin de ihlali olarak nitelendirilmiştir.

Tüm bu açıklamalardan, düzenlenen iddianamenin mahkemece onbeş gün içinde incelenebilecek, sanık yönünden ise okunup bir hafta içinde savunma hazırlanabilecek bir hacme sahip olması gerektiği, ancak davanın kapsamına göre savunma süresinin artırılabilmesi sonucuna varılabilecektir. AİHM'nin içtihatlarında ise binlerce sayfalık iddianameler için ihlal bulunduğu kabul edilmiştir.

Bu kadar uzun ve çok sayıda eki olan bir iddianame karşısında, sanık ya da müdafiiine iddianameyi okuyup, delilleri inceleyip, buna göre etraflıca bir savunma hazırlamak olanağı verilmemesi, adil yargılanma hakkının ihlali olarak görülmüştür. Bu durum, aynı zamanda sanığın, sağlıklı bir şekilde hakkında yapılan suçlamayı öğrenememesi sonucunu doğurmakla, isnat edilen suçu öğrenme

hakkının da ihlali olarak kabul edilmiştir.

Aynı şekilde, 16798 sayfadan ibaret gerekçeli kararın bir haftalık temyiz süresinde okunup, sanığın kendisine ilişkin bölümleri belirleyip diğer sanıklarla bağlantıları ile gerekçeli kararın dayandığı kanıtlar ve değerlendirmelerini inceleyerek temyiz hakkını kullanması olanaklı değildir. Gerekçeli kararın kapsamının da makul olmadığı, ele geçen ancak kanıt değeri bulunmayan doküman ve sair delillerin de karara yazıldığı, iddianamedeki ifade ve değerlendirmelerin tekrar edildiği ve bu haliyle de irdelenmesinin güç bir hale getirildiği anlaşılmıştır. Bu durumun da sanıklar açısından bir hak ihlali doğurduğu kabul edilebilmesi gerekmiştir.

3-Hakkaniyete uygun olarak yargılanma hakkına ilişkin olarak

Sanığa hakkaniyete uygun yargılanma kapsamında suçlamadan haberdar olma ve tercüman hakkı, savunma hazırlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olma hakkı müdafii yardımında yararlanma hakkı, iddia tanıklarına soru sorma hakkı gibi haklar tanınmıştır.

Bu haklardan gerekçeli karar hakkı, suçlamayı öğrenme ve müdafiden yararlanma ve isnat edilen suçlamadan haberdar olma hakkına ilişkin kararımızın ilgili bölümlerinde tespitler yapılmıştır.

VIII-ÖRGÜT SUÇU

A-ÖRGÜT :

1- GENEL AÇIKLAMA

Örgüt, soyut bir birleşmeden ziyade bünyesinde organik ve hiyerarşik yapı ve dolayısıyla alt üst ilişkisi, emir komuta zincirinin hakim olduğu bir yapılanmadır. olup, bu ilişki nedeniyle mensupları üzerinde hakimiyet kuran güç kaynağı niteliğini kazanmaktadır. Altlık üstlük ilişkisi, emir ve talimat yetkisini içerir basit de olsa hiyerarşinin mevcudiyeti ve belirsiz sayıda suçlar işlemek için bir araya gelmenin devamlılığını gösteren dış emarelerin varlığı ve amaçlanan suçlar için örgütsel yapı, üye, araç gereç bakımından elverişli olması gereklidir. Örgütün amaçlarına ulaşmak bakımından bu niteliklere sahip olup olmadığı somut olaya göre belirlenmelidir.

Mevzuatımızda örgüt suçları 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7. maddesi ile 5237 sayılı TCK'nın 220, 314 ve 78. maddelerinde düzenlenmiştir.

2- TCK'NIN 220 MADDESİNDE DÜZENLENEN SUÇ İŞLEMEK İÇİN ÖRGÜT KURMA SUÇU:

Örgüt suçları ile ilgili en temel düzenlemedir. Korunan hukuki değer, kamu güvenliği ve barışı olup bu suçun oluşabilmesi için süreklilik arz eden bir birleşmenin

bulunması zorunludur. Çok failli suçlardan olup kurucu ve yöneticiler dahil en az üç kişinin iradelerinin bu yönde birleşmiş olmaları ve bu birleşmenin iştirak iradesini aşar nitelikte olması gereklidir. Bunun için somut olayda örgütün devamlılığı ve belirlenmemiş sayıda suç işlemek amacı etrafında bir araya geldiğinin kanıtlanması gerekmektedir. Örgütlenmede örgütsel ilişki ve süreklilik olduğu gibi işlenmesi tasarlanan ve işlenen eylemle örgüt arasında bir bağlantının varlığının da araması gerekir. Somut tehlike suçu olsa bile suçun oluşumu için elverişlilik unsuru aranır. Kesintisiz bir suç olup, birleşmenin belirsiz bir süre devamı gereklidir.

Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu tamamlayıcı bir suçtur. Bu nedenle bazı suçları işlemek için örgüt kurmanın başka ceza normları tarafından ayrıca özel olarak düzenlenmesi durumunda, ilgili suç tipinde öngörülen hükümlerin uygulanması gerekir. Buna göre soykırım ve insanlığa karşı suç için kurulmuş örgütleri kuran, yöneten ve üye olanlar TCK'nın 78. maddesi, Anayasal düzen ve bu düzenin işleyişine karşı suçları işlemek amacıyla terör örgütü kuranlar yöneten ve üye olanlar 3713 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu amaca matuf silahlı terör örgütlerini kuran, yöneten ve üye olanlar hakkında ise TCK'nın 314. maddesi uygulanacaktır.

TCK'nın 316. maddesinde düzenlenen "suç için anlaşma suçu" için, suç işlemek için örgüt kurma ve diğer örgüt suçlarından farklı olarak devletin güvenliği ve anayasal düzeni, anayasal düzenin işleyişine karşı suçlardan herhangi birini işlemek üzere anlaşma yeterlidir. Suç işlemek üzere örgüt kurma suçu için en az 3 kişinin organize yapı oluşturması zorunlu bulunduğu halde, TCK'nın 316. maddesinde yazılı suç iki veya daha fazla kişinin amaç ve araç açısından, maddi olgularla belirlenen bir biçimde fikren anlaşması suçun oluşumu için yeterlidir. Bir örgütlenme ve hiyerarşik yapının bulunması gerekmez. TCK'nın 302 ilâ 315 maddelerinde tanımlanan suçların icrasına başlanılmayan hallerde suçların işlenmesi için anlaşmaya varan kişiler yönünden TCK'nın 316. maddesinde yazılı suç oluşacaktır.

3-TERÖR SUÇLARI; TERÖR VE SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜ KURMA, YÖNETME, ÜYE OLMA SUÇLARI:

a- Terörün tanımı ve terör suçları:

Türk Ceza Hukuku bakımından terörün tanımı ve hangi suçların terör suçu sayılacağı 3713 sayılı Kanun'da gösterilmiştir. Kanun'un 1. maddesinde gösterilen terör tanımına göre bir eylemin terör eylemi sayılabilmesi için; Eylem, cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerini içermelidir.

Eylemle, Anayasada belirtilen, Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik ve ekonomik düzenini değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amaçlanmalıdır. Eylemi gerçekleştiren failer bir örgüte mensup olmalıdır. Bu genel terör tanımı dışında, 3713 sayılı Kanun'un 3. maddesinde doğrudan terör suçları ve 4. maddesinde de işleme bağlamına göre dolaylı terör suçları gösterilmiştir.

b- Terör Örgütü Kurma Yönetme ve Üye Olma Suçları:

aa-TCK'nın 314. maddesi bakımından, bir oluşumun, bir yapılanmanın silahlı terör örgütü sayılabilmesi için, suç işlemek için örgüt kurma suçunda örgütün varlığı için gerekli koşullar yanında, Türk Ceza Kanunu'nun ikinci kitap, dördüncü kısım, dördüncü ve beşinci bölümlerde yer alan suçları "amaç suç" olarak işlemek üzere kurulmuş ve amaca matuf bir eylem gerçekleştirmeye yeterli derecede silahlı olmalıdır. TCK'nın 220 maddesinden ayıran en önemli ölçüt budur. Burada sayılan suçlar dışında kalan amaç suçları işlemek amacıyla kurulan silahlı örgütler de TCK'nın 220. maddesi kapsamında kabul edilmiştir.

bb-3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 7. maddesi ile silahlı olmayan terör örgütlerini kurma, yönetme ve üye olma suçları düzenlenmektedir.

4-TERÖR ÖRGÜTLERİNİN NİTELİKLERİNİN BELİRLENMESİ:

Terörle Mücadele Kanunu ve Türk Ceza Kanunu kapsamında, bir oluşumun, örgüt niteliğinde bulunup bulunmadığı ve niteliğinin belirlenmesi hususunda özel bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Yargılama safahatında, dava ya da soruşturmaya konu oluşumun nerede, ne zaman, kimler tarafından, ne amaçla kurulduğu; ülke genelinde amaca elverişli eylem ve faaliyetlerine ilişkin bilgiler ilgili Devlet kurumlarından dosyaya getirilmek suretiyle dosyada mevcut olay ve deliller doğrultusunda yargılama makamlarınca belirlenmekte ve yargı kararının kesinleşmesi ile oluşumun suç, terör ya da silahlı terör örgütü niteliğinde bulunup bulunmadığı kesin olarak tespit edilmektedir.

B- MAHKEME TARAFINDAN KABUL EDİLEN ÖRGÜT DOKÜMAN LARI:

1- ÖRGÜT ANA DOKÜMANLARI

a-Ergenekon Analiz Yeniden Yapılanma Yönetim ve Geliştirme Projesi İstanbul/ 29 Ekim 1999:

Kapak kısmında Atatürk ve arkadaşlarının kalpaklı fotoğrafına yer verilerek, altında mütarekeye rağmen

aldığı önlemlerle ordunun ayakta durmasını sağladığı ibaresi bulunan ve içindekiler dizinin 6 bölümüne ayrıldığı, “Amaç” başlıklı altında, “bu çalışmanın amacının Atatürk ilkeleri doğrultusunda biçimlendirilmiş Kemalizmin tek ve gerçek içtenlikli koruyucusu Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde faaliyet gösteren Ergenekon'un re-organizasyonuna katkıda bulunabilmektir” saptaması yapılan ve “Cumhuriyetin 75. yılının idrak edildiği 20 yüzyılın son yılında, bölücü ve yıkıcı faaliyetlerin çok tehlikeli bir tırmanışa geçtiği” vurgulanarak, “1914 den buyana devam eden Türkiye Cumhuriyeti'nin yıkılmasını amaçlayan savaşın sürdüğü” tespiti ile “dış ülke istihbarat örgütlerinin devletin her kademesine sızdığı, hatta TBMM girdiği dönemler yaşandığı ve bunun içindir ki Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde faaliyet gösteren Ergenekon'un Türkiye Cumhuriyeti için her zamankinden fazla yaşamsal önem ifade ettiği” vurgulanıp, “bu çalışmada, Atatürk ilke ve hedefleri doğrultusunda TSK bünyesi içinde faaliyet gösteren Ergenekon'un sorunlarının belirlenmesi ve giderilmesine yönelik gözlem ve tespit önerilerine yer vermekle kalmayıp, yeni bir yapılanma örneği teklif edildiği ve Ergenekon'un 21. yüzyıl koşullarına uygun re-organizasyonu doğrultusunda analiz yapılarak, yeniden yapılanma raporunun hazırlandığının” belirtildiği yazılmıştır. “Kapsam” başlığı altında, “bu analiz yönetim geliştirme ve yeniden yapılanma raporu haddimizi aşarak Ergenekon'un bütçe altına alınmasından daha ziyade, 21. yüzyılda yeni bir yapılanma ile değerli TSK mensuplarının yanı sıra sivillerden de sonuna değin yararlanılması gereği ve zorunluluğuna” yer verildiği belirtilmiş; “Ergenekon içerisinde yer alan değerli TSK mensupları ile Kemalizme ve ülkesine bağlı her meslekten sivillerin organizasyonu ile ortaya çıkacak olan yeni yapılanma gerçekte geç kalmış bir girişim olarak görülmelidir her meslekten seçkinlerin yer alacağı sivil personel kadrosu ile Ergenekon iç ve dış faaliyetlerinde çok daha etkin bir güce erişecek hareketlilik, duyarlılık, yaptırım gücü yüksek olanaklar kazanmış olacaktır” ibarelerine yer verilmiştir. “İstihbarat ve Örgütlenme” başlığı altında ise istihbarat tarihinden bahsedildiği; “Yöntem” başlıklı kısımda, “21. yüzyılda Ergenekon'un resmi istihbarat kuruluşlarının yanı sıra legal ve illegal örgütlenmelere karşı mücadele etme zorunluluğu ile karşı karşıya kalacağının bilinmesinin yeterli olmayacağı bu bağlamda Ergenekon'un faaliyetlerini yeni ve gelişmiş yöntemlerle sürdürmek zorunda olduğu” belirtilmiştir. “Gizlilik Prensibi” başlığı altında, istihbaratta gizliliğin önemi ve genel olarak istihbarata ilişkin örneklemelere yer

verildiği anlaşılmaktadır. Yine dokümanın “21. Yüzyıla Girerken Dünyada İstihbarat Ve Örgütsel Yapılanma İle Faaliyet Alanlarının Önemi” başlığı altında yer alan, “Genel” alt başlığı altında, Türkiye'deki resmi istihbarat kuruluşlarına ilişkin genel değerlendirme ve bilgilere yer verildiği ve “Ergenekon'un Türk Silahlı Kuvvetlerinin değerli personeli dışında entelektüel ve her meslekten seçkinlerinde içinde yer alacağı sivil personelden yararlanmakta, karşılaştığı ve bundan sonra karşılaşacağı en önemli sorunların üstesinden gelmekte güçlük çekmeyecektir” saptamasına yer verilmiştir.

“İstihbarat Örgütleri Ve Politikaları Genel Durum Ve Sorunlar” başlığı altında ise istihbaratta insan faktörünün öneminden bahsedildiği anlaşılmaktadır. Dokümanın “Terör” başlığı altında, “21. yüzyılın en önemli sorunlarından birisinin de terör olacağı belirtilip, terör gruplarının mutlaka kontrol altında tutulması, gerekirse naylon terör grupları oluşturularak terör dünyasına yön verilmesi ve güçlü istihbarat örgütlerinin kurguladığı oyunun içinde mutlaka yer alması gerektiği ve siyaseti 21. yüzyılda istihbarat örgütlerinin belirleyeceği” saptaması yapılmış ve devamla “dünyada var olabilmiş tüm sistemler ülke çıkarları ve mevcut rejim ilkelerine aykırı ideolojilere sahip siyasetleri engellemiştir. Bunun ise iki yolu vardır: 1-Suikast 2- Dezenformasyon” ibaresine yer verildiği; “Yeniden Yapılanma Organizasyonu ve Personel Analizi Genel Durum ve Sorunlar” başlığı altında istihbarat örgütlerinin yeniden yapılandırılması ve insan kaynağı hususlarına yer verilip bu sorunlar nedeniyle Ergenekon gibi çok özel bir yapılanmanın içinde yer alması uygun görülecek devamla “sivil personelin seçimi olabildiğince dikkat, titizlik ve özen istemektedir. Aksi halde Türkiye Cumhuriyeti resmi istihbaratı MİT'in bugün içinde bulunduğu sorun ve çelişkilerin benzer versiyonları Ergenekon bünyesine taşınmış olur. Ergenekon, benzer bir örneği kendi içinde Jitem gerçeği ile yaşayarak yeterli deneyim elde etmiştir. Bu deneyim kazanımı bugün düzenlenecek olan yeni; “Ergenekon'un gözleri her şeyi görmeli, kulakları her şeyi duymalıdır. Yabancı örgütler ve içlerine sızdırılan ajanlar aracılığıyla elde edilen istihbarat çok önemlidir. Ancak bunlar kontrol dışında kalan kanallardır” ibaresine yer verilmiş; “Sivil Toplum Örgütleri” başlığı altında, “Ergenekon'un kendi kuracağı sivil toplum örgütlerine ihtiyacı vardır. Çünkü sivil toplum kuruluşları içte ve dışta kamuoyunda kutsal bir İnsanlık görevini yerine getiren örgütler olarak değerlendirirler. Ergenekon Türkiye'de faaliyet gösteren tüm sivil toplum örgütlerini kontrol altına almalıdır. Bu bir zorunluluktur. Çünkü bu

örgütlenmelerin finans kaynakları dış ülkelerdir. Bir istihbarat örgütünün organizasyon ve eleman yapıları çok büyük önem ifade eder. Ergenekon merkez yönetiminde yer alacak eleman sayısı olabildiğince az olmalıdır” ibarelerine yer verilmiştir. “Köprü Personel” başlığı altındaysa, “genç, yetenekli, eğitilmiş, donanımlı personel arasından seçilecek üç kişi Ergenekon içerisinde (üniteler arası) ve örgüt dışında örgütü temsilen hareket edebilmeli ve teması sağlamalıdır. Bu kişiler örgüt içerisinde görev almamalı, örgüt dışında legal bir işte istihdam edilmelidir. Böylece güvenlik sağlanmış olacaktır. Zaman içinde bu personel arasında Ergenekon bünyesinde yönetici olacak çok başarılı personel yetişecektir. “Ajan Profili; Fahişeler” başlıkları altında genel bilgiler derc edilmiş olup, “Medya” başlığı altındaysa, “güçlü istihbarat örgütlerinin medyadan sonuna değin yararlanılması” gerektiği saptandı yapıldıktan sonra, “Ergenekon medya kuruluşlarını kontrol etme yönündeki faaliyetlerinin kendi medya kuruluşlarını oluşturarak mevcut ulusal ve uluslararası oluşumları doğal işleyişi içinde örtülü bir biçimde etkileme denetim ve kontrol altına alma yöntemini uygulamaya koymaya kaçınılmaz bir biçimde zorunludur” denilmektedir. “Uluslararası Ticaret ve Bankacılık” başlığı altında, “Ergenekon doğrudan kendi örgütüne bağlı holdingler ve bankaları süratle kurup ideolojiye uygun ekonomi/politik denge sağlayabilmelidir. Ergenekon'un üretim tesislerine ticari holdinglere ve bankalara ihtiyacı vardır. Hem de doğrudan ve mutlak sahibi olarak” denilmiştir. “İlaç Kimya Sanayi ve Taşımacılık” başlığı altında, genel bilgiler verilmiş olup, “İllegal İşler” başlığı altında, Türkiye'nin uyuşturucu ticaretini denetim altına alması gerektiği vurgulanmaktadır. “Organizasyon Planı Merkez Yönetim” başlığı altında ise “Ergenekon örgütünün başkanına doğrudan bağlı olan dört daire komutanlığı ile iki sivil başkanlıktan oluşmalıdır. Toplam altı ünitenin komutan ve başkanlarının bir asistanı ile bir de bölüm uzmanlarından oluşan iki yardımcısı olmalıdır. Ünitelerin komutan ve başkanlarının yanında görev alacak bölüm uzmanı illegal faaliyetlerin yurt içi ve yurt dışı hukuk platformunda legal gibi gösterilebilmesi düzenlemelerinden sorumlu olacaklarıdır. Şöyle ki, 1- Ergenekon Başkanlığı, 2- İstihbarat Dairesi Komutanlığı, 3- İstihbarat Analiz ve Değerlendirme Dairesi Komutanlığı, 4- Operasyon Dairesi Komutanlığı, 5- Finansman Dairesi Başkanlığı (sivil), 6- Örgüt İçi Araştırma Dairesi Komutanlığı, 7- Teori, Tasarım ve Planlama Dairesi Başkanlığı (sivil) bu ünitelerin komutan ve başkanları birbirlerini tanımlarında hiçbir sakınca olmamakla

birlikte, birbirlerinin görev ve sorumluluk alanlarını bilmemeleri esası Ergenekon'a istihbarat örgütleri içinde ayrıcalıklı bir özellik ve güvenlik kazandıracaktır. Bu altı üniteye görev alacak ajanlar kendi bölümlerinin komutan ve başkan asistanları dışında diğer üniteler ve personeller ile hiçbir şekilde ilişki kuramamalıdır. Üniteler arası enformasyon değerlendirmesinde ayrıcalık tanınabilecek tek bölüm Operasyon Dairesi Komutanlığıdır. Çünkü elde edilen enformasyon analiz ve değerlendirilmesinde gerektiği hallerde katkısı olabilir” ibarelerine yer verilmiş; “Kontrol Dairesi” başlığı altındaysa, “bu dairenin varlığından Ergenekon örgütü Başkanı / Komutanından başka hiç kimsenin bilgisi olmaması kesin bir gerekliliktir. Operasyonlarda yer alması zorunlu olan bu dairede yer alan ajanların ilk görevi operasyon alanı içerisinde bulunmak, operasyon esnasında temizleme ve ortadan kaldırma gibi işlemlerde doğabilecek sorunları çözmektir. İkinci bir görevleri karşı istihbarat örgütlerine geçen yakalanan veya operasyon amacına aykırı hareket eden her hangi bir ajanı öldürmektir. Bir ajanın sonu başlangıcında olduğunun ilk işareti, örgüte ve ajanlara karşı sorumluluk alanında yarar sağlamamaya başladığı süreçtir. Kontrol Dairesinde yönlendirilecek ajanlar mutlaka Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde operasyon ünitelerinde çok dürüst, güvenilir kişilerden seçilmelidir. Emirleri doğrudan Ergenekon Komutanından almalıdırlar. Üst yöneticiler ve örgüt personeli ile ajanları tarafından bilinmemelidirler, ibarelerine yer verilip; “Eğitim” başlığı altındaysa Ergenekon örgütü bünyesinde yer alacak personel mutlaka ve sürekli olarak eğitim programlarında tutulmalıdır” saptaması yapılmış, “Kaynak Yaratılması” başlığı altında, İstihbarat örgütlerinin çok güçlü finansa

ihtiyacı olduğu ve bankalardan yapılan para aktarımlarından finans sağlanabileceği anlatılmaktadır. “Naylon Şirketler” başlığı altında, Naylon şirketlerin kurulması gerekliliğinden ve işlemlerin tamamlanmasından sonra naylon şirketlerin kurulmasında kullanılan elemanların ortadan kaldırılmasından bahsedilip, “Ergenekon'un kuracağı legal ticari şirketler deşifre olmadıkları sürece yaşatılmalı, geliştirilerek güçlendirilmesi sağlanmalıdır. Böylece ekonominin kontrol altında tutulup, para akışının yönlendirilebileceğinden” bahsedilmektedir. “Yurt Dışından Kaynak Aktarımı ve Yurt Dışı Ticari Faaliyetler” başlığı altında, Genel bilgiler verilerek devamında, “Spekülatif Kaynaklar Yaratılması” başlığı altında, “Ergenekon hazine arazilerinden spekülatif kazanç anlamında yararlanarak kaynak

yaratmalıdır. Ergenekon hazine arazileri üzerinde yeni organize sanayi alanları ile yeni toplu konut alanlarını oluşturulmasından spekülâtif kaynaklar yaratmalıdır” ibarelerine yer verilmiş, “Genel Değerlendirme” başlığı altında ise; Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde faaliyet göstermekte olan Ergenekon'un yeni bir yapılanmaya yönelme zorunluluğu ve gereksinimi yine Ergenekon'un kamuoyundaki imaj ve düşünce değişiminin sağlanması zorunluluğu olduğu vurgulanıp, “kamuoyunun kafasının karıştığı içinden çıkamadığı mantıklı ve tatmin edici açıklamalar alamadığı zamanlarda, gelişen her olay karşısında Ergenekon sözcüğünü anımsayıp dehşete kapılarak içten içe Ergenekon sözcüğünü yinelemekte olduğu medya kuruluşları içerisindeki kötü niyetli çevrelerin Ergenekon aleyhine kara propaganda yürüttükleri, Ergenekon'un kara propogandadan sağlayacağı yararlık doyum noktasına ulaştığı, bundan sonrasının negatif olduğu tespitine yer verilip, Ergenekon'un yeni yapılanması hakkındaki düzenlediğimiz bu raporda haddimizi aşmak gibi bir niyetimiz olamayacağı gibi dürüstlük esasları içerisinde yararlı olacak bir rapor hazırlamaya çalışmamız gerektiğinin de bilincinde olduğumuzu ifade etme gereği duyuyoruz. Raporumuzda dile getirdiğimiz hususların re-organizasyonu personel içinde sağlanacak değişim, örgütün yeniden düzenlenmesi, operasyonel faaliyetlerdeki aksaklıkların giderilmesi, jeo-ekonomi politik alanındaki çalışmalar, eğitim, düşsel yaratıcılıktan ve askeri ateşelerden gereği biçimde yararlanma, teknolojik lojistik olanaklara kavuşulması ile Ergenekon Türkiye Cumhuriyetinin 76. yaşını kutladığı şu günlerde Türkiye'nin bağımsızlığının devamını sağlayıcı en etkin ve önemli unsurlardan birisi olarak değil, aynı zamanda çok daha güçlü bir Türkiye Cumhuriyeti'nin oluşumuna önemli, büyük ve anlamlı katkıları olacağından hiç kuşku yoktur. En içten saygı ve şükranlarımızla” ibaresi ve altta karalanmış bir kısım olduğu görülmüştür. Karalanmış kısımda bazı fotokopilerde strateji grubu yazdığı okunabilmektedir.

b- Lobi Aralık 1999/ İstanbul:

Atatürk'ün resmi ve “Lobi” ibaresi bulunan doküman kapağında sonra içindekiler dizinin yer aldığı dokümanın “Giriş” başlığı altında dünyada koşullar ve bölgesel gelişmeler nedeniyle sivil unsurların örgütlenmesi zorunluluğunun kaçınılmaz bir gerçek olarak ortaya çıktığı bu gerçekten hazırlanan ve Lobi adı verilen bu gizli örgütsel çalışmanın amaçları doğrultusunda şimdiye değin faaliyet gösterilmemiş olmasının büyük talihsizlik olduğundan bahsedilip, sivil toplum örgütleri, vakıf ve insani kuruluşlara ilişkin dünya ve Türkiye'de tarihi perspektif içerisinde örneklemelerde bulunularak sivil

unsur olarak çalışması planlanan Kemalist sivil lobiye veya yapacağı çok yönlü yararlı faaliyetlere gereksinim olduğu bu suretle Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı sivil toplum örgütlerinin karşılarında ilk kez bir sivil kontra hareketin direncini bulacağından bahisle lobinin gerekliliği irdelenmiştir. “Amaç” başlığı altındaysa; Türkiye'de faaliyet göstermekte olan yabancı sivil toplum örgütleri ve Türkiye'deki faaliyetleri hakkında bilgiler sayılmış, Lobinin amaçları arasında etnik, fundamentalist, bölücü yıkıcı unsur ve oluşumlar içine çekilmek istenen gençliğin, böylesi tuzaklara düşürülerek kullanılmasının önüne geçilmesini de sağlamak olduğu vurgulanmıştır. “Kapsam” başlığı altında ise; Lobinin geniş halk kitlelerine yönelik çalışmalarında özellikle gençlerin resmi ideolojileri ve ülke çıkarları doğrultusunda yeniden örgütlenmelerini sağlamayı tasarladığı, lobinin yapılanması ve tüm faaliyetlerinin mevcut hukuk platformu ile çerçeveslendiği Lobinin Kemalist ideolojiye bağlılığı, bağımsızlığı kendi içerisinde uygulamaya koyulabileceğinden bahsedilmiştir. “Politika” başlıklı bölümde ise; Lobi tasarım ve girişim uygulamalarında toplumun temiz toplum anlayışına örnek sivil toplum örgütlenmelerinin oluşturulmasına önderlik edeceği, sendikaların Lobi organizasyonu şemsiyesi altındaki kuruluşlar içerisinde yer almalarının sağlanması gerektiği, Lobinin prensip olarak hiçbir zaman doğrudan doğruya toplumsal eylemler içerisinde yer almayacağı, sivil toplum kuruluşlarının etkinlik ve eylemler düzenlemesini organize ve kontrol eden güçlü bir mekanizma olarak kalması gerektiği vurgulanmıştır. “Hedef” başlığı altında ise Lobinin amaçlarından saptırılmaması için ekonomik olarak güçlü olmasının esas olduğu, Lobi çalışmalarında medya kuruluşları ile doğrudan temasta bulunmama azami özen gösterilmesi gerektiği belirtilmiştir. “Yöntem” başlığı altında, Lobinin prensip olarak hiçbir girişim ve eylemin içinde yer almaması tümüyle yasal düzenleme içinde hareket etmesi ve tüm çalışma faaliyetlerinde gizlilik prensiplerine sadık kalması gerekliliğinden bahsedilmektedir. “Organizasyon Planı” başlığı altında ise Lobinin organizasyon planı 1- Merkez, 2- Araştırma ve Bilgi Toplama, 3- Analiz ve Değerlendirme, 4- Finans ve Ticaret, 5- Kültür ve Bilim, 6- Teori ve Senaryo, 7- İletişim ve Propaganda, 8- Hukuk, 9- Uluslararası İlişkiler departmanlarından oluşması gerektiği, Lobinin Merkezinde görev alması için beş güvenilir yöneticinin bulunacağı ve birimlerinin oluşturulması ve sağlıklı işleyişinin sağlanmasından sorumlu olduğu; Araştırma ve Bilgi Toplama departmanında bir başkan on kişilik yardımcı kadronun yer alacağı ve

istihbarat verileri toplama, arşivleme merkeze sunma görevinin bulunduğu; Analiz ve Değerlendirme departmanının bir başkan ve beş yardımcı kadrodan oluşacağı ve istihbarat analiz raporlarının hazırlanmasından sorumlu oldukları; Finans ve Ticaret departmanının bir başkan altı yardımcı personelden oluşacağı, ticari konuları izlemekten sorumlu oldukları; Kültür ve Bilim departmanında bir başkan; Teori ve Senaryo departmanında bir başkan ve beş senaristin yer alacağı, medya kuruluşlarını yönlendirme çalışmalarına katkıda bulunacakları; İletişim ve Propaganda departmanının bir başkan beş yardımcıdan oluşacağı ve medya kuruluşlarını bilgilendirilmesi, yönlendirme ve kontrol altında tutma görevinin bulunduğu; Hukuk departmanında bir başkan ve beş yardımcısının görevli olacağı bu departmanda sadece hukukçuların yer alacağı ve hukuksal kurallardan azami ölçüde yararlanma çalışanlarının yürütüleceği; Uluslararası İlişkiler departmanında bir başkan, altı yardımcının yer alacağı ve uluslararası güç odaklarında yer alan kişileri organizasyon şemsiyesi altındaki kuruluşlara kazandırma çalışması gerçekleştirecekleri açıklamasına yer verilmiştir. “Kadro” başlığı altında, Yalnızca sivillerin yer alacağı, bu örgütlenmenin köprü eleman ile faaliyet göstereceği merkezde yer alan beş sivil yönetici ile köprü personel görevini üstlenecek iki sivilin atanacağı, yine “Eleman profili” başlığı altında ise Lobi örgütlenmesi içinde yer alacak elemanların çağa ayak uydurabilecek donanımlarının bulunmasının aranılacağı ancak, sistem ile barışık olmayan kişililer arasından da eleman seçimi cihetine gidilmesi ile Lobinin etkili ve önemli kuruluşlarında her kesimden portrenin kullanılması gerektiği, yine birim başkanları, köprü personel, finans, ticaret, şirket ve vakıf faaliyetleri, başlıkları altında bu hususlara ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. “Genel Değerlendirme” başlığı altında ise Lobinin faaliyet alanları içerisinde Avrupa, Balkanlar, Ortadoğu, Kafkaslar ve tüm Türki Cumhuriyetlerde çok önemli başarılar sağlanabileceği saptamasına yer verilmiştir. “Sonuç ve Öneriler” başlığı altındaysa, Lobinin Türk İnsanın ve toplum yapısının özellikleri ile doğabilecek her türlü gereksinim dikkate alınarak tasarlanmasına özen gösterilmeye çalışıldığı, Lobi adı verilen örgütsel organizasyonun faaliyetlerine gelecek zaman dilimi içinde çok daha fazla gereksinim olacağı saptamasıyla ve saygılarımızla ifadesi ile doküman sona ermektedir.

2-MAHKEME TARAFINDAN ERGENEKON ÖRGÜTÜNE AİT OLDUĞU KABUL EDİLEN DİĞER BELGELER:

a) Ergenekon Örgütü Tarafından Türkiye'deki Gruplara, Tarikat Ve Cemaatlere, Mafya Oluşumuna Yasadışı Örgütlere

İlişkin Olarak Hazırlanmış Kabul Edilen Belgeler:

aa) Reaksiyon Etnik Fundamentalist/bölücü/yıkıcı Unsurlar Analiz ve Tasfiye Projesi İstanbul/Kasım 1999

Analiz amacı, kapsam Türkiye Cumhuriyeti ve Kemalizm başlıklı 1. bölümün, analiz amacı alt başlığı altında; "Reaksiyon adlı bu analiz/projenin amacı Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde faaliyet gösteren Ergenekon'un milli mücadele girişimlerinden günümüze Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığını tehdit etmekte olan etnik, fundamentalist, bölücü ve yıkıcı unsurların kaynak ve hedeflerini belirlemesi ile tasfiye edebilmesine katkıda bulunabilmektir" ibaresinin yer aldığı,

"Yöntem" başlıklı bölüm sonunda, "Türkiye Cumhuriyeti Devletinin bağımsızlığı ve varlığını ortadan kaldırmaya yönelik her türden etnik/fundamentalist/bölücü/yıkıcı unsurlar ile mücadelede uygulanacak yöntem: meşruluk plâtföründe, reaksiyon prensipleri esas alınarak sürdürülmelidir. Kesin başarı sağlayacak yollara açılan kapıların tek anahtarı bu yöntem olabilir. Üzerinde ısrar ettiğimiz bu yöntemin sağlıklı bir biçimde işleyebilmesi için, çok sağlıklı bir istihbarat ve toplanan istihbarat verilerinin derinlemesine analizi ile gerçekleştirilebilir" yolunda değerlendirmelerde bulunulduğu anlaşılmıştır.

bb) Panzehir, Etnik/bölücü Operasyonların Tasfiyesi, Kürt Hareketi ve Türk-kürt Kardeşliği İstanbul /1 Mayıs 2000

PKK Terör Örgütünün yönetim kadroları, finans ve yayın organlarının denetim altına alınması, böylelikle dış güç odaklarının kontrol ve yönetiminden arındırılmasının sağlanacağı yönünde değerlendirmeler yapılmıştır.

cc) Octobus Mafia İstanbul/ Eylül 2000

"Sunuş" başlıklı bölüm içeriğinde, "Bu çalışma ulusal ve uluslararası entrika labirentlerinde, çıkarları doğrultusunda diledikleri gibi at koşutran narko/ekonomi/politik prensiplere sırtını yaslamış, kamuoyunda mafia tanımlaması ile anılan State Organized Crime (devletçe örgütlenmiş) güç odaklarının re/organizasyonu için hazırlanmıştır" ibarelerine yer verildiği ve "Mafia'nın Yeniden Yapılandırılması" başlıklı bölümde "Türkiye'de Mafia'nın yeniden yapılandırılabilmesi mutlaka askeri bir girişim olarak ele alınmalıdır." "Türkiye'de yapılması gerekli ve zorunlu olan doğrudan Genelkurmay'a bağlı 'sivil' bir kurul tarafından oluşturulacak Mafia yapılanmasıdır" yolunda değerlendirmede bulunulduğu anlaşılmıştır.

dd) NBC Silahları Üretim Analizi İstanbul/ 13 Kasım 1999

Kimyasal silahların tarihçesi, kullanımı, önde gelen kimyasal silahlar ve biyolojik silahlar ile NBC savaşları gibi başlıklar altında açıklamalarda bulunulduğu ve

Nükleer, Biyolojik ve Kimyasal savaşların 21. yüzyıl savaş teknikleri içinde en etkin ve yaygın gücü oluşturacağına ilişkin saptama bulunduğu; "Genel Değerlendirme" başlığı altında ise, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde faaliyet göstermekte olan "Ergenekon"un dikkatlerine sunulan bu analiz ve öneri çalışmasının amacı, kimyasal ve biyolojik silah üretimine yönelmenin kaçınılmaz gerekliliğine olan inancımızdır." ifadesine yer verilmiştir.

ee) Fundamentalist Terör İstanbul/ 3 Nisan 2000

Fundamentalist olarak nitelendirilen kişi ve çevrelere ilişkin çeşitli değerlendirme ve açıklamalar yer almıştır.

ff) Osmanlı'dan Günümüze Masonik Bilderberg Çetesi, Siyonizm Ve Protokol, Finans Odakları Ve Teknokratlar Nasıl Egemen Oldu? İstanbul/30 Mart 2000

Bilderberg grubunun kuruluşu, gizli toplantıları, Türk basınında bilderberg başlıkları altında değerlendirmelerine yer verilmiştir.

gg) Sabetaycılık Ve Türkiye Sabetayları (dönmelik) Reoasta - Operasyon Projesi- İstanbul/mayıs 2000

Rav Sebetay Zwi ve Sebataycılık hakkında açıklama ve değerlendirmelerde bulunulmuştur.

hh) Hizbullah İstanbul/Şubat 2001

Hizbullah terör örgütüne yönelik değerlendirmeleri içermektedir.

b) Ergenekon Örgütünün İstihbarat, İstihbarat Kuruluşları ve MİT İle İlgili Olduğu Kabul Edilen Belgeler

aa) 21. Yüzyıl'da Casusluk-Araştırma-Gözlem-Analiz Raporu İstanbul /Aralık 2000 isimli Belgenin;

İstihbarat faaliyetleri ve MİT hakkında değerlendirmeleri, içerdiği;

bb) Şirket Gizli Gerçekler Gözlem & Analiz Aralık 2000/İstanbul isimli belgede;

MİT ve bazı MİT görevlileri hakkında değerlendirmelerinin yer aldığı,

cc) Şirket & Köstebekler Gözlem & Analiz İstanbul/ Aralık 2000 belgesinde;

Bir kısım MİT görevlileri ile bazı şahıslar hakkında eleştirel değerlendirmeler ve biyografik yazıların yer aldığı anlaşılmıştır.

dd) JİTEM'ci ve MİT'çi Gazeteciler Başlıklı Belgede;

"Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ulusal istihbarat mekanizmasını yeniden ve sıfırdan kurması kaçınılmaz bir zorunluluk olmuştur. Ancak yepyeni bir istihbarat örgütü kurulurken, bu girişim son derece gizli tutulmalı ve bundan siyasi, bürokrat, teknokrat ve hükümet kadroları haberdar edilmemeli, MİT kadroları yeni yapılanmanın içinde yer almamalıdır." ibareleri bulunmakta olup, "21. yüzyılda ülkelerin bağımsızlığı ve güçlenerek gelişebilmeleri,

istihbarat örgütlerinin başarılı çalışmalarına göre şekillenecektir. Bu gerçeğin görülmesi ve gereğinin süratle yerine getirilmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur.” yolunda değerlendirmede bulunulduğu anlaşılmıştır.

ee) MİT& Medya ve Ajan Gazeteciler İstanbul/Aralık 2000 belgesinde;

Medya içine yerleştirilen istihbarat ajanlarının varlığı ve bunun gazetecilerin güvenilirliği ile basın özgürlüğüne etkisinin değerlendirilmiştir.

c-) Ergenekon ve Lobi Örgütlenmesinin İdeolojik Yapısına Ve Sivil Toplum Kuruluşları Örgütlenmesine, Gençlik Yapılanmasına Dair Olduğu Kabul Edilen Belgeler :

aa) Kemalist Hareket İstanbul/Eylül 2000 belgesinin;

“Kemalist Hareket Derneğinin merkezinin İstanbul olması gerektiği, anılan dernek merkezinin üretilen ve üretilecek teorik stratejik ve doktriner argümanların yaşama geçirilmesi için propaganda merkezi olarak faaliyet gösterecek ülke içinde ve ülke dışındaki merkezlerin koordinasyonunu sağlayacağı, yönetiminin üreteceği teorik, stratejik ve doktriner argümanların, dernek dışından oluşturulacak beş kişilik gizli bir komite tarafından üretileceği, komite üyeleri arasında iletişimi sağlayacak olan bir köprü personelin yer alacağı, dernek başkanının talimatları köprü personelden alıp uygulamaya koyacağı; Derneğin ülke içinde her alanda kitlesel ve kurumsal faaliyetlerde bulunarak Kemalizme aykırı her konuda direnç göstereceği” ibarelerinin yer aldığı,

bb) Kemalist Model Ulusal Gençlik Hareketi Dinamik Ulusal Güç Birliği & Kuvayi Milliye Cephesi adlı belgede;

"Dinamik adı verilen bu çalışmada; Ulusal Güç Birliği gençlik mercek altına alınması suretiyle, analizinin yapılarak, 21. Yüzyıl Türkiye'sinin ulusal çıkarlara ve Kemalist ideoloji ilkelerine uygun biçimde yeniden örgütlenmesinin planlandığı" ibarelerini içerdiği , gençlik hareketleri ve gençliğin örgütlenmesi, Lümpen gençlik, Üniversite gençliği, gibi konu başlıkları altında anılan hususlara ilişkin değerlendirmelere yer verildiği;

“Sonuç” başlıklı bölümünde ise "Bu çalışmada temel amaç; Ulusal Güç Birliği merkezli, Kemalist örgütlerin sağlıklı ve realist biçimde oluşturulmasının önemini ve gerekliliğini dile getirmektir. Merkezin oluşturulması, yerel ve bölgesel örgütlerin kuruluşu, faaliyet alanları ve örgütlerin birbirlerini tamamlayıcı, farklı sorumluluklar üstlenmeleri ve saptanan hedefler doğrultusunda faaliyet ve eylemleri ile uygulanması gereken yöntemlerin detayları bu çalışmanın dışında tutulmuştur.” ifadelerinin yer aldığı;

cc) Ulusal Gençlik Birliği Üzerine Görüşler 3 Aralık 2000

“Program Sorunları” başlığı altında, "Ulusal Gençlik

Birliğinin kuruluğu ve inşası Cumhuriyet devrimi iktidar projesinin bir parçası olarak ele alınmalıdır", "Amaçlarımız 'hukuk devleti evrensel demokrasi gibi neoliberallerin vurguladığı kavramlarla değil Kemalist Devrim'in program kavramlarıyla ifade edilmeli ve terim kargaşasına son verilmeli', 'Sürekli Komünizm düşmanlığıyla gençlik birleştirilemez', 'Programı doğru olan Ulusal Gençlik Birliği Türkiye Üniversitelerinin yarısında örgütlü olan Atatürkçü Düşünce Toplulukları gibi oluşumları bir araya getirerek önemli bir birikimi kucaklamıştır.' Ulusal Gençlik Birliği Ankara'da 38 üniversiteden 427 öğrencinin katılımıyla kurulmuştur." yolundaki açıklamaların yer aldığı ve Türkçe karşılıkları bulunan fundamentalist, monopol, apolitik, globalleşme, gibi sözlükleri kullanmamak gerektiğine ilişkin değerlendirme ile son bulduğu;

dd) Dinamik Anti/Tez İstanbul/09 Aralık 2000 İsimli Belge
"Ebedi Başkan Mustafa Kemal Atatürk'ün strateji dehasını örnek alarak hazırladığımız, Kemalist Model: Ulusal Gençlik Hareketi çalışmayı Dinamik adıyla tanımlamayı uygun görmüş, Ulusal Güç Birliğine ulaşmanın yolu olarak Kuvayı Milliye örneğinden yola çıkılması gerektiğini vurgulamaya özen gösterdiğimiz 29 Ekim 2000 tarihli tez Doğu Perinçek'e iletilmiştir. Perinçek tarafından kaleme alınan "Ulusal Gençlik Birliği Üzerine Görüşler" adıyla ileri sürülen düşünceler objektif olarak entelektüel birikim süzgecinden geçirildiğinde, örtülü antitez niteliği taşıdığı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır." ibarelerini içerdiği ve başta ulusal gençliğin toplumun değerler ve ortak ideal çerçevesinde örgütlenmesi sağlanarak yaratılan olumsuzluklara tepki gösterilmesinin gerektiğine ilişkin değerlendirmeleri içerdiği,

ee) Genel Yapı

Atatürkçü Düşünce Derneği hakkında değerlendirmelerin ve faaliyetlerine ilişkin önerilerin yer aldığı, Anlaşılmaktadır.

d) Ergenekon Örgütüne Bağlı Lobi Örgütlenmesinin Medya Yapılanmasına Dair Kabul Edilen Belgeler

aa) Ulusal Medya 2001 İstanbul belgesinde;

Cumhuriyet Gazetesinin re/organizasyonu konusunda değerlendirmelerin yapıldığı ve içerisinde "Bağımsız ulusal medya kuruluşlarının yaratılabilmesi için yurttta ve yurt dışında faaliyet gösteren Türk iş adamları arasından seçilecek kişilerden "Medya Finans Konseyi" oluşturulması ve burada yer alacak iş adamlarının devlet kurumlarınca ticari faaliyetlerinde desteklenmesi gerektiği"ne ilişkin ibare ve değerlendirmelerin bulunduğu ,

bb) Kanal 6 Analiz Yönetim ve Geliştirme Projesi İstanbul/ Kasım 1999 belgede;

Türkiye'de ulusal yayın yapmakta olan Kanal 6 televizyonunun re/organizasyonuna katkıda bulunmak amacıyla hazırlandığı ve bu hususta somut öneri ve görüşlere yer verildiği, Kanal 6'nın gerçek re/organizasyonunun sağlanabilmesi için talep edilmesi halinde daha birçok ayrıntılı etüdün hazırlanmasının mümkün olduğu ibarelerini içerdiği; yine Dünya ve Avrupa Birliğinde yayıncılık konularında değerlendirmelerin yapıldığı,

cc) Dergi Analiz & Proje İstanbul/22 Temmuz 2000 belgesinin;

Dergi yayıncılığı konusunda değerlendirme ve önerileri içerdiği,

dd) Ulusal Medya 2010 belgesinde; Giriş başlıklı bölümde "Türkiye'nin Laik Cumhuriyet yapısına kastetmiş dış odaklar, devşirdikleri yerli işbirlikçilerin desteğiyle ülkenin üniter devlet yapısını ortadan kaldıracak bir güce erişmişlerdir. Bir zamanlar emperyalist devletlerin emellerine hizmet eden karşı devrim heveslisi unsurların ülkeyi sürükledikleri şartlardan çok daha vahim oluşumlar içerisine itilen Türkiye'de, bugünkü emperyalist işbirlikçiler ile baş etmek için Kemalist ideoloji ruhunu yeniden canlandırmanın gerekliliği apaçık ortadadır."değerlendirmelerine yer verildiği; Referanslar bölümünde ise, "Ergenekon; Analiz, Yeniden Yapılanma Yönetim ve Geliştirme Projesi; Eleman ve Organizasyon; Medya 29 Ekim 1999 İstanbul, Kanal 6 Analiz; Yönetim ve Geliştirme Projesi, İstanbul / Kasım 1999, Reaksiyon; Etnik/Köktendinci/ Bölücü/Yıkıcı Unsurları Analiz ve Tasfiye Projesi; Günümüz Türkiyesi; Medya. İstanbul / Kasım 1999, Devletin Yeniden Yapılanması Üzerine; Cumhuriyetin İdeolojik Hegemonyasının Yeniden Örgütlenmesi; Medya Araçlarının Örgütlenmesi 25 Kasım 1999. Lobi; Organizasyon Planı; İletişim ve Propaganda. Aralık 1999, İstanbul. Clarridge & Gülen İlişkisi; İstanbul / 29 Mart 2000, Televizyon; Analiz, Yönetim ve Geliştirme Projesi. İstanbul / Temmuz 2000, Dergi; Analiz & Proje, İstanbul / 22 Temmuz 2000, Ulusal Medya 2001; İstanbul / Eylül 2000. Kemalist Hareket; İstanbul / Eylül 2000. Cumhuriyet Gazetesi; Re/Organizasyon Çalışması 2001, Sosyal Sınıfların Analizi ve Sosyo-Psikolojik Mühendislik; Toplumsal Algılanın Dizaynında Medyanın Rolü Ankara / Ekim 2006, Psikolojik Harekat; İstanbul / Aralık 2006" yazıldığı, "Emperyalist güçlerin ve işbirlikçilerinin haricindeki tüm Türk sanatçı, aydın ve gazetecilerin Kemalist ideoloji çatısı altında birleşmeleri sağlanmalıdır. Ulusal medya oluşumuna katkıda bulunma her Türk aydınının üstüne düşen bir sorumluluktur" içeriğindeki değerlendirme ile son bulduğu,

ee) Televizyon Analiz Yönetim Ve Geliştirme Projesi İstanbul/Temmuz 2000 belgesinde;

"Cumhuriyet gazetesi ile Ulusal TV'nin hisselerini elinde bulunduracak olan yeni anonim bir şirket kurulmalıdır. Bu şirketin yönetim kurul başkanlığı ile yönetim kurulu üyeliğine getirilecek olan kişiler önemlidir ve özenli bir seçim yapılmalıdır" ibarelerini içeren sunuş başlıklı bölümün devamında; Türkiye'de ulusal yayın yapacak olan özel televizyon istasyonunun yapılanma ve re-organizasyonuna katkıda bulunabilmenin amaçlandığı belirtilerek anılan hususta değerlendirmelerde bulunulduğu,

ff) Cumhuriyet Gazetesi Re/organizasyon Çalışması Ulusal medyanın merkez üssü seçildiği ifade edilen Cumhuriyet Gazetesinin hisselerinin devri konusunda açıklama ve değerlendirmelerin yer aldığı;

gg) Yeni Bir Medya Patronu Yaratılacak Başlıklı Bilgi Notu Medyanın içinde bulunduğu duruma ilişkin yapılan geniş çalışmanın daha önce sunulmuş olduğu belirtilerek Medyada yeni bir ortaklık bağı kurularak yazılı ve görsel yayıncılık sektöründe medya gruplarının karşısında güçlü bir rakip olarak çıkılması için hazırlıklar yapıldığı hususunda değerlendirmeler içerdiği, Anlaşılmaktadır.

e) Ergenekon Örgütünün Lobi Örgütlenmesinin İş Dünyası, Sanayi ve Ticari Faaliyetlerine ilişkin Olduğu Kabul Edilen Belgeler :

aa) USİAD Ulusal Sanayici ve İş Adamları İstanbul/12 Nisan 2000 belgesinde;

Ekonomik alanda yer alan sivil toplum örgütü olarak nitelendirilen Ulusal Sanayici ve İş Adamları (USİAD)'ın desteklenmesi gerektiği yolunda değerlendirmelerin yapıldığı

bb) Birleşik Komün Girişim İstanbul 27 Haziran 2000-06 Operasyon Belgesinde

Birleşik Komünün Uluslar arası platformda faaliyet gösterebilecek dinamik ve örtülü faaliyet birimi olarak kodlandığı, bu nedenle kuruluş, personel ve tüm faaliyetlerinin temelde yerel hukuk normlarına uygun olması zorunluluğunun bulunduğu gibi evrensel hukuk standartlarına da azami özenin gösterilmesi gerektiği, yine Uluslararası Özel Güvenlik A.Ş ve Uluslararası Protokol ve Halkla İlişkiler A.Ş. konularında yapılması amaçlanan çalışmalara ilişkin değerlendirmelerin bulunduğu;

cc) Security A.Ş. Uluslararası Güvenlik Şirketi Projesi İstanbul/26 Haziran 2000 belgesinde;

Kurulmasının planlandığı belirtilen Özel güvenlik şirketlerinin yapısı ve faaliyetlerine ilişkin değerlendirmeleri içerdiği;

dd) Protokol A.Ş. Uluslararası Halkla İlişkiler Şirketi Projesi İsimli Belgede

Kurulması planlanan Uluslararası Protokol ve halkla ilişkiler şirketlerinin yapısı ve faaliyetlerine ilişkin değerlendirmeleri içerdiği;

Protokol A.Ş olarak kurulması planlanan şirketin anonim şirket olarak faaliyet göstereceği, yönetim kurulu başkanının emekli bir kurmay albay olacağı, şirket faaliyetlerinin denetimi ve şirket organizasyonun Merkez Birim tarafından yerine getirileceği, şirketin uluslararası nitelikte bir şirket olmak için girişimler yapması gerektiği,

ee) Özel Güvenlik Şirketi İstanbul 11 Temmuz 2000 belgesinde;

Özel güvenlik teşkilatı, özel güvenlik şirketleri, özel güvenlik şirketi personeli, ve denetim bölümlerinde; mevzuata ilişkin açıklamaların yapıldığı ve "Öneriniz üzerine; dikkatlerinize sunulan bilgiler ve gelişmelerden yararlanılarak "Uluslararası Özel Güvenlik Şirketi" kuruluş çalışmalarının başlatılması, "Lobi" koduyla tanımlanan faaliyet alanı içinde yer alması uygun görülen projenizin hayata geçirilmesinin yararlı olacağı görüş birliği ile kabullenilmiştir. Gereğini rica ederiz" ibarelerinin yer aldığı,

ff) Oluşum Aralık/ 1999 Belgesinin;

Korkmaz Yiğit'in güvenliğinin sağlanmasına ilişkin değerlendirmeleri içerdiği;

gg) Türkiye-K. Irak Ticaret /Yatırım ve İşbirliği Oluşum Raporu İstanbul/21 Ağustos 2000 belgesinde;

Türkiye-K. Irak arasında ticari, yatırım ve işbirliği oluşumu konusunda değerlendirmelerin yapıldığı, Belirtilmiştir.

f) Ergenekon Lobi Örgütlenmesinin Sanat ve Kültür Yapısına ilişkin Olduğu Kabul Edilen Belgeler:

aa) Redaktör Casuslar Hayalet Yazarlar Araştırma / Gözlem Analiz İstanbul /29 Mayıs 2000 belgesinde;

Türk edebiyat ve araştırma dünyasının gerçek değerlerinden yararlanılması gerektiği, bazı güç odaklarının yaptığı gibi; "redaktör" değil, yazarlığını kanıtlamış, eserleri ile okura mesaj verebilmiş gerçek yazarların bilgilendirilerek, literatür dünyasına yeni eserlere ve kaynak eserler yaratabilmelerine olanak sağlanması, böylece Türk ve dünya kamuoyunun değer verdiği bağımsız yazarların, özgün ve objektif eserleri ile bilgilendirilerek "güven" unsurundan yararlanmanın başarılmasının gerekli ve zorunlu olduğuna ilişkin değerlendirmelerin yapıldığı;

bb) Arenadaki Sanat Gladio Sanatçılar-Türk Toplum Yapısında Değişim (Sanat-Sanatçı-Entelektüel ve İletişim Dünyasında

İstihbarat Faaliyetleri) İstanbul/10 Nisan 2000 belgesinde ise;

İstihbarat örgütlerinin sanat ve sanatçı ile ilişkileri ayrıca sanatçılara bakış açısı ve bu konudaki önerileri de içeren Türkiye'de sanat ve sanatçı konularında değerlendirmelerin yapıldığı,

Anlaşılmaktadır.

g) Ergenekon Örgütü Mensupları Tarafından Hazırlanmış Kabul Edilen, Bireysel Çalışma Niteliğindeki Belgeler

aa) Devletin Yeniden Yapılanması İçin Öneriler Mastır Plan Ön Çalışması Belgesinde

"Çalışmanın Amacı ve Kapsamı" başlıklı giriş bölümünde, sunulan bu bilgiler bir taslak çalışma olup "yazılı düşünme" olarak değerlendirilmelidir ibarelerini içeren ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nde gerekçesini bulan yeni bir teşkilat yapısı oluşturma ve uygulamalarının temel hareket noktalarını oluşturacak "Mastır Plan" çalışmasına ışık tutmak amacını taşıdığı belirtilmiştir,

bb) Devletin Yeniden Yapılanması Üzerine 25 Kasım 1999 İsimli Belgede

Farklı içerikte metinlerinin bulunduğu, devletin yeniden yapılandırılması hususunda öneri ve görüşleri içerdiği ve "Türkiye halkı 21. Yüzyılın başında Kemalist devrimin ikinci büyük atılımını gerçekleştirecektir. Türkiye, arkada kalan yüzyılın başında olduğu gibi mazlum milletlerin yeni atılımında öncü roller oynayacak ve devrimci bir model yaratacaktır. Türkiye Avrasya yüzyılının yıldızı olacak birikime ve dinamizme sahiptir" yolunda değerlendirmede bulunduğu,

cc) Cumhuriyet Devrimi İktidarı Projesi İsimli Belgede

"Bugün Türkiye, Kurtuluş Savaşı yıllarına benzeyen bir ikili iktidar durumuna girmiştir. 1920-22 yıllarındaki İstanbul merkezli Osmanlı Devleti ve Ankara merkezli Ulusal Devlet arasındaki iktidar bölünmesi, günümüz koşullarında yeniden ortaya çıkmıştır. 1950'de başlayan Küçük Amerika sürecinin yarattığı Mafya-Tarikat-Gladyo iktidarı ile Kemalist Devrim'den kalan mevzileri savunan Cumhuriyet iktidarı karşı karşıyadır. Yönetim ve parlamento, Küçük Amerika iktidarının denetimindedir. Cumhuriyet iktidarı, Ordu eksenslidir." yolunda tespitlerin yapıldıktan sonra, bu durumun uzun boylu devam edemeyeceği, çözümün ise Kemalist devrimi tamamlamak olduğu yolundaki değerlendirmelerin yapıldığı;

dd) Tuğrul Derme'den Ele Geçen "GTA Slayt Gizli" İsimli Belgede

Gençlerin genel durumu bölümünde "Gençlerin yaratıcılıkları, politik hareketleri ve sorsal faaliyetleri önemsenmiyor, bu yüzden her sene düzenli

olarak milyonlarca yaratıcı gencimiz kayboluyor” ibarelerine yer verildiği;

GYP (TSK Gençleri yönlendirme projesi)'nin tamamen gizli bir birlik ile yapılacağı ve GTA (Genç Türk atılımı) hareket Kanun'un Türkiye Cumhuriyeti legal yasalarına uygun şekilde hazırlanmış Kemalizmi baz alan, TSK'nın görüşlerine dikkatli bir yönetim şeklinin benimsendiği hareketin yazılı yönergesi olduğu, kavga etmeye ve duygusallaşmaya kesinlikle karşı olduğu değerlendirilmelerine yer verildiği; ee) Yeni Milis Halil Behiç Gürcihan Haziran 2004 İsimli Belgede;

“Milisleşme Ama Nasıl?” başlığı altında, “SESAR, mevcut ulusal ve küresel düzen incelendiğinde, ülkeyi parçalama yolunda devreye sokulan küresel girdaptan kurtarmak için kurulacak altyapının milis bir zihniyet ile oluşturulması gerektiğine fakat bu milisliğin klasik ve klişe metodolojilerden hayli uzak, yeni ve yapıcı dinamikler üzerinden inşa edilmesi gerektiğine inanmaktadır.” ibarelerine yer verildiği ve devamında ise;

“...Kurulacak yapı; yazı boyunca da vurguladığımız üzere, "güç birliği" değil, "güç ağı" prensibi üzerinden dağınık olarak kurulması gerektiğinden, bu yapının "liderlik" mekanizması da kendine özgü olmalıdır. Bundan dolayı, sözkonusu altyapının hiyerarşik değil, heterarşik bir liderlik mekanizmasına ihtiyacı olacaktır.” yolunda değerlendirmeleri içerdiği;

“Sonuç” başlıklı bölümünde yer alan “Bu analiz; söz konusu hareketlenmenin dinamikleri ve yapısı oluştururken; hem mevcut zaafaların giderilmesi, hem de daha sağlıklı bir yapının kurulması için çorbada tuzumuz olsun kaygısı ile kaleme alınmıştır.” yolundaki değerlendirme ile son bulduğu;

ff) Türkiye'yi Türksüzleştirme Operasyonu Behiç Gürcihan 2004 İsimli Belgede

Küresel güçlerin Türkiye'yi Türksüzleştirme; Türkleri de millet bilincinden sıyırma operasyonu düzenledikleri; toplumsal ve coğrafi yabancılaştırma konularında değerlendirmede bulunulduğu;

gg) 2023 Platformu 23 Ocak 2005-29 Ekim 2023 İsimli Belgede “2023 Platformu Organizasyon Yapısı” başlığı altında, kurucu konsey, yüzler konseyi, yönetim kurulu, denetim, mali heyet, idari heyet alt başlıklarının bulunduğu şema olduğu, Belirtilmiştir.

h) Ergenekon ve Lobi Örgütlerinin Kendi Mensupları İçin Hazırlattığı Kabul Edilen Belgeler

aa) Fabrikatör Gözlem & Analiz İstanbul/Şubat 2000 İsimli Belgenin

Doğu Perinçek hakkında eleştirel içerikli analiz niteliğinde hazırlandığı belirtilen ve içeriğinde özgeçmiş bölümüne de yer verilen belge olduğu,
bb) Analiz (İşçi Partisinin Türk Ve Kürdü Birlikte Örgütlenme Tasarımı) İstanbul 7 Nisan 2000 İsimli Belgede Türk ve Kürdü birlikte örgütlenme tasarımı konusunda eleştirel değerlendirmelerin yer aldığı;
cc) Türkiye'yi Biçimlendiren Kemalist Generalin Portresi İstanbul/20 Ocak 2000 İsimli Belgede Veli Küçük hakkında değerlendirmeleri içerdiği, Ümit Oğuztan İstanbul/20 Ocak 2000 ibaresi bulunduğu, Anlaşılmaktadır.

ı) Ergenekon ve Lobi Örgütleri Tarafından Örgüt Mensuplarına ve Diğer Kişilere Hitaben Yazıldığı Kabul Edilen Mektuplar

Doğu Perinçek, Kemal Özden, Ethem Sancak ve Ali Yasak'a yazılan mektuplar yer almaktadır.

i- Ergenekon Örgütü Ve Lobi Örgütlenmesi Tarafından Hazırlattırıldığı Kabul Edilen Araştırma Çalışmalarına Dair Belgeler

aa) T.C. Cumhurbaşkanı ve 10. Cumhurbaşkanı Adayları Operasyon İstanbul /30 Nisan 2000 Belgesinde Cumhurbaşkanı adayları hakkında değerlendirmelerinin yer aldığı;

bb) Batı Dünyasından Demokratik Hukuk Örnekleri İstanbul/11 Nisan 2000 İsimli Belgede

Bir kısım Avrupa Ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletlerindeki mevzuat, infaz hukukuna ilişkin uygulamalar ile davalara ilişkin açıklama ve değerlendirmelerin yer aldığı;

cc) Ermeni Sorunu-Kilise Devleti İstanbul Ekim 2000/ Şubat 2001 İsimli Belgede

Ermeni terörizmi -Ermeni sorunun tarihçesi, Türk Ermeni ilişkileri, Osmanlı Arşiv belgeleri gibi başlıkları altında ermeniler ve Ermenistan ile ticari ilişkiler konularında değerlendirmelerde bulunulduğu,

dd) Batı Ve İşbirlikçilerinin Kronolojik Söylem Ve Amaçlarına Atatürk'ün Yanıtları İstanbul/11 Nisan 2000 İsimli Belgenin

"Giriş" başlığı altında, "Bu çalışmamızda günümüz koşulları göz önüne alınarak, tarihsel somut belgelere dayalı, çok özet olmakla birlikte, çok anlaşılır bir biçimde Cumhuriyet Devrimine karşı sürdürülmekte olan savaş gözler önüne serilmesi amaçlanmıştır." ibaresine yer verilmiş ve devamında; Mustafa Kemal Atatürk'ün çeşitli tarihli konuşmalarına yer verildiği ve "Diğer örnekler" başlıklı bölümün ise; Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Bülent Ecevit, ABD Savunma Bakanı Cohen ile görüştü; Ecevit: "Artık çeyrek

asrını doldurmuş olan bu Cumhuriyeti hiç kimse tanımamazlıktan gelemez. Bu çağımızın yadsınamayacak bir gerçeği olmuştur. Nice yıl dönmeleri için Kıbrıslı kardeşlerimize saygılarımızı ve iyi dileklerimizi sunuyorum dedi." ibaresi ile sonlandırdığı;

ee) 21. Yüzyılda Emperyalizm Ulusal Program Nato-AB-Ulusal İlkeler Global 2000 İstanbul/Aralık 2000 belgesinde;

"Milli güvenlikten sorumlu yönetim kadrolarınının Kemalizmin Ulusal Programını uygulamakla yükümlü ve sorumlu oldukları, Türkiye'nin önünde bekleyen 10-15 yılın çok güç bir dönem olacağına kaçınılmaz gerçek olduğu; Türkiye'nin Kemalist sivil toplum örgütlerini oluşturmamış olmasının büyük bir hata olduğu "yolunda değerlendirmelerin bulunduğu;

ff) 13. Kabile Alevi Kimliği belgesinin;

Aleviliğin tarihi ve temel inançları, siyasal ve sosyal yaşamda aleviler, Atatürk ve Bektaşılık gibi başlıklar altındaki değerlendirmeleri içerdiği,

gg- HAARP ve NBC Silahları İstanbul 26 Mart 2000 Belgesinde Nicola Tesla isimli şahsın elektrik ve elektronik alandaki çalışmaları ile HAARP projesine ilişkin değerlendirmeleri içerdiği ve suni depremler yaratabileceği yolunda görüşlere yer verildiği,

hh) Avrupa Birliği Katılım Ortaklığı Belgesinin;

Avrupa Birliği Komisyonu'nun 8 Kasım 2000 tarihinde açıkladığı "Katılım Ortaklığı Belgesi" hakkındaki eleştirel değerlendirmeler içerdiği;

ıı) Yezidilik Adavilik İstanbul /Ocak 2001 Belgesinin

Yezidilik ve Adaviliğe ilişkin değerlendirmeleri içerdiği;

ii) NATO Yeni Stratejik Konsept 21. Yüzyıl Stratejileri İstanbul/Kasım 2000 Belgesinde ise;

Washington zirvesinde kabul edilen 23-24 Nisan 1999 tarihli yeni stratejik konseptle ilişkin değerlendirmeler ile NATO'ya yönelik eleştirileri içerdiği, "NATO'nun 21. yüzyıl yeni stratejik konseptinin Kemalist Cumhuriyet ilkeleri temelinde ve ulusal devlet yapısının korunarak, tam bağımsızlık temelinde globalleşme yolunda ve Avrupa Birliğine tam üyelik ile Avrasya Birliği ilişkileri çerçevesinde, ulusal güvenlik ve çıkarlar doğrultusunda alternatif yorum kazanımı elde edilebilmesi doğrultusunda üzerinde ciddi çalışmalar yapılarak avantajlar üretilmesine ihtiyaç olduğu açıktır" yolunda öneriler içerdiği, Belirlenmiştir.

j) Ergenekon Örgütüne Ait Eylem ve Operasyonlara İlişkin Hazırlanmış Kabul Edilen Belgeler

aa) İrticayla Mücadele Eylem Planı İsimli belge

bb) Proje isimli belge

cc) Kitleşim isimli belge

dd) İnternet Andıcı belgesi

- ee) Yargıtay Binası Krokisi ve Krokinin açılımı belgesi
ff) Dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Org.Yaşar Büyükanıt'a yönelik eylem hazırlığına dair belge
gg) Fehmi Kuru, Orhan Pamuk, Osman Baydemir, Sebahat Tuncel ve Ahmet Türk'e yönelik silahlı saldırı hazırlığına dair telefon tape belgeleri
hh) NATO Tesislerine Saldırı Eylem Planı belgesi
ıı) Ermeni Patriği Mesrob Mutafyan'a Yönelik Suikast Planı belgesi
ii) Ermeni Asıllı Minas Durmazgüler'e Yönelik Suikast Planı
jj) Alevi-Bektaşî Federasyonu Genel Başkanı Ali Balkız'a Suikast planı belgesi
kk) Alevi-Bektaşî Federasyonu Genel Sekreteri Kazım Genç'e Suikast planı belgesi
ll) Ankara'da Bulunan Optimum Alışveriş Merkezine Bombalı Saldırı Planı belgesi
mm) Başbakan'a Suikast Planı belgesi
nn) Cumhuriyet Çalışma Grubunun Faaliyetlerine Dair Belgeler, Ayışığı, Sarıkız, Yakamoz, Ve Eldiven İsimli Darbe Planlarına Dair belgeler,
oo) S-1 İsimli Hücre Örgütlenmesi, Belgelerinden ibarettir.
k) Ergenekon Terör Örgütü ve Lobi Yapılanması Tarafından Hazırlanan Fişleme Niteliğinde Kabul Edilen Örgüt belgeleri
aa) Biyografi 18 Ocak 2000
Kemal Gülman isimli şahıs hakkında kişisel bilgileri de içeren eleştirel mahiyette notlardır.
Belgede, İşadamı Kemal Gülman hakkında iş, aile ve özel yaşamıyla ilgili birçok bilginin toplandığı, siyasi bağlantılarının ve etnik kökeninin anlatıldığı, karakter analizi başlıklı bir bölümde kişiliğine dair değerlendirmeler yapıldığı görülmektedir.
bb) Örtülü Faaliyetler-bir İstanbul/6 Nisan 2000
Çevik Bir hakkında kişisel bilgileri de içeren eleştirel mahiyette notlardan ibarettir.
C-MAHKEMENİN ÖRGÜTÜN VARLIĞINA İLİŞKİN KABUL ETTİĞİ DELİLLER:
1- Erol Mütercimler'in Aydınlık Dergisine verdiği 05.01.1997 tarihli mülakat
2- Show TV de 07.01.1997 tarihinde yayımlanan 40 Dakika adlı program
3- Ümit Oğuztan'ın TBMM Susurluk Komisyonuna gönderdiği 10.03.1997 tarihli dilekçe
4- Nefes Dergisinin 22- 28 Mart 1997 tarihli Türkiye Siyasi Cinayetler Ülkesi Vatandaşlar Katillerine Kırmızı Mercedes' başlıklı haberi
5- 14-15 Haziran 1997 tarihlerinde yapılan Susurluk

Konferansı

6- Teori Dergisinin Temmuz 1997 tarihli sayısında yayınlanan Uluslararası Susurluk Konferansı başlıklı kapak haberi

7- İmge Kitabevinden 1997 tarihinde yayınlanan Can Dündar tarafından yazılan Ergenekon Devlet İçinde Devlet isimli kitap

8- Tuncay Güney'in yargılandığı İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 2002/64 esas sayılı dosyasına ilişkin deliller

9- Aydınlik Dergisinin 1 Nisan 2001 tarihli sayısında yayınlanan ' Orduya Haziran Darbesi' başlıklı kapak haberi

10- Aydınlik Dergisinin 8 Nisan 2001 ' Adil Serdar Saçan, İşçi Partisi ve Aydınlığa Komplo Hazırlıyor' başlıklı haberi

11- Fehmi Kuru'nun Taha Kıvanç Müstear ismi ile Yeni Şafak Gazetesinde 30 Nisan 2001- 1 Mayıs 2001 tarihlerinde yayınlanan ' Hayaller Gerçek Galiba' ve ' Deli Saçması Sanmayın' başlıklı köşe yazıları

12- Fehmi Kuru'nun Cumhuriyet Savcılığı ve Mahkemede ki tanık beyanları

13- Aydınlik Dergisinin 06.05.2001 tarihli sayısında Hikmet Çiçek imzası ile yayınlanan 'CIA nın Ergenekon Yaygarasında Fehmi Kuru Başı Çekti' başlıklı yazı

14- Aksiyon Dergisinin 12 Mayıs 2001 tarihli sayısında yayınlanan Harun Odabaşı imzalı Ergenekon isimli kapak haberi

15- Hayrullah Mahmud Özgür'ün 2003 yılında Ankara'da katıldığı bir toplantıyı anlattığı 2005 tarihli internet forumunda yayınlanan 'Bu Vadi Başka Vadi' başlıklı yazısı

16- Kuvvai Milliye (Kuvvacılar) Gerneği Genel Merkezinde, Emcet Olcaytu ve Hakan Arıkan'ın evinde, İsmail Yıldız ve Yusuf Arikel'in işyerlerinde yapılan aramalarda bulunan elektronik eşyalar için de bulunan veriler,

17- Halil Behiç Gürcihan'ın acıkistihbarat.com sitesindeki oyun bozan adlı köşesinde 01.07.2005 tarihinde Kıvanç Değirmenli mahlası ile yazılan 'Paşa Çocukları, Paşa Gazetecileri ve Kapılar' başlıklı yazısı

18- Sanık Kemal Şahin'in İsmail Yıldız'a verdiği özgeçmiş yazısı

19-Sevgi Erenerol'da CD, İlyas Çınar'da ise 51 nolu CD içerisinde bulunan 'Kurtlar Vadisi- Ergenekon' başlıklı belge

20- Sanıklar Hüseyin Vural Vural ile Erol Mütercimler arasında geçen 04.04.2008 tarihli telefon konuşması ve Hüseyin Vural Vural'da bulunan 'ERGENAKON' yazılı kart ve yemin metni yazısı

21- Kaşif Nevzat Tarhan'ın 28 Şubat 2008; Zahit Engin'in

10.02.2009 tarihli ifadeleri

22- Sanık Habip Ümit Sayın'ın 26 Mayıs 2009 ve 07 Aralık 2009 tarihli ifadeleri

23- Erol Ölmez'in 29 Mayıs 2009 tarihli dilekçeleri

24- Emin Gürses'in kendi eli ürünü şema (24 Şubat 2008)

25- Çetin Altan'ın Sabah Gazetesinde 18 Haziran 2000 yayınlanan Yapay Çiçekler Ve Kontrgerilla başlıklı yazısı

26- Üzeyir Garih'in öldürülmesi konusunda www.yesil.org isimli internet sitesinde 12 Ekim 2001 tarihinde yayınlanan yazı

27- Veli Küçük'ün www.ozturkler.com isimli internet sitesinin tanıtım gecesinde 22 Mayıs 2002 tarihinde yaptığı konuşma

28- Alparslan Arslan'ın ortağı olduğu Yeditepe Hukuk Bürosunda yapılan aramada bulunan www.atin.org internet sitesinde 04.06.2002 yayınlanan Ergenekon başlıklı yazının internet çıktısı

29- Yavuz Donat'ın www.sabah.com.tr internet sitesinde yayınlanan Av. Ceyhan Mumcu ile yaptığı telefon görüşmesine ilişkin yazısı,

30- ÜlkeTV de yayınlanan Sıradışı programında Av. Ceyhan Mumcu'nun söylediği Abdullah Çatlı'nın ölümü sebebiyle yayınlanan taziye ilanına ilişkin söylemleri,

31- Soruşturma Safahatında Ele Geçen Belgeler:

a-İşçi Partisinde yapılan aramada bulunan Mütercim 4.3.1997 başlıklı belge

b-İşçi Partisi Genel Merkezinde ele geçen 4 nolu disketteki 'bozkurt Teşkilatı' isimli belge 14 Nisan 1997

c-Hikmet Çiçek'e ait my marka flash bellekte bulunan Sabancı Suikastı isimli belge 10 Haziran 1997

d-Doğu Perinçek'in Fujitsu laptop bilgisayarından çıkan Ugur Mumcu suikastı isimli yazı 23 Ocak 2005

e-Vatan Bölükbaşoğlu'nun bilgisayarından çıkan fotoğraf (06.02.2008)

f- Tuncay Güney'in ev aramasında 13.02.2008 tarihinde ele geçen belgeler

g-Adil Serdar Saçan ve Ahmet Tuncay Özkan'da ele geçen Jitem isimli belgelerden ibarettir.

D- ÖRGÜTÜN VARLIĞI /YOKLUĞUNA İLİŞKİN RESMİ KURUMLARA AİT YAZILAR:

1- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığınının 09.05.2008 Tarih ve 16015736 Sayılı Yazısı:

Teşkilata posta kanalıyla intikal eden 2 imzasız mektup ve 6 CD içeriğinde Ergenekon adıyla iddia niteliğindeki haberlere paralel bilgiler tespit edildiği, Tuncay Güney İpek'e ait bilgisayar yedekleri olduğu iddia edilen CD lerin bir bölümünün, bazı kişilerin kaleme aldığı kitap, dergi, makaleler ile açık kaynak bilgilerinden, bir

bölümünün ise, kişi veya kuruluşlara ait dokümanlardan oluştuğu ve arşiv niteliğinde toplandığı izlenimi edinildiği, Emniyet Müdürlüğü tarafından soruşturmaya konu edilen bilgilerin paylaşılmaması nedeniyle arşiv bilgisi ile sınırlı tutulduğu, iddia niteliğinde olan Ergenekon adı kullanılarak yürütülen çalışmaların, devleti, rejimi hedef alan bir grubun kendi çıkarları çerçevesinde organize olma çabalarını içerdiği izlenimi edinilmesi bu çerçevedeki bilgilerin farklı kanallardan gelmesi ve birbirini büyük ölçüde teyit eder nitelikte olması nedeniyle, CD'lerde yer alan belgeler çerçevesinde hazırlanan kitapçığın 10.07.2003'de Genelkurmay Başkanına 19.11.2003 tarihinde Başbakana intikal ettirildiği, bu çalışmaların özeti niteliğinde başka bir bilgi notunun ise Başbakana 19.1.2006; Genelkurmay İstihbarat Başkanına ise 26.5.2006 tarihinde sunulduğu, Ergenekon-Lobi metninin 12.7. 2006 tarihinde aloihbar.org adlı web sitesinde yayımlandığı, diğer taraftan bazı çevrelerce kaleme alınmış öneri, tez, etüd gibi dokümanlardan hareketle hazırlandığı anlaşılan, Ergenekon, Lobi, Oluşum, Şirket, Reaksiyon, Fundamentalist terör vb. projelerde, Müsteşarlık ile ilgili iddiaların büyük bir bölümünün özellikle Aydınlık Dergisi ve diğer basın yayın organlarından alıntılar olduğu, iddia niteliği dışında resmi bir husus içermediği belirtilmiştir.

2- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 06.11.2008 Tarihli Yazısı :

Ergenekon-Lobi isimli metnin 12.07.2006 tarihinde aloihbar.org adlı web sitesinde yayımlandığı, açık kaynaklarda yapılan inceleme neticesi söz konusu sitenin Kasım 2008 ayı itibariyle faaliyette olmadığı belirtilmiştir.

3- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 23.12.2008 Tarihli Yazısı: Müsteşarlığa pek çok kaynaktan gelen bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi ve yorumlanması neticesinde hazırlanarak ilgili makam ve kuruluşlara gönderilen istihbari bilgi ve belgelerin delil olarak kullanılmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

4-Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 30.12.2008 Tarihli Yazıları:

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine hitaben Tuncay Yılmaz adı verilerek posta ile teşkilata gönderilen 2 ihbar mektubu ve ilişkiindeki CD ler içindeki iddiaların tetkiki ve arşive yansıyan teyit edilmemiş bilgilerden hareketle hazırlanan bilgi notunun 21.06 2007'de sayın Başbakana ve aidiyeti nedeniyle 22.6 2007 de sayın Genelkurmay Başkanına sunulduğu söz konusu CD'deki iddialarla ilgili Müsteşarlıkça, herhangi bir çalışma yapılmadığının

bildirildiği, yine aynı tarihli bir başka yazı ile İstanbul 13 Ağır Ceza Mahkemesine ihbar mektubu ve ekindeki CD'lerde yer alan Ergenekon-Lobi dokümanları ile Tuncay Güney ifadelerindeki iddiaların incelenmesi ile arşive yansıyan ve teyit edilmemiş bilgileri içeren, ayrıca açık kaynaklarda yansıyan bilgilerle sınırlı tutulan incelemelerden hareketle hazırlanan kitapçığın 19.11.2003 tarihinde sayın Başbakan'a 10.07. 2003 tarihinde sayın Genelkurmay Başkanına intikal ettirildiği, sonrada Türkiye gündeminde olan gelişmeler nedeniyle 2003 yılındaki çalışmanın özeti niteliğinde olan bilgi notunun, 19.01.2006 tarihinde Başbakan; 26.05.2006 tarihinde ise Genelkurmay İstihbarat Başkanına sunulduğu belirtilmiş, bilgi notunda yapılan değerlendirmede ise kesin belirleme yapılamamakla birlikte Ergenekon adını kullanarak yürütülen çalışmaların bu aşamada devleti, rejimi hedef alan bir grubun kendi çıkarları çerçevesinde organize olma çabalarını içerdiği izlenimi edinildiği ancak iddia niteliğindeki bu bilgilerin bir birinden müstakil değişik kanallardan gelmesi ve birbirini büyük ölçüde teyid etmiş olması, olayın dedikodu çizgisinin ötesinde organize bir faaliyetin işaretlerini taşımakta olup konuyla ilgili mevcut bilgiler asker orijinli yönlendirici bir kadronun kontrolünde, bazı sivil toplum örgütleri, siyasi parti ve medya kuruluşlarının kullanılması suretiyle sivil idarenin örtülü biçimde denetime tabi tutulması ve yeni bir yapı altında yeni bir yönetim biçimi yaratılması amacına dayalı teorik yanı detaylandırılmış ancak pratikteki etkinliği tartışılabilir bir oluşum olarak mütala edildiği bildirilmiştir. Yine aynı tarihli diğer yazısında Tuncay Güney ile Tuncay Güney İpek'in aynı kişi olduğu belirtilmiştir. Aynı tarihli bir başka yazıda ise İhbar mektubu ve ekindeki CD'lerde yer alan Ergenekon-Lobi isimli belge ile diğer dokümanların yanı sıra Tuncay Güney'in bahse konu CD'ler içinde bulunan ifadesindeki iddialarının tetkiki ile arşive yansıyan ve teyit edilmemiş bilgileri içeren, ayrıca açık kaynaklara da yansıyan bilgilerle sınırlı tutulan incelemelerden hareketle hazırlanan kitapçığın 19.11.2003 tarihinde Başbakan'a, 10.07.2003 tarihinde ise Genelkurmay Başkanı'na intikal ettirildiği, bilahare Türkiye gündeminde yer alan gelişmelerden hareketle 2003 yılında hazırlanan çalışmanın özeti niteliğinde olan bilgi notunun 19.01.2006 tarihinde Başbakan'a 26.05.2006 tarihinde Genelkurmay İstihbarat Başkanı'na yeniden sunulduğu belirtilmiştir.

5-Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 30.12.2008 Tarihli Yazısı:

Tuncay Yılmaz gönderici adı ile İşçi Partisi - NATO Üssüne

veya çalışanlarına yönelik planlanan suikastın önlenmesi konulu ihbara ilişkin bilgi notları açıklaması.

6- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 15.01.2009 Tarihli Yazı Cevabı: İstihbaratın oluşturulmasında kullanılan araç ve yöntemler açısından istihbari bilgi ve belgelerin delil niteliği taşımadığının belirtildiği bu hususun ilgili kurumlara gönderilen bilgi notlarında da belirtildiğine ilişkin yazı,

7- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 27.02.2009 Tarihli Yazısı:

Tuncay Güney'in hiçbir zaman Müsteşarlıkta çalışmadığı konulu yazı,

8-Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 30.03.2009 Tarihli Yazısı:

Nefes Dergisi ile ilgili basın organlarındaki iddialara ilişkin arşiv bilgisi bulunmadığına dair yazı,

9-Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 02.04.2009 Tarihli Yazısı: 03.07.2002 tarihli ihbar mektubuna ilişkin hazırlanan dokümanın Şensal Atasagun tarafından Hilmi Özkök'e elden sunulduğuna ilişkin yazı,

10- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 13.07.2009 Tarihli Yazısı: MİT'e gönderilen ihbar mektubu suretinin gönderildiği ve yine aynı tarihli bir başka yazısında Tuncay Güney ile yapılan istihbari bilgi derleme amaçlı görüşmenin kaydının bulunmadığına dair yazı cevabı,

11- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 12.11.2009 Tarihli Yazısı: Şenkal Atasagun'un tanık olarak dinlenmesinin uygun görülmediği ve yine aynı tarihli bir başka yazıda İşçi Partisi Karargah Evlerine ilişkin bilgilerin 29.03.2007 tarihinde Genelkurmay Başkanı'na, 30.03.2007 tarihinde Başbakan'a elden sunulduğu ve bir örneğinin mahkemeye gönderildiğine dair yazı,

12- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 12.11.2009 Tarihli Yazısı: İP/Karargah Evlerine ilişkin hususlar konusunda ilgili makam tarafından geriye dönük araştırma talebinde bulunulmaması nedeniyle detaylandırıcı çalışma yapılmadığı ve teşkilatta ilave duyum haber bilginin mevcut olmadığına dair yazı,

13- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 16.04.2010 Tarihli Yazısı: İP/Karargah Evlerine ilişkin hususlarda ilave duyum bilgi olmadığı, bilgi notunun çeşitli haber toplama vasıtaları kullanılarak derlenen istihbari bilgilerin analizi neticesi hazırlandığı, bu çerçevede tek bir kaynağa bağlı kalmayarak derlenen bilgilerle ilgili açıklamada bulunulmasının mümkün görülmediğine dair yazı,

14- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 27.05.2010 Tarihli Yazısı: DHKP/C ve İşçi Partisine ait olduğu belirtilen basın açıklaması, bildiri ve benzeri dışında

kalan dokümanların evveliyatı, daha önce herhangi bir yerde ele geçirilip geçirilmediği, örgütsel nitelik taşıyıp taşımadığı hususlarında bir tespit bulunamadığı belirtilmiştir. (eklerinde ihbar mektubu ekindeki CD'de yer alan dokümanlar Tuncay Güney'den ele geçirilen dokümanlar, H.Dink, İ.Güven, İ.Çiftçi, A.S.Santaro hakkındaki dokümanlar DHKP/C ve İşçi Partisine ait evraklar ile açık kaynaklarda yer alan dokümanlar olduğu belirtilmiştir)

15- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 25.06.2010 Tarihli Yazısı:

Suikast planlarıyla ilgili Müsteşarlığa intikal etmiş bilgi bulunmadığı belirtilmiştir,

16-Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 08.04.2011 Tarihli Yazısı:

İP/Karargah evlerine ilişkin bilgi notunun, muhtelif ham bilgilerin ön incelenmesi neticesi hazırlandığı, çalışmanın herhangi bir ihbar mektubu dayanak alınarak yapılmadığı, 07.06.2007 tarihli ihbar mektubunda Müsteşarlıkça hazırlanan 5 sayfalık İP/Karargah Evleri konulu bilgi notunun bir örneğinin de bulunduğu, ihbar mektubunun ve ekindeki DVD'nin 21.06.2007 tarihinde Başbakan'a, 27.06.2007 tarihinde Genelkurmay Başkanına intikal ettirildiğine dair yazı,

17- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 08.03.2013 Tarihli Yazısı: Strateji Dergisi Haber Koordinatörü Tuncay Güney ile 1998 yılında yapılan görüşmenin içeriğine dair bilgi notunun gönderildiğine ilişkin yazı cevabı,

18- Milli İstihbarat Teşkilatının 08.06.2009 Tarihli Yazı Cevabı:

03.07.2002 tarihinde posta kanalı ile kaynağı tespit edilemeyen isimsiz bir ihbar mektubu ekinde intikal eden 6 adet CD tetkiki ile arşiv ve açık kaynaklara yansıyan teyit edilmemiş bilgilerle sınırlı tutulan incelemelerden hareketle hazırlanan dokümanın görüldüğünden 10.07.2003 tarihinde sunulan çalışmaların özeti niteliğindeki bilgi notlarının 19.11.2003 yılında Başbakan ve Genelkurmay Başkanlığı'na sunulduğu bahse konu doküman içeriğinde belirtilen hususların devam ettiği görüldüğünden söz konusu çalışmanın özeti niteliğinde olan bilgi notunun 19.01.2006 tarihinde Başbakan'a 26.05.2006 tarihinde ise Genelkurmay İstihbarat Başkanına tekraren sunulduğu,

19- Başbakanlık Müsteşarlığının 02.07.2008 Tarihli Yazısı : Ekinde MİT Müsteşarlığının Başbakanlık'a gönderdiği Ergenekon şeması ve "mevcut bilgilerden hareketle kesin belirleme yapılamamakla birlikte Ergenekon adı kullanılarak yürütülen çalışmaların bu aşamada devleti/rejimi hedef alan bir grubun kendi çıkarları çerçevesinde organize olma çabalarını içerdiği izlenimi edinildiği, ancak iddia

niteliğindeki bu bilgilerin birbirinden müstakil değişik kanallardan gelmesi ve birbirini teyit eder olması olaya dedikodu çizgisinin ötesinde bir anlam kazandırmakta ve yönlendirilmiş, organize bir faaliyetin işaretlerini taşımaktadır. Bu nedenle konuyla ilgili mevcut bilgiler asker orijinli yönlendirici bir kadronun kontrolünde bazı sivil toplum örgütleri (STÖ) siyasi parti ve medya kuruluşlarının kullanılması suretiyle sivil idarenin örtülü biçimde denetime tabi tutulması ve yeni bir yapı altında yeni bir yönetim biçimi yaratılması amacına dayalı, teorik yanı detaylandırılmış, ancak pratikteki etkinliği tartışılabilir bir oluşum olarak mütalaa edilebilir" belirlemesinin bulunduğu MİT'in çok gizli başlıklı yazısı olduğu anlaşılmaktadır.

20- Başbakanlık Müsteşarlığının 24.02.2009 Tarihli Yazısı: Tuncay Güney ile ilgili yazıya konu bilgi ve belgelerin 2937 sayılı Kanun kapsamında istihbari nitelikli bilgi olarak değerlendirmeye tabi tutulduğu belirtilmiştir.

21- Genelkurmay Başkanlığının 24.9.2007 Tarihli Yazısı: Ergenekon tipi bir yapılanmaya ait herhangi bir bilgi ve belgenin Genel kurmay başkanlığında mevcut olmadığı bildirilmiştir.

22- Genelkurmay Başkanlığının 14.01.2009 Tarihli Yazısı: İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine hitaben bu konuda daha önce Cumhuriyet Başsavcılığına yazılan yazılar ilgi tutulmuş ve Ergenekon oluşum adlı belgenin TSK'ya ait olmadığı belge içinde TSK ile ilgili geçen her türlü bilgi ve ifadenin TSK ile hiçbir ilgisinin bulunmadığı, Ergenekon tipi bir yapılanmaya ait herhangi bir bilgi ve belgenin Genelkurmay Başkanlığında mevcut olmadığı bildirilmiştir.

23- Genelkurmay Başkanlığının 18.11.2011 Tarihli Yazısı; 1990 lı yıllarda Erol Mütercimler tarafından gündeme getirilen Can Dündar ve Celal Kazdağlı'nın yazdığı kitaba konu olan Aydınlık Dergisinin bazı sayılarında yer verilen ve sair köşe yazarlarının yazılarında geçen, askeriye içinde olduğu belirtilen ve var olduğu iddia edilen Ergenekon adlı yapılanma hakkında bu yayınlardan ve tespitlerden dolayı gerek o tarihlerde, gerekse daha sonra herhangi bir soruşturma yapılmadığı bildirilmiştir.

24- Jandarma Genel Komutanlığının 31.12.2008 Tarihli Yazısı:

Jandarma Genel Komutanlığı karargahına Ergenekon isimli örgüt ve bu örgütlerle bağlantılı örgütlerle ilgili 12.06.2007 tarihinden önce herhangi bir suç ihbarında bulunulmadığı, Ergenekon örgütü tarafından 12.06.2007 tarihinden önce Jandarma sorumluluk bölgesinde işlenmiş herhangi bir suç bilgisine rastlanılmadığı belirtilmiştir.

25- Jandarma Genel Komutanlığının 04.08.2010 Tarihli Yazı: Jandarma Genel Komutanlığı, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdiği yazıda devletin yeniden yapılanması üzerine; Türk Ve Kürdü Birlikte Örgütlenme Tasarımı; Türkiye'yi Türksüzleştirme Operasyonu Kurtlar Vadisi-Ergenekon. Doc dokümanları dışındaki DVD içerisinde yer alan ana belgeler ve yan belgeler olarak nitelendirilen 50 dokümanın Ek -A ve Ek-B deki bilgiler dikkate alındığında, dokümanların aynı bilgisayarlarda aynı kişiler tarafından yazıldığı anlaşıldığı, dokümanların kapak tasarımları ve yazım şekillerinin benzer olduğu, dokümanlarda bölüm ilk cümlelerinin ilk harflerinin dergi karakterine benzer şekilde diğer karakterlerden büyük olduğu, dokümanların dergi için hazırlanmış araştırma yazılarına benzediği, aynı yazı fontunun kullanıldığı, madde işaretlemeleri ve numaralandırma sistemlerinin askeri metinlerde hiç kullanılmadığı gibi sivil metinlerde de pek rastlanılmadığı, içerik itibariyle benzer konuların aynı bakış açısı ile ele alınıp bazı dokümanların birebir aynı olduğu, bazılarında çok küçük değişiklikler yapıldığı, DVD içindeki dokümanlarda yazan hanesinde OPEY A. veya ÜMİT OĞUZTAN, en son kaydeden hanesinde OPEY A. veya ÜMİT OĞUZTAN, şirket bölümünde STRATEJİ veya STRATEJİK VİZYON isimlerinin, yönetici hanesinde ise OĞUZTAN veya ÜMİT OĞUZTAN isimlerinin bulunduğu, ayrıca bu dokümanların 1999 ile 2001 yılları arasında oluşturulduğunun görüldüğü, OPEY A. kelimesinin W97M/OPEY.C virüsünün dijital ortamdaki dokümanlara bulaşmasıyla yazan hanesini OPEY A. olarak değiştirdiğinin anlaşıldığı, dokümanlar içeriğinden ulaşılan Strateji Dergisinin 1998 yılında yayın hayatına başladığı, genel yayın yönetmenin Ümit Oğuztan, haber koordinatörünün Tuncay Güney olduğunun görüldüğü, Tuncay Güney ve Ümit Oğuztan'ın ev ve iş yeri aramalarında söz konusu dokümanların tamamına yakınının ele geçirildiği belirtilip, dokümanlar hakkında özet bilgiler verilmesinden sonra, dokümanların örgüt dokümanı olup olmadığı hususundaki değerlendirmenin tüm dosya içeriği üzerinden yargılama makamı tarafından yapılmasının uygun olacağı mütalaa edildiği belirtilmiştir.

26- Jandarma Genel Komutanlığının 06.05.2010 Tarihli 2010/83 Sayılı Dosyaya Gelen Yazısı : İddianamede ismi belirtilmeden anlatılan ve silahlı terör örgütü olduğu belirtilen böyle bir örgütün yapısı ve eylemlerine ilişkin bu güne kadar herhangi bir istihbari bilginin intikal etmediği ve kayıtlarda bilgi ve belgenin bulunmadığı belirtilmiştir.

27- İstanbul Emniyet Müdürlüğünün 23.7.2007 Tarihli

Yazısı:

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının 10.07.2007 tarihli Ergenekon isimli gizli bir örgütlenme ile alakalı geçmişte yapılan çalışma olup olmadığı hususundaki yazısı üzerine; Müdürlük arşivine göre 15.3.2001 tarihli yazıları ile projeli çalışma başlatıldığı 14.11.2002 tarihli yazı ile söz konusu çalışmaya son verilmesi yazılarının bulunduğu bildirilmiştir.

28- Emniyet Genel Müdürlüğünün 22.01.2009 Tarihli Yazısı: Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nın arşivinde yapılan tetkik ve Emniyet Genel Müdürlüğünün ilgili diğer birimleriyle yapılan yazışmalar neticesinde "İsviçre'deki Türk paralarının geri getirilmesi, bilgisayar korsanları ve kara para ile mücadele" konularında yapılan çalışmalarla ilgili hazırlanmış "Ergenekon" isimli bir rapor bulunmadığı belirtilmiştir.

29- Emniyet Genel Müdürlüğünün 29.07.2009 Tarihli Yazısı: İçişleri Bakanı Saadettin Tantan döneminde kara para ile mücadele konularında yapılan çalışmalarla ilgili hazırlanmış Ergenekon isimli bir rapor bulunmadığı belirtilmiştir.

30- Emniyet Genel Müdürlüğünün 06.01.2009 Tarihli Yazı Cevabı :

Genel Müdürlüğe intikal eden çalışmalarda elde edilen bulgulardan Ergenekon isimli örgüt ve diğer örgütlerin Ergenekon isimli örgüt ile bağlantısının 12.06.2007 tarihinden önce bilinmemesi veya deşifre edilememiş olması nedeniyle 12.06.2007 tarihinden önce meydana gelen olaylar ile gerçekleştirilen operasyon ve soruşturmalar esnasında anlamlandırılmadığı, 2001 yılında İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından yürütülen bir operasyonda Tuncay Güney isimli şahıstan ele geçirilen Ergenekon örgütü ile ilgili dokümanların Genel Müdürlüğe intikal etmediği, ancak İstanbul C.Başsavcılığınca Genel Müdürlüğe gönderilen bilgi, belge ve dokümanların incelenmesi neticesinde bu örgüt veya bağlantılı örgütlerce 12.06.2007 tarihinden önce işlenmiş terör/örgütlü suçlarla ilgili olabileceğinin ortaya konulduğu, ayrıca soruşturma kapsamındaki 39 adet el bombasının incelenmesinde aynı/yakın kafile ve stok numaralı bombaların önceki yıllarda kullanıldığı 18 olaydan 7'sinin şiddet içerikli eylemler olduğu belirtilmiştir.

31-Emniyet Genel Müdürlüğünün 21.01.2009 Tarihli Yazısı : 12.06.2007 tarihinde başlatılan operasyonlarda çok sayıda bilgi, belge doküman ve silah ele geçirilmesi sonucu iddianamede belirtilen örgüt ile ilgili bilgilere ulaşıldığı ve bomba irtibat raporlarının değerlendirilmesiyle geçmiş dönemde faaliyetleri görülen

bazı örgütlerin Ergenekon örgütü ile bağlantılı olabileceğinin anlaşıldığı, kayıtlarının incelenmesinde adı geçen örgüte ve bu örgütle bağlantılı terör/suç örgütlerine ilişkin bilgilerin iddianamede var olan bilgilerle sınırlı olduğu, soruşturma süresince elde edilen tüm bulguların soruşturma Cumhuriyet savcısının kontrolünde ve adli makamların uhdesinde bulunduğu değerlendirilmesi yapılmıştır.

32- Emniyet Genel Müdürlüğünün 05.06.2008 Tarihli Yazısı : Emniyet Genel Müdürlüğü kayıtlarında söz konusu soruşturmaya kadar Ergenekon isimli herhangi bir terör örgütüne ilişkin daha önceden intikal etmiş soruşturma ve kovuşturma bilgilerinin bulunmadığı ve dolayısıyla soruşturma konusu yapılanmanın yeni ortaya çıkarılmış bir yapı olduğunun anlaşıldığı belirtilip, Cumhuriyet savcılığı tarafından 2 adet CD, 2 adet DVD, 5 sayfa doküman 3 tanık ifadesi, iki sayfalık çözüm tutanağı, bomba irtibat raporları çerçevesinde yapılan incelemede, Ergenekon yapılanmasının görünüşte devletin yeniden yapılandırılarak iktidara ulaşmak şeklinde özetlenebilecek amaca sahip olduğu dokümanlarda görülmekle birlikte, yapılanmanın amaca ulaşmak için, naylon terör grupları oluşturularak terör dünyasına yön verme ve ülke çıkarları mevcut rejim ilkelerine aykırı ideallerine sahip siyasilerin engellenmesi için suikastın da kullanılabileceği, içte ve dışta ortak veya benzer idealler doğrultusunda faaliyet gösteren benzer legal illegal örgütler ile işbirliğinin kaçınılmaz olduğu yolundaki bilgi, karşı istihbarat örgütlerine geçen, yakalanan veya operasyon amacına aykırı hareket eden herhangi bir ajanı öldürmeyi kabul eden anlayış göz önüne alındığında, Ergenekon denilen yapının iktidar olma hedefine yasal olmayan yöntemlerle ulaşmayı planladığı, örgütlü yapının tam olarak oluşturulduğu ve hayata geçirildiğinden bahsetmenin mümkün görüldüğü, yapılanmanın 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 1 ve 7. maddelerinde ifade edilen örgütlü yapıya sahip bir örgütlenme olduğu, ayrıca cebir ve şiddet başlığı altında ifade edilen silah ve patlayıcı madde bulundurma, eylem hazırlıkları, bomba irtibat bilgileri dikkate alındığında 3713 sayılı Kanun'un tanımladığı terör örgütü niteliklerinin tamamlanacağı ve soruşturma konusu yapının terör örgütü olarak nitelendirilebileceğinin değerlendirildiği belirtilmiştir.

33- Emniyet Genel Müdürlüğünün 18.03.2010 Tarihli Yazısına Ekli Bilgi Notu:

DVD ortamında gönderilen belgelerin evveliyatlarının olmadığı, daha önce herhangi bir yerde ele geçirilmediği, herhangi bir örgüte ait olduğuna dair bir tespit yapılamadığı, ancak Danıştay saldırısı sanığı Alparslan

Aslan isimli şahsın hukuk bürosunda ele geçirilen 16 sayfalık belgenin gönderilen dokümanlardan bir kısım alıntılar içerdiğinin anlaşıldığı, belgelerin tamamına yakın kısmının tasarım ve yazı karakterleri yönünden benzerlik gösterdiği, "emir ve tensiplerine sunulan", "saygılarımızla", "haddimizi aşarak" vb. tabirler kullanılan belgelerin hiyerarşik olarak üst makama arz edilir tarzda talimatla veya önceden belirlenen konular üzerinde uzman kişi veya kişiler tarafından ayrıntılı olarak hazırlandığı, içerik yönünden devlet otoritesini ele geçirmek amacı olup, bir bütünlük içinde belirli bir amaca yöneldiği, hiyerarşik bir yapının mevcut olduğu, karar alma mekanizmasının bulunduğu, 1999 yılında hazırlandığı anlaşılan bir belgedeki "re-organizasyon" ifadesi dikkate alındığında, öncesi olan bir yapı olduğu, devamlılığın bulunduğu, gizlilik ve cezalandırmanın olup, cebir ve şiddeti amaçlarına ulaşmada araç olarak kullanabilecek bir yapı olduğu, belgeler bir bütün olarak incelendiğinde, belirlenen amaçlar etrafında üçten fazla kişinin bir araya geldiği hiyerarşik bir yapının olduğu, gizliliğin esas alındığı, görev dağılımı yapıldığı, işbölümü-faaliyet alanları ve sorumlulukların önceden tespit edildiği, eleman-finansal kaynak temini ve üyelerinin eğitimi gibi hususların açıkça ortaya konulduğu, yapılan iş bölümü çerçevesinde görevli grupların faaliyet alanlarına ilişkin raporlar sunulurken bir yapının hayata geçirildiği, profesyonel bir örgütlenme olduğu, yapılanmanın amaçlarına ulaşabilmek için salt demokratik ve yasal stratejilere yönelmekle yetinmeyerek yasal olmayan yöntemlerle devlet otoritesini kendi amaçları doğrultusunda baskı altına almak, yönlendirmek, alternatif bir otorite olarak ortaya çıkmak ve neticede devlet otoritesini ele geçirmek şeklinde tezahür eden siyasal bir hedefi olduğunun görüldüğü, DVD ortamında Genel Müdürlüğe gönderilen belgelerin içerik/şekil yönlerinden incelendiğinde örgütsel nitelik taşıdığına değerlendirildiği ifade edilmiştir.

34- Emniyet Genel Müdürlüğünün 19.11.2008 Tarihli Yazısı :
Mevcut mevzuat çerçevesinde Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından tutulan idari ve icrai işlem niteliğine haiz bir terör örgütleri listesi uygulaması bulunmadığı, zaman zaman görülmekte olan somut davalarla ilgili soruşturma veya kovuşturma makamlarının adli talimatlarına binaen bir yapılanmanın terör örgütü niteliğinde olup olmadığının Genel Müdürlüğe sorulduğu ve ilgili kanun hükümleri gereğince, yargı kararları ve kayıtlarda bulunan ya da adli makamlarca sunulan bilgi ve belgeler doğrultusunda hazırlanan değerlendirme raporlarının adli makamlara sunulduğu belirtilmiştir

35- Emniyet Genel Müdürlüğünün 21.07.2009 Tarihli Yazısı:
"General Veli Küçük'ün illegal yapılanması" adı altında mülakat görüntüleri çözüm metinleri, evrak vb. herhangi bir dokümana rastlanılmadığı yazılmıştır.

36- İçişleri Bakanlığı Genel Sekreterliğinin 28.09.2009 Tarihli Yazı :

İçişleri Bakanı Saadettin Tantan döneminde kara para ile mücadele konularında yapılan çalışmalarla ilgili Ergenekon ismi verilen bir rapora, belgeye Bakanlık kayıtlarında rastlanılmadığı belirtilmiştir.

E-TANIK HİLMİ ÖZKÖKÜN BEYANLARI:

1-Cumhuriyet savcılığında 25.04.2009 tarihli ifadesinde:
"Görevli olduğum dönemde MİT Müsteşarı zaman zaman tarafıma bazı bilgiler ve kayıtsız belgeler verirdi ancak hatırladığım kadarıyla Ergenekon olarak sözü edilen örgüt ile ilgili arşivlere geçecek mahiyette kayıtlı bir evrak verilmedi" şeklinde,

2-İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2009/191 Esas sayılı dosyasının 02.08.2012 tarihli duruşmasında, "MİT tarafından bana verilen belgede gördüğüm ve o zaman bunu tutarsız olarak değerlendirdiğim belge dışında, Ergenekon hakkında hiçbir bilgim yoktur. Ergenekon örgütü diye bir örgütün olduğu, faaliyet gösterdiği hakkında da bilgim yoktur. Ergenekon belgesi diye, örgüt diye gelen belgede büyük tutarsızlıklar vardı. Askeri yönden olmayan olmaması gereken bir mantık hatası kідemsiz olan birisi daha kідemli olandan yukarıda görünüyor. İsim vermiyorum. Dokümanları da çok ihtiraslı ve tutarlılığı geçerliliği olmayan dokümanlar olarak değerlendirdim ve kayıtlı olarak da gelmediği için İstihbarat Başkanına gönderdim. İstihbarat Başkanı benim gönderdiklerimi incelediğinde daha ciddi bir şey bulursa tekrar bana döner. Böyle bir dönüşte olmadı. Aslına bakarsanız Ergenekonun içinde geçen olayların çoğu polisiye olaylar yani askerler belki işin içinde geçmiş ama bunların bir kısmı emekli askerler falan o zaman öyle değerlendirdik",
Şeklinde ifade vermiştir.

F- HÜKÜMDEN SONRA ORTAYA ÇIKAN DELİLLER :

Örgütün varlığına delil kabul edilen Proje-Kitleşim dijital dokümanlarının yer aldığı 06.12.2010 tarihinde Gölçük Donanma Komutanlığı İstihbarat İKK Güvenlik Şube Müdürlüğü İstihbarat Kısım Amirliğinin zemin kaplamaları altında bulunan 5 nolu Harddiskin İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 31.03.2015 tarih ve 2014/188 Esas 2015/143 karar sayılı kararında 5 nolu Harddiskte normal kullanıcı hareketi ile açıklanamayacak biçimde altı ayrı zamanda,

saati güncel olmayan, bir bilgisayardan tarih sıralamasına uymaksızın veriler yüklenmesi ve kullanılan yazı fontlarının ilk kullanım tarihleri ve yükleme tarihlerine göre çelişkiler bulunması nedeniyle sahte olarak oluşturduğu yönünde kuvvetli şüphe bulunduğuna karar verilmiştir.

Dosyamız sanığı Mustafa Levent Göktaş'ın başka dosya sanıkları ile irtibatlı ve bu kişilerin bağlı olduğu hücre yapılanması sorumlusu olarak faaliyet yürütüp ve tahliye edilmemesi halinde soruşturma Cumhuriyet savcılarında yönelik suikat yapılması talimatını verdiğinin kabul edilmesine rağmen; İstanbul Anadolu 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 02.10.2015 Tarih ve 2014/155 Esas, 2015/359 Karar sayılı karar sayılı dosyasında; Levent Bektaş, Ercan Kireçtepe, Mustafa Turhan Ecevit, Eren Günay ve Emre Onat haklarında Ergenekon silahlı terör örgütü üyesi olmak, Cebir ve şiddet kullanarak TBMM'yi ortadan kaldırmaya, kısmen veya tamamen görevlerini yapmasını engellemeye teşebbüs, Cebir ve şiddet kullanarak yürütme organını ortadan kaldırmaya, kısmen veya tamamen görevlerini yapmasını engellemeye teşebbüs etmek, 6136 sayılı Kanun'a aykırılık ve patlayıcı madde bulundurmak suçlarından beraatlerine karar verildiği;

Tarık Ayabakan, Burak Düzalan, Yakut Aksoy ve Alperen Erdoğan'ın ikametlerinde ele geçen flash bellekte "Görevlendirme ve Nisan Bülteni" isimli word belgeleri içeriğinden dolayı dosyamız sanıkları Hasan Ataman Yıldırım, Fatih Koca, Altunay Şahin, Cem Şimşek, Recai Alkan ve Doğu Perinçek ile örgütsel irtibat kurulduğu kabul edilmiş ise de aynı iddia ile açılan davada bu sanıklar beraat etmişlerdir.

"Balyoz Davası" olarak bilinen İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 31.03.2015 tarih ve 2014/188 Esas, 2015/143 Karar sayılı dosyasındaki mahkumiyet hükmüne esas alınan dijital delillerdeki çok sayıdaki dosyanın oluşturulma ve değiştirilme tarihi üst verileri arasında çelişkiler bulunması, donanma komutanlığında ele geçirilen 5 nolu Harddiske normal kullanıcı hareketi ile açıklanamayacak şekilde 6 ayrı zamanda saati güncel olmayan bir bilgisayardan tarih sıralamasına uymaksızın veriler yüklenmesi, son olarak 28/07/2009 tarihinden sonra toplu şekilde veri yüklendiğinin anlaşılması, "calibri" ve "cambria" yazı tiplerinin office open xml referanslarının microsoft office yazılımlarda ilk kullanılma tarihleri dikkate alındığında belgelerin oluşturulma tarihinde de çelişkiler bulunması, mahkumiyet hükmüne esas tüm dijital verilerde zaman, mekan ve kişi yönünden birçok çelişkiler bulunması, belgelerin oluşturulma tarihlerinden çok sonraki

durum ve olayları içermesi dikkate alındığında, sahtecilik yapıldığı kesin olarak belirlenen 11 ve 17 nolu CD'ler dışındaki dijital delillerin de sahte olarak oluşturulduğu yönünde kuvvetli şüphe olduğu bu nedenle suç duyurusunda bulunulduğu anlaşılmıştır.

Dosyamızda örgütün İrtica İle Mücadele Eylem Planının uygulanmaya konulduğu kabul edilen "Erzincan Davası" olarak bilinen Yargıtay 11. Ceza Dairesinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla yaptığı yargılama sonucu verdiği 13.11.2015 tarih ve 2012/1E.-2015/4 K. sayılı kararı ile yargılanan sanıkların beraatine ve soruşturmayı yürüten Cumhuriyet savcılarını hakkında suç duyurusunda bulunulmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

G- MAHKEMENİN ÖRGÜT KABULÜ:

Mahkemece, farklı zaman ve yerlerde ele geçen dosya kapsamında bulunan ve bir birini teyit eden kanuni delillere göre Ergenekon terör örgütünün varlığı sabit kabul edilmiş, NATO'ya bağlı değişik Avrupa ülkelerindeki örgütlenmelere devletlerin tarih ve kültürlerine göre değişik isimler verildiği belirtilerek, Türkiye'de adına derin devlet de denilen kontrgerilla örgütünün varlığının Başbakan Bülent Ecevit tarafından açıklandığı gibi, bu hususta bir çok yayının da yapıldığı vurgulanarak, derin devlet, gladio, kontrgerilla şeklinde adlandırılan kanun dışı yapılanmanın, terör örgütü niteliğinde bulunduğu kabul edilmiş, 1952 yılında NATO üyesi olan Türkiye Cumhuriyeti'nin de Avrupa'daki gibi kontrgerilla örgütlenmesi 1996 yılında Susurluk kazasında ortaya çıkmış olsa da bu yargılamanın 14 kişi ile sınırlı kaldığı İstanbul 6 nolu DGM'nin kararına atıf yapılarak bunun silahlı teşekkülün belli bir kısmı olduğu vurgulanmış, soruşturmada ele geçen örgüt belgelerinin, Ergenekon terör örgütüne aidiyeti hususunda şüphe bulunmadığı saptaması yapılmıştır. Susurluk kazası sonrası ortaya çıkan yapının da aslında Ergenekon terör örgütünün küçük bir hücresi olduğu kabulüne yer verilmiş, terör örgütüne Avrupa'daki örneklerine uygun biçimde Türk kültürüne ait bir terim olan "Ergenekon" adının verildiği kabul edilerek, "Ergenekon Analiz Yeni Yapılanma Yönetim ve Geliştirme Projesi İstanbul/29 Ekim 1999" adı verilen Ergenekon örgütünün temel belgesinde belirtildiği şekilde, örgütün adının Ergenekon olduğu kabul edilmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğünün 05.06.2008 tarihli örgüt hakkında mahkemeye göndermiş olduğu yazı içeriğinden yapılan alıntılarla "12.06.2007 tarihinde başlayan soruşturmada elde edilen delillerin değerlendirilmesi geçmiş dönemde faaliyetleri görülen terör örgütlerinin yeni ortaya çıkartılan bir yapı olduğu, Ergenekon terör örgütü ile bağlantılı

olabileceği, Ergenekon örgütünün amacının devleti yeniden yapılandırılarak, iktidara ulaşmak için, suikast dahil yasal olmayan yöntemleri uygulamayı planladığı ve devlet otoritesini kendi amaçları doğrultusunda baskı altına alarak onu yönlendirme hedefi doğrultusunda örgütlü yapının tam olarak oluşturulup hayata geçirildiği belirtilmiştir. Soruşturma kapsamında ele geçen silah mühimmat ve bomba yapım malzemeleri, eylem öncesi istihbarat faaliyeti kapsamında Yargıtay krokisi, suikast planına dair bilgiler, soruşturma kapsamında Ankara'da tanık olarak 12.03.2008 tarihinde dinlenen bir kişinin, dosya sanıkları ile İstanbul'da bir villada buluştukları kendilerine verilen 3 el bombasını para vaadi ile kendisi ve arkadaşının aldıklarını ve gazeteye yönelik saldırı amaçlı atıldığı yolundaki beyanı nazara alınarak Ergenekon yapılanmasının 3713 sayılı Kanun'un 1. ve 7. maddeleri kapsamında terör örgütü olduğu değerlendirilmesine" yer verilmiştir. Ergenekon örgütünün; yürütme organının cebren ortadan kaldırılması veya çalışamaz duruma getirilmesi amacı etrafında farklı birimlerce hücre şeklinde düzenlenen, Cumhuriyet Gazetesine bomba atılması, Danıştay saldırısı gibi örneklerden hareketle, Ergenekon örgütü üye profilinin bilinen diğer terör örgütü üye profilinden farklı olduğu kabul edilmiştir. Dosya kapsamındaki delillere atıf yapılarak, Ergenekon terör örgütünün bazı mensuplarının PKK, DHKP/C, Hizbullah gibi terör ve çıkar amaçlı suç örgütleri ile irtibatlı bulunduğu, Ergenekon terör örgütünün diğer bütün terör örgütlerinden farklı strateji ve yapılanmaya sahip bulunduğu saptamasına yer verilerek, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ve Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre silahlı terör örgütü olduğu kabul edilmiştir.

H- ÖRGÜTÜN VARLIĞINA İLİŞKİN DELİLLERİN ELEŞTİRİSİ:

Susurlukta 03.11.1996 tarihinde meydana gelen ve Abdullah Çatlı, Hüseyin Kocadağ, Gamze Us'un ölmesi, Sedat Edip Bucak'ın yaralanması ile sonuçlanan trafik kazasından sonra devlet içindeki çeteler ve derin devlet tartışmalarının yoğunlaştığı dönemde, dosya sanığı olup örgüt üyeliğinden mahkumiyetine karar verilen Erol Mütercimler'in Aydınlık Dergisine verdiği 05.01.1997 tarihli mülakat ile Ergenekon örgütü ilk kez Türkiye gündeminde tartışılmaya başlanmıştır. Erol Mütercimler'in Show TV'de 07.01.1997 tarihinde yayımlanan "40 Dakika" adlı programa ve 14-15 Haziran 1997 tarihinde yapılan Susurluk Konferansına katılarak yaptığı konuşmalarında, Ergenekon örgütünü ilk kez 1988 yılında Memduh Ünlütürk'ten duyduğunu 1950'li yıllarda Turgut Sunalp ve Alparslan Türkeş tarafından Kıbrıs'da devletin bilgisi dahilinde kurulduğunu, orada

başarılı olmasından sonra 1960'ların başında Türkiye'ye taşındığını, bu duyumunu Oramiral Kemal Kayacan'ın teyit ettiğini açıklamıştır. 14-15 Haziran 1997 tarihinde yapılan Susurluk Konferansında ki bu beyanlarına ilaveten Ergenekon örgütünün 1990 lı yıllarda şekil değişikliğine gittiğini, Haydar Saltık'ın tasfiyesinden sonrada örgütün dağıtıldığını belirtmiş, duruşmada ise bu beyanlarını tekrarlar, 1983 yılında örgütün dağıldığını ifade etmiştir. Erol Mütercimler'in, bu açıklamalarından sonra yine bu dosya sanığı Ümit Oğuztan'ın TBMM Susurluk Komisyonuna gönderdiği 10.03.1997 tarihli dilekçesi ve bu dilekçesini yayınladığı Nefes Dergisinin 22- 28 Mart 1997 tarihli sayısında "Türkiye Siyasi Cinayetler Ülkesi Vatansever Katillere Kırmızı Mercedes" başlıklı haberinde Ergenekon örgütünden bahsettiği, Teori Dergisinin Temmuz 1997 tarihli sayısında Uluslararası Susurluk Konferansı'nın haberleştirildiği; Can Dünder tarafından yazılan "Ergenekon Devlet İçinde Devlet" isimli 1997 yılında çıkan kitapta da, Erol Mütercimler'in anlatımına yer verildiği, daha sonra Çetin Altan'ın, Sabah Gazetesindeki 18 Haziran 2000 tarihli "Yapay Çiçekler ve Kontrgerilla" başlıklı köşe yazısında, Aydınlık Dergisinin 01 Nisan 2001 ve 08 Nisan 2001 tarihli sayılarında 'Orduya Haziran Darbesi' ve 'Adil Serdar Saçan, İşçi Partisi ve Aydınlığa Komplolar Hazırlıyor' başlıklı haberlerinde Ergenekon örgütünden bahsedildiği anlaşılmaktadır. Daha sonra da Fehmi Kuru'nun Taha Kıvanç müstear ismi ile Yeni Şafak Gazetesindeki 30 Nisan 2001-1 Mayıs 2001 tarihlerinde yayınlanan "Hayaller Gerçek Galiba" ve "Deli Saçması Sanmayın" başlıklı köşe yazıları ile konu tartışılmaya devam edilmiştir. Fehmi Kuru, Cumhuriyet savcılığı ve mahkemedeki tanık olarak verdiği ifadelerinde bahse konu yazıları, güncel görüşme ve basın haberlerinden edindiği bilgileri yorumlayarak kaleme aldığını, belgenin kendisine isimsiz posta yoluyla geldiğini, belgenin imza kısmında karalı bir yazı olduğunu bu nedenle belgenin altında isim var yazdığını beyan etmiştir. Basında konuya ilişkin yazılar; Aydınlık Dergisinin 06.05.2001 tarihli sayısında Hikmet Çiçek imzası ile yayınlanan 'CIA'nın Ergenekon Yaygarasında Fehmi Kuru Başı Çekti' başlıklı yazı, Aksiyon Dergisinin 12 Mayıs 2001 tarihli sayısında yayınlanan Harun Odabaşı imzalı Ergenekon isimli haber, 02.08.2008 tarihli www. sabah com tr internet sitesinde yayınlanan Yavuz Donat'ın Ceyhan Mumcu ile yaptığı görüşme içeriğine ilişkin yazısı, Üzeyir Garih'in öldürülmesi konusunda www.yesil.org isimli sitede 12 Ekim 2001 tarihinde yayınlanan yazı, Hayrullah Mahmud Özgür'ün internet forumunda 27.05.2005 tarihinde yayınlanan 'Bu Vadi Başka Vadi' başlıklı yazısı, Halil

Behiç Gürcihan'ın açık istihbarat intersitesinde Kıvanç Değirmenli mahlası ile yazdığı 01.07.2005 tarihli "Paşa Çocukları Paşa Gazetecileri Ve Kapılar" başlıklı yazı, yine Erol Mütercimler'in Türk Solu dergisine mülakatını içeren 26.06.2006 tarihli yazılarla devam etmiştir. Bu yazıların tamamı ve Alparslan Arslan'ın Yeditepe Hukuk Bürosunda yapılan aramada ele geçen ve www.atin.org adlı internet sitesinden indirildiği anlaşılan Ergenekon ibareli yazı (sanık Alparslan Arslan'ın Yeditepe Hukuk Bürosundan ortağı olan Burhan Gün bu yazıyı internetten kendisinin indirmiş olabileceğini ifade etmiştir.) ve sanık Veli Küçük'ün www.ozturkler.com sitesinin açılışı nedeniyle yaptığı konuşma da örgütün varlığına delil kabul edilmiştir.

Bu süreçte sanıklardan Veli Küçük'ün eski komutanı Necabettin Ergenekon vasıtasıyla gazeteci olarak tanıdığı ve bir süre yanında bulunduğu anlaşılan, Tuncay Güney'in dolandırıcılık suçu nedeniyle gözaltına alınması sonrasında, Tuncay Güney ve Ümit Oğuztan'ın sorgulandıkları, Tuncay Güney ve Ümit Oğuztan ev ve Strateji Dergisi Bürosu olarak kullandıkları işyeri aramalarında, mahkemece örgüt dokümanı olarak kabul edilen dokümanların bulunduğu, Tuncay Güney'in kefaletle serbest kalması sonrasında yurt dışına çıkış yaptığı ve bir daha dönmediği soruşturma ifadesi dışında da ifadesinin bulunmadığı, dosyaya getirilen ses kaydında ise gözaltında kötü muameleye maruz kaldığına dair bulguların mevcut bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu dokümanlar nedeniyle soruşturmanın İstanbul Emniyet Müdürlüğü Organize Suçlar Şubesine devredildiği, dosyamız sanıklarından o tarihte şube müdürü olan Adil Serdar Saçan'ın Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığından 15.03.2001 tarihinde olayla ilgili proje soruşturma izni alması üzerine İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şubesiyle olayın araştırılması için yazışma yapmış, ancak İstihbarat Şube Müdürlüğü'nce bu konuda çalışma yapılmaması nedeniyle Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı'nın onayı ile 14.11.2002 tarihinde proje çalışmasının sonlandırılmasına, evrak ve belgelerin iadesine karar verilmiştir. Evrak ve belgeler Tuncay Güney'e ulaşamadığı için iade edilememiş, Ümit Oğuztan'a ise 04.07.2003 tarihinde iade edilmiştir. Ümit Oğuztan'ın kollukta yapılan mülakat çözüm tutanağına göre, dokümanların kendisine Tuncay Güney tarafından redakte işlemi için getirildiği, kendisinin redakte etmesinden sonra Tuncay Güney'e verdiğini ifade etmiştir. Dosya içerisinde Tuncay Güney'in Veli Küçük ismi yazılı masada ve resmi önünde çekilmiş fotoğraflarının da bulunduğu

belirlenmiştir. Sanık Ümit Oğuztan'ın ise Tuncay Güney ile Strateji dergisini çıkardığı ve aynı binayı iş yeri olarak kullandıkları, Ümit Oğuztan'ın medya ile ilişkili olup 28 Şubat sürecinde de gündemde olan bazı kişilerin medyada açıklama yapmasına yardımcı olduğu dosya kapsamından anlaşılmaktadır. Sanık Adil Serdar Saçan, Tuncay Güney'i İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şubesindeki Fettullah Gülen'e yakın kişilerin gözaltına aldıkları, bu grubun Veli Küçük ve çevresinde bulunanlara yönelik operasyonu kendisine yaptırmak istendiğini anladığını ifade etmiştir. Tuncay Güney'den elde edilen Ergenekon Analiz Yeni Yapılanma Yönetim ve Geliştirme Projesi üzerinde İstanbul Kriminal Polis Laboratuvarı Daire Başkanlığı tarafından yapılan inceleme sonucu düzenlenen 04.09.2009 tarihli Ekspertiz Raporuna göre belgenin 24. sayfasının sağ alt bölümündeki 'En içten saygı ve şükranlarımızla' ibareli yazıların alt satırında yer alan karalanmış bölümde 'Strateji Grubu' ibarelerinin bulunduğu ve üzerinin siyah renk mürekkepli bir kalemle karalandığı ayrıca karalanan hatlarda kalem ucu presyonuna bağlı, kağıdın dokusunda meydana gelen flaj izi derinliğinin mevcut olduğu, mürekkep akışının bulunduğu belirlendiği ve bu bulgulara atfen 'Strateji Grubu' ibareli yazıların üzerindeki siyah renk mürekkepli kalemle karalanan hatların fotokopi/montaj yoluyla değil, ıslak mürekkepli kalemle husule getirilmiş olduğunun belirtildiği, Ergenekon Analiz Yeni Yapılanma Yönetim ve Geliştirme Projesi başlıklı örgütün ana dokümanı kabul edilen belgenin sanıklarda ele geçen ve dosyada bulunan tüm suretlerinin de aynı şekilde karalanmış fotokopi yada dijital suretleri olduğunun görüldüğü anlaşılmıştır.

Milli İstihbarat Teşkilatı'nın 09.05.2008 tarihli yazısından, isimsiz mektupla yapılan ihbar ve ekindeki CD'lerdeki bilgiler, açık kaynak ve arşiv bilgileri ile sınırlı yapılan çalışmanın, 2003 yılında Genelkurmay Başkanı ve Başbakan'a sunulduğu, bu çalışmanın özetinin ise 2006 yılında yine Başbakan ve Genelkurmay Başkanı 'na sunulduğu, Ergenekon adı kullanılarak yapılan çalışmadan, devleti rejimi hedef alan bir grubun kendi çıkarları çerçevesinde organize olma çabası izlenimi edinildiği, dokümanlardaki iddiaların büyük çoğunluğunun özellikle Aydınlık Dergisi ve diğer basın yayın organlarından alıntılar şeklinde ve iddia niteliğinde hususlar olduğu; yine Milli İstihbarat Teşkilatı'nın 30.12.2008 tarihli yazısında önceki yazı içeriği tekrar edilerek, iddia niteliğindeki bilgilerin organize faaliyetlerin işaretlerini taşıdığı, yeni bir yapı altında, yeni yönetim biçimi yaratılması amacına dayalı, teorik yanı

detaylandırılmış, ancak pratikteki etkinliği tartışılabilir bir oluşum olduğu belirtilmiştir. Genelkurmay Başkanlığı'nın 14.01.2009 tarihli yazısında ise Ergenekon tipi yapılanmaya ilişkin bilgi belge bulunmadığı bildirilmiştir. Jandarma Genel Komutanlığı'nın 04.08.2010 tarihli yazısında, dokümanların kapak tasarımlarının ve yazım benzer nitelikte olduğu, dokümanlarda bölüm ilk cümlelerinin ilk harfinin dergilerde kullanılan karaktere uygun şekilde diğer harflerden büyük olduğu, DVD içindeki dokümanların yazan hanesinde "OPEY A." veya "ÜMİT OĞUZTAN" şirket bölümünde "STRATEJİK VİZYON" yönetici hanesinde "ÜMİT OĞUZTAN" yazılı olup 1999-2001 yılları arasında oluşturulduğu dijital virüs nedeniyle yazan hanesindeki ismin "OPEY A." olarak değiştiği dokümanlar içeriğinden ulaşılan Strateji Dergisinin 1998 yayınlanmaya başladığı, Genel Yayın Yönetmeninin Ümit Oğuztan, Haber Koordinatörünün Tuncay Güney olduğunun bildirildiği; yine Jandarma Genel Komutanlığı'nın 06.05.2010 tarihli yazısında ise iddianamede anlatılan örgüt yapılanması ve eylemlerine ilişkin bilgi ve belge bulunmadığı şeklinde cevap verilmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 06.01.2009 tarihli yazısında Ergenekon örgütü ve diğer örgütlerin Ergenekonla bağlantısının 12.06.2007 den önce bilinmemesi veya deşifre edilmemesi nedeniyle bu tarihten önce operasyon ve soruşturmaların anlamlandırılmadığı; yine aynı Kurumun 21.01.2009 tarihli yazısında Ergenekon örgütü ve bu örgütle bağlantılı suç terör örgütlerine ilişkin bilgilerin iddianamede var olan bilgilerle sınırlı olduğu soruşturma sürecinde elde edilen tüm bilgilerin soruşturma Cumhuriyet savcısı'nın kontrolünde, adli makamların uhdesinde bulunduğu; 18.03.2010 tarihli tarihli cevabi yazıda ise ele geçen dokümanların içerik ve şekil yönlerinden örgütsel nitelik taşıdığı ve devlet otoritesini, kendi amaçları doğrultusunda baskı altına almak, yönlendirmek, alternatif bir otorite ortaya çıkarmak suretiyle, devlet otoritesini ele geçirmeyi hedef aldığı değerlendirildiği yapılmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Mahkemece hükme esas alınan 05.06.2008 tarihli yazısında ise Ergenekon isimli herhangi bir terör örgütüne ilişkin daha önceden intikal etmiş soruşturma ve kovuşturma bilgilerinin bulunmadığı dolayısıyla soruşturma konusu yapılanmanın yeni ortaya çıkartılmış 3713 sayılı Kanun'un tanımladığı terör örgütü niteliğinde bulunduğu bildirilmiştir. Örgütün ana dokümanı olarak kabul edilen "Ergenekon Analiz Yeniden Yapılanma Yönetim ve Geliştirme Projesi" belgesine göre, Ergenekon örgütünün, Ergenekon örgütü Başkanı/Komutanı'na bağlı olarak İstihbarat Dairesi

Komutanlığı, İstihbarat Analiz Değerlendirme Komutanlığı, Operasyon Dairesi Komutanlığı, Finansman Daire Başkanlığı, Örgüt İçi Araştırma Dairesi Komutanlığı, Teori ve Tasarım Planlama Dairesi Başkanlığı olmak üzere altı departman ve doğrudan Ergenekon Başkanlığı'na bağlı olarak Kontrol Dairesi şeklinde örgütleneceğinin; yine örgütün ana dokümanı kabul edilen "Lobi" belgesinde ise Ergenekon tarafından atanmış Merkez departmanına bağlı Araştırma ve Bilgi Toplama, Analiz ve Değerlendirme, Finans ve Ticaret, Kültür ve Bilim, Teori ve Senaryo, İletişim ve Propaganda, Hukuk, Uluslararası ilişkiler olmak üzere sekiz departman şeklinde örgütleneceğinin ve Merkez departmanın iki sivil köprü eleman ile Ergenekon ile irtibatı sağlayacağını belirtildiği anlaşılmaktadır. Buna karşın mahkemece kabul edilen Ergenekon ana yapılanmasının: Askeri yapılanma, Devlet kurumlarında yapılanma, Sivil yapılanma, Mafya yapılanması, Terör örgütü yapılanması şeklinde oluştuğu; Sivil yapılanmanın ise Sivil Toplum Kuruluşları, Teori Tasarım Planlama Başkanlığı, Medya ve İletişim Yapılanması, Hukuk, Finans Daire Başkanlığı şeklinde örgütlendiğinin kabul edildiği; karar yerinde örgütün hiyerarşik yapısının ortaya konulmadığı, departmanlar ya da hücre yapılanmaları arasında irtibatın ne suretle sağlandığı; astlık-üstlük ilişkisi, emir-talimat verme yetkisinin her bir sanık için ayrı ayrı değerlendirilerek kime bağlı faaliyet yürüttüğü ve kabul edilen örgüt hiyerarşisindeki yerinin somut delillerle ortaya konulmamış, sanıkların örgütün ana belgeleri kabul edilen dokümanlardaki ibarelere atıflar yapılmak suretiyle örgüte bağlandığı anlaşılmış olup, örgütün nerede, ne zaman, kimler tarafından ne amaçla kurulduğu somut bilgilerle tespit edilmemiştir.

İşçi Partisinde ele geçen "Mütercim" ve "Bozkurt Teşkilatı"; Kuvvai Milliye Derneği'nin Ankara'daki Genel Merkezinde yapılan aramada bilgisayarda bulunan "önemlinotlar.doc" isimi word belgesi, Emcet Olcaytu'nun ev aramasında bilgisayarda bulunan elektronik posta mesajı, Hakan Arıkan'ın ev aramasında bulunan CD içerisindeki "İşte Gerçek Kurtlar Vadisi: Büyük Klüp" başlıklı yazı, İsmail Yıldız'ın işyeri aramasında Harddisk içindeki "Ultra Turk HM- eski.doc Ultra- Türkler02.doc" 03.HM Ultra Turkler.doc, ULTRATURKLERANAMETİN.doc ile Sevgi Erenerol ve İlyas Çınar'da ele geçen "Kurtlar Vadisi Ergenekon" başlıklı dokümanların CMK'nın 134 maddesine aykırı olarak toplanan kanıtlar niteliğinde bulunduğu gözetilmemiştir.

Örgüte ilişkin tüm dokümanlara 2001 yılında Tuncay Güney hakkındaki dolandırıcılık suçu nedeniyle İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından el konulduğu, örgüt ana dokümanı olarak kabul edilen Lobi belgesinin 12.07.2006 tarihinde

aloihbar. com da yayınlanmış olduğu; Örgüt ana dokümanı kabul edilen Ergenekon Analiz Yeniden Yapılanma Geliştirme Projesi ve Lobi belgelerinde örgüt dokümanlarında rastlanmayacak biçimde ve birden fazla 'Türk Silahlı Kuvvetleri içinde kurulu bulunan 'Ergenekon Örgütü' ifadesine yer verildiği; yine örgüt dokümanlarında rastlanmayan biçimde örgüt dokümanının içindekiler dizini oluşturulduğu görülmektedir. Ümit Oğuztan'ın anılan belgelerin kendisine redaksiyon işlemi için Tuncay Güney tarafından verildiği ve kendisinin düzeltmeler yaptığı yolundaki beyanları ve ele geçen dokümanlarda farklı nüshalarda düzeltme ve değişiklikler yapıldığı da nazara alındığında çok gizli olması gereken bu nedenle örgüt üyelerinin dahi bilmesinde sakınca bulunan bu belgelerin düzeltme amaçlı olarak Tuncay Güney üzerinden Ümit Oğuztan'a verilmesinin mahkemece kabul edilen örgütün büyüklüğü ve gizlilik hususundaki prensipleri ile ne suretle örtüştüğü, karar yerinde açıklanıp tartışılmamıştır. Jandarma Genel Komutanlığı'nın 31.12.2008 tarihli yazı içeriğinde yer alan dokümanlara ilişkin tespitlerin karar yerinde değerlendirilmediği; Milli İstihbarat Teşkilatına Tuncay Yılmaz adı ve isimsiz mektuplar ekinde 6 CD olarak gelen ihbara konu edilen dokümanlar ve arşivde yer alan teyit edilmemiş bilgilere göre hazırlanan çalışma, 2003 ve 2006 yıllarında Genelkurmay Başkanı'na ve Başbakan'a sunulduğu anlaşılmaktadır. Milli İstihbarat Teşkilatı tarafından mektup ve eklerindeki CD'lerin, farklı kaynaklardan gelen birbirini doğrulayan ihbarlar şeklinde nitelendiği gözetilmeden, mahkeme bu ihbarları istihbari bilgi değerlendirmesi yapılarak kabule esas almıştır. Örgüt ana belgelerinde Türk Silahlı Kuvvetleri içerisinde kurulu bulunduğu sık sık vurgulanan Ergenekon örgütü hakkında Türk Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün tanık sıfatıyla verdiği ifadelerinde; Milli İstihbarat Teşkilatı tarafından kendisine verilen belge dışında, Ergenekon örgütü diye bir örgütün olduğu, faaliyet gösterdiği yönünde bilgisinin olmadığını, Ergenekon örgütü belgesi diye gelen belgede büyük tutarsızlıklar bulunduğunu, geçerli ve tutarlı olmadığını değerlendirerek, kayıtlı olarak gelmediği için İstihbarat Başkanına gönderdiğini, İstihbarat Başkanın teamül gereği ciddi bir şey bulunması durumunda tekrar kendisine dönmesi gerektiğini, ancak kendisine dönüş yapmadığını beyan etmiştir.

Örgütün ana dokümanı kabul edilen "Analiz Yeniden Yapılanma Yönetim ve Geliştirme Projesi" belgesinde suikastın bir metot olarak kabul edilmesi gözetildiğinde,

“Şirket Köstebek 2000” belgesinde faili meçhul cinayetlere olumsuz yaklaşılmasının keza Ergenekon örgütü yöneticilerinden olduğu kabul edilen bir sanık hakkında “Dinamik Antitez ve Fabrikatör” başlıklı örgüt dokümanlarının da tahkir edici ibareler bulunmasının nedenleri; “Ermeni sorunu” başlıklı dokümanda ASALA yerine PKK'nın gelmesinin ne suretle örgüt ilişkisi kabul edildiği açıklanmamıştır. Susurluk'ta meydana gelen trafik kazası sonrasında başlatılan soruşturma çerçevesinde cürüm işlemek için silahlı teşekkül oluşturmak, hakkında tevkif ve yakalama müzekkeresi bulunan kişileri yetkili mercilere haber vermemek suçlarından mahkumiyetlerine karar verilen kişilerin Ergenekon örgütünün bir hücresi olduğu somut deliller ortaya konulup tartışılmadan kabule konu edilmiştir.

Tuncay Güney'in gözaltında verdiği ifadeye göre oluşturulan Ergenekon örgüt şemasının, örgüt dokümanları olarak kabul edilen dokümanlardan ve mahkemenin örgüte ilişkin kabulünden farklı olup, Tuncay Güney'in belirttiği bir çok isim hakkında dava açılmamış bulunduğu, sanık Kemal Şahin'den ele geçen şemanın genel hatları ve içeriği itibarıyla Ergenekon örgütü şeması olarak kabulünün mümkün bulunamayacağı nazara alınmamıştır. Sanık Emin Gürses'in gözaltında kolluğa ifade verdikten sonra sorguya sevki sırasında oluşturduğu anlaşılan örgüt şemasının örgüt ana belgeleri ve mahkemenin kabul ettiği örgütlenme şeması ile uyumlu olmadığı gibi bu şemayı ne amaçla çizdiği yolundaki savunması da değerlendirilmiş değildir.

İmzasız ihbar mektupları ve ekinde gönderilen CD'ler ile arşive yansıyan açık kaynak bilgilerine göre Milli İstihbarat Teşkilatı'nın oluşturduğu örgüt şemasında yer alan bazı isimlerin dava sürecinde açık hale getirildiği, bir çok ismin hala bilinmeyecek biçimde kapalı bulunduğu ve bu suretle karar verildiği anlaşılmıştır.

Ergenekon örgütünden ilk kez bahseden sanık Erol Mütercimler'in örgütün canlı bir örgüt olmadığına dair beyanlarına ne için itibar edilmediğine yönelik mahkeme kabulü (sanığın 1997 yılındaki açıklamalarında örgütün dağıtılmış olduğuna ilişkin açıklamaları karşısında) dosya kapsamına uygun bulunmamaktadır. Örgütün kuruluşuna ilişkin Avrupa'daki bazı ülkelerde yapılan soruşturmalara atıfta bulunulmak suretiyle, varsayıma dayalı olarak NATO bünyesinde Gladio örgütü olarak kurulduğu kabulüne yer verilmiş, yine sanıklar Erol Mütercimler ile Hüseyin Vural Vural arasında geçen, Hüseyin Vural Vural'ın Eski Hava Kuvvetleri Komutanı Siyami Taştan tarafından verildiğini söylediği ve kendisinde ele geçen “Kara Hava Deniz

ERGENAKON” kartı ve aynı zarf içinde bulunan yemin metninin 09 Mart 1971 darbecileri olarak belirttiği kişilerin, bu yapılanmaya ilişkin olarak kullandıkları bir isim ve parola olduğu yönündeki iletişim tespit tutanağına yansıyan ifadesi karar yerinde tartışılmaksızın sanık Hüseyin Vural Vural'da ele geçen yemin metni ve “Kara Deniz Hava ERGENAKON” yazısı, örgütün varlığına delil kabul edilmiş karta yazılı ERGENAKONun aslında Ergenekon olduğu ancak baskı hatası nedeniyle ERGENAKON yazıldığı belirtilerek, örgütün 1971 tarihinde de var olduğuna kanıt kabul edilmiştir.

Veli Küçük'ün Tuncay Güney hakkında fezleke bulunduğunu bilmesinin örgütün varlığına delil kabul edildiği gibi, Vatan Bölükbaşoğlu'nun bilgisayarında bulunan resimde TİT yazılı olması da TİT örgütünün somut deliller gösterilmeden Ergenekon örgütüne bağlı bir örgüt olarak kabulü ile dolaylı olarak, örgütün varlığına delil kabul edilmiştir. Sanıklar Adil Serdar Saçan ile Ahmet Tuncay Özkan arasında gerçekleşen, sanık Adil Serdar Saçan'ın 15.03 2001 tarihinde proje çalışma onayı aldığı Ergenekon soruşturmasının, davada yargılanan bazı sanıklarla sınırlı olduğu ve Ergenekonun 1990'lı yıllarda Güneydoğudaki faili meçhullerle ilgili halen faaliyeti olmayan bir örgüt olduğu yolundaki söylemleri iletişim tespit tutanağı içeriği ve dosya kapsamı ile değerlendirilmesi yerine, örgütsel gizliliğe dolayısıyla örgütün varlığına; Kaşif Nevzat Tarhan ve Zahit Engin'in beyanlarının hayatta olmayan kişiler ve çevreden duyuma ilişkin oldukları gözetilmeden ergenekon örgütünün varlığına delil kabul edilmiştir. Abdullah Çatlı'nın ölümü nedeniyle Ergenekonun taziye ilanı verdiğine ilişkin Av. Ceyhan Mumcu'nun bir TV kanalında söylemlerine konu edilen ilan metni dosyaya getirtilip incelenmemiş, Ali Yiğit mahkeme huzurundaki savunmasında; Muzaffer Tekin'in ifadesini değiştirmesi için kendisine baskı yapmadığını ifade etmiş olması karşısında Ali Yiğit'in Muzaffer Tekin'in telkini ile ifade değiştirmesinin ne suretle örgütün varlığına delil kabul edildiği karar yerinde tartışılmamıştır.

Cumhuriyet Gazetesine el bombası atılmasına ilişkin davada yargılanan Sanık Osman Yıldırım'ın Cumhuriyet Gazetesi ve Danıştay eylemleri nedeniyle yargılandığı Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nde bozmadan önceki ifadelerinde yer almayan Ergenekon örgütüne ilişkin beyanlarının, olaydan yaklaşık 2 yıl sonra, anılan davada 13.02.2008 tarihinde mahkumiyet hükmü kurulmasından sonra sanık, tanık ve (gerekçeli kararın 2. Kitap A- 1910 sayfasında yazılı olduğu şekliyle) gizli tanık olarak verdiği

ifadeler, aralarındaki oluşa ilişkin çelişkiler giderilmeden, bu ifadelerin önceki ifadelerine neden üstün tutulduğu karar yerinde gösterilmeden ve aynı olay nedeniyle Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından mahkumiyetlerine karar verilen Erhan Timuroğlu, Tekin İrşi, İsmail Sağır, Alparslan Arslan'ın aşama ifadeleri ve Ankara 11 Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kurulan ve Yargıtay 9. Ceza Dairesi tarafından esasa girilmeden birleştirme zorunluluğundan bahisle bozulan önceki mahkumiyet hükmüne neden itibar edilmediği de karar yerinde açıklanmadan, eylemin Ergenekon örgütü adına işlendiğinin kabul edilmesi ve Ümraniye'deki evde ele geçen el bombaları ile Cumhuriyet Gazetesi eyleminde kullanılan el bombaları arasında kesin olarak irtibat kurmaya elverişli veri bulunmadığı nazara alınmadan, Cumhuriyet Gazetesine atılan el bombalarından biri ile Ümraniye aramasında ele geçen 27 el bombasından iki adedinin sadece üretim yılının aynı olduğundan hareketle bombalar ile eylem arasında bağlantı kurulmuştur.

Önceki ifadelerinde örgüt hakkında beyanı bulunmayan ve hakkında TCK'nın 221. maddesi uyarınca etkin pişmanlık hükümleri uygulanan sanık Habip Ümit Sayın'ın etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanmak amacıyla verdiği sonraki beyanları ve Erol Ölmez'in yazdığı mektupların soruşturmayı akamete uğratmak için dezenformasyon amacıyla yazıldığı kabul edilmesine rağmen somut deliller ortaya konulmadan olayın ergenekon tarafından kurgulandığı; yine İbrahim Şahin'den ele geçen S-1 dokümanı ile Gölbaşı ilçesinde yapılan aramada ele geçen silah ve mühimmatın somut deliller gösterilmeden örgüt belgesi ve silahların Ergenekon örgütü faaliyeti çerçevesinde yapılacak eylemlerde kullanılmak amacıyla saklandığı kabul edilmiştir. Cumhuriyet Çalışma Grubu'nun ve darbe planlarının örgütle ilişkisinin somut delilleri ile ortaya konulmaması, Ermeni soykırımı iddialarına ilişkin yurt dışında hukuki mücadele zemininde meşru faaliyetlerde bulunduğu anlaşılan Talatpaşa Komitesinin, kanıtları gösterilmeden örgütün sivil toplum kuruluşu olduğuna karar verilmiştir. Serhan Bolluk hakkında Hakan Saraylıoğlu'nun öldürülmesi nedeniyle açılan davanın tefrik edildiği gözetilmeden, yine Hanefi Avcı'nın iş yeri aramasında bulunan kasetlerde yer alan "Ali Yasak ile Tuncay Güney arasında geçen telefon konuşmasına" ilişkin kayıtların hukuka uygunluğu tartışılmadan örgütün varlığına delil kabulü hukuka uygun bulunmamıştır.

Ayışığı Darbe Planının, Özden Örnek'in bilgisayar günlüklerine dayanması, bu planların Alper Görmüş tarafından gündeme getirilmesi, Özden Örnek'in günlük

tuttuğunu ancak darbe planlarına ilişkin kısımların sonradan eklendiği yönündeki beyanı dikkate alınarak İbrahim Fırtına, Özden Örnek ve Aytaç Yalman hakkında tefrik edildiği anlaşılan soruşturma dosyasının akıbeti araştırılıp Yargıtay denetimine elverişli olacak şekilde dosya içerisine alınmadan “darbe günlükleri” olduğu kabul edilen günlüklerin, sanık Mustafa Ali Balbay'ın bilgisayarında CMK' nın 134 maddesi hükümlerine uygun olmayan biçimde elde edilen belgelerle doğrulandığı ve Özden Örnek'e ait olduğu kabul edilip, dolaylı olarak örgütün varlığına delil kabul edilmiştir.

Örgüt dokümanı olarak kabul edilen Proje-Kitleşim belgeleri ile Cumhuriyet Çalışma Grubu'na ilişkin belgelerin içinde bulunduğu Gölcük Donanma Komutanlığı'nda ele geçtiği ileri sürülen 5 nolu Harddisk ve diğer dijital veriler ile Poyrazköy Davası olarak bilinen dava kapsamında ele geçen dijital delillerle ilgili manipülasyon yapıldığına ilişkin hükümden sonra ortaya çıkan raporlar, Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nde “ İrtica İle Mücadele Eylem Planı ile bağlantılı Erzincan Davası” olarak bilinen dava da ve Balyoz Davasında yeniden yargılama üzerine verilen beraat kararı ile sanık Yüksel Dilsiz'in hükümden sonra verdiği 28.09.2015 havale tarihli dilekçesi içeriği de gözetildiğinde örgütün varlığına ilişkin yeniden hukuki değerlendirme yapılmasında zorunluluk bulunmalıdır.

Bu tespit ve açıklamalar bağlamında, Genelkurmay Başkanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığının yazılarında Ergenekon örgütünün varlığına ilişkin bilgiler bulunmadığı, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsterşarlığına örgüte ilişkin bilgilerin, istihbarat niteliği bulunmayan ihbarlar, eklerinde gönderilen dijital deliller ve açık kaynaklarla sınırlı olduğu, Emniyet Genel Müdürlüğü yazısına göre ise örgüte ilişkin bilgilerin ilk defa bu soruşturma ve dava kapsamında ortaya çıkmış olduğu belirtilmesine rağmen, Emniyet Genel Müdürlüğü yazısının kabule esas alındığı mahkeme kararında, örgütün nerede, ne zaman, kim ya da kimler tarafından ne amaçla kurulduğunun somut olarak ortaya konulmadığı, örgütün mahkemece kabul edilen büyüklüğü karşısında, dokümanların örgütün varlığını açıklamak için yeterli olmadığı, örgüt faaliyeti kapsamında daha önce işlenmiş suçların ortaya konulmadığı, sanıkların örgütle nerede ne zaman kimler vasıtasıyla organik ilişki kurdukları açıklanmadan ve somut delilleri ortaya konulmadan dokümanlarda yazılı soyut cümlelere atıf yapılarak örgütle bağlantılarının kurulduğu; örgüt hiyerarşisinde konumları somut olarak ortaya konulmadığı gibi, kabul edilen şekliyle departman/hücreler arasındaki

köprü elemanları ve irtibatın ne suretle sağlandığının da ortaya konulmadığı; örgüt hiyerarşisinin ve köprü elemanların ortaya konulmamasının henüz örgüt hiyerarşisinde yer alan kişiler ile köprü elemanlarının belirlenememiş olması gerekçesi ile açıklanamayacağı; mahkemece kabul edilen şekli ile hiyerarşisi ortaya konulamayan örgütün, sevk ve idaresinin mümkün bulunmadığı gibi kendisini de gizlemesinin mümkün bulunmadığı; Türk Silahlı Kuvvetleri içinde kurulu olmakla birlikte sivil yapılanmaya da sahip olduğu ve 1971 yılında da var olduğu kabul edilen örgütten, Milli İstihbarat Teşkilatı, Genelkurmay Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile Türk Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün dahi örgütün varlığından haberdar olmamasının olağan kabul edilemeyeceği, keza varlığı kabul edilen bu örgütün diğer terör örgütlerini yönetip yönlendirdiğine dair delil bulunmadığı; örgütün varlığına esas alınan bazı delillerin hukuka aykırı delil niteliği taşıdığı; örgütün varlığına kanıt kabul edilen deliller ile ilgili hükümden sonra ortaya çıkan bilirkişi raporları ve beraat kararları da gözetilerek, sanıkların dosya kapsamındaki atılı suçlara ilişkin somut delillere dayalı eylem ve faaliyetleri ile bu eylem ve faaliyetlerindeki irtibat ortaya konulduktan sonra, varsa iştirak iradesini aşan hiyerarşik bir yapılanmanın bulunup bulunmadığı ile bu yapıdaki konumları, bir ya da birden fazla oluşum ya da örgüt niteliğinde olup olmadığı; yine dosya kapsamındaki delil ve eylemlerle ilişkilendirilerek, varsa örgüt ya da örgütlerin nitelikleri de belirlendikten sonra, sanıkların eylem ve faaliyetleri ile örgütteki hiyerarşik ilişkileri somut delillerle ortaya konulup, hukuki durumlarının buna göre tayin ve takdiri gerektiğinin gözetilmemesi usul ve yasaya aykırıdır.

IX-HÜKÜMETE KARŞI SUÇ

Suçun konusu Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yönetim gücünü temsil eden hükümettir. Hükümet, Anayasanın 109. maddesine göre Bakanlar Kuruludur. Cebir kullanılarak Hükümetin görevini yapamaz hale getirilmesinde, Anayasayı ihlal suçu oluşmakta iken, Anayasal düzen bozulmadan da Bakanlar Kurulunun görevlerini yapmasının kısmen veya tamamen engellendiği durumlarda 'Hükümete karşı suç' tan söz edilebilecektir. Teşebbüs suçudur. Türkiye Cumhuriyeti Devletinin egemenlik unsurunun oluştuğu üç güçten yönetim gücünü temsil eden Hükümetin ortadan kaldırılmasına veya böyle olmamakla birlikte, görevini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye teşebbüs edilmesi olarak tanımlanmış

olup, bu suç Anayasal düzenin temel organlarından olan Hükümetin ortadan kaldırılmasına veya görevlerinin engellenmesine yönelik, teşebbüse ait icra hareketlerini tamamlanmış suç gibi cezalandırmaktadır. Suçun oluşumu için Anayasa ile düzenlenen kurumsal yapıya sahip Hükümetin işlevini yerine getirmeyi engelleme amacına yönelik cebir ve şiddet kullanılması gereklidir.

765 sayılı TCK'nın 147. maddesinin Değerlendirilmesi

Mülga 765 sayılı TCK 147. maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti İcra Vekilleri Heyetini cebren, ıskat veya vazifesini görmekten cebren men edenlere, bunları teşvik eyleyenlere ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılır." şeklinde yapılan düzenleme ile fiil tanımlanarak yaptırıma bağlanmıştır.

Bu suç, siyasi iktidar aleyhine suçlardandır. Anayasal Düzen aleyhine işlenen suçla aynı hukuki değeri ihlal etmektedir. Devleti meydana getiren dinamik unsur siyasi iktidar olduğuna göre, bir devletin mevcudiyeti ve devamı iktidarın himayesine bağlıdır. Hukukun egemen olduğu eski dönemden bu yana siyasi kuvvetler himaye edilmiştir. Devletin otoritesinin mevcudiyeti siyasi iktidarın himayesi ile sağlanmıştır.

İcra organından kasıt hükümettir. Hükümet, Anayasaya göre Bakanlar Kurulu olarak tecessüm etmektedir. İcra organı hem idari fonksiyonları hem de icrai fonksiyonlar görmektedir. Hükümet aynı zamanda devletin anayasal düzeni içinde bir kurumsal yapıyı ifade etmektedir. Bakanlar Kurulu bir bütün halinde siyasi iktidarı temsil etmektedir. Başbakan ve Bakanlar çift sığata sahiptirler. Bunlar Bakanlar Kurulunun bir üyesi olarak siyasi icra iktidarlarını ellerinde bulundurmaktadırlar. Buna karşılık başı buldukları hizmet hiyerarşisi içinde, idari fonksiyon göstermektedirler. Yani idari birer şeftirler. Bu mahiyetleri ile de devlet kuvvetlerini ve devlet hakimiyetini kullanmaktadırlar. Suçun konusu icra fonksiyonlarıdır. Bu nedenle tek tek Bakanların fonksiyonları veya Başbakanın aleyhine yapılacak tecavüzler, bu suçu meydana getirmeyecektir. Bakanlar Kurulu karar alma makamıdır. Cumhurbaşkanı ve Başbakana ait olmayan bütün karar yetkileri kabineye aittir. Başbakan, hükümetin genel siyasetinin yürütülmesinden sorumludur. Sadece bir bakan veya başbakan aleyhine işlenen fiil Bakanlar Kurulunun görevini engelleyecek mahiyette ise bu takdirde hükümet fonksiyonlarının engellendiği kabul edilmelidir.

Suçun Unsurları:

Hareket: Belirli neticelere yönelmiş maddi bir harekettir, neticeye doğurmaya elverişli bulunmalıdır. Netice doğurmaya

elverişli olmayan bir hareket bu suç anlamında hareket sayılmaz. Bu anlamda hazırlık hareketleri, irade uygunluklarını ifade eden fiili birleşmeler hareketi meydana getirmemektedir. Bu hareketler başka suçları oluşturabilecektir. Askeri Yargıtay Daireler Kurulunun 24.04.1972 tarih 30/29 sayılı kararında da yer aldığı üzere Anayasayı ihlale matuf cemiyet veya silahlı çete kurulması veya propaganda yapılması bu maddeyi ihlal sayılmayacak, bu şekildeki hareketler şartları gerçekteymiş ise mülga 765 sayılı TCK'nın 168-171 maddeleri gereğince cezalandırılacaktır.

Netice: Bu suçta neticenin gerçekteyi aranmakta teşebbüs tamamlanmış suç gibi cezalandırılmamaktadır. Suçun oluşumu bakımından aranan netice, icra fonksiyonlarının, cebren men veya icra organının ıskat edilmesidir. Bu şekilde hükümetin siyasi karar alma iradesi engellenmiş, kısmen yok edilmiş veya ıskat yoluyla tamamen bu imkan ortadan kaldırılmıştır. İcra organının fonksiyonunun ifası yönündeki iradesi kısmen veya tamamen ortadan kaldırılabilir. Bu ihlal geçici ya da kalıcı olması sonucu değiştirmez.

Cebir: Doktrinde bir kısım yazarların görüşüne göre “fillin hukuka aykırılığı şeklinde anlamak gereklidir veya cebre matuf bir iradenin mevcudiyeti” yeterlidir, şeklinde değerlendirilmiştir. Bir icra organını hukuki yollardan düşürmek suç teşkil etmek bir yana parlamenter demokrasinin şartlarından biridir. Burada söz konusu olan cebren men veya ıskat keyfiyetidir.

Cebir, “fertlerin iradeleri zorlanmak suretiyle ifsat edilerek” gerçekteyi anlaşılmalıdır. Bu nedenle maddi olabileceği gibi manevi cebir şeklinde de gerçekteyi olabilir. Burada cebren hükümeti ıskat etmekle beraber, gaye hükümet sistemini değiştirmek ise fiil 146. maddeyi ihlal etmiş olacaktır.

Bu suç 5237 sayılı TCK'nın 312. maddesinde yer almaktadır. Suçta korunan hukuki değer “Anayasayı İhlal” suçuyla aynıdır. Eski Ceza Yasasında 147. maddedeki suçtan farkı “teşebbüs suçu” olarak düzenlenmiştir. Dolayısıyla hükümetin ortadan kaldırılmasına veya görevlerinin engellenmesine yönelik teşebbüse ait icra hareketlerini tam suç gibi cezalandırılmaktadır. Bu suçta cebir ve şiddet “suçun unsurudur”. Doktrinde cebir unsurunu, maddi cebir olarak anlayanların yanında, “fertlerin iradeleri zorlanmak suretiyle ifsat edilerek” tehditle de gerçekteyi olabileceğini savunan görüşler de bulunmaktadır.

Manevi Unsur: Suçun manevi unsuru kasttır. Özel kastın mevcudiyetine ihtiyaç yoktur.

Yeni TCK 312. maddede yaptırıma bağlanan suçun sadece “maddi Cebir ” ile işlenebileceğinin kabulü halinde, eski

yasadaki düzenlemeye göre suçun unsurlarının değiştiği kabul edilmeli ve lehe yasa bu duruma göre belirlenmelidir.

X-DEVLET SIRRI

Sır, kelime anlamı bakımından, başkalarınınca bilinmesinde sakınca görüldüğü için bir olayın, bir bilginin, bir durumun vb. dışarıya karşı korunmasıdır. Bu koruma ihtiyacı, sırrın içeriğini oluşturan konunun, başkalarınınca bilinmemesinde yarar görüldüğünü açığa vurur. İnsan için bilginin ve bilme durumunun dereceleri varsa sır, gizlilik açısından en üstte yer alır. Gizlenen bilgi, üçüncü kişilerden özenle sakınılan bilgi, bir mahremiyet içerir, başkalarına kapalı, alenileşmemiş, gizlenmesinde yarar görülen bir bilgiye, bir olaya, bir duruma dair kapalı alandır.

AİHS'nin 10/2 maddesinde "ulusal güvenliğin" korunması ve demokratik toplumda gerekli olması halinde "devlet sırrının açıklanmaması" ifade özgürlüğünü sınırlayıcı istisnalar arasında yer almıştır.

Anayasa'nın 26. maddesinde düşünce özgürlüğünün kısıtlanmasına yönelik hangi fikir ve düşüncelerin sınırlandırılabileceğini belirtirken, devlet sırrı kavramına yer vermiştir: "Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut Kanun'un öngördüğü meslek sırrlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlandırılabilir."

Burada "Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilere" yer verilmekle birlikte neyin yani hangi tür bilgilerin kastedildiği açık değildir.

Yine Anayasa'nın 28. maddesinde, "devlet sırrı" ceza hukuku bakımından bir kriter olarak değerlendirilmiştir. "...Devlete ait gizli bilgilere ilişkin bulunan her türlü haber veya yazıyı, yazanlar veya bastıranlar veya aynı amaçla, basanlar, başkasına verenler, bu suçlara ait kanun hükümleri uyarınca sorumlu olurlar." Bu düzenlemede ise bir aidiyetten bahsedildiğine göre devletin "şahsileştirilmesi" söz konusudur..

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 47. maddesinde "Açıklanması, Devletin dış ilişkilerine, milli savunmasına ve milli güvenliğine zarar verebilecek; anayasal düzeni ve dış ilişkilerinde tehlike yaratabilecek nitelikteki bilgiler, Devlet sırrı sayılır" ifadelerinde kısa bir tanım

görmekteyiz. Uluslararası ilişkiler bakımından üçüncü kişilerce bilinmesi sakıncalı olan ve devletin dış ilişkilerine zarar verici nitelikte olan, savunmaya, güvenliğe ilişkin bilgiler devlet sırrı kapsamındadır. Yine aynı Kanun'un 125. maddesinde, "Bir suç olgusuna ilişkin bilgileri içeren belgeler, Devlet sırrı olarak mahkemeye karşı gizli tutulamaz." Burada yargılamanın selameti ve iddiaların aydınlatılması adına, suç olgusuna dair bilgi içeren belgelerin yargılamanın aleniliği çerçevesinde devlet sırrı olarak gizli tutulamayacağı belirtilmektedir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında "Devlet sırrı niteliğindeki bilgileri içeren belgeler, ancak mahkeme hâkimi veya heyeti tarafından incelenebilir. Bu belgelerde yer alan ve sadece yüklenen suçu açıklığa kavuşturabilecek nitelikte olan bilgiler, hâkim veya mahkeme başkanı tarafından tutanağa kaydettirilir" hükümleri yer almaktadır. Yani mahkeme hakimin, sır statüsündeki bilgiyi edinmesi ya da sır olarak koruma altına alınmış belgeleri görmesi, bunların içeriğine vakıf olması; o bilginin sır niteliğini ortadan kaldırmayacaktır.

Devlet sırrı kavramı ve gizlenmesi gerekli bilgi kavramları ile ilgili olarak karşılaştığımız bir başka yasal düzenleme ise 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun 16. ve 18. maddeleridir. Bu düzenlemelere göre devlet sırrı, "açıklanması hâlinde devletin emniyetine, dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgelerdir. Sivil ve askeri istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, istihbarata ilişkin bilgi veya belgelerdir."

Sırdan maksat, yetkili bulunmayan kişilerin hakkında bilgi sahibi olmaları hâlinde "Devletin güvenliğinin, millî varlığının, bütünlüğünün, anayasal düzeninin veya iç veya dış siyasal yararlarının tehlikeye düşebileceği bilgiler"dir. (TCK.m. 326-Gerekçe)

Devlet Sırrı, açıklanması veya öğrenilmesi devletin milli savunmasına ve milli güvenliğine zarar verebilecek anayasal düzenine dış ilişkilerinde tehlike yaratabilecek ve bu nedenlerle gizli kalması gereken bilgi ve belgelerdir. (Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı m.3)

Devlet sırları, devletin güvenliğini ve bekasını ilgilendirdiğinden hukuk sistemi bu sırların muhafazası hususunda büyük bir hassasiyet göstermekte, ihlaline veya buna teşebbüs edenlere şiddetli cezalar öngörmektedir. 5237 sayılı TCK'da, devlet güvenliği ve bekası için devletin gizli bilgilerinin korunmasına ilişkin düzenlemeler mevcuttur. Bunlar "Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk" adlı yedinci bölümde, 326. ile 339. maddeler

arasındaki suçlardır.

Bunun haricinde kamu idaresinin menfaatlerini korumak, güvenilirliğini ve düzenli işleyişini sağlamak için 5237 sayılı TCK İkinci Kitap Dördüncü Kısım, "Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar" başlıklı birinci bölümü altında 258. maddede "Göreve ilişkin sırrın açıklanması" suçu düzenlenmiştir.

Bu düzenlemelerden yola çıkarak, genel anlamda devletin sırlarının üçe ayrıldığı söylenebilir;

"özünde devlet sırrı olan bilgi ve belgeler",
"yetkili makamların açıklanmasını yasakladığı bilgi ve belgeler",
"devletin idari kurumlarının gizli tuttuğu bilgi ve belgeler".

Özünde devlet sırrı olan bilgi ve belgeler, devlet güvenliği ve bekası, milli menfaatler ve milli güvenliğe ilişkin menfaatler ile ilgilidir. Yetkili makamların açıklanmasını yasakladığı bilgi veya belgeler ise, özünde devlet sırları kadar olmasa da devlet menfaatleri için önemli görülen bilgi veya belgelerdir.

TCK'nın 326, 327, 328, 329 ve 330. maddelerindeki, "devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından niteliği itibariyle gizli kalması gereken bilgi, belge veya vesikalar" ifadesiyle "özünde devlet sırrı olan bilgi ve belgeleri" kastetmektedir.

TCK'nın 334, 335, 336 ve 337. maddeleri, "yetkili makamların kanun ve düzenleyici işlemlere göre açıklanmasını yasakladığı ve niteliği bakımından gizli kalması gereken bilgi ve belgeler"den bahsetmektedir. Burada adı geçen sırlar, özünde devlet sırrı olmayan ancak, devlet menfaatleri için gizli tutulması gereken, bu nedenle yetkili makamların kanun veya düzenleyici işlemlerle açıklanmasını yasakladığı bilgi veya belgelerdir.

Türk Ceza Hukuku yönünden açıklanması yasaklanan sır, özünde devlet sırrı niteliği taşımayan ancak, açıklanması ilgili mevzuat hükümlerine göre yasaklanmış ve gizlilik derecesi verilmiş bilgi, belgeler veya şeylerdir.

Yasaklama, yürütmenin herhangi bir işlemiyle yapılabileceği gibi, belgeler üzerine gizlilik derecesini gösteren damga veya özel bir yazının konulması, uyarı veya tabela yerleştirilmesi şeklinde de yapılabilir.

Yetkili makam tarafından duruma göre, sirküler, tebliğ, resmi açıklama, yazılı veya sözlü uyarı aracılığıyla, kişilerin bu konudaki yasaklamalardan haberdar edilmesi sağlanabilir.

Bu yasaklama hukuka uygun yapılmalıdır. Hukuka uygun ve usulüne göre yapılmayan yasaklama, o bilgi, belge veya şeye açıklanması yasaklanmış sır vasfını kazandırmaz.

Devletin idari makamları veya organları bilgi, belge veya şeylere açıklanmasını yasaklanmış sır vasfını çoğunlukla, gizlilik sınıflandırması yaparak vermektedirler.

Yetkisiz kimselere açıklanması sakıncalı görülen bilgilerin, önem derecesine göre sıralanması ve adlandırılmasına "gizlilik derecelendirmesi" denir.

Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarında, yetkili olmayan kişilerin bilgi sahibi olmaları halinde devletin faaliyetlerini veya menfaatlerini tehlikeye koyabilecek veya zarara uğratabilecek mesaj, doküman, rapor, araç, gereç, tesis ve yerler hakkında kayıt edilmiş veya edilmemiş bilgi ve belgeler "gizlilik dereceli bilgi veya belgeler" olarak adlandırılabilir.

Bu bilgi veya belgeler gizlilik dereceli yerlerde saklanır. Gizlilik dereceleri, bilmesi gereken kişiler dışındakilere açıklanması veya verilmesi, milli güvenlik ve devlet menfaatleri bakımından sakıncalı görülen bilgi, belge ve malzemelere verilir.

Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yönetmeliğine göre;

Gizlilik dereceleri aşağıda belirtildiği şekilde dört sınıfa ayrılır.

Çok gizli: Bilmesi gerekenlerin dışında diğer kişilerin bilmelerinin istenmediği ve izinsiz açıklandığı takdirde Devletin güvenliğine, ulusal varlık ve bütünlüğe, iç ve dış menfaatlerimize hayati bakımdan son derece büyük zararlar verecek, yabancı bir devlete faydalar sağlayacak ve güvenlik bakımından olağanüstü önemi haiz mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.

Gizli: Bilmesi gerekenlerin dışında diğer kişilerin bilmelerinin istenmediği ve izinsiz açıklandığı takdirde Devletin güvenliğine, ulusal varlık ve bütünlüğe, iç ve dış menfaatlerimize ciddi şekilde zarar verecek, yabancı bir devlete faydalar sağlayacak nitelikte olan mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.

Özel: İzinsiz açıklandığı takdirde, Devletin menfaat ve prestijini haleldar edecek veya yabancı bir devlete faydalar sağlayacak nitelikte olan mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.

Hizmete özel: Kapsadığı bilgi itibarıyla çok gizli, gizli veya özel gizlilik dereceleri ile korunması gerekmeyen fakat bilmesi gerekenlerden başkası tarafından bilinmesi istenmeyen mesaj, rapor, doküman, araç, gereç, tesis ve yerler için kullanılır.

Soruşturma ve Kovuşturma aşaması;

Arama ve elkoyma işlemleri sırasında Devlet sırrı niteliği taşıyan belgelere tesadüf edilebilir.

Daha önce de belirtildiği gibi 5271 Sayılı CMK'nın, 125/2.

maddesi; "Devlet sırrı niteliğindeki bilgileri içeren belgeler, ancak mahkeme hâkimi veya heyeti tarafından incelenebilir. Bu belgelerde yer alan ve sadece yüklenen suçu açıklığa kavuşturabilecek nitelikte olan bilgiler, hâkim veya mahkeme başkanı tarafından tutanağa kaydettirilir." şeklindedir ve bu kapsamda Cumhuriyet savcısı dahi, içeriği Devlet sırrı niteliği taşıyan belgeleri inceleyemeyecektir.

5271 sayılı CMK'nın 122. maddesinde ise, hakkında arama işlemli yapılan kişiye ait belgeleri inceleme yetkisinin Cumhuriyet savcısı ve hakime ait olduğunun belirtildiği görülmektedir. Burada ayrımı yapılması gereken husus devlet sırrı niteliğindeki belgelerin soruşturma aşamasında sanıkta ele geçmesi durumudur.

5271 sayılı CMK'nın 125. maddesinin gerekçesinde resmi devlet kurumlarından mahkemelerin niteliklerini öngörerek isteyeceği devlet sırrı niteliğindeki belgelerden bahsedildiği görülmektedir. Bu açıdan soruşturma aşamasında Cumhuriyet savcısı CMK'nın 122. maddesi gereğince, arama esnasında sanıklardan ele geçecek belgeleri inceleyebilecek ve bu belgelere ilişkin devlet sırrı olduğu şüphesine ulaştığı takdirde 5237 sayılı Kanun'un 125. maddesi uyarınca işlem yapılması için belgeleri muhafaza altına alacak fakat bunların niteliğine ilişkin mahkeme yerine geçerek araştırma yapamayacaktır.

Devlet sırrı niteliğinde olduğu düşünülen belgeler için incelenmesi gereken diğer bir husus ise bu belgelerin ele geçtikleri tarihte halen sır ya da gizli niteliği taşıyıp taşımadıkları sorunudur. Eğer bilgi temin olunduğu sırada sır olma vasfını kaybetmiş, söz gelimi temin edilmeden önce açıklanmış (somut bilgiye dayalı olmayan tahmini veya rivayet şeklinde yorumlar olmamak koşulu ile) veya herkes tarafından bilinen bir husus hâline gelmiş ise artık sır olmaktan çıkacağı değerlendirilmelidir.

Bu açıklamalar kapsamında belgelerin ele geçtikleri tarihte sır niteliğini taşıyıp taşımadıklarının araştırılması ve bu araştırma sonucuna göre sanıkların hukuki durumlarının tayin ve takdirinin gerektiği gözetilecektir.

Devlet sırrı niteliği şüphesi taşıyan belgelere ilişkin mahkeme araştırma yaparken konunun özelliği ve karmaşıklığına göre Devletin bu konudaki yetkili kuruluşlarından görüş alabileceği gibi, bilirkişi incelemesi yaptırması da mümkündür. Askerî Yargıtay Daireler Kurulu 21. 01. 1972 gün ve 1972/8-9 E. K. sayılı kararı ile "Siyasi veya askerî sırrın nelerden ibaret olacağını kanunlarımız tayin ve tespit etmemiştir. Bir malûmatın milli müdafaa bakımından gizli kalması icap eden bir malûmat olup olmadığını salahiyyetli mahkeme takdir

edecektir. Ancak, bir malumatın gizliliğini tayin teknik bir iş olduğu cihetle bunun halli için hâkimin bilgisi kâfi gelmez. Yetkili makamlar, milli savunmanın tahmil ettiği zaruretleri ve işbu malumatın elde edilmesinden tevellüt edebilecek zararların mahiyetini isabetle takdir edecek durumdadırlar. Bu bakımdan, tatbikatta, elde edilen malûmatın veya vesaiğin mahiyetini tâyinde yetkili makamların rey ve mütalâalarına daima müracaat edilmektedir. Gerçekten, istihsal edilen malumatın vahamet derecesi, lehine casusluk yapılan devletin düşmanlık hissiyatına ve bu devletle olan siyasi münasebetlerin mahiyetine göre değişen nispi bir karakter arz edeceği cihetle yetkili makamlara başvurulmak suretiyle malûmatın gizlilik derecesinin tâyin ve tespit edilmesi zaruret ifade etmektedir” şeklindeki kararlar aynı şekilde tespitler yapılmıştır.

Bu açıklamalar kapsamında;

- 1- Soruşturma aşamasında Devlet sırrına ilişkin belge ve bilgilerin, CMK'nın 125. maddesi gereğince, mahkeme yerine Cumhuriyet savcılığınca incelenip niteliğinin belirlenmesi;
- 2- Ele geçen ve Devlet sırrı olduğu şüphesi duyulan belgelerin, ilgili kurumlardan Devlet sırrı olup olmadığı hususunda görüş alınması yerine konunun uzmanı olmayan Askeri savcılıklar ve Genelkurmay Adli Müşavirliklerinden alınan görüşler doğrultusunda hüküm kurulması;
- 3- Mahkemece, belgelerin ele geçtikleri tarihte halen sır niteliğini taşıyıp taşımadıklarının araştırılması ve bu araştırma sonucuna göre sanıkların hukuki durumlarının tayin ve takdiri gerektiğinin gözetilmemesi;
- 4- Yasaklanan bilgileri temin etmek suçuna konu belgelerde hukuka uygun ve usulüne göre yapılmayan yasaklama, o bilgi, belge veya şeye açıklanması yasaklanmış sır vasfını kazandırmayacağından; suça delil kabul edilen belgelerin yasaklanma biçimlerinin hukuka uygun olup olmadığına ya da yasaklamanın suç tarihi itibari ile devam edip etmediğine yönelik araştırma yapılmaması suretiyle, Sanıklar Ergün Poyraz, Fikret Emek, İsmail Yıldız, Ahmet Tuncay Özkan, Aydın Yüksek, Doğu Perinçek, Halil Behiç Gürcihan, Mustafa Levent Göktaş, Muzaffer Şenocak, Mustafa Ali Balbay, Mustafa Hüseyin Buzoğlu ve bir kısım sanıklarda olduğu gibi eksik soruşturma ile mahkumiyet hükmü kurulması, Usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

XI-MAHKEMENİN KABUL ETTİĞİ VAHAMET ARZ EDEN

OLAYLAR:

Gerekçeli kararda delil değerlendirmesinin yapıldığı 2. Kitap A kısmında,

Cumhuriyet Gazetesine atılan bombanın katile numarasının Ümraniye ilçesinde geçenler ile benzer olması, Ümraniye ilçesinde ele geçen bombalar ile Oktay Yıldırım'ın ilgisinin beyanları da desteklenen parmak izi maddi delili ile sabit olması, Muzaffer Tekin'in de Oktay Yıldırım ile örgütsel bağlantısının da dikkate alarak Osman Yıldırım'ın "Cumhuriyet Gazetesine atılan bombaların Muzaffer Tekin tarafından Ataşehir semtindeki toplantıda verildiği" şeklindeki beyanı dosya kapsamı ve maddi deliller ile örtüştüğü;

Sanık Alparslan Arslan'ın eylemleri gerçekleştirmek için daha önceden tanıdığı sanık Osman Yıldırım aracılığı ile sanıklar Erhan Timuroğlu, İsmail Sağır ve Tekin İrşi'yi ayarladığını, türban-başörtüsü gibi dini değer veya sembollerle herhangi bir işleri olmayan sanıkların, bomba atma eylemlerinden önce barda toplantı yaptıklarını, daha sonra İstanbul Şişli'de bulunan Cumhuriyet Gazetesi binasına sanık Osman Yıldırım'ın, Muzaffer Tekin'den aldığı el bombasını 05.05.2006 tarihinde Tekin İrşi'ye verdiğini, sanık Tekin İrşi'nin, sanıklar Osman Yıldırım ve Erhan Timuroğlu'dan ayrılarak bombayı atmasından sonra birlikte kaçtıklarını, 10.05.2006 tarihinde de İsmail Sağır'ın attığını, bu sırada sanık İsmail'in yanında sanıklar Osman Yıldırım ve Tekin İrşi'nin olduğunu, sanık Erhan Timuroğlu'nun olay yerinde olduğu;

Sanık Alparslan Arslan'ın, bizzat Muzaffer Tekin'den aldığı el bombasını 11.05.2006 tarihinde yanına sanık İsmail Sağır ve Erhan Timuroğlu olduğu halde Cumhuriyet Gazetesine atarak patlattığı;

Sanıklar Alparslan Arslan, Osman Yıldırım, Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır'ın Ankara'ya birlikte arabayla geldiklerini, 16.05.2006 tarihinde sanıklar Alparslan Arslan, Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır'ın araçla Danıştay binası etrafına geldiklerini, sanıklar Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır'ın arabada beklerken sanık Alparslan Arslan'ın 5. katta bulunan 2. Daire Başkanlığına çıkarak keşif yaptığını, 17.05.2006 günü saat 09.45 civarında Danıştay binasına gelen sanık Alparslan Arslan'ın, ruhsatsız silah ile aynı masa etrafında toplantı halinde bulunan 2. Daire Başkan ve üyelerini bir gazetede yer alan resimlerinden de teşhise çalışarak 10-15 saniye gözetleyip belirledikten sonra öldürmek kastıyla birkaç metre mesafeden maktul ve mağdurlara ateş ettiğini, bu eylem sonucu yaralanan maktul Mustafa Yücel Özbilgin'in öldüğü, mağdurlar Mustafa Birden, Ayfer Özdemir, Ayla Güneç ve Ahmet Çobanoğlu'nun yaralandığını, olay yerinde bir kez tavana muhtemelen kaçmasını kolaylaştırmak amacıyla korku vermek için ateş eden ve eylem sırasında herhangi bir söz sarf etmeyen,

slogan atmayan sanık Alparslan Arslan'ın, panikten yararlanıp kaçmak için çıkış noktasına geldiği sırada güvenlik görevlilerini görmesi üzerine tavana ateş ettiği ancak görevlilerce yakalanarak etkisiz hale getirildiği; Sanık Alparslan Arslan'ın Cumhuriyet Gazetesine bomba atılması ve Danıştay'a saldırı eylemlerini belli bir plan dahilinde yürüttüğü, sanıklar Osman Yıldırım, Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır'ı Cumhuriyet Gazetesi bombalamaları eylemleri karşılığındaki paraları orada vereceğini belirterek Ankara'ya götürdüğünü; Sanık Alparslan Arslan'ın kendisine Ergenekon Terör Örgütüne verilen görev ve görevi yerine getirmesi ile önemli yerlere geleceği, çalışmasına gerek kalmayacağı şekilde maddi rahata kavuşacağı vaadi ile eylemlere katıldığını, sanıklar Osman Yıldırım, Erhan Timuroğlu, Tekin İrşi ve İsmail Sağır'ın münhasıran maddi çıkar vaadi ve beklentisi için Cumhuriyet Gazetesinin bombalanması eylemlerine katıldıkları; Sanık Osman Yıldırım'ın, Cumhuriyet Gazetesi saldırıları konusunda itibar edilen beyanlarında, kendisinin Veli Küçük ve Ergenekon Terör Örgütü ile bağlantısını kabul ettiğini, Cumhuriyet Gazetesi saldırılarının Veli Küçük ve Muzaffer Tekin'in talimatı ve Muzaffer Tekin'in verdiği bombalar ile gerçekleştirildiğini beyan ettiği; Danıştay saldırısının ise, Cumhuriyet Gazetesi saldırılarından hemen sonra olması, her iki eylemin de aynı amacı gerçekleştirmeye yönelik olması, eylemlerde de aynı kişilerin istihdam edilmesi hususları birlikte değerlendirerek bu eylemin de Ergenekon Terör Örgütü Yöneticisi Muzaffer Tekin ve Veli Küçük'ün talimatı ile gerçekleştirildiği; Cumhuriyet Gazetesine 3 kez bomba atılması ve akabinde Danıştay üyeleri'nin heyet halindeyken hedef alınarak bir üyenin öldürülüp, diğerlerinin öldürülmeye teşebbüs edilmesi bireysel olmadığını, eylemin örgütsel bir eylem olduğunu, bu eylemlerin dinsel güdülerle değil, Ergenekon Terör Örgütü'nün hedeflediği amaç suçların gerçekleşmesi için işlenen eylem olduğunu, sanık Alparslan Arslan önemli bir Ergenekon Terör Örgütü üyesi olduğunu, Cumhuriyet Gazetesinin bombalanması eylemlerine katılan sanıklar Erhan Timuroğlu, İsmail Sağır ve Tekin İrşi'nin Ergenekon Terör Örgütü üyesi olmamakla birlikte Ergenekon Terör Örgütü adına suç işleyen kişilerden olduğunu, Cumhuriyet Gazetesinin bombalanması eylemine katılan sanık Osman Yıldırım'ın ise Ergenekon Terör Örgütü'nün üyesi olduğu; Bu eylemlerin ve özellikle Danıştay saldırısının dosyadaki amaç suç olan hükümeti ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye teşebbüs etme

suçunun gerçekleşmesine neden olacak niteliğe sahip olduğunu, ancak sanık Alparslan Arslan'ın olaydan hemen sonra yakalanması ve soruşturma makamlarının etkin çalışmalarıyla irtibatlarının hızla ortaya çıkarılmasından dolayı bu eylem kendisinden beklenen ülkede askeri darbe yapılması sonucunu doğuramadığı;

Bu eylemlerin, süreklilik arzeden ve belli bir zaman diliminde, amaç suçların gerçekleşebilmesi için işlenen ve dosyadaki sair eylemler ile organik bağı olan örgütsel nitelikteki eylemlerden olduğu, eylemler öncesi ve işlenmesi sırasındaki yapılan hazırlıklar ve organizasyon, sonrasında meydana gelen olaylar ve dezenformasyon faaliyetleri, iddianamelerde sanıklara isnat edilen suçlar ile Cumhuriyet Gazetesine atılan bombalar ve Danıştay saldırısı arasındaki ilişki, işlenen suçların sonuç ve etkileri dikkate alındığında eylemlerin Ergenekon Terör Örgütü mensupları tarafından gerçekleştirildiği;

Ergenekon Terör Örgütünün her iki eylemdeki amacının, TCK'nın 312/1 maddesine uyan Cebir ve Şiddet Kullanarak Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini Ortadan Kaldırmaya veya Görevlerini Yapmasını Kısmen veya Tamamen Engellemek olduğu anlaşıldığından, eylemlere katılan sanıklar her ne kadar örgüt yöneticisi, örgüt üyesi ve örgüt adına suç işlemek suçlarını işlemiş iseler de eylemlerinin bütün halinde TCK'nın 312. maddesine uyan suçu oluşturduğu;

Gerekçeli kararın sanıkların bireysel değerlendirmesinin yapıldığı 3. Kitap kısmında ise,

Sanık Alparslan Arslan hakkında,

Silahlı terör örgütü üyesi olmak suçu yönünden, sanığın eylemlerini Ergenekon Silahlı Terör Örgütünün amaçları doğrultusunda ve örgüt yöneticilerinden sanıklar Muzaffer Tekin ve Veli Küçük'ün talimatları ile yerine getirdiğini, hiyerarşik yapıya dahil olarak eylem yaptığını;

Nitelikli öldürme ve nitelikli öldürmeye teşebbüs suçları yönünden, Danıştay saldırısı eylemini Ergenekon silahlı terör örgütü adına, örgüt yöneticilerinden Muzaffer Tekin'in talimatı ile yerine getirdiği;

Sanık Osman Yıldırım hakkında,

Silahlı terör örgütü üyesi olmak suçu yönünden, sanığın Ergenekon Silahlı Terör Örgütünün amaçları doğrultusunda, sanıklar Veli Küçük ve Muzaffer Tekin'in emir ve talimatları üzerine el bombalarını Cumhuriyet Gazetesine attığını ve diğer sanıklara attırdığını, sanığın bu eylemlerini Ergenekon Silahlı Terör Örgütünün amaçları doğrultusunda ve örgüt yöneticilerinden sanıklar Muzaffer Tekin ve Veli Küçük'ün talimatları ile yerine getirdiğini, hiyerarşik yapıya dahil olup, sanıklar Muzaffer Tekin ve Veli Küçük'e bağlı olarak örgütsel faaliyet yürüttüğünü, bu

nedenle sanığın Ergenekon Silahlı Terör Örgütü üyesi olduğu;

Danıştay saldırısı eylemi nedeni ile sanık Osman Yıldırım'ın örgüt içerisindeki konumu itibariyle sanık Alpaslan Arslan'a emir ve talimat verecek konumda olmaması, Danıştay saldırısı eyleminde sanık Alpaslan Arslan'ı azmettirdiği veya eyleme bizzat iştirak ettiği yönünde delil bulunmaması, olay günü olay yerinde olmaması hususları, sanığın kendi beyanı ve diğer sanıkların beyanları ile tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirerek suçun işlenmesi sırasında sanığın yardım ettiğine dair her türlü şüpheden uzak, mahkumiyetine yeterli, kesin ve inandırıcı delil elde edilemediğinden, sanığın atılı suçları işlediği sabit olmadığı;

Sanıklar Erhan Timuroğlu ile sanık İsmail Sağır hakkında, TCK'nın 312. maddedeki suç yönünden, sanıkların, örgüt yöneticilerinden sanıklar Muzaffer Tekin ve Veli Küçük'ün talimatı ile sanık Alpaslan Arslan tarafından Cumhuriyet Gazetesine el bombası atılması eylemine katıldıklarını, eylemde bombanın insanların bulunduğu bir ortama atılarak kişilerin hayati tehlikeye düşürülmesine sebep oldukları, sanıklar bizzat bombayı atmasalar da, asıl bombayı atan Alpaslan Arslan'ın yanında bulunup suçun işlenmesini kolaylaştırarak suça iştirak ettikleri, bu nedenlerle de asli fail gibi olmasalar da suçun işlenişine yardım eden olarak cezalandırılmaları gerektiği;

Silahlı terör örgütü üyesi olmak suçu yönünden, sanıkların, hiyerarşik yapıya dahil olmadan, sanıklar Osman Yıldırım ve Alpaslan Arslan'a bağlı olarak hareket ettikleri, bu nedenle sanıkların Ergenekon Silahlı Terör Örgütü üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işledikleri;

Mala zarar verme suçu yönünden, sanıkların iştiraki ile sanık Alpaslan Arslan tarafından 11.05.2006 tarihinde atılan el bombasının patladığını, bu olay sırasında Cumhuriyet Gazetesinin binasında zarar meydana geldiğinden sanıklar Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır'ın asıl failin yanında bulunmak ve suçun işlenişini kolaylaştırmak suretiyle üzerilerine atılı mala zarar verme suçunu işledikleri;

Danıştay saldırısı nedeniyle sanıklar Erhan Timuroğlu, İsmail Sağır'ın konumları itibariyle sanık Alpaslan Arslan'a emir ve talimat verecek konumda olmamaları, Danıştay saldırısı eyleminde sanık Alpaslan Arslan'ı azmettirdikleri veya eyleme bizzat iştirak ettikleri yönünde delil bulunmaması, olay günü olay yerinde olmamaları, olaydan bir gün önce sanık Alpaslan Arslan ile birlikte Danıştay binası yakınına gitmiş ise de arabada beklemek suretiyle yapılan keşif işlemine katılmamaları

hususlarını, sanıkların beyanları ve diğer sanıkların beyanları ile tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirerek suçun işlenmesi sırasında sanıkların yardım ettiklerine dair her türlü şüpheden uzak, mahkumiyetine yeterli, kesin ve inandırıcı delil elde edilemediği bu nedenle sanıkların atılı suçları işlemedikleri;

Sanık Muzaffer Tekin hakkında,

Danıştay saldırısı yönünden, sanık Alparslan Arslan'ın bu eylemi, Ergenekon silahlı terör örgütü adına, örgüt yöneticilerinden Muzaffer Tekin'in talimatı ile yerine getirdiği;

Sanık Veli Küçük hakkında,

Danıştay saldırısı yönünden, sanık Alparslan Arslan'ın bu eylemi, Ergenekon Silahlı Terör Örgütü adına, örgüt yöneticilerinden sanıklar Veli Küçük ve Muzaffer Tekin'in talimatı ile yerine getirdiği,

Mahkeme tarafından kabul edilmiştir.

Mahkemenin Kabulüne Göre Sanıkların Suça İştirakleri ve Sorumluluklarının Tespiti

Suçta İştirak:

5237 sayılı Türk Ceza Kanununda asli iştirak/fer'i iştirak ayrımı kaldırılmıştır. Yasa gerekçesinde belirtildiği üzere mülga 765 sayılı TCK'da kabul edilen sistemin en önemli sakıncası, kişinin suçun işlenişine katkısının, gerçekleştirilen suçun bütünlüğü içerisinde değil, ondan bağımsız olarak ele alınmasıdır. Bu nedenle 765 sayılı Yasanın yürürlükte olduğu dönemde uygulanan sistemde, suçun işlenişine iştirak eden kişilerin çoğu zaman asli fail olarak mı yoksa fer'i fail olarak mı sorumlu tutulacakları duraksamaya yer vermeyecek biçimde saptanamamaktadır.

Yine gerekçede ifade edildiği gibi, Hükümet Tasarısı'nda da benimsenen asli iştirak, fer'i iştirak ayrımının adil ve eşit olmayan bir cezalandırmayı sonuçlaması ve uygulamada zorluk ve duraksamalara neden olması dolayısıyla, bu ayrımı esas alan düzenleme tasarıdan çıkarılmıştır. Yeni yapılan düzenlemeyle, iştirak şekilleri fiilin işlenişi üzerinde kurulan hakimiyet ölçü alınarak belirlenecektir. Bu sistemde birer sorumluluk statüsü olarak öngörülen iştirak şekilleri ise, faillik, azmettirme ve yardım etmeden ibarettir.

Yeni yasada, iştirak halinde faillik ve şeriklik söz konusudur. Şeriklik de azmettiren ve yardım eden olarak ikiye ayrılmaktadır. Böylece 765 sayılı Yasada asli manevi fail sayılan azmettiren, 5237 sayılı Yasada fail olarak kabul edilmeyip, şerikler arasında sayılmıştır. Bir suçun işlenmesinde asıl sorumluluk faillere aittir, şerikler ise 40. maddede yer alan bağlılık kuralı gereğince sorumlu tutulabilmektedirler.

Yasa koyucunun 37. maddenin 1. fıkrasındaki “suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur” ifadesiyle faillik kavramının kapsamını oldukça geniş tuttuğunu söyleyebiliriz. Bu durumda, suçun işlenmesini sağlayan hareket üzerinde hakimiyet kuran herkes fail sayılabilecektir. Hareket üzerinde hakimiyet kurmak, birlikte irtikap etme şeklinde gerçekleştirebileceği gibi, zımnî veya açık bir iş bölümüne dayalı olarak hareketi birlikte gerçekleştirmeyi de kapsayabilir. Öyle ki, bu anlamda suçu sonuçlayan hareketi yapmayan fakat bir başkasının bu hareketi yapması için gerekli ortamı hazırlayanlardan her birisi de fail sayılabilecektir. Buradan çıkartabileceğimiz netice, suçun işlenmesi sırasında mağdura yönelik olarak yapılacak hareketlerin çoğu kez yardım etme olarak değil, faillik olarak değerlendirileceği yönünde olacaktır. Ancak, bu ifadeden yardım etmenin sadece suçun işlenmesinden önce veya sonra mümkün olabileceği sonucunun da çıkartılmaması gerekir. Zira, yardım etme her aşamada mümkün olabilecek fakat daha çok suçun işlenmesinden önceki ve sonraki hareketler yardım etme olarak değerlendirilebilecektir.

Olayımız açısından çözülmesi gereken sorun, nitelikli öldürme suçuna katılıp katılmadığına ve katıldı ise iştirak düzeyinin belirlenmesine yöneliktir.

Kast insanın iç dünyası ile ilgili bir kavram olup, kastın açıkça ifade edilmediği durumlarda, iç dünyaya ait bu olgunun dış dünyaya yansıyan davranışlara bakılarak belirlenmesi yoluna gidilmektedir.

Kişinin eyleminin, bir suça katılma aşamasına ulaşıp ulaşmadığı, ulaşmışsa da suça katılma düzeyinin saptanması için, eylemin bir evresindeki durumun değil, eylemin yapılması için verilen kararın, bu kararın icra edilmiş biçiminin olay öncesi, sırası ve sonraki davranışların da dikkate alınıp, tüm kanıtların birlikte değerlendirilmesi gerekir. Çünkü suç kastının mutlaka belli bir aşamada oluşması gerekmediği gibi, iştirak iradesinin de suç tamamlanıncaya kadar her aşamada oluşması mümkündür.

Bu açıklamalar doğrultusunda dosya kapsamı ile mahkeme kabulünden eylemin silahlı bir örgütün amaç ve talimatı doğrultusunda işlendiğinin kabul edilmesinden veya kabul edilmemesinden bağımsız olarak araç suçlar bakımından , sanık Alparslan Arslan'ın, sanık Osman Yıldırım aracılığı ile sanıklar Erhan Timuroğlu, İsmail Sağır ve Tekin İrşi'yi ayarladığı, sanıkların toplanıp karar almalarından sonra Cumhuriyet Gazetesine yönelik eylemleri gerçekleştirdikleri, daha sonra Danıştay saldırısı eylemi için sanık Tekin İrşi'yi İstanbul'da bırakarak Ankara'ya

aynı araçla geldikleri, 16.05.2006 tarihinde sanık Alparslan Arslan'ın, sanıklar Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır'la birlikte keşif amacıyla Danıştay yakınına geldikleri, sanık Alparslan Arslan'ın diğer sanıkları Danıştay'ın hemen arkasında bulunan Necatibey Caddesi'nde araçta bırakarak Danıştay binasına geçtiği, olay mahallini gezdiği, daha sonra sanıklar Alparslan Arslan, Erhan Timuroğlu, İsmail Sağır ve Osman Yıldırım'ın biraraya gelerek konuyu tartıştıkları, toplantıdan sonra bir arada Ankara'da otelde kaldıkları, ertesi sabah sanık Alparslan Arslan'ın Danıştay binasında müzakere salonunda heyet halinde çalışan maktul ve mağdurlara tabanca ile ateş ederek nitelikli öldürme ve öldürmeye teşebbüs eylemi gerçekleştirdiği, olay yerinden kaçarken yakalandığı, sanık Osman Yıldırım'ın ise sanıklar Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır'ı Terminale götürerek otobüsle İstanbul'a gönderdikten sonra otogardan ayrıldığı, bilahare sanıkların yakalandıkları anlaşılmıştır.

Kabul ve uygulamaya göre,

A-) Mahkeme tarafından, Ergenekon Terör Örgütü yöneticileri olduğunu kabul ettiği kişilerin İstanbul ili Ataşehir ilçesinde yapılan bir toplantıda örgüt üyesi sanıklar Alparslan Arslan ve Osman Yıldırım'a verildiği kabul edilen bombaların Cumhuriyet Gazetesine atılmasını örgütsel eylem olarak değerlendirildiği, örgüt yöneticilerinin talimatıyla gerçekleştirilen Danıştay saldırısında aynı ekibin kullanıldığı, önemli bir örgüt üyesi olan Alparslan Arslan'ın, sürekli yanında bulunan ve örgütsel toplantılara birlikte katılan örgüt üyesi sanık Osman Yıldırım ile Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır'la birlikte özel bir araçla örgütsel bir eylem kabul edilen Danıştay saldırısını gerçekleştirmek için Ankara'ya geldikleri kabul edildiği halde, sanıklar Osman Yıldırım, Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır'ın örgütsel eylemden vazgeçtiklerine veya eylemlerinden gönüllü vazgeçerek, asli fail olan Alparslan'ın eylemden vazgeçmesi için ellerinden gelen bütün gayreti göstermelerine rağmen eylemi engelleyemediklerine (TCK'nın 41.m.) dair mahkemece tespit edilmiş bir durum bulunmamasına rağmen, eylem öncesi suç işleme kararını kuvvetlendirme, suç işleme sırasında yakınında bulunarak manevi destek olmak şeklindeki davranışların, sanık Alparslan'ın fail olarak gerçekleştirdiği nitelikli öldürme ve nitelikli öldürmeye teşebbüs fillerine yardım suçunu oluşturacağı gözetilmeksizin, yasal olmayan gerekçelerle sanıkların beraatlerine karar verilmesi;

B-) Danıştay saldırısı eyleminin Ergenekon Terör Örgütü Yöneticisi Muzaffer Tekin ve Veli Küçük'ün talimatı ile

gerçekleştirildiği kabul edildiği halde, sanık Alparslan Arslan ve Muzaffer Tekin'in bireysel durumlarının değerlendirilmesi bölümlerinde nitelikli öldürme ve nitelikli öldürmeye teşebbüs suçları yönünden, Danıştay saldırısı eylemini Ergenekon silahlı terör örgütü adına örgüt yöneticilerinden Muzaffer Tekin'in talimatı ile yerine getirdiği şeklinde tespit yapılması suretiyle çelişkiye düşülerek karar verilmesi;

C-) Amaç suç niteliğinde bulunan TCK'nın 312. maddesinde düzenlenen Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya veya görevlerini yapmasını kısmen veya tamamen engellemeye teşebbüs suçunu gerçekleştirmek amacı ile vahamet arz eden eyleme herhangi bir şekilde iştirak edenlerin, amaç suç bakımından sorumluluk statüleri faillik niteliğinde olduğu gözetilmeksizin, olayda tatbiki mümkün olmayan, ancak koşulları olduğu takdirde araç suçlara uygulama olanağı olan TCK'nın 39. maddesine göre indirim yapılarak sanıklar Erhan Timuroğlu ve İsmail Sağır'ın eksik ceza ile cezalandırılması, Yasaya aykırıdır.

XII-EKSİK SORUŞTURMA NEDENLERİ

1-Sanık Mustafa Dönmez hakkında,

a)Şehit Üsteğmen Hasan Kışlası Lojmanları adresinde yapılan aramada el konulan 61 numaralı ajanda içinde yer aldığı iddia ve kabul edilen kroki ve uydu görüntülerinin basılı olduğu (2) adet A/4 kağıdında yer alan yazıların kendisine ait olmadığı yolundaki savunması karşısında; anılan kroki ile (2) adet A/4 kağıdında yer alan yazıların sanığa ait olup olmadığı hususunda Adli Tıp Kurumundan rapor alınıp, tüm kanıtlar birlikte değerlendirilerek sonucuna göre hukuki durumunun tayin ve takdiri gerektiği gözetilmeden eksik araştırma sonucu kroki yönünden İstanbul Kriminal Polis Laboratuvarının 22.01.2009 tarihli raporu ile yetinilerek ve (2) adet A4 kağıdında yer alan yazılar yönünden ise bu hususta hiçbir araştırma yaptırılmaması;

b)Sanık hakkında Genelkurmay Askeri Mahkemesi'nde askeri eşyayı gizleme suçundan açılan kamu davasının akıbetinin araştırılması, karara çıkmış olması halinde ise kararın onaylı bir örneğinin bu dosya içerisine alındıktan sonra sanığın hukuki durumunun tayin ve takdirinin gerekmesi;

c)Maddi gerçeğin kuşkuya yer bırakmayacak şekilde ortaya konulması bakımından, sanığın aramalarda ele geçen aynı sis kutusunun Gölbaşı'nda, Zir Vadisi'nde ve Poyrazköy'de yapılan aramalarda ele geçirildiğini savunmasında iddia etmiş olması karşısında, anılan hususların araştırılarak iddiasının doğru olup olmadığının tespiti gerektiği gözetilmeden, Poyrazköy aramalarında ele geçirilen

malzemelerin başka bir soruşturmanın konusu olmaları ve mahkemenin görevi kapsamında bulunmadığından incelenmediği belirtilerek yetersiz gerekçe ve eksik araştırma ile yazılı şekilde sanık hakkında mahkumiyet hükmü kurulması;

2-Bir kısım sanıklar ve müdafilerinin aramada ele geçen delillere kolluk görevlilerince sayı ve içerik itibarıyla ilave yapıldığının ileri sürülmesi karşısında; mahkemece bu hususta ayrıntılı araştırma yapılmadan karar verilmesi;

3-Sanık İhsan Gökteş hakkında TCK'nın 314/2. maddesi uyarınca verilen mahkumiyet hükmünün incelenmesinde,

29/05/2008 tarihli inceleme değerlendirme raporunda (2 nolu delil) telefon hafıza kartı, bilgisayar inceleme raporunda ise medion marka pocket pc'den çıkan hafıza kartı olarak kabul edilen dijital delilin, arama işleminde bulunduğu dair 24/01/2008 tarihli arama tutanağında herhangi bir ibare olmadığı; bahse konu inceleme değerlendirme raporunun incelenmesinde, mezkur hafıza kartında 25/01/2008 günü 06:00-06:04 saatleri arasında oluşturulmuş 8 adet dijital dosyanın mevcut olduğu tespit edilmiş, arama işleminin ise arama tutanağında belirtildiği üzere 24/01/2008 günü saat 23:00'da tamamlandığı da gözetilerek;

a-Hafıza kartının sanık hakkında yapılan arama işleminden elde edilip edilmediğinin araştırılması;

b-Hafıza kartında el konulma tarihinden sonra 8 adet dosyanın oluşturulup oluşturulmadığı hususunda uzman bir heyetten bilirkişi raporu aldırılması, sonucuna göre sanığın hukuki durumunun belirlenmesi ve delile el konulma tarihinden sonra hukuka aykırı bir müdahalede bulunulduğu tespit edilmesi halinde, ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulması gerekirken eksik inceleme ile karar verilmesi;

4-Sanık Nusret Senem'in evinde yapılan aramada elde edildiği belirtilen Başbakanlık MİT Müsteşarlığının "Çok Gizli" ibareli ve Susurluk Raporu olarak tabir edilen evrak ile ilgili olarak, sanığın bu belgeyi avukatlık mesleğini yürütmesinden dolayı vekili olduğu bir dava dosyasından temin ettiğine dair savunmasının araştırılması gerektiği gözetilmeden mahkumiyet hükmü kurulması;

5-İşçi Partisi Genel Merkezi, Ulusal Kanal ve Aydınlık Dergisinin Eti Mahallesi Toros Sokak No:9 Maltepe Ankara adresinde 21/03/2008 günü yapılan aramada,

a) CMK'nın 119. ve Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin 11. maddesinde arama işlemini yapanların adı, soyadı, sicili ve unvanının arama tutanağına yazılacağı ve imzalarının alınacağı belirtilmiş olması karşısında; arama mahalline tutanakta imzası bulunanların dışında ve çok sayıda kolluk görevlisinin girerek aramaya katıldığı; kolluk görevlilerinin bir çok bağımsız bölüme avukatlar ve ilgililerin yokluğunda girerek arama faaliyetinde

buldukları; arama tutanağının 3. sayfasında yazılı, girişin karşısındaki sekreter odasının sağ tarafındaki masanın etajerinde bulunduğu yazılan materyallerin, avukatların yokluğunda, kollukça bulunduğu iddiaları karşısında söz konusu iddiaların arama işlemine katılanların dinlenilmesi ve Ankara 24. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2010/318 esas sayılı dosyası getirtilip incelenmek suretiyle araştırılarak sonucuna göre hukuki durumunun tayin ve takdiri gerektiği gözetilmeden eksik araştırma ile yazılı şekilde karar verilmesi;

b) Aramada ele geçtiği iddia edilen Elba High Quality marka CD içerisinde Cumhuriyet savcılığınca yaptırılan incelemede, CD'de bulunan "Yargı-Nusret Senemden" klasörü içinde Yargıtay binası krokisi ve bu krokinin açılımına dair bir metin belgesi bulunduğu yerel mahkeme tarafından kabul edilmiş olup; sanıkların, bu CD'nin aramada bulunmadığı, CD içindeki klasörlerle bir ilgilerinin olmadığı, kroki ve krokinin açılımı belgesinin 24.03.2008 tarihli Taraf Gazetesi nüshasında yayınlandığı ve bu yayında yer alan belgenin büyütülerek incelenmesinde 13.03.2008 tarihinde, yani İşçi Partisi aramasından 8 gün önce, Taraf Gazetesi'nin Ankara-İstanbul büroları arasında fakslanmışının anlaşıldığı hususundaki iddialar karşısında, söz konusu iddiaların araştırılarak, bu iddialar ile ilgili Taraf Gazetesi yetkilileri hakkında bir soruşturma yapıp yapılmadığının, kamu davası açılıp açılmadığının tespiti ile kamu davası açılmış ise bu dosyanın celbedilerek incelenmesi;

Aynı CD içerisinde yer alan ve Nusret Senem tarafından oluşturulduğu mahkemece kabul edilen "Liman Lokantası Yemeği" belgesinde, yemeğe sanık Ergun Poyraz'ın da katılacağı yazılı ise de belgenin oluşturulma tarihi olan 02/01/2008 tarihinde sanık Ergün Poyraz'ın cezaevinde tutuklu olduğu ve bu sebeple söz konusu belgenin de gerçek dışı olduğu hususundaki sanık savunmasının araştırılması ve sonucuna göre sanıkların hukuki durumunun tayin ve takdiri gerektiği gözetilmeden eksik araştırma ile yazılı şekilde karar verilmesi;

6-Sanık Hayati Özcan'ın ev ve iş yeri aramasında ele geçirildiği iddia edilen 13 ve 55 nolu CD'lerde yer alan çeşitli klasörlerde İzmir Şirinyer'de bulunan Vecihi Akıncı Kışlası NATO üssüne ait fotoğraflar, kroki, personele ait kimlik örneklerinin bulunması ile ilgili olarak; MİT Müsteşarlığı'nın 30.12.2008 tarihli ve 497 sayılı cevabi yazısında: Güneydoğu Anadolu Bölgesi kırsalında öldürülen bir teröristin üzerinde bulunan belgeler arasında İzmir NATO üssüne yönelik eylem planlarına rastlandığı, İşçi Partisi'nin NATO'ya yönelik olarak planlanan eylemle

ilişkilendirilmeye çalışılmasının dezenformasyon amaçlı bir yönlendirme faaliyeti olabileceğinin belirtilmesi karşısında, sanıktan dijital olarak ele geçirildiği iddia olunan NATO Üssü belgeleriyle, MİT yazısında belirtilen teröristten elde edilen eylem planının aynı olup olmadığının, yine yazıda belirtildiği gibi bu olayın İşçi Partisi'ne yönelik bir dezenformasyon faaliyeti olup olmadığının araştırılarak sonucuna göre hukuki durumunun tayin ve takdiri gerektiği gözetilmeden eksik araştırma ile yazılı şekilde karar verilmesi;

7-Dosya arasında bir örneği bulunan ve sanık Erkut Ersoy hakkında olduğu anlaşılan Dr. Tandoğan Tokgöz Düzce Devlet Hastanesinin 28/02/2006 gün ve 226 sayılı sağlık kurulu raporunda, sanığa "paranoid psikoz (tedavi ile çalışma olanağı yok)" teşhisi konulduğu ve tüm dosyanın tetkikinde sanığın suç tarihinde veya yargılama sırasında cezai ehliyetinin bulunup bulunmadığı hususunda bir rapor aldırılıp aldırılmadığının tespit edilememesi karşısında, sanığın Adli Tıp Kurumu ilgili ihtisas dairesine sevkinin yapılarak cezai ehliyetinin bulunup bulunmadığı hususunda rapor aldırılıp sonucuna göre hukuki durumunun tayin ve takdiri gerektiği gözetilmeden eksik araştırma ile yazılı şekilde karar verilmesi;

8-Soruşturma aşamasında Muzaffer Tekin'in avukatlığını yapan sanık Kemal Kerinçsiz'in aramalarında elde edilen ve TCK'nın 334. maddesi uyarınca sanık hakkında verilen mahkumiyet kararına delil olarak kabul edilen belgelerle ilgili olarak; sanık Kemal Kerinçsiz'in, diğer sanıklardan Aydın Yüksek'in bürosuna hukuki yardım için geldiğinde yanında getirdiği CD içerisinde bu belgelerin olduğu, müvekkili olan Muzafffer Tekin için de delil kabul edilen bu belgelerin çıktısını savunma amacıyla aldığı, belgelerin avukatlık faaliyet ve savunma hakkı kapsamında kendisinde bulunduğuna yönelik savunması karşısında, sanık Aydın Yüksek'in bu savunmayı doğrular nitelikteki beyanları da gözetilerek sanığın savunmasının doğruluğu araştırılmaksızın eksik araştırma ile mahkumiyet hükmü kurulması;

9-Sanık İbrahim Şahin'in İstanbul'daki ikametinden ele geçirilen ve örgütün eylem planları olduğu kabul edilen "tedhiş planı" belgelerinde yer alan eylem planlarının hayatın olağan akışına uygun olup olmadığı, yazılı olduğu şekilde bir eylemin gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceği hususunda belgelerde geçen yerlerde keşif yapılmadan, bu konuda bilirkişi incelemesi yaptırılmadan, eksik araştırma ile mahkumiyet hükmü verilmesi;

10-12.06.2007 tarihinde Trabzon İl Jandarma Alay

Komutanlığına yapılan ihbarda verilen bilgiler üzerine; Ümraniye Çakmak Mahallesi Muhtarlığı'nın önündeki tek katlı binanın (önünde büfe var) çatısında elektrik direğinin yanında el bombası ve C-4 patlayıcı madde bulunduğunun belirtildiği ve bunun üzerine Trabzon İl Jandarma Alay Komutanlığı'nca ihbar bildirim formunun düzenlendiği, bu bildirim formunda ihbar saatinin 12:55, bildirim saatinin 12:57 olarak belirtildiği, İstanbul'da düzenlenen ihbar kayıt formunda ise ihbarın 12:40 da bildirildiğinin belirtilmesi karşısında, ihbar saati hususundaki çelişki giderilmeksizin eksik araştırma ile hüküm kurulması;

11-Sanık Kemal Şahin'in, sanık İsmail Yıldız'a gönderdiği özgeçmiş raporunun örgüt belgelerine esas alınmasına rağmen, özgeçmişin doğruluğuna ilişkin bir araştırma yapılmadan hüküm kurulması;

12-Sanık Ali Yasak'ın silahlı terör örgütü üyeliğine delil olarak kabul edilen ve Hanefi Avcı'dan ele geçtiği belirtilen ses kasetlerinin hukuka uygun şekilde elde edilip edilmediği ilişkin bir araştırma yapılmadan hükme esas alınması;

13-Sanıklar Aydın Yüksek ve Levent Ersöz hakkında 5237 sayılı TCK'nın 204/1. maddesi uyarınca karar verilirken, sahte olduğu kabul edilen belgelere ilişkin yeterli araştırma yapılmaksızın mahkumiyet hükmü kurulması;

14-Sanık Doğu Perinçek'e ait olduğu belirtilen Ergenekon belgesine ilişkin olarak dinlenen tanık Aslı Aydıntaşbaş'ın, sanık lehine olan beyanları, dikkate alınmadan ve bu husus karar yerinde tartışılmadan, sanığın mahkumiyetine karar verilmesi;

15-Sanık Veli Küçük müdafininin; sanığın Ataşehir'de yapıldığı iddia edilen toplantıya katılmadığını savunması, toplantı tarihinde sanığın cep telefonu baz istasyonu kayıtlarının getirtilerek incelenmesini talep etmesi ve HTS kayıtlarındaki görüşme sayılarına itiraz etmesi karşısında, bu hususlarda araştırma yapılmaksızın;

Sanık Veli Küçük'ten ele geçirilen belgelerle ilgili alınan kriminal raporlarına itiraz edilmesi ve Adli Tıp Kurumundan rapor aldırılması talebi bulunmasına rağmen, bu yöndeki talebin hangi sebeple yerinde görülmediği, polis kriminal raporu ile neden yetinildiği tatmin edici bir şekilde ortaya konulmaksızın karar verilmesi;

16- Tanık Talip Doğan Karlıbel'in soruşturma aşamasında verdiği beyanları ile mahkeme aşamasında verdiği beyanların doğruluğu araştırılmaksızın hüküm kurulması;

17- Sanık Emin Gürses'in gözaltındayken nezarethanede yazdığını beyan ettiği örgütsel şemanın ne şekilde ve ne zaman alındığı hususunda araştırma yapılmaksızın karar verilmesi;

18-Genelkurmay Başkanlığı tarafından yerel mahkemeye gönderilen 22 Haziran 2012 tarih ADMÜŞ:9140-653-12/M.O.A sayılı Danıştay olayı ile ilgili oluşturulan şemaya ilişkin yazı içeriğinin, örgütün varlığı ve eylemin sorumluların tespiti açısından delil olarak kullanmış olması karşısında, bir kısım sanık ve müdafilerinin, belgenin içeriğinin resmi yazı formatı dışında şüphe doğurucu nitelikte olduğu gerekçesiyle belge içeriğine itiraz etmelerine karşın bu iddianın doğru olup olmadığı araştırılmaksızın hüküm kurulması;

19-Yargılama sürecinde gerek kolluğa gerekse soruşturma ve kovuşturma makamlarına yargılama konusu olaylarla ilgili olarak çok sayıda isim içeren ve içermeyen ihbar mektuplarının gönderildiği anlaşılmakla anılan ihbarların kim ya da kimler tarafından yapıldığı yönünde herhangi bir araştırmaya gidilmemesi, suretiyle eksik soruşturma sonucu hüküm kurulması,

Yasaya aykırıdır.

XIII-GENEL BOZMALAR

1- Hüküm kurulduğu sırada kazanılmış hakkın gözetilmediği; Sanık Alparslan Arslan hakkında 6136 sayılı Kanun'a muhalefet suçundan kurulan Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 13.02.2008 tarih ve 2006/158 esas, 2008/45 karar sayılı hükmün sanık müdafii tarafından temyizi üzerine Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 16.12.2008 tarih ve 2008/14884 esas, 2008/13337 karar ilamı ile bozulduğu, aleyhe temyiz olmadığı, bozulan hükümde 6136 sayılı Kanun muhalefet suçundan 2 yıl hapis ve 450,00-TL adli para cezası ile cezalandırıldığı, sanıklar Kenan Özay ve Selçuk Özkan hakkında Üsküdar 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 13.07.2007 tarih 2006/820 esas 2007/363 karar sayılı hükmün, sanık Kenan Özay müdafii ile sanık Selçuk Özkan müdafii tarafından temyiz edildiği, Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 25.12.2008 tarih 2008/8280-14870 sayılı ilamı ile hükümlerin bozulmasına karar verildiği, 6136 sayılı Kanun'a muhalefet suçundan sanıklara verilen ''2 yıl hapis ve 450-TL adli para cezası'' şeklindeki sonuç cezanın, aleyhe temyiz bulunmaması nedeniyle 1412 sayılı CMUK'nın 326/son maddesi uyarınca cezanın kazanılmış hak oluşturduğunun gözetilmemesi;

2-Mahkeme heyeti tarafından imzalanan duruşma tutanağında geçen ''deve'' kelimesinin, gerekçeli kararın 2. Kitap A bölümün 801 sayfasında bulunan 1137 nolu dipnotunda ''bu kelimenin edep olduğunu mahkememiz işitmiştir'' şeklinde değerlendirdiği, talep üzerine duruşma tutanaklarında düzeltmeler yapıldığı halde bazı düzeltmelerin kimin tarafından yapıldığı belirtilmeden paraf atıldığı;

./..

21.06.2013 tarihli oturuma ilişkin tutanağın incelenmesinde, yapılan yoklamaya göre duruşma salonunda olmaması gereken sanık Mehmet Bora Perinçek'e son sözleri sorularak savunması alındığı, yine duruşma tutanağındaki yoklamaya göre duruşma salonunda olması gereken sanık Ergün Poyraz'a son sözünün sorulmadığı anlaşılmakla, Yargıtay denetimine olanak verecek şekilde duruşmanın görüntü kaydının çözülerek duruşma tutanağına çevrilmesi sırasında CMK'nın 219 ve 221. maddelerine aykırı davranılması;

3-Sanık Dursun Çiçek müdafininin hükümden sonra temyiz aşamasında Dairemize sunduğu dilekçe ekinde, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör ve Örgütlü Suçlar Soruşturma Bürosu'nun 2014/116784 Soruşturma sayılı dosyasında mevcut bulunan 3 kişilik adli tıp uzmanı bilirkişi tarafından tanzim edilen belge inceleme raporunda "irtica ile mücadele eylem planı" başlıklı dokümandaki "sanık Dursun Çiçek'e atfen atılan imzanın basit tersimli ve taklidinin nispeten kolay oluşu nedeniyle zayıf ihtimalle Dursun Çiçek'in eli ürünü olabileceği, ancak bunun kesin olarak belirlenemediği"nin tespiti karşısında ilgili soruşturma evrakı ve bahse konu rapor mahkemeye celp edilip incelenerek bu konuda alınmış diğer raporlarla birlikte değerlendirilip belgedeki imzanın sanığın eli ürünü olup olmadığı kesin olarak tespit edildikten sonra hukuki durumunun buna göre tayininin gerektiğinin düşünülmemesi;

4-Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik'in 139/n maddesi uyarınca değişik işler kaydı tutulması gerekir. Yönetmeliğin 156 maddesine göre değişik işler kaydı; "(1) diğer kayıtlara işlenmesi gerekmeyen; idari yaptırım kararlarına karşı yapılan başvurular, arama, el koyma, gözlem altına alma, iletişimin tespiti, dinlenilmesi, kayda alınması, gizli soruşturma için görevlendirilmesi, teknik araçlarla izlemek gibi karar ve işlemler ile 5271 sayılı Kanun'un 205'inci maddesi uyarınca verilen tutuklama kararlarının safahatının işlendiği kayıttır. (2) Bu kayıt; sıra numarası, şüpheli veya kabahatlinin kimlik bilgileri, mahkeme esas numarası, talep eden, talep ve tarihi, karar ve tarihi, merciiine gönderildiği tarih ile düşünceler sütunlarından oluşur." UYAP üzerinden gönderilemeyen evrakın ilgili kişi ya da mercine gönderildiği tarihinin tespiti için ayrıca yönetmeliğin 158. maddesine göre zimmet kaydı da tutulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin, değişik işler kaydının yazılması gereken koruma tedbirlerinin sonradan düzenlendiği, değiştirildiği

yönündeki iddiaların bertaraf edilmesi, kararın verilme tarihinin kuşkudan uzak şekilde belirlenmesi yönünden gerekli denetimin yapılmasına yönelik olduğu dikkate alınmadan, diğer koruma tedbirleri yanında iletişim tespiti kararlarının da hiçbirisinin bu kayda geçirilmesi söz konusu olmadığı gibi sıra numarasının da yazılmaması;

5-Dosyadaki dijital verilerin incelenmesinde genellikle bilirkişi olarak aynı kişi ya da kişilerin görevlendirilmesi ve bu bilirkişilerin raporlarına karşı etkin bir itiraz yolunun kullandırılmaması;

6-Kabule göre;

a)Sanıklar Alparslan Arslan, Erhan Timuroğlu, İsmail Sağır ve Veli Küçük hakkında mala zarar verme suçundan kurulan hükümler yönünden,

Hüküm tarihinden sonra 28.06.2014 tarihinde yürürlüğe giren 6545 sayılı Kanun'un 65. maddesiyle TCK'nın 152. maddesinin 2. fıkrasında yapılan değişiklik karşısında, mala zarar verme suçu bakımından sanıkların hukukî durumunun yeniden takdir ve tayininde zorunluluk bulunması;

b)Adli sicil kaydına göre tekerrüre esas geçmiş hükümlülüğü bulunmayan ve terör örgütüne yardım ettiği kabul edilen sanıklar Ferda Paksüt, Murat Uslukılıç, Orhan Güçlü, Hüdayi Ünlüer, Hüseyin Nazlıkul ve Mahir Akkar hakkında örgüt mensupları hakkında uygulanması mümkün bulunan TCK'nın 58/9. maddesinin uygulanması;

c)Sanık Sinan Aydın Aygün hakkında 765 sayılı TCK'nın lehe olduğu kabul edilerek uygulama yapıldığına göre, anılan Kanun'un bir bütün halinde uygulanması gerektiği gözetilmeden 5252 sayılı Kanun'un 9. maddesine aykırı olarak müsadere kararı verilirken 5237 sayılı TCK'nın 55/1. maddesinin uygulanması;

d)Sanıklar Gürbüz Çapan, Hüdayi Ünlüer ve Mahir Akkar hakkında eylemlerinin silahlı terör örgütüne yardım etme kapsamında kaldığı kabul edilmesine karşın 6136 sayılı Kanuna aykırılık suçundan hüküm kurulurken suçun ne suretle örgüt faaliyeti kapsamında işlendiği de gösterilmeksizin hükmolunan cezadan 3713 sayılı TMK'nın 5. maddesi uyarınca artırım yapılması;

e)Sanık Mustafa Hüseyin Buzoğlu hakkında hüküm açıklama tutanağında devletin güvenliğine ilişkin bilgileri temin etme suçundan TCK'nın 327. maddesinden mahkumiyet hükmü kurulurken TCK'nın 62. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına karar verildiği halde, gerekçeli kararda anılan mahkumiyet yönünden TCK'nın 62. maddesi uyarınca cezada indirim yapıldığının belirtilmesi suretiyle hükmün karıştırılması; usul ve yasaya aykırı olup,

f)Hükümden sonra, Gölcük Donanma Komutanlığında yapılan aramada ele geçen 5 nolu harddisk, 11 nolu cd ve diğer

dijital verilere ilişkin İstanbul Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2014/188 esas, 2015/143 karar sayılı dosyasında alınan tüm bilirkişi raporlarının getirtilip incelenerek ve denetimine olanak verecek şekilde dosya içine alındıktan sonra, gerektiğinde konusunda uzman bilirkişi heyeti marifetiyle yeniden inceleme yaptırılmasında zorunluluk bulunması, bozmayı gerektirmiştir.

XIV-EMANET/MÜSADERE

Mahkeme tarafından hakkında beraat kararı verildiği halde adli emanete kayıtlı;

Sanık Bahadır Berk'e ait cep telefonu, sim kart ile birçok sanıkla birlikte sanık Bahadır Berk ait dijital verilerin toplandığı 16 DVD ve 3 adet CD'nin, sanık Bekir Çelik'e ait CD, harddiskin, sanık Garip İrfan Torun'a ait CD'ler, iletişim tespit tutanaklarını içeren CD'nin, sanık Hakan Akdoğan'a ait cep telefonu ve 3 hafıza kartı ile Hakan Akdoğan ve arkadaşlarının ses kayıtlarının CD'nin, sanık Maruf Şinik'e ve arkadaşlarına ait tapeler, ses CD'si ve görüşme kayıtlarını içerir 5 adet DVD'nin, sanık Recep Taylan'a ait cep telefonu, Sim kartı ile sanık ve arkadaşlarına ait tapeleri ses CD si ve görüşme kayıtlarını içerir 5 adet DVD'nin, sanıklar Kenan Temur ve Önder Koç'a ait cep telefonu ve sim kartı ile sanık Eren Mumcu'ya ait harddiskin dosyada delil olarak saklanmasına karar verilmek suretiyle kabul ile hüküm arasında çelişki yaratılması bozmayı gerektirmiştir.

XV. HÜKÜM

Ayrıntısı karar gerekçesinde açıklandığı üzere;
Belirtilen usul ve yasaya aykırılıklar nedeniyle, Cumhuriyet savcıları, katılanlar Yenigün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. ile Cumhuriyet Vakfı vekili, Danıştay Başkanlığı vekili, Ayşe Sema Özbilgin, Serkan Özbilgin adlarına vekaleten kendi adına asaleten Av. Gökhan Özbilgin'in temyiz nedenleri,

Sanıklar Abdullah Arapoğulları müdafii, Abdulmuttalip Tonçer müdafii, Abdulvahit Özkaya müdafii, Adil Serdar Saçan müdafii, Adnan Bulut müdafii, Adnan Türkkkan müdafii, Ahmet Cinali müdafii, Ahmet Hurşit Tolon müdafii, Ahmet Tuncay Özkan müdafii, Alaettin Sevim müdafii, Ali Kutlu müdafii , Ali Oktay Şahbaz müdafii, Ali Yasak müdafii, Alparslan Aslan müdafii, Altunay Şahin müdafii, Arif Doğan, Asim Demir, Atilla Aksu müdafii, Aydın Gergin müdafii, Aydın Yüksek, Aydoğan Aksüngü, Ayhan Atabek müdafii, Aykut Metin Şükre ve müdafii, Ayşe Asuman Özdemir müdafii, Barbaros Hayrettin Altıntaş müdafii, Bayram Demir müdafii,

Bedirhan Şinal müdafii, Bekir Öztürk ve müdafii, Birol Başaran müdafii, Boğaç Kaan Murathan ve müdafii, Bora Ballı müdafii, Bülent Baş müdafii, Bülent Güngördü müdafii, Caner Taşpınar müdafii, Cem Şimşek müdafii, Cemal Gökçeoğlu müdafii, Cengiz Köylü ve müdafii, Cihan Arık müdafii, Cihandar Hasanhanoglu müdafii, Doğu Perinçek ve müdafii, Doğukan Yorulmaz, Durmuş Ali Özoğlu müdafii, Dursun Çiçek müdafii, Emcet Olcaytu müdafii, Emin Caner Yiğit, Emin Gürses ve müdafii, Emin Şirin ve müdafii , Emre Baltacı müdafii, Erbay Çolakoğlu müdafii, Ercüment Ovalı ve müdafii, Erdal Şahin, Ergün Poyraz ve müdafii, Erhan Timuroğlu müdafii, Erkan Önsel müdafii, Erkut Ersoy müdafii, Erol Manisa müdafii, Erol Mütercimler müdafii, Erol Ölmez müdafii, Ersin Gönenci, Ertaç Giray, Ertuğrul Orta müdafii, Evrim Baykara müdafii, Fahri Kepek müdafii, Fahri Süslü ve müdafii, Fatih Derdiyok müdafii, Fatih Hilmioğlu müdafii, Fatih Koca müdafii, Fatma Cengiz müdafii, Fatma Sibel Gürcihan ve müdafii, Ferda Paksüt müdafii, Ferid İlsever müdafii, Ferudun Refik Nuhoglu, Fikret Emek ve müdafii, Fuat Selvi ve müdafii, Fuat Turgut müdafii, Gazi Güder, Güler Kömürcü müdafii, Gürbüz Çapan müdafii, Habip Ümit Sayın ve müdafii, Hakan Arıkan müdafii, Hakan Şanlı müdafii, Halil Behic Gürcihan ve müdafii, Halil Kemal Gürüz müdafii, Hamza Demir müdafii, Hasan Ataman Yıldırım müdafii, Hasan Atilla Uğur müdafii, Hasan Hüseyin Uçar müdafii, Hasan İğsız ve müdafii, Hatice Bahtiyar ve müdafii, Hayati Özcan ve müdafii, Hayrettin Ertekin müdafii, Hayri Bildik müdafii, Hayrullah Mahmud Özgür müdafii, Hıfzı Çubuklu müdafii, Hikmet Çiçek ve müdafii, Hulusi Gülbahar müdafii, Hüdayi Ünlüer müdafii, Hüseyin Gazi Oğuz, Hüseyin Görüm müdafii, Hüseyin Keskin müdafii, Hüseyin Nazlıkul müdafii, Hüseyin Nusret Taşdeler müdafii, Hüseyin Vural Vural müdafii, Hüseyin Yanç müdafii, İbrahim Benli müdafii, İbrahim Özcan ve müdafii, İbrahim Şahin ve müdafii, İhsan Gökteş, İlhan Bulayır müdafii, İlker Güven müdafii, İlyas Çınar müdafii, İlyas Gümrükçü müdafii, İsmail Eksik, İsmail Hakkı Pekin müdafii, İsmail Sağır müdafii, İsmail Yıldız ve müdafii, Kemal Aydın ve müdafii, Kemal Kerinçsiz müdafii, Kemal Şahin ve müdafii, Kemal Yalçın Alemdaroğlu müdafii, Kemalettin Balcı müdafii, Kenan Özay müdafii, Levent Ersöz ve müdafii , Levent Temiz müdafii, Mahir Akkar, Mahir Çayan Güngör müdafii, Mahmut Öztürk müdafii, Mehmet Adnan Akfırat müdafii, Mehmet Ali Çelebi müdafii, Mehmet Bedri Gültekin ve müdafii, Mehmet Bora Perinçek müdafii, Mehmet Bozkurt müdafii, Mehmet Bülent Sarıkahya müdafii, Mehmet Dalagan ve müdafii, Mehmet Demirtaş ve müdafii, Mehmet Deniz Yıldırım ve müdafii, Mehmet Eröz müdafii, Mehmet Fikri Karadağ ve müdafii,

Mehmet Haberal müdafii, Mehmet İlker Başbuğ müdafii, Mehmet Koral müdafii, Mehmet Murat Yücel, Mehmet Otuzbiroğlu müdafii, Mehmet Sabuncu müdafii, Mehmet Şener Eruygur müdafii, Mehmet Zekeriya Öztürk müdafii, Melih Yüksel müdafii, Merdan Yanardağ müdafii, Meryem Kurşun müdafii, Mesut Özcan müdafii, Mete Yalazangil müdafii, Muammer Karabulut müdafii, Muhammed Murad Avar ve müdafii, Muhammed Sarıkaya müdafii, Muhammet Yüce müdafii, Muhittin Erdal Şenel müdafii, Murat Ağırel müdafii, Murat Çağlar müdafii, Murat Çavdar müdafii, Murat Eke müdafii, Murat Uslukılıç müdafii, Mustafa Abbas Yurtkuran müdafii, Mustafa Ali Balbay müdafii, Mustafa Dönmez ve müdafii, Mustafa Hüseyin Buzoğlu müdafii, Mustafa Koç ve müdafii, Mustafa Levent Göktaş ve müdafii, Mustafa Özbek müdafii, Muzaffer Öztürk müdafii, Muzaffer Şenocak müdafii, Muzaffer Tekin müdafii, Münür Kemal Yavuz müdafii, Neriman Aydın müdafii, Noyan Çalikuşu müdafii, Nusret Senem müdafii, Oğuz Alpaslan Abdülkadir müdafii, Oğuz Bulut müdafii, Oğuzhan Sağıroğlu, Okan İşgör ve müdafii, Oktay Yıldırım ve müdafii, Orhan Güçlü müdafii, Orhan Tunç, Osman Gürbüz müdafii, Osman Yıldırım müdafii, Özkan Kurt, Özlem Usta müdafii, Rafet Arslan müdafii, Raif Görüm müdafii, Recai Alkan müdafii, Recep Gökhan Sipahioğlu müdafii, Rıza Ferit Bernay müdafii, Sami Hoştan müdafii, Sedat Özuer müdafii, Sedat Peker müdafii, Selçuk Özkan müdafii, Selim Akkurt müdafii, Selim Utku Gümrükçü müdafii, Semih Tufan Gülaltay müdafii, Serdar Öztürk müdafii, Serhan Bolluk müdafii, Servet Kaynak ve müdafii, Sevgi Erenerol müdafii, Sinan Aydın Aygün müdafii, Siyami Yalçın ve müdafii, Taner Ünal ve müdafii, Tanju Güvendiren ve müdafii, Tanju Okan ve müdafii, Taylan Özgür Kırmızı müdafii, Tekin İrşi müdafii, Tuğrul Derme müdafii, Tunç Akkoç müdafii, Tunçer Kılınç müdafii, Turhan Özlü ve müdafii, Ufuk Akkaya müdafii, Ufuk Mehmet Büyükçelebi müdafii, Ulaş Özel ve müdafii, Ümit Oğuztan müdafii, Ünal İnanç müdafii, Vatan Bölükbaşoğlu müdafii, Vedat Yenerer, Veli Küçük müdafii, Yalçın Küçük ve müdafii, Yaşar Arslanköylü, Yaşar Oğuz Şahin müdafii, Yaşar Tozkoparan müdafii, Yusuf Beşirik müdafii, Yusuf Erikel müdafii, Yusuf Ethem Akbulut, Yusuf Görüm müdafii, Yusuf Tunçer müdafii, Yüksel Dilsiz, Zafer Şen müdafii, Zahide Ruhsar Şenoğlu müdafii, Zeki Yurdakul Çağman ve müdafii, Zerrar Atik müdafii ve Ziya İlker Göktaş müdafiiin temyiz dilekçeleri, Sanık Adil Serdar Saçan müdafii, sanık Adnan Türkkın ve müdafii, sanık Ahmet Cinali ve müdafii, sanık Ahmet Hurşit Tolon ve müdafiiileri, sanık Ahmet Tuncay Özkan müdafiiileri, sanık Alaettin Sevim ve müdafii, sanık Alparıslan Aslan müdafii, sanık Bekir Öztürk ve müdafii, sanık Cihandar Hasanhanooğlu müdafii, sanık Doğu Perinçek ve müdafiiileri,

sanık Dursun Çiçek ve müdafii, sanık Emin Gürses müdafii, sanık Ergün Poyraz müdafii, sanık Erhan Timuroğlu müdafii, sanık Erkut Ersoy ve müdafii, sanık Fatih Hilmioğlu ve müdafii, sanık Ferid İlsever ve müdafii, sanık Fikret Emek ve müdafii, sanık Fuat Selvi ve müdafii, sanık Halil Kemal Gürüz ve müdafii, sanık Hamza Demir müdafii, sanık Hasan Ataman Yıldırım ve müdafii, sanık Hasan Atilla Uğur ve müdafii, sanık Hasan İğsız müdafii, sanık Hikmet Çiçek ve müdafii, sanık Hüseyin Nusret Taşdeler ve müdafii, sanık İbrahim Şahin müdafii, sanık İbrahim Özcan ve müdafii, sanık İsmail Yıldız müdafii, sanık Kemal Aydın ve müdafii, sanık Kemal Kerinçsiz ve müdafii, sanık Kemal Yalçın Alemdaroğlu müdafii, sanık Levent Ersöz ve müdafii, sanık Mehmet Adnan Akfırat müdafii, sanık Mehmet Ali Çelebi müdafii, sanık Mehmet Bedri Gültekin müdafii, sanık Mehmet Demirtaş ve müdafii, sanık Mehmet Deniz Yıldırım ve müdafii, sanık Mehmet Eröz ve müdafii, sanık Mehmet Fikri Karadağ ve müdafii, sanık Mehmet Haberal ve müdafii, sanık Mehmet İlker Başbuğ ve müdafii, sanık Mehmet Şener Eruygur müdafii, sanık Merdan Yanardağ müdafii, sanık Mustafa Abbas Yurtkuran ve müdafii, sanık Mustafa Ali Balbay ve müdafii, sanık Mustafa Dönmez ve müdafii, sanık Mustafa Hüseyin Buzoğlu ve müdafii, sanık Mustafa Koç ve müdafii, sanık Mustafa Levent Gökteş ve müdafii, sanık Mustafa Özbek ve müdafii, sanık Nusret Senem ve müdafii, sanık Oktay Yıldırım ve müdafii, sanık Rıza Ferit Bernay ve müdafii, sanık Sedat Peker müdafii, sanık Semih Tufan Gülaltay müdafii, sanık Serdar Öztürk ve müdafii, sanık Sevgi Erenerol müdafii, sanık Sinan Aydın Aygün ve müdafii, sanık Tunç Akkoç müdafii, sanık Veli Küçük ve müdafii, sanık Yalçın Küçük ve müdafininin duruşmalı incelemede ileri sürdükleri temyiz itirazları bu itibarla yerinde görüldüğünden,

Sanıklar Ahmet Hurşit Tolon, Ahmet Tuncay Özkan, Alparslan Arslan, Arif Doğan, Doğu Perinçek, Durmuş Ali Özoğlu, Dursun Çiçek, Erhan Timuroğlu, Fatih Hilmioğlu, Ferid İlsever, Fuat Selvi, Hasan Ataman Yıldırım, Hasan Atilla Uğur, Hasan İğsız, Hikmet Çiçek, Hüseyin Nusret Taşdeler, İbrahim Şahin, İsmail Sağır, İsmail Yıldız, Kemal Aydın, Kemal Kerinçsiz, Levent Ersöz, Mehmet Adnan Akfırat, Mehmet Eröz, Mehmet Fikri Karadağ, Mehmet İlker Başbuğ, Mehmet Şener Eruygur, Mustafa Ali Balbay, Mustafa Dönmez, Mustafa Özbek, Muzaffer Tekin, Oktay Yıldırım, Sevgi Erenerol, Veli Küçük ve Yalçın Küçük haklarında kurulan bazı hükümler yönünden re'sen de temyize tabi olan hükümlerin öncelikle bu sebeplerden dolayı AYRI AYRI BOZULMALARINA;

Bozma sebeplerine göre hakkındaki mahkumiyet hükmünü,

temyizden vazgeçme sebebiyle inceleme dışı bırakılan Mahmut Güzel ile temyiz isteminde bulunmayan sanıklar Erdal İrtten, İsmet Reçber, Kahraman Şahin, Murat Aplaç, Rasim Görüm ve Seyhun Zayim hakkındaki mahkumiyet hükümleri yönünden 5320 sayılı Kanun'un 8/1 ve 1412 sayılı CMUK'nın 325. maddesi gereğince SİRAYETİNE;

Sanık Hasan Atilla Uğur yönünden ruhsatlı tabancalarının, bir kısım sanıklar yönünden pasaportlarının iadesi ve sanık Sinan Aydın Aygün yönünden ise ipoteğin kaldırılması talepleri ile sair talepler hususunda ilk derece mahkemesince karar verilmesine;

Dosya kapsamına, yargılama konusu suçların niteliğine, sanık hakkında verilen ceza miktarına, bozmanın içeriğine, tutuklulukta geçen süreye ve halen hakkında verilen başka mahkumiyet kararlarının infazına devam olunduğunun ve tutuklama müzekkeresinin infazına ara verildiğinin bildirilmiş olmasına göre, bu aşamada tüm adli kontrol kararlarının yeterli olmayacağı kanaatiyle, sanık Alparslan Arslan müdafininin tahliye isteminin REDDİNE; 21/04/2016 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

TEFHİM ŞERHİ:

21.04.2016 tarihinde verilen iş bu karar, Yargıtay Cumhuriyet savcısı Süleyman Keleş'in huzurunda sanıklar Ahmet Hurşit Tolon, Doğu Perinçek, Dursun Çiçek, Fuat Selvi, Hasan Ataman Yıldırım, Hasan İğsız, Hikmet Çiçek, Hüseyin Nusret Taşdeler, İsmail Yıldız, Kemal Kerinçsiz, Mehmet Eröz, Mustafa Hüseyin Buzoğlu, Nusret Senem, Oktay Yıldırım, Sevgi Erenerol, Yalçın Küçük ile müdafileri Av. Ahmet Ziyaettin Çörtoğlu, Av. Demet Reçber Öztürk, Av. Dursun Yassıkaya, Av. Selami Mahmutoğlu, Av. Gönül Kerinçsiz, Av. Hulusi Coşkun, Av. İlkay Sezer, Av. Mehmet Cengiz, Av. Mehmet Sever, Av. Murat Ergün, Av. Nazlı Çubuklu, Av. Nevra Didem Yaşar, Av. Selahattin Seymen, Av. Serdar Özersin, Av. Servet Bora, Av. Şerafettin Yavuz, Av. Zeynep Küçük, Av. Erkin Etike, Av. Deniz Baykal, Av. Hilal Demirelli, Av. Esra Baran, Av. Tuncay Akı, Av. İrem Çiçek, Av. Burhan Çelik, Av. Vural Ergül ve yetki belgesi ibraz eden Av. Hümeyra Çetin'in yüzlerine karşı 21.04.2016 tarihinde usulen ve açık olarak tefhim olundu.

